

ФАБИО ВОЛО ОЩЕ ЕДИН ДЕН

Превод от италиански: Елица Попова, 2014

chitanka.info

На нея

*Любовта умира само когато престане да
бъде мечтана.*

Педро Салинас

*When you were here before,
Couldn't look you in the eye
You 're just like an angel,
Your skin makes me cry*

*You float like a feather
In a beautiful world
I wish I was special
You 're so very special
Radiohead, Creep^[1]*

Рейдиохе
д, „Особняк“

В съня си отварям очи в къща на брега на морето; зная, че съм там, където съм прекарал нощта с жената, която обичам и двамата сме изживели часове на свършено щастие. Нестихващ и неуморен, шумът от вълните е бил с нас през цялото време — озвучавал е първо безсънието ни, после е бдял над съня ни, над обгърнатите ни в топлината на прегръдката голи тела.

Но ето че се пробуждам в стаята на парижки хотел: било е сън, започвам да го проумявам, макар ушите все още да дочуват нежният плисък на морски вълни.

Какво море в Париж!

С помощта на тази неоспорима истина шумът от улиците на големия град лека-полека завладява слуха ми.

Седем и двайсет сутринта. Будилникът е навит за осем, тоест подранил съм със събуждането. Напоследък ми е навик да се събуждам по-рано и днешната утрин сякаш не е изключение... но и е: днес май си има причина. Снощи на пристигане бях твърде уморен заради напрегнатия ден и заради пътуването. Легнах си към десет, без да вечерям, и едва докоснал възглавницата, съм заспал. Когато си лягам, без да вечерям, е все едно спазвам диета и сутрин се събуждам по-спокоен — с мисълта, че мога да си позволя да хапна на закуска.

Как няма да се събудя преди будилника — та днес ми предстои важна среща. Най-важната в живота ми. Представа нямам какво ще се получи, но изпитвам особено вълнение — толкова загадъчно и пленително, че чак ме пренася назад във времето, в едни утрини, когато, рано-рано, по тъмна доба, ставах от леглото и се залавях да търся коледните подаръци, оставени у дома през нощта. Останах известно време в леглото, повит уютно в спомени. Само станах да дръпна завесите и си се върнах под завивките. Ужасно обичам уюта на пробуждането. Помага ми да се настройвам за предстоящия нов ден. Обръщам поглед към прозореца на хотелската стая: искрено съм възхитен от небето и от покривите на Париж. Навън е леко облачно — разни облаци и облачета сноват из небесната синева. Подреждам мислите си, оглеждам живота от страни. Да, в ранните часове на утрото съм си особено близък — особено близък на себе си. Много повече, отколкото вечер на заспиване. Не че тогава не се случва да разсъждавам за лични работи — случва се, и то често; но с годините установих, че сутрин умея да проявявам повече доброта към себе си. Да съм по-спокоен. Тъй че използвам ранните събуждания, за да си полежа, да послушам шумоленето на започващия ден. Да послушам и моите си шумове, вътрешните. А и тези на къщата, пък понякога и идващите от съседите, от улицата. Шумовете, които в момента дочувам, са ми непознати. Затварят се разни врати, текат кранчета в съседна стая, в коридора се бърбори на чужд език. А шумът на море, който допреди малко си мислех, че долавям, е всъщност шум от камиончето, което всяка сутрин минава да чисти улиците. Ранобуден хотел съм си избрал.

Будилникът се обади. Решавам да стана. Вземам си душ, обличам се. Септември е. По-точно, 16 септември. Поглеждам към прозореца: дали е топло, дали хладно... не мога да преценя времето за предстоящия ден; ще вали ли, няма ли... Като малък се допитвах до баба ми, исках ли да разбера какво ще е времето през деня — откак се помня. Тя нито веднъж не сбърка с прогнозата. Казваше неизменно следното: „Болят ме краката, утре ще вали.“ И на другия ден валеше. Като бях дете, си имах и една статуетка на Богородица, която менеше цвета си според времето; и тя ми беше полезна, но не можеше да се сравнява с краката на баба — те бяха безпогрешни, по-безпогрешни и от Богородица.

Отварям прозореца. Чак студено не е, но ще си взема за всеки случай един тънък пуловер.

Преди няколко месеца майка ми ми подари сушилня. Вече не простирам из апартамента. Но има една съществена промяна, откакто разполагам със сушилня и тя е, че дрехите ми взеха да се свиват, отесняха и се смалиха. Например тениската ми за спане не стига до подолу от под пъпа; боксерите, които сега си сложих, ми стягат... ей такива работи. Искам да кажа, че за сушенето, суши сушилнята, ама и свива. Както и да е, аз съм доволен от този подарък, защото предишният ми метод на сушене беше, меко казано, неуместен. Направо безумен: струпвах закуп дрехите върху простора, та им трябваше цяла седмица, за да изсъхнат, и то на части — първо един ръкав сух, после сухо около врата, после останалата част от дрехата. Най-неприятното при такова сушене е, че ако се изпотиш с праните дрехи, те миришат кошмарно. Миришат като мокро куче. И ти съответно.

Вместо да закуся в хотела, избирам едно от любимите ми места, „Льо Пен Котидиен“. Намирам се близо до центъра „Помпиду“, така че ще измина разстоянието до Рю де-з-Аршив, където е въпросното място, пеша. „Льо Пен Котидиен“ е верига от заведения, има ги в цял свят. Форматът им е еднакъв навсякъде, до едно са дървени: с дървен под, дървени маси, столове, шкафове, барплот. Самото дърво е светло — типичното за скандинавските държави. Вътре човек се чувства като горска катеричка. Дали ще пиеш мляко с кафе, капучино или американско кафе, всичко се поднася в панички. Както правеше баба.

Поръчах си прясно изцеден сок от портокали, американско кафе и кифличка. Ако има нещо, по което се познава, че си в Париж, то е мирисът на масло, който ти остава по пръстите през целия ден след закуска с кроасан.

Заведението е вече пълно с хора. Чува се не само френски говор, ами и от съседните маси немски, португалски, английски.

Ще си облека пуловера, в момента е хладно.

Отсреща е „Старбъкс“, с познатите диванчета и креслата до прозореца. Колко ли пъти съм сядал в тия кресла да чета книга или да пиша на компютъра. Било е най-вече преди пътуване обратно за Италия, когато е трябвало да се изнеса от хотелската стая не по-късно от единайсет сутринта. В такива случаи „Старбъкс“ ми е бил нещо като дом за деня: там, на фотьойлите, съм успявал да си доспя.

Моята среща е в единайсет в Люксембургската градина. Още няма десет, а съм близо до уреченото място. Поемам към едно от любимите ми места в Париж: Плас де Вож. Всеки път се вълнувам, като видя този площад. Разхождам се из квартала Маре. Септември е сред най-обичните ми месеци. Харесвам сезоните, в които търсиш слънцето, докато се разхождаш: сезоните, в които от едната страна улицата е сенчеста, а от другата е окъпана в слънчеви лъчи и ти пресичаш, за да се движиш по нея. Доста по-приятно е, отколкото през лятото, когато пресичаш на отсрещния тротоар, за да избегнеш слънцето, а не да се срещнеш с него. В момента на Рю де Фран Буржоа слънцето е от дясната страна на улицата.

Стигам до градинката на Плас де Вож и сядам на пейка под едно дърво, близо до един от четирите фонтана. Въздухът е свеж. Простирам ръце встрани, досягам облегалката на пейката и обръщам лице нагоре със затворени очи, за да получа своята целувка от меките лъчи на слънцето. Дочувам скърцане от стъпки по чакъла. Отварям очи. Някакво момиче е. Сяда на съседната пейка, отваря лаптоп и започва да си пише. Това е често срещана гледка, защото в градинката има безжичен интернет и много хора идват да работят на въздух, докато времето е още хубаво.

Има нещо различно в парижанките — нещо ги прави по-красиви в моите очи, но така и не проумявам кое. Виждат ми се като непоковарени, изначално чисти, по природа. Заради стила ли е, заради начина на обличане, който винаги разкрива по нещичко от тяхната

интимност — не зная. Но роклите им, дрехите сякаш разказват за тях и ги обуславят по някакъв начин; прелъстителни са. Ако не е дрехата, ще е някоя брошка, или пък шапката, ръкавиците, фишутото или шалът, някое бижу, а понякога и самото съчетание на цветовете. Има рокли, които стоят добре само на физически хубави жени; но има такива, които стоят добре само на жени с хубав характер. Начинът, по който е облечено момичето на съседната пейка например, ми говори много за нейната същност: оставя впечатлението, че живее в собствен свят, в който се чувства добре и като я гледа, на човек му се иска да стане част от него.

Има вид на млада жена, която пазарува икономично, но която благодарение на фантазия и изобретателност умее да се облича оригинално и открояващо се. Жени като нея нямат нужда от много разточителство по магазините, за да бъдат добре облечени — при тях красивото облекло е дарба: купуват четири парцала, които съчетават толкова находчиво, че веднага им придават женствен и секси вид. Жени с ухание на ябълка...

Във всеки град, в който съм се установявал за известно време, имам „мое си място“. Там ходя да си размишлявам и то ми носи усещане за уют, за нещо близко и познато. Често „моето си място“ е първото, на което съм се озовал при пристигане в нов град. В Париж това място е Плас де Вож. Когато живеях тук, идвах често, в неделя задължително — заради свирещите под колонадите музиканти... класическа музика, почти винаги.

Добре ми се отразява в днешния ден разходката до това мое място, чувствам го. Разтоварва ми част от напрежението, трупащо се с всяка следваща минута, която ме доближава до срещата. Не съм отпуснат де, напрегнат съм си. Може и да е страх, не друго. Истината е, че се движа като заблуден и май не съм в състояние да овладеея вълнението. То расте и ми е все по-неподвластно. Абе, меланхоличен тип съм аз, но склонен към развеселяване. Откак се помня, съм такъв. А вълнението ми в момента е съвсем разбираемо: ако срещата, която предстои, оправдае надеждите ми, ще промени живота ми.

[1] Докато беше тук преди малко,
не можех в очите да те погледна,
ти си като ангел,

кожата ти — кара ме да плача.
Във въздуха като перце се носиш,
перце в някакъв прекрасен свят,
как ми се иска да бях специален,
специален като теб — защото ти си толкова специална. ↑

1

МОМИЧЕТО ОТ ТРАМВАЯ

Ако срещна жена, която да ми хареса, впоследствие винаги правя нужното, за да се запозная с нея и да правя любов с нея — това най-вече. Много са малко жените, от които съм се отказал, ако са ми харесали. Не виждам причина да го правя.

Но момичето от трамвая бе такъв случай. От самото начало инстинктивно се заех да я пазя от себе си. Не че съзнателно го реших, така се получи. И така и не разбрах дали тя ме подтикна, или аз покрай нея започнах да променям себе си. Засичахме се в трамвая всяка сутрин в продължение на почти два месеца. Превърна ни се в уговорена среща.

Аз съм съдружник в една печатница с Алесандро. Печатаме каталози, книги с ограничен тираж, брошури, рекламни диплянки; по повод на последните парламентарни избори имахме поръчка и за предизборни материали от двете водещи политически сили — да кажеш, че имаше някаква съществена разлика между двете, не: различен цвят за всяка и това е. Политиците вечно се позовават на едно по-добро бъдеще и го обещават. Сигурно рая имат предвид.

В печатницата започнах преди няколко години — първо като служител, а после като съдружник. Сигурно звучи тъпо, но аз съм човек, който винаги успява, с каквото и да се захване. Поставя ли си някаква цел, почти е невъзможно да не я постигна. И причината е проста: ощетяващото ме на любовния фронт се е превръщало в стимул за професионални успехи; несгодите в любовта съм претворявал в успешен професионален живот. Компенсирам с работа, това е, не съм толкова талантлив. Неспособността да управлявам крехката си емоционалност ме подтикна към това да се посветя изцяло на работата. Опре ли до чувства, винаги съм изпитвал особена немощ и съм бил в недостиг. Тъй че убежище ми бе работата. С нея си имах своето допълнително оръжие и не ми се случваше да съм разсеян

поради влюбеност. Винаги съм бил със съзнанието, че контролирам в пълна степен живота и чувствата си и че това е неотменно.

Работата неведнъж ме е отвеждала навън, в чужбина. Особено в по-младите години. Докато бях в Лондон, придобих навика да ползвам обществен транспорт, за да ходя на работа.

Редовната среща с момичето от трамвая зае място сред най-вълнуващите неща от ежедневието ми. Всъщност, най-вълнуващото. Защото всичко друго си течеше обичайно — черно-бяло. А минутите в трамвая бяха озарени от чистота и светлина: прозорец към друг свят. Моменти, изпълнени с цвят на фона на останалото черно-бяло всекидневие.

Сред хората, които са част от моя живот или от контактите в мобилния ми телефон, никой никога не бе успявал да ме развълнува така, както непознатата от трамвая. Бях като притеглен от нея. Но не си позволявах да я доближа, при все искреното любопитство.

В онази зима вземах трамвая за работа и всяка сутрин тя беше там, на някоя от седалките. Като някакво видение. Момичето от трамвая беше на около трийсет и пет години или нещо такова. Трамвайт спираше на моята спирка, а аз, преди качване, се надигах на пръсти и издължавах шия да видя дали е вътре. Ако не беше, оставах за следващия трамвай. При всичките ми наблюдателни способности на няколко пъти се случи все пак да пътувам към работа без нея.

Мисля, че именно в един от ония зимни дни взех да се будя преди будилника. Защо ли? Ами, не я ли видех в трамвая, оставах със съмнението, че вече е минала, а това не можех да го приема, и започнах да ходя на спирката по-рано от необходимото.

Имах фантазии за нея. И най-вече за нас. Хубаво е, когато имаш някого, за когото да фантазираш през деня. Пък било то непознат, в случая непозната. Необяснимо, но мислите ми за нея не секваха, никога не достигаха крайна точка или предел. Всъщност в мислите ми имаше само запетайки, точки нямаше — някаква магма от думи и образи без пунктуация.

Нейният образ ми беше спътник. А плътта на нашата връзка бе направена от усмивки едва загатнати, от плахи, безмълвни погледи.

Тя слизаше две спирки преди моята. Често съм се изкушавал да я проследя, за да разбера повече за нея, но така и не го направих. В трамвая пък така и не посмях да седна до нея. Винаги заставах на

разумно разстояние, в зависимост от наличните свободни места и с оглед на добрата видимост. Ден след ден заради нея приучвах очите си да гледат встрани. Понякога се случваше да е на по-голямо разстояние от мен: в такива случаи, за да не обръщам глава в нейната посока, се стараех да следя присъствието ѝ и движенията ѝ със страничното си зрение, та очите ме заболяваха в един момент. Друг път се е случвало в трамвая да е блъсканица и някой да застане на пътя между мен и нея така, че да не я виждам. Не че прекарвах пътуването с прикован в особата ѝ поглед. Но ми харесваше да я гледам, после да разсейвам поглед и после отново да ѝ го посвещавам. Мисълта за нейното присъствие ми вдъхваше увереност, носеше ми спокойствие. Най-доброто място за сядане бе това до вратата. Винаги когато това място беше свободно, приемах деня за успешен: за да слезе, тя нямаше вариант, освен да се насочи в моята посока, а тогава винаги ми отправяше усмивка за поздрав. А още по-добре се получаваше, ако се случеше да съм прав, не седнал (поради липса на свободни места): тогава в даден момент се оказвахме едва ли не един до друг, макар и за секунди. И аз вдишвах от нея. А тя бе като свежия въздух, който нахлува от планината сутрин, щом отвориш прозореца. Вдишвах от нея, но не можех да я докосвам. „Някой ден, може би“, си казвах. Веднъж обаче се докоснахме. Една сутрин, докато стоеше и чакаше вратата да се отвори за слизане, трамваят спря рязко и тя залитна към мен. Палтото ѝ докосна ръката ми за секунда и аз я улових, за да не падне. Ако зависеше от мен, щях да я задържа завинаги.

Случваше се и тя да ми отправя погледи от седалката си. А често се случваше и погледите ни да се засекат. Сякаш помежду ни витаеше негласна взаимност, съучастничество. Само че аз имах и опасението, че нейните погледи, усмивките, с които ме даряваше, са просто знак на добро възпитание и нищо друго.

Тя имаше навик да си пише нещо. И го правеше често. Носеше си една оранжева тетрадка с твърди корици и си пишеше в нея.

„Какво ли толкова пише? Дали пише за мен?“, не спирах да се питам.

Обичах да я гледам така, пишеща. Защото за целта си сваляше ръкавиците и виждах ръцете ѝ; но и защото изглеждаше цяла погълната в заниманието си. Чак ревнувах. Когато пишеше, не вдигаше глава от тетрадката през целия път, но и ставаше още по-

привлекателна за очите ми: добивах неистово желание да съм част от света ѝ.

Понякога пък четеше. Тогава също не се разсейваше. Четеше с очила. Стояха ѝ добре. Харесваше ми как слага пръст под дясната страница, плъзга го по ширината и го отделя от останалото от книгата: твърде обикновен жест, но направен от нея, ме пленяваше, беше ми някак обобщаващ за нейната деликатност и чувствителност.

Със същия десен пръст понякога си въртеше кичур от косата.

Момичето от трамвая беше хубаво. Харесвах я — лицето ѝ, косата — гладка, тъмна, гъста. Харесваше ми нейната шия, китките, ръцете. На едната ръка носеше тънка халкичка. Без други пръстени или гривни. Само една тънка халкичка. Но най-много ме привличаха очите ѝ — прокрадващото се в тях, ако само ги кръстосаш с поглед, за миг дори. Нейните очи бяха тъмни, дълбоки, бяха неизбежни.

„Възможно ли е да си влюбен в някого, когото не познаваш, а само срещаш ежедневно по обичайния маршрут в трамвая?“ — това се питах през онези дни. И не знаех отговора. А и продължавам да не зная. Всъщност, не че бях влюбен. По-скоро привлечен. В увлечение. Със сигурност мога да кажа, че изпитвах свързаност с нея и че много лесно си представях как съдбата си играе с мен. Или с двама ни.

Един път доближих момичето от трамвая: нямаше свободни места за сядане и се озовах прав до нея. Застанах с гръб. Тази сутрин улових погледа ѝ, отразен в стъклото на прозореца срещу мен. Тя ме гледаше. Погледите на двама ни се срещнаха в стъклото, уловило образите ни в контражур. Аз и тя се срещнахме. В единението на нашите две отразени лица открих, че погледи, които се засичат, могат да са много по-задушевени от нарочните и директни погледи. Бяхме като заловени на местопрестъпление. Сякаш стъклената повърхност онагледя копнеж, останал до момента неизказан.

Два пъти в седмицата тя носеше спортен сак, обикновено в понеделник и четвъртък. „И аз трябва да правя като нея“, казвах си. „Трябва да си нося раницата в службата, нищо, че спортната зала е близо до дома ми, и да ходя веднага след работа: така наистина ще спортувам по-редовно.“ Иначе какво става — след работа уж само минавам през вкъщи да си взема нещата и в крайна сметка не отивам. Прекрача ли веднъж прага на дома си след цял ден работа, ми идва непосилно да поемам наново към физически усилия и прочее... идва

ми много. Да не говорим, че винаги се прибирам изгладнял, тъй че първата ми работа е да хапна. Спортуването все остава за следващия ден. И имам, освен това, странна връзка с раницата си за спорт. Докато си я приготвям вечер за следващия ден, ми идва да положа глава вътре върху сгънатата кърпа и да заспя — толкова си я обичам в този вид. Но далеч не се отнасям добре с нея, като я зарежа на прибиране след спорт, без да я изпразня... Твърде често забравям да го направя и се сещам едва когато вече съм в леглото. Само като си представя потната фланелка и най-вече мократа кърпа с банския в нея, който впрочем използвам и за сауната, и се налага да стана и да оправя всичко, защото пък иначе нямам мира. Остава ли го за другия ден, опасенията ми са, че в сака мога да заваря поникнали гъби.

Та, момичето от трамвая проявяваше по-голяма находчивост от мен: носеше си спортния сак в службата.

Помня, че една сутрин се качих в трамвая и за първи път я видях с коса, хваната на опашка. Висока опашка — много ми е женствено, сред най-женствените неща на света, за мен лично главозамайващо. Откриваха ѝ се шията, ушите, линията на челюстта. Помня, че си помислих: „Е, ако сега не отида до нея и не започна да я гледам, докато не вдигне поглед към мен и не започнем да се гледаме един друг, пак добре! И да си кажем без думи всичко, което изпитваме един към друг. Да се погледнем настоятелно, напрегнато, поглъщащо — с поглед от ония, дето пронизват душата. После да се целунем. А след целувката да откъснем устни и аз да обсипя очите ѝ с целувчици — очите, носа, бузите, челото и после отново устните. Хората в трамвая ще се втренчат в нас и в крайна сметка ще ни приветстват с бурни ръкопляскания. Ще зазвучи музика, трамваят ще спре, двамата ще слезем и ще потънем в атмосферата на града. Следват: надписи, запалване на светлините и развълнувани зрители, напускащи киносалона“.

Да. Ама не. Защото аз не мръднах от мястото си: аз, както винаги, не я доближих. Ни музика, ни ръкопляскане, само запарени прозорци на трамвай и толкоз.

Заради това момиче извърших куп безумни действия. Например един ден, след като тя слезе, изчаках няколко секунди, станах от моето място и седнах на нейното, като поставих ръка там, където тя бе държала своята допреди минути. Усетих топлината от нея. Този ден

помня, че се нуждаех от повече, не ми стигна само да я гледам. Допирът изиска своето, наравно с даденото на очите. Затова подирях следа от нея. Затопленото място бе част от нейната интимност и аз желях да се докосна до нея — да се докосна до мъничка част от нейния свят; исках моят допир да бъде първият отгоре. По същата причина веднъж натиснах звънеца на трамвая за слизане. Усещах топлината от нея и се питах: „Какво сме ние? Приятели, съучастници, другари в игра, платонически любовници, обикновени непознати?“

Една сутрин тя слезе бързешком и си изпусна едната ръкавица точно пред мен. В трамвая имаше малко хора и всички дремеха, както обикновено. Никой не забеляза изпуснатата ръкавица и никой не видя, че я вземам. Трябваше да ѝ я метна от трамвая, но вратите вече бяха затворени, а и нещо ме спря да го направя. Да я бях извикал, мълчанието, в което се приютявах, щеше да се разкъса. Но май няхах смелост. Ръкавицата остана у мен. Вълнена, с цвят на череша. Кое то си беше късмет: ако беше кожена, парфюмът можеше и да не се задържи върху нея. Целия ден прекарах с ръкавицата под носа, душех я, усещах я. И се страхувах някой да не разбере и да ме помисли за маниак. Защото аз прекрасно съзнавах, че върша абсурдни неща, които иначе не бих и помислил да върша. Ако ми ги бе разказал някой приятел за себе си, щях да го взема за луд — не мисля, че щях да проумея подобно поведение. Но ето че се случваше на мен и нищо не можех да сторя. Момичето от трамвая се изплъзваше от обсега на моите контролирани връзки. Когато разказах всичко на Силвия, тя искрено се разсмя, но не ме взе за луд.

Силвия е моята най-добра приятелка. Тя знае всичко за мен. И момичето от трамвая, естествено, бе честа тема на нашите вечери заедно. Упрекна ме единствено за това, че ми е щукнало да държа ръкавицата в пликче за храна, все едно съм в сериала „От местопрестъплението“. А аз го направих, за да запазя по-дълго впития в нея мирис от парфюма.

Разбира се, когато ми щукнеше да подуша ръкавицата, ми щукваше и въпросът: „Ти виждаш ли се какво правиш?“ И я връщах отново вътре, без обаче да се отърсвам от мисълта за нея. Минех ли в близост до пликчето, изкушавах се и я подушвах. Бях пушач, който се опитва да приключи с пушенето. Та, върху пликчето може би следваше да напиша: „Вреди сериозно на здравето... на умственото здраве!“

В крайна сметка просто престанах. Не да я душа: престанах да се чувствам глупаво. Искях да го правя и го правех, наслаждавах се и угаждах на желанието си. Точка. В деня след този, в който падна ръкавицата, аз я взех с мен, за да ѝ я върна. И естествено монтирах цял филм в главата си. Имах най-прекрасното и валидно извинение да разкъсам мълчанието между мен и нея, имах си повод — дар от съдбата. Една ръкавица щеше да ме направи част от нейния свят, а аз, с влизането си в него, щях да ѝ донеса радост. „Хей... аз съм този, който намери твоята ръкавица.“

Та, трамваят пристигна онази утрин, тя беше вътре. Качих се, седнах. Но както събирах смелост да я доближа, взех да си мисля, че ръкавицата бе единственото нещо от нея, което имах: защо да не го задържа някой и друг ден... Така и направих.

При това пътуване обаче, помня го, тя ме погали с усмивка.

По едно време момичето от трамвая изчезна за около две седмици, просто не се появяваше. Нямаше как, то е ясно, да разбере дали е болна, дали е в отпуска; само знаях, че се разтревожих да не би да си е сменила местоработата, или да е зарязала трамвая, решена да ходи на работа с кола. Мира нямах. Тази раздяла ме потискаше, а чувството за безсилие ме ужасяваше: не я виждах, не можех да я открия, не знаех нищо за нея.

Въпросните сутрини бяха тъжни и за тях не ми се говори. Защото един ден тя отново се появи в трамвая. Не съм сигурен, че успях да прикрия радостта си. Виждах се като бебе, което се опитва да улови пеперудките над леглото си — толкова се вълнувах. Вярно, не знаех нищичко за нея, нямах представа от нея, но какво от това... Стигаше ми, че отново я има. Не знаех нейното име, нито къде работи, не знаех на колко години е, дали е обвързана, живее ли с някого. Зодията ѝ не знаех. Последното никога не ме е вълнувало, но с нея всичко бе различно: редовно сутрин на спирката вземах някой от безплатните вестници и отварях на страницата с хороскопите — искаше ми се да знам зодията ѝ и да прочета какво ѝ се пише през дните на седмицата... и кой ден е най-подходящ да я заговоря. За нея знаех две неща: че правеше дните ми вълнуващи и че по всяка вероятност живееше на една или няколко спирки след мен по линията на трамвая, освен че живееше в мислите ми.

Една сутрин привърши с писането в тетрадката си, стана, застана на вратата, готова за слизане, и за първи път не ми се усмихна. Стоеше, сякаш не съм там. От което ми стана тъпо. Аз, като гузен негонен бяга, попаднах в плен на параноята: някой сигурно ѝ е казал, че ме е видял как вземам ръкавицата ѝ, а по-вероятно най-сетне ѝ е станало досадно от това, че все я гледам; дали не се е подразнила онзи ден, когато почти се блъснахме един в друг и аз съзнателно я докоснах — да се е подразнила от това, че съм се възползвал?!

Почувствала е от почти неусетния допир всичкото ми желание за нея — жените веднага усещат, ако някой им таи сладни мисли, така са устроени. И може би се е подплашила.

Голям късмет, че не я заговорих. Но колко пъти съм се изкушавал да го направя. Колко пъти съм чувствал в себе си някаква сила да ме тласка към нея. Все съм се сдържал. А не беше лесно. Защото тя беше привлекателна — в пълния смисъл на думата. Понякога я гледах и душата ми лъкатушеше напред-назад. На пръсти — на пети — пръсти — пети — пръсти — пети: да я доближа — да не я доближавам — да я доближа — няма да я доближавам — да я доближа — няма да я доближавам.

Е, не я доближих, излиза, че добре съм направил.

И както си търсех наум причини за нетипичното ѝ поведение, тя ненадейно се обърна към мен и наруши мълчанието.

— Дали имаш време за кафе, или бързаш?

— Моля?

— Какво ще кажеш за едно кафе преди работа? Имаш ли време?

— Тъ, да, да... с удоволствие. Ще слеза с теб.

— Ей тук, до спирката, има един бар... Микела, приятно ми е.

— Джакомо.

Вървахме към бара и си помислих, че у нея харесвам и две други неща: името и гласа.

Харесвам инициативните жени, които правят първата крачка, макар това в действителност да ми е леко потискащо. Понеже съм свикнал аз да я правя. А така ме застопоряват, отнема ми се ролята на мъж ловец.

На влизане в бара отворих вратата и дадох път на една възрастна госпожа:

— Заповядайте, госпожо. И се закопчайте, студено е навън.

— Благодаря, благодаря, много сте любезен.

Човек, като е щастлив, е вежлив с другите хора.

И така, седнахме на кафе. Беше ни леко смутено. На мен май доста.

— Поканих те на кафе, защото те имам за свой спътник сутрин в трамвая и понеже животът ми в следващите дни ще се промени, събрах смелост да те поканя.

„По дяволите, тя ще се жени. И аз съм нейното последно ергенско кафе. Най-вероятно е споделила с приятелки и те са ѝ казали: хайде де, не се прави на плаха, покани го на едно кафе“ — ей такива ужасяващи работи върлуваха в главата ми.

— Да, радвам се, че ме покани. И аз съм си мислил да го направя, но се опасявах да не ти е досадно... Когато докоснах палтото ти онзи ден, имах чувството, че се подразни.

— Кога?

„Ами... онзи ден — трамваят спря рязко и ръката ми те докосна, беше неволно, но и не я магнах, напротив... Мисълта, че се докосвам до теб, ми харесваше...“

— Аз дори не съм усетила.

— Какво искаш да кажеш с това, че животът ти ще се промени, в какъв смисъл? Да не би да се омъжваш?

— Не, не, не се омъжвам. Местя се в Ню Йорк, отивам да работя там.

— Отиваш да живееш в Ню Йорк?

— Да, вече получих писмото за назначение от асоциацията, за която работя — бях поискала преместване в Ню Йорк.

И извади въпросното писмо, докато говореше.

— Преди двацет дена пътувах до Ню Йорк за интервю; тогава ми казаха, че имам големи шансове. И ето че преди няколко дена пристигна окончателното решение. Мислех си, че няма да ме вземат, най-малкото заради възрастта — аз съм на трийсет и шест, не е лесно. Но ето че стана.

— Ех, значи край на пътуванията с трамвая... приключваш с номер 30. Няма ли да ти липсва?

— Да, ще ми липсва, мисля, но и няма. Ентусиазира ме мисълта да започна нов етап в живота си, а и отдавна жадувам да се преместя в Ню Йорк, това не е първи опит за мен.

— И завинаги ще останеш там?

— Нямам представа. Зная, че сега заминавам, пък ще видим. Може след месец да не издържа и да ми се прииска да се върна. Нищо не е окончателно, а аз съм импулсивна — правя онова, което чувствам в момента и после му мисля.

— Ама никак не е честно... най-сетне да се запознаем и ти заминаваш? Много тъпо. Значи, това кафе е за довиждане?

— Ами кажи-речи... извини ме за момент, отивам до тоалетната, сега се връщам.

Наистина ми стана тъпо. Тя вече ми липсваше — вече си представях трамвая без Микела.

Докато седяхме на бара, не можах нищо да измъдря, не знаех какво да ѝ кажа. Дори за ръкавицата не ѝ казах. Искях да имам нейния телефон, нейния имейл, но не се осмелявах да ги поискам. А тя ме бе поканила на кафе преди заминаване — сякаш за да приключи с един етап от живота си. Когато разбереш, че е късно, готов си на всичко, за да наваксаш. Истината е, че винаги съм се притеснявал да не досаждам. Както когато бях малък и на гости в чужд дом, ме питаха искам ли нещо за пиене, аз, и да бях жаден, отговарях: „Не, благодаря.“ Понечеше ли някой да ми предложи нещо, преди да е довършил изречението, аз вече бях отказал. Винаги съм се притеснявал, че досаждам, че съм в тежест. Ужасна работа. Това продължи и после. Когато наех жена да чисти у дома, в началото правех нещо наистина абсурдно: подреждах цялата къща в деня преди идването ѝ. Че и леко почиствах преди нея. За да не свари целия ми хаос като дойде... тоест правех го от уважение.

Не поисках телефона на Микела, за да не се натрапвам: не исках да я смутя и да се наложи да ми го даде от любезност, а не по собствено желание. Това кафе всъщност нямаше цел. Аз бях част от нейния предишен живот — този, от който се готвеше да избяга. Защо трябва да искам подробности за нея? Не бяхме приятели, а пък заминаването ѝ не бе сред най-благоприятните обстоятелства за започване на връзка. Това пиене на кафе не бе начало на нещо, а край. И така, нищичко не се осмелявах да я попитам. Но докато седях на бара и чаках да се върне, свит в разочарованието си, погледът ми спря върху писмото от американската асоциация, което тя ми показва и сега беше на масичката. Новият ѝ адрес беше отгоре. Мина ми през ум да

го препиша. Но защо да го правя? Ами защото да я оставя да замине ей така, без да съм узнал нищо за нея, би било жалко. „Препиши си адреса“, нашепваше ми вътрешният глас. „Или поне го погледни.“

„Стига! Аз съм възпитан човек.“ Възпитан човек, но го направих. Бързешком. Прочетох адреса и няколко пъти си го повторих наум, за да го запомня. После станах и отидох да платя.

— Извинете, да ви се намира нещо за писане и листче хартия?

Момичето на касата ме снабди с всичко, но тъкмо да си запиша, видях, че Микела се връща от тоалетната. Тъй че казах:

— Всъщност няма да ми трябват, благодаря.

Върнах се на масата. Седнахме отново за малко.

Погледнах я.

— Да си призная, съжалявам, че заминаваш. Глупаво е, знам — аз едва те познавам — но е факт.

Последните думи просто се изляха от устата ми, ей така, без дори да събирам смелост, за да ги кажа, без да обмислям. Искам да кажа, че и аз заедно с нея се чух да ги казвам. Тя ме погледна право в очите и няколко секунди не отмести поглед, безмълвна. Стори ми се трогната и развълнувана от тези думи, които явно я зарадваха, защото на лицето ѝ грейна прекрасна усмивка. Усмивка, от която настръхнах. Или настръхнах от студеното...? Понеже някакъв човек влезе и не затвори вратата на бара след себе си.

— Та, кога заминаваш?

— Утре следобед, полетът ми е в четири.

— Пригответе ли си багажа?

— По-голямата част да, останалото довечера и утре. Приятелки и разни колежки организират парти по случай заминаването ми, надявам се да не се прибера вкъщи в такова състояние, че да не мога да си стегна куфара. Искаш ли да се присъединиш? Няма да бъде нещо кой знае какво. Ще бъдем петнайсетина души или нещо такова.

— Не, благодаря, аз... аз вече имам уговорка... Значи, утре няма да бъдеш в трамвая?

— Не, днес бе последното возене в трамвая.

„Ех!“

— Ами благодаря за кафето, сега трябва да тръгвам... сигурно и ти.

Взехме си довиждане и си разменихме две формални целувки по бузите. „Колко хубав парфюм“, помислих си.

— Ами довиждане тогава и приятно пътуване.

— Благодаря. Чао.

Отдалечавах се и си повтарях наум адреса ѝ в Ню Йорк, все едно е мантра. Зад ъгъла се натъкнах на Данте — съученик от лицея, от години не го бях виждал. Засипа ме с въпроси за мен и за разни други от класа. После се зае да разправя за себе си — наскоро се разделил с жена си, имал дете. Разказа ми за всички неща, които синът му се учел да прави.

Той ми обясняваше за своя живот, поместен в няколко минути, а аз подобно на будист повтарях в ума си адреса на Микела.

Накрая ми даде телефона си и попита:

— Нищо ли не забелязваш?

— Какво да забелязвам?

— Телефонът ми... нищо ли не забелязваш?

— Ами не.

— Палиндром.

— Моля?

— Палиндром — телефонният ми номер е палиндром: можеш да го разчиташ и на обратно. Както Ана, Ада, Ото. Схващаш ли? Запомня се по-лесно — достатъчно е да запомниш първите пет цифри. А те са и лесни за запомняне.

Дадох му своя нормален номер и се разделихме.

Дойде ми на ум, че мога да си запиша адреса на Микела в телефона. Написах го и го изпратих на Силвия. Можех да го запамеля в папката „запазени съобщения“. Но не се сетих и го изпратих на нея. Две минути по-късно Силвия ми звънна.

— Какви са тия съобщения, дето ми изпращаш?

— Момичето от трамвая. Днес се заговорихме. Пихме кафе заедно.

— Е, най-сетне да се осмелиш да я поканиш.

— Мхм... днес най-сетне се осмелих да я поканя, но узнах, че утре заминава да живее в Ню Йорк. Това, което ти изпратих, е адресът на новата ѝ работа, нямаше къде да го запиша. Моля те, запиши го някъде и после ще ми го дадеш. Да се видим довечера?

— Днес е от ония дни, няма да мога. Утре?

— Добре, утре.

Пристигнах в работата. Докато крачех натам, получих съобщение от Силвия.

Върна ми адреса, който току-що ѝ бях изпратил. Бива си я. Или пък аз съм замаян.

Ще ѝ отговоря, щом пристигна в работата, както и направих.

2

НЕКУПЕНАТА ПОКУПКА

Вечерта, в която Микела правеше прощално събиране с приятели, Силвия не бе до мен да ме успокоява. „Един от онези дни е, не мога“, бе казала. Под „онези“ има предвид първия ден на цикъла ѝ: матката на Силвия е обърната и менструалният ѝ цикъл започва болезнено, като често я принуждава да остане в леглото.

Ето че историята ми е пленителната жена от трамвая започна да се превръща в минала история. Вярно, разполагах с адреса на новата ѝ месторабота в Ню Йорк, но вече си знаех накъде върви всичко: с времето този адрес щеше да ме вълнува все по-малко, с всеки изминал ден и тази история щеше да избледнява, докато накрая съвсем избледнее, подобно на безброй други фантазии, които съм имал.

Преди да пием кафе заедно, бях посветил дни наред в мисли за нея, бях си я представял както на мен ми се искаше. Бях доразвил образа ѝ в главата си и в представите ми тя не беше тя, а някакво мое творение. Но въпреки това, като поседях с нея на живо, тя — реалната тя, ми хареса. През тази кратка среща в бара не ме разочарова, не поразി непоправимо представите ми. Тъкмо обратното: един неин прям поглед, за няколко мига, право в очите, предизвика силно вълнение в мен.

Да, аз харесвах Микела. Сега я харесвах повече и от преди. Колко жалко.

Да ме пита човек защо не приех поканата ѝ за партито. Нямах никакъв ангажимент, беше лъжа. Съжалих, че съм излъгал и, малко след като се разделихме, дори ми щукна да я догоня и да ѝ кажа, че съм си променил мнението и ще се присъединя, но ми се стори неадекватно. После Данте ме блокира на улицата.

В този ден направо бях обсебен от мисли по нея. Заминаването ѝ, поканата за парти, израженията на лицето ѝ, докато ми говореше, гласът ѝ...

Вечерта след работа се забих директно в мола. Това е моя особеност: когато изпадам в криза или имам нужда да помисля за нещо, обикновено прибягвам до две неща — едното е разходка из града, а другото отбиване в супермаркет — във възможно най-големия съществуващ, за да си направя моята „некупена покупка“. Какво означава това ли? Ами вземам си количка и започвам да обикалям супера, пълнейки я постепенно с всякакъв род безумни неща: дървени трупчета или летвички, триони с кръгла форма, въдици, гуми за колело, палатка за къмпинг, домакински електроуреди, тенексии с лак, храна, екипи за колоездене, ролери. В момента, в който ми писне, зарязвам всичко и се изнасям. Изпитвам голямо задоволство да трупам в количката си всички тия лъскави, хубави, миришещи на ново предмети. А как ме привличат канцеларските стоки... гуми за триене, тетрадки, бележници, моливи, четки, несесери... напомнят ми за първите дни в училище.

Докато не съм стигнал до касата, всичко това е мое, притежавам го. И изпитвам вълнение. Изпитвам наслада. Отпускам се. А след изпитаната радост от притежанието у мен си проправя път щастието, че съм спестил сума ти пари покрай всичките неща, които не съм купил.

Във въпросната вечер „купих без да купувам“ гуми за скутер, ракета за тенис и две кутии топки, детско колело с помощни колела, защото на детския щанд заварих една красива жена, която си купуваше играчки за детето, та за да я заговоря, си измислих, че имам дъщеря и й търся изненада; жената ми препоръча детско колело.

Ако само ми стискаше да се отпусна толкова с Микела, колкото с тази маминка, в онази вечер щях да съм на партито, а не да рия с пазарска количка из коридорите на някакъв си супермаркет.

Има и още нещо, което обичайно върша в супера, и то е да огледам всички каси, за да регистрирам хубавите касиерки и да направя покупката при най-хубавата от хубавите. Искам да кажа, че предварително се информирам за номера на касата, на която да се наредя накрая. Принцип ми е да не заставам там, където има най-малко хора, а там, където обслужва най-хубавата касиерка — винаги. Един-единствен път се е случвало да предпочета обслужващ мъж пред хубава жена на касата — в една аптека, когато купувах разхлабително. Има периоди, в които стомахът ми е запечен... Онова момиче на онази

каса в аптеката бе твърде хубаво, не можех да пазарувам при нея. И търпеливо изчаках реда си при аптекаря. Който пък ясно и високо каза:

— Кажетеее? — и пак ме постави в неловко положение.

— Ааа, какво ще ми предложите за облекчаване на червата... за сина ми е.

— Ще ви предложи микроклизма.

— Да, добре.

Обаче видях микроклизмата — твърде малка, за да свърши работа.

— Знаете ли, мисля и за баща ми да взема една, понеже и той...

— Мога да ви предлага и разхлабващ сироп. Лактулоза, какво ще кажете?

— Става.

В този момент в разговора се включи възрастна дама:

— Сиропът не върши никаква работа. Всичките съм ги пробвала. Най-добре е с клизма от 133 мл. С нея въпросът ви е уреден. А ако и тя не свърши работа, препоръчвам ви нещо, което прави сестра ми — взема си разтворими супозитори. Същински залп.

Ето как аз, невидимият, влязъл в аптеката с намерение за дискретност, се оказах разкрит и в центъра на разискване за клизми, помпички за изпразване на стомаха, разхлабителни и тем подобни, предназначени за смилане на ниво задник. Аптекарят ми връчи клизмата накрая и придружи с указанието: „Тази е за дядото...“ и с поглед, с който ми даде да разбере, че му е ясно за кого става дума.

След „некупената покупка“ в супермаркета излязох вечерта да се разхождам. Направих си наистина дълга разходка. Доставих си двойна доза пороци. Разхождах се и си представях Микела на партито. Виждах я смееща се, шегуваща се, прегръщаща приятелки през сълзи. На това парти липсваше един задръстеняк. Той по това време блуждаеше из града.

Прибрах се и прекарах известно време в размисли по нея, опрял чело в стъклото на прозореца. Помня, че навън беше студено, защото от дъха ми се замъгляваше. Запареното място се разширяваше и свиваше като пулсиращо сърце. Тази вечер заспах толкова късно, че дори телефонът ми не беше зареден на сутринта. Включих го — никакви съобщения, само получените, преди да го изгася.

Когато си лягам късно, поглеждам часа и преди да съм заспал, вече усещам умората на утрешния ден. И ми е ясно, че следобеда ще го прекарам в търсене на хубаво и достойно кафе.

Сутринта се качих в трамвая и се усетих тъжен. Погледът ми напразно диреше опора в пространството — като птичка, която си търси клон. Повтори се и в следващите утрини. Въобще, всеки ден в трамвая с мен започна да пътува едно особено чувство на неспокойство.

Тя беше трепетът на моя ден.

През обедната почивка ми щукна да хукна към летището и да се сбогувам. Разполагах с ръкавицата като извинение — можех да ѝ кажа, че съм я намерил и че съм забравил да ѝ я дам. Каех се най-вече за това, че дори имейл не поисках, или каквото и да било. Тъй че реших да го направя: реших, че отивам на летището да я поздравя и да ѝ поискам електронната поща... да ѝ пъкна този бумеранг в джоба с надеждата той да ми я върне обратно в един момент. Хукнах към вкъщи за ръкавицата, после се втурнах към летището. Ето ме там, но тя сигурно е вече в зоната за заминаващи. Изгубих я, край.

Видях обаче, че полетът ѝ има петдесет минути закъснение. Едва ли не ми хрумна да си купя билет и да излети с нея. Тя заминаваше... чувствах се способен на всичко, само и само да я зърна отново. А до този момент и крачица не бях направил. В любовна история изоставят ли те, ставаш готов на всичко, за да си върнеш любимия. Като обикновено се оказва твърде късно. Постоях няколко минути пред таблото с полетите. Имах чувството, че самолетът ѝ ще отнесе със себе си частичка от мен. Странно усещане за пропуснат шанс. Е, какво да правя — тръгнах си. Но... на път към изхода взех, че я видях. Беше седнала на бара. В сърцето ми все едно се изду въздушна възглавница. Искан да кажа, зарадвах се. Постоях няколко секунди да я погледам отдалеч, после се приближих. Почти бях до нея, на десетина метра сигурно, когато от тезгяха към нея се запъти мъж с две кафета. Бързо се шумгнах вдясно, зад една стена, за да не ме види. Изпитах онова, което се изпитва при шума от скърцане на нокти по черна дъска. Пак си тръгнах, без да се обръщам, от страх да не ме забележи. Чак когато стигнах на безопасно далечно разстояние, обърнах глава назад. Двамата, тя и той, се смееха. Въобще не знаех какво да сторя — да

изчакам ли, да се приближа за поздрав ли, все едно случайно минавам оттам... Или да си тръгвам?

Натъжих се.

В крайна сметка напуснах летището и решително се упътих към един от големите молове. Където „не купих покупка“ от три колички с неща. После се обадох на Силвия:

— Тя не тръгва сама... с някакъв тип е.

3

СИЛВИЯ

Преди няколко години със Силвия си обещахме следното: „Ако до три години никой от двамата не срещне любовта на живота си, ще си направим дете.“

Три години почти след като си дадохме обещанието, Силвия срещна Карло, омъжи се на бърза ръка за него и детето — момиченце, Маргерита, си го направи с него. Но си запазихме приятелството. Карло я ревнуваше малко в началото — нормално, струва ми се, но с времето разбра естеството на нашето приятелство и всичко се успокои. Хубаво е да имаш жена за най-добър приятел. Различно е. Всъщност, понякога е добре, понякога не чак толкова. Ако излезеш да пиеш с приятел и срещнеш примерно някоя мераклийка, не е проблем да зарежеш приятеля си и да си тръгнеш с нея — той ще те разбере, достатъчно е да му кажеш: „Утре ще ти разправам“, и твоят приятел мъж ще се радва за теб. С жените приятелки обаче е трудно да се получи така. Искам да кажа, че, ако ситуацията наложи да напуснеш срещата заради друга жена, става трудно. Те и между тях си са така. Не може да не сте чували един твърде познат отговор: каните случайна жена да си тръгне с вас, а тя: „Бих дошла с удоволствие, но не мога да оставя сама приятелката си.“ Между мъже просто е друго... изоставяте приятел заради жена, без да се притеснявате, че може да се обиди; напротив — по-вероятното е да допълни: „Удари едно и за мен“.

Един ден Силвия ме попита какво мисля за Карло. Казах й, че, ако на нея й харесва, аз съм щастлив. Никога не съм харесвал Карло кой знае колко, затова отговорих по този начин. За да съм по-точен, никога не съм го възприемал като мъжа, с когото Силвия може да даде най-доброто от себе си. Направих опити да се сприятеля с него, няколко пъти ходихме на мач заедно, но така и не се получи. И си останах приятел само със Силвия. Не ни беше трудно — през по-голямата част от времето той е на работа и често е в командировка. Истината е, че е посветен на работата си. Собственик е на текстилна

компания и често му се налага да пътува в чужбина за по няколко дена. Силвия му помага в офиса, но преди всичко работи като майка на дъщеря им. Спря да работи и се отдаде на Маргерита по негово настояване.

Карло обича да се хвали с материалното си благосъстояние. Не носи портфейл, парите си държи в една щипка и когато плаща, разгъва едрите банкноти, за да стигне до по-дребните.

Притежава един куп ръчни часовници — повече от един за всеки час. Един куп слънчеви очила. Костюми, якета и различни аксесоари. Леките коли не се броят, естествено. Има си и яхта, или по-точно моторница, което е симптоматично за човек, по-заинтересован от бързината на пристигането, отколкото от самото пътуване.

Понеже зная, че обича да му се забелязват вещите и придобивките, всеки път като се видим му правя комплимент за нещо, което носи. Чувства се оценен. А аз всъщност се бъзикам с него — тънко, но все пак. Казвам му: „Много хубав часовник имаш!“, „Страшни очила!“, „Супер кола!“. Изумителното е, че той всеки път най-старателно ми благодари.

— Ей, какви готини очила имаш, Карло.

— О, благодаря.

Не проумявам защо някои хора благодарят за нещо, което притежават. На Карло ми иде да отвърна: „Като че ли ти си ги проектирал тези очила! За какво по-точно благодариш? Я се осъзнай малко!“

Със Силвия много се смеем на тези работи. Забавно е. Силвия ми е нещо като акробатично въже: когато съм весел и в добро настроение, танцувам отгоре ѝ с цветен чадър, а когато съм тъжен и в лошо настроение, се улавям за нея.

Двамата имаме история — бяхме гаджета известно време: запознахме се и започнахме да излизаме. Но много-много не се справихме като двойка. Като приятели обаче ни се получи чудесно. Може да се каже, че аз и Силвия сме доказателство за това, че между мъж и жена може да съществува приятелство. И то след като сме преспали заедно. И без да го бяхме правили, мисля, че щяхме да станем приятели, но така нещата се наредиха пределно ясно — и двамата сме наясно, че между нас любовно-сексуална връзка не може да съществува, но като приятели сме си незаменими и се даряваме

един друг с незабравими моменти и най-искрена обич. Обичам Силвия — за нея наистина мога да кажа: обичам я.

Не че беше толкова зле, когато ходехме. Проблемът всъщност беше, че твърде много си приличаме: бяхме еднакви като две винтчета, два щепсела, два ключа. Само три години по-рано обаче можеше да се превърне в майка на децата ми, а аз в баща на нейните деца — да сме родители на наши деца.

Запознах се с нея в едно заведение. Хубава, с дълга коса, висока, но не прекалено, с прекрасна усмивка. Разбираше се, че е симпатична, защото с всяко свое изказване разсмиваше приятелките си. Аз тогава бях в компанията на обвързания до няма накъде повече Силвио и също с Лучано, който е с по-други предпочитания — да го кажем така: сред групичка от мъже и жени Лучано ще се ориентира към мъжкаря на котилото. Да се спра на Силвия не ми беше особено трудно: приятелките ѝ не бяха хубави. Още помня репликата на Лучано при вида им: „Не е ясно кой е виновник за катастрофата — те или трамваят.“

Бързо се насочих към нея, бързо я заговорих:

— Извинявай за безпокойството, днес имам рожден ден и искам да си кажа наздраве с теб! Дано не се натрапвам.

Силвия погледна приятелките си, които до една се подсмиваха. Като че имаше нужда от одобрение. Но вдигна чаша и откликна на моя повик за наздравица.

— На колко години ставаш?

— Ааа, за възрастта не се пита — отвърнах шеговито, — на трийсет.

Първите думи, които си разменихме.

После дълго си бърбихме.

Аз подхванах редовната си серия от тъпизми, които редовно декламирах при завързване на разговор, но истината е, че с нея, колкото повече плямпах, толкова повече се отделях от образа си на Джакомо „завоевателя“ и се превръщах в Джакомо „аз-съм-искрен-надявам-се-да-ти харесвам-такъв-какъвто-съм“.

Още в началото си пролича, че е интелигентно момиче. Само няколко минути бяха нужни, за да се почувствам като глупак, и то до степен, че да си призная:

— Виж какво, нямам рожден ден, беше тактика... за да разчупя леда... Сърдиш ли се?

— Не... добре направи... щом ти е послужило да си преодолееш стеснителността... Пък и ако си кретен, добре е да стане ясно навреме.

— Не съм от стеснителните.

— Това ще го проверим впоследствие.

Беше пряма, ясна. По тази причина, след като правихме известно време любов и искрицата помежду ни не се възпламени, тя, която го бе разбрала, реагира, без да ни губи времето. Обясни, че ме харесва, че разбира, че и аз я харесвам, но че не сме един за друг.

Да си призная, и аз си го мислех, но нямах кураж да го кажа. Ако зависеше от мен, щях да се правя на ударен и лека-полека щях да започна да се изплъзвам — както правя винаги. И щях да лиша съществуването си от един прекрасен човек.

Не знаех дали сред мъжете е разпространено да си траят, дори да е очевидно, че нещата не вървят. На мен със сигурност ми е присъщо. И още как: да се правя, че всичко върви по мед и масло, ми е запазена марка.

И така, няколко вечери след заминаването на Микела отидох на вечеря у Силвия. Бяхме трима — аз, Силвия и Маргерита. След вечеря сложихме детето да спи. Дърпа се известно време, поплака, но накрая заспа.

Със Силвия се настанихме на дивана и приказвахме цяла вечер. Дълго и напоително. Много ни беше хубаво. С нея не беше рядкост. Преди да заговорим на моята тема и да ѝ разкажа за случилото се на летището, се заехме да обсъждаме нея и Карло.

— Онзи ден бяхме на вечеря, бяхме обичайните приятели плюс Патриция и Пиетро.

— Патриция и Пиетро?

— Да... Пиетро, приятелят на Алесандро — партньорът му на тенис.

— А, сетих се, да... Как така се озовахте на вечеря заедно?

— Патриция е приятелка на жената на Джорджо.

— Аха. А кой е Джорджо?... Да, добре, няма значение, давай по същество. Защо ми разказваш тези работи?

— Гледах ги цяла вечер — тя не спря да го прегръща, да взема ръката му в своята, да го нарича „любов“ и прочее... И им завидях,

много им завидях. Двамата имат това, за което винаги съм мечтала, но което така и не успях да имам. Моят брак е провал.

Отношенията им с Карло бяха обтегнати не от вчера. През последната година и половина Силвия прави какви ли не опити да спаси брака им, но постепенно разбра, че усилията ѝ отиват напразно. Бе проявила търпение с надежда, че кризата им е мимолетна, че ситуацията ще се окаже преходна. На няколко пъти опита да говори с мъжа си открито, но всеки път удряше на камък: той неизменно омаловажаваше нещата и упорито твърдеше, че между тях не съществуват сериозни проблеми и че не е нужно да си създават тревоги заради факта, че нещата са претърпели известна промяна. Тоест за него подобни ситуации бяха в рамките на нормалното. Защото всички бракове минавали през такива моменти.

— Скоро опитвала ли си да говориш с него?

Питах, но знаех отговора: Силвия далеч не беше от тия, дето си мълчат, само и само мир да има.

— Как ли не опитвах... но просто няма начин. Реакцията му е винаги толкова абсурдна, че чак смазва, блокира ме. Онзи ден след вечерята, за която ти казах, пак зачехнах темата, но на сутринта той си се върна към обичайното поведение, все едно не сме разговаряли. Всичко винаги си поема по обичайното русло. Имам чувството, че се блъскам в гумена стена. Съзнавам, че твърде често подхващам разговори за нещата между нас и също, че той го приема като нужда да се разтоваря — тоест не го приема сериозно. Онзи ден обаче му казах наистина всичко, каквото имах за казване. Казах му дори, че не го обичам вече и че ако съм с него, то е заради Маргерита.

— И той?

— За себе си каза, че ме обича и че е нормално хората да преминават през подобни кризисни моменти. Значи, омаловажава ме, критикува ме за какво ли не, а после ми казва, че ме обича. От едната крайност на другата.

— Критикува те и те омаловажава, защото сам той се чувства нищожен и има нужда да принизява другите към себе си.

— Оня ден направи опит да ме целуне и аз го отблъснах. Казах му, че нямам желание за него. Джаккомо, ти разбираш ли, че от осем месеца не сме правили секс. Аз не мога да продължавам по този начин. Не го обичам вече, не мисля, че някога отново ще го обикна.

Ненавиждам, когато ми казва, че „това е нормално“. Просто ненавиждам. Щастлива съм, когато е в командировка. Щастлива съм, че не е вкъщи, разбираш ли? Кажете ли ми, че му предстои командировка, аз тутакси прелиствам календара, за да видя колко дни остават до заминаването му. И си лягам по-ведра с мисълта, че ще оставам сама.

— Колко време още смяташ да живееш по този начин в един дом с него?

— Не зная. Не е много лесно да го напусна. Маргерита е влюбена в баща си, обожава го, сърце не ми дава да ги разделя. Събужда се с него... как да я лиша от това? Не мога да си тръгна, а нея да я оставя тук. Това е абсурд. Чувствам се като егоист заради желанието да си тръгна. И е крачка, на която така и не се решавам — страх ме е, че дъщеря ми ще ме мрази заради това. А тя е всичко за мен, тя е моят живот. Изборът ми досега винаги е бил да търпя този брак, който вече не го бива, защото ми се струва по-малката злина, по-лесната за понасяне. Но напоследък никак не съм убедена. Нещо не издържам, ама хич.

— Силвия, слушай, аз мисля, че моментът е настъпил. Мина повече от година, откакто заговорихме за тези неща. Оттогава насам ти прави какви ли не усилия да спасиш този брак. Не ми е ясно как издържаш и откъде намиращ толкова сили. Живееш с мъж, който изобщо няма уши за теб, а вероятно и за самия себе си. Явно така му е добре. Откакто си с него, а после и от появата на Маргерита, твоят живот коренно се промени. А неговият — как точно се е променил? Финансово, да, но иначе? Живее по начина, по който винаги е живял, прави това, което винаги е правил. Точка. Досега нещата вървяха криво-ляво, защото ти ги приемаше. Ти пренебрегна себе си в името на семейството. Пое всички отговорности на свой гръб. Е, докато я караш така, мислиш ли, че ще иска да си тръгнеш? Проблемите ви се заредиха от момента, в който ти пожела повече внимание от негова страна, повече участие в семейните дела, включително по отношение на дъщеря ви, не само на теб; това на него не му отърва. Какво направи последния път, когато ти повдигна въпроса? Подари ти часовник. Ето какъв е неговият стил на участие. И какви са му възможностите. Дай си нужното време, за да събереш сили и да се оттеглиш, но го направи. Без чувство за вина и прочее. Направи го. Ще бъде по-добре и за

Маргерита, така мисля. Защото да има нещастна майка не е добър вариант за възпитанието ѝ. Не си въобразявай, че детето не забелязва нищо. Децата всичко усещат.

— Зная, зная... Ако знаеш какво ми каза онзи ден, докато я слагах да спи... „Мамо, защо вече не се смееш?“ Сдържах си сълзите, но само докато излязох от стаята. После избухнах в плач. Колко пъти само съм плакала през тези месеци... Спохождат ме някакви нервни пристъпи. Случва се да се будя нощем и да не мога да заспя отново поради чувството, че се задушавам. Никога не ми се беше случвало подобно нещо. Държа се благодарение на Маргерита — тя ми дава сили. Една думичка от нея, една прегръдчица ми стига. Каже ми: „Мамо, обичам те“ и сърцето ми се разтапя.

Очите на Силвия се насълзиха.

— Уморих се, Джакомо, наистина се уморих, изтощих се, сили не ми останаха.

Прегърнахме се, тя си поплака. За да разтуша атмосферата, я попитах какво оправдание измисля, за да отказва на Карло, когато той иска да се любят.

— О, той не ме и моли вече, след всички тези месеци... При последния ни път се почувствах наистина зле, защото хич, ама хич нямах желание. Направих възможното да свърши по-бързо, по всякакъв начин му пречих да спира и да се разсейва. Ох, по-добре да сменим темата... кажи за Микела. Не бях и допускала, че би отишъл на летището заради нея. Каквото и да се е случило, знай, че добре си направил и добре си се справил. И си мислех, че онзи тип, с когото си я видял, може да е колега, примерно.

— Не, не... държеше се твърде нежно с нея. Целуна я по челото, като сядаше на масата.

— По челото, не по устата. Добре, какво смяташ да правиш? Така ли ще оставиш нещата?

— И какво да направя според теб?

— Седмици наред повтарях да я поканиш на кафе, ти така и не го стори. Сега тя замина и ти страдаш, че вече я няма в трамвая. Дните ти минават в мисли по нея. Може би следва да се запиташ защо мисълта за нея те кара да се чувстваш по начина, по който се чувстваш. Не е единствената жена, която те е заговаряла. С нещо задържа мислите ти

— все има някаква причина. Съветът ми е да не се отказваш лесно. Два месеца вече ги обсъждаме тези работи.

— И какво да направя: да замина за Ню Йорк и да ѝ кажа, че ми липсва?

— Все някакво обяснение за тази история си се опитал да намериш, нали?

— Знаеш ли какво ме държи за нея? Изпитах странното усещане, че винаги сме се харесвали, дори когато само се гледахме. Това е. В бара ми се стори, че и тя се вълнува. Такива неща си мисля, мисля и после ги отричам — казвам си, че си правя някакъв филм. Не направих първата стъпка от страх да не изглеждам като някой, който, усмихне ли му се мацка, веднага мисли, че му е навита. Такива типове са толкова много... Резултатът е, че жените вече не се усмихват. Погледите ни от трамвая, мълчанието помежду ни, следенето един друг, срещата в бара — всичко беше тъй хубаво, че се страхувах да не го разваля, да не банализирам всичко. Все едно сме се засекли на въртящата врата на някой хотел. Поздравяваме се, усещаме се, но се движим в различни посоки. Мислиш ли, че различните хора, които човек среща в различни моменти, създават различни, своеобразни отношения?

— Да, така мисля. В днешно време такъв като мъжа ми и на сладолед не би съумял да ме заведе.

— Добре, но представи си, че всичко е плод на моето въображение, на филм, който сам си въртя в главата... Съзнаваш ли какво би се получило, ако ѝ се явя в Ню Йорк? Това, което трябва да направя, е да намеря телефонния ѝ номер, да ѝ се обадя и да я помоля да ми изпрати нейната филмова лента по случая, за да се види дали съвпада с моята: „Ало, Микела? Слушай, какво ще кажеш да си разменим филмовите ленти, за да видим дали поне малко си приличат, или филмите, които си правим и в които живеем ти и аз, са съвършено различни.“ Абе, може и да ти се стори странно — защото едва я познавам, все пак — но когато узнах, че заминава, ужасно се натъжих; а когато пък я видях на летището с онзи мъж, все едно заварвах съпругата си в леглото с някой друг. Не, много съм чувствителен в това отношение.

— Наясно съм, познавам те, но рано или късно ще трябва да се изправиш срещу проблемите си. Не може все да бягаш.

— От какво бягам?

— От собствената си крехкост. Изпадаш в паника всеки път, като се сблъскаш с нея.

— Какво да сторя?

— С течение на годините, и особено по отношение на жените, ти изгради някаква стена вътре в себе си. Виждам го. Така направи и с мен. Проблемът е, че издигайки стена, постепенно ти сам се превръщаш в такава. Стена, която може да се обходи, да се огледа от различни страни, но не и да се премине.

— Може проблемът ми да е, че никога не изисквам нищо от никого, а същевременно имам нужда от всички. Винаги съм се стремил да не разочаровам другите, да се вместя в техните очаквания, да не съм в тежест, да не огорчавам. Отраснах, изграждайки себе си спрямо очакванията на майка ми.

— Ти си сред най-сърцатите хора, които познавам. Лоялен си. За мен това е по-важно от всичко останало. И съм крайно любопитна да следя израстването ти. Израстването ни, всъщност. Представям си те след някоя друга година.

— И как ме виждаш?

— Ами сега например ми се струва комична твоята тотална дезорганизираност и хаотичност. На твоята възраст. Хладилникът ти е винаги празен. Картините ти стоят незакачени, в очакване да намерят място на стената. Често не знаеш къде си паркирал колата. Разпилян си. Нерядко си обезсърчен и без желание. А в последно време със сигурност си и отегчен.

— Това, което изтъкваш, е, мисля, естествена реакция срещу манията на майка ми за ред и подреденост.

— Все още търсиш жени, с които да прекараш нощта, следвайки указателя на мобилния си телефон. И все пак не си като другите. Ти си различен. Любопитен си, имаш творчески потенциал, пътувал си, отрано си се научил да се справяш сам, по някакъв начин си странстващ мъж, движещ се. Единственото, на което все още не си се научил, е на отношения с хората. С теб, заради теб се научих да поддържам известна дистанция; ако не го бях направила, и от мен щеше да избягаш. Трябваше време, за да се довериш. Но аз си знаех, че рано или късно, ще пораснеш. Искам да кажа, че ще се научиш да управляваш и организираш живота си по по-ясен и подреден начин. С повече спокойствие. Винаги съм го мислела. Както мисля, че кризата, в

която си изпаднал, цялостната апатия и заедно с това новопоявилият се интерес към Микела представляват някакви отговори за теб: врати, които ще се отворят и ще открият път към нова епоха в твоя живот.

— Врати? Къде според теб се намирам?

— Понякога хората, които срещаме по пътя си, са врати, или коридори, по които преминаваме. Микела например може да се окаже възможност в това отношение, път към някакъв изход. Може пък покрай нея да опознаеш своите лични ресурси за израстване.

— Силвия, ти ме познаваш, знаеш, че не съм от тия, дето ще хванат самолета и ще се явят при непозната само заради това, че мислят за нея.

— Ами вместо да бъдеш това, което винаги си бил, опитай по-различно този път: опитай да се държиш по необичаен за себе си начин. Сътвори един нов Джакомо — веднъж и завинаги. Има ли нещо, което да те вълнува, за което да мечтаеш в този момент от живота си? Има ли мисъл, която да ти носи радост?

— Знаеш отговора. Микела е единственото нещо, което ме тласка към мечтания. Защото усещането за нея ми е непознато, ново е за мен.

— Е, в такъв случай излез от рамките на обичайния си живот: щом тази жена те привлича, тя може би е врата, която трябва да отвориш. Извинявай, защо да не отидеш до Ню Йорк? Отиваш, уверяваш се, че си сбъркал и се връщаш. Какво толкова... Поне ще знаеш, че си опитал — това да не е малко.

— Добре, да речем, че отида до Ню Йорк, но какво ще се промени? Ще я открия — да речем ще се случи — и после какво? Нали аз съм си аз, нали си оставам същият.

— Напротив: така ще си поел риска да се почувстваш смешен в собствените си очи. Но ти явно предпочиташ да се откажеш, отколкото да се подложиш на подобно нещо. Твърде ти е рисковано.

— Тази жена е на трийсет шест години, не на петнайсет.

— Е, и? Какво променя това? Ти не познаваш жените.

— Значи, според теб не искам да отида от страх да не стана за смях?

— Точно така! Нужна е смелост, за да се изложиш на подобно нещо, да станеш за смях. А ти по отношение на жените никога не си имал смелост. Не успя да овладееш ситуацията с Микела и си готов да я зарежеш. Това за мъжа с нея на летището е просто извинение. Много

добре те познавам. Кой знае какво друго извинение ще измислиш, за да оправдаеш бездействието си. Твоите прийоми са ми добре познати, разсъжденията ти, умствените механизми, чрез които възстановяваш обичайната логика на нещата.

Телефонът ми иззвъня. Данте.

— Силвия, познай кой се обажда.

— Данте?

— Мхм.

Зарадвах се, като го видях преди няколко дена, но оттогава не е спрял да ми звъни и да ми изпраща съобщения. Настояваше да се видим, пък аз нямах желание. Усещах, че нямаме много-много какво да си кажем. Вече бяхме твърде различни. Е, може и да се заблуждавах, но имам навика да не се виждам с определени хора заради начина, по който ме карат да се чувствам след среща с тях. Имам чувството, че ми изсмукват енергията, като консумиран се чувствам. И Данте беше сред този тип хора. А той толкова настояваше, че няма накъде. Дори се случваше да хитрее понякога и да се обажда от непознат номер. За да вдигна. Ясно ми беше, че е той и не отговарях. Мобилният ми телефон има опция за намаляване на звука. Казва се „тишина“. Натисна ли „тишина“ два пъти, линията се прекъсва; натисна ли веднъж, само звукът се отнема. Данте беше от хората, заради които честичко използвах въпросната опция — и в двата налични варианта.

— Не знам как да му покажа, че нямам желание да се виждаме. То жена е трудно да оставиш, пък какво остава за приятел... Как да кажеш на приятел: „Изоставям те“? Можеш само да се надяваш, че ще те разбере.

— Ако ти не му го кажеш сам, рано или късно ще му стане ясно. Право да си кажа, нямам представа как се изоставя някой от същия пол.

— Онзи ден запаметих номера му под друго име. Вече не е Данте, а Досаданте. Понякога екранът на телефона вече е изгаснал след иззвъняването, а той продължава да звъни, представи си; когато отново светне, тогава разбирам, че е прекъснал.

Погледнах Силвия по начин, който тя добре познаваше. По този поглед разбира, че предстои да кажа нещо сериозно и че не е шега.

— Ако не го направя, ще съжалявам ли, как мислиш?

— Ако не отговориш на обажданията на Данте?! — Но тя знаеше, че съм сериозен и затова добави: — А, имаш предвид Микела... Ами кой може да каже? Това му е хубавото на риска — че просто не се знае.

4

ОТСЪСТВАЩИЯТ БАЩА

Когато бях на седем години, за няколко минути бях гений. След това — мрак. Обсъждахме с приятелчета нещо, което учителката бе казала сутринта в клас, по-точно — това, че земята прави пълна обиколка около оста си за двайсет и четири часа, а около слънцето за триста шейсет и пет дни и че на всеки четири години една е високосна и февруари има 29 дена. Шест по четири двайсет и четири. Още обсъждахме силата на земното притегляне и това колко далеч от нас е разположена Америка. А в моята жилищна сграда имаше един господин, който, мине се не мине, подхвърляше, че Америка е на другия край на света, ала Париж — Париж не е и ако сме искали, щял веднага да ни го покаже. Защото бил на един хвърлей разстояние. Не е нужно да пояснявам, за мен и приятелчетата дали става дума за Париж или за Ню Йорк нямаше голяма разлика: и едното, и другото означаваха друг свят за нас. Затова, крайно заинтригувани, ние отвърщахме, че искаме, много искаме да ни покаже Париж. Тогава той ни вдигаше един по един на ръце и приклещваше малките ни глави с ръка на нивото на ушите; помня как хващах китката му с ръце, та да разхлабя силната хватка и да облекча болката. Защото така стискаше, че болеше! Висяхме един подир друг в ръцете му, а той ни питаше вижда ли се Париж. Що за жестокост! Същият този господин години наред ни прилагаше едни номера с носа. Хващаше носа ни с пръсти, след което, промушвайки палеца между свитите си показалец и среден пръст, казваше:

— А така сега, взех ти носа!

В интерес на истината, старецът беше симпатичен. Почина. Случва се: това е животът.

Но нека да споделя изказването, което направи от мен гений за около двайсет минути. То бе следното:

— Добре де, щом земята се върти, значи в един момент Америка ще се озове тук, при нас. Това, което трябва да направим, е да намерим

начин да се задържим във въздуха и там да изчакаме часовата разлика да се стопи под краката ни. За какво да пътуваме до Америка със самолет: ако успеем да се задържим във въздуха, да речем с хеликоптер, земята, като се върти, ще ни я докара под краката и просто ще слезем.

Разсъждението ми тласна всички в неистови подскоци, и то подскоци на дълго — за да проверим колко надалече можем да отскочим. За да спестим разстояние и време, то е ясно. И подскоците ни, по-точно отскоците, действително ни показаха как приземяването спрямо изходната точка е по-напред — по-нататък, към Америка. Тъй че аз не само се превърнах в гений, ами станах и идол на компанията. Крал на детската площадка.

В детството си имах безброй приятели, но най-скъпият ми приятел беше Андреа. Той ми беше като брат. Спеше у нас, аз спях у тях. Следобед често закусвахме двамата у баба. Това специално много ясно си го спомням, защото всеки ден, с пълни усти, си отправяхме следния въпрос:

— Искаш ли да видиш инцидент в мината? — След което отваряхме усти и си показвахме един друг сдъвканото. Вече не сме толкова близки.

В деня, когато заради теориите си бях провъзгласен от приятелите за крал на площадката, баща ми, който по това време обикновено бе на работа, учудващо си беше вкъщи и след разговор с майка ми слезе в моето кралство и ме повика настрана с възстранно изражение на лицето. Аз се втурнах към него, за да му известя добрата новина: че има син гений, имаше право да го знае. Прегърна ме силно, но аз се мятах наляво-надясно — исках да говорим. Очите му се навлажниха и той в крайна сметка ме уведоми, че отива на работа, пусна ме и се отдалечи. Това беше последният път, когато го видях. Бащата на малкия гений напусна дома ни и остави гения сам с майка му.

Междувременно продавачът от кварталния плод и зеленчук, господин Аз-знам-всичко, бе разяснил, че на практика няма как да се задържим във въздуха и да чакаме Америка да дойде под нас, най-малкото поради наличието на въздушни течения, на атмосфера, на земната гравитация и куп други работи, които въобще не помня; та се оказа, че не съм гений. Която констатация ми бе крайно неприятна и

трудна за понасяне. Толкова, че, когато един ден отново ме споходи гениална мисъл, на никого и дума не казах. Бях поотраснал вече и въпросната мисъл бе следната: ако един асансьор се откачи и започне да пада, намиращият се вътре би могъл да се спаси, като отскочи в частта от секундата, преди дъното да се разбие. Интересно дали би се получило...

От деня, в който баща ми напусна мен и мама, животът ми коренно се промени. В един и същи момент се оказах фалшив гений и без баща. Но най-вече се оказах единствената любов на майка ми. Отначало тя казваше за баща ми, че е в командировка. Докато не я заварих един ден да изхвърля вещите му в черни боклукчийски чували и разбрах, че няма да се върне. Опитах какво ли не да я спра — ритах, плачех, крещях, само и само да престане, но тя през сълзи ми отвърна, че той никога нямало да се върне и, като го каза, ми плесна един шамар. Избягах в стаята си и скрих един от пуловерите му. Мама не забеляза липсата му, само дето един ден ме завари да го мириша, заврян в гардероба. Правех го често: криех се в гардероба да мириша пуловера на баща ми. Когато ме хвана, мама го изтръгна от ръцете ми и повече не го видях.

Пазя малко спомени от баща ми. У дома всички снимки с него имаха дупка на мястото на лицето му. Мама до една ги беше изрязала. Има ли нещо по-тъжно от това? Снимка с мен, майка ми и баща ми, който „присъства“ с една дупка върху шията. Не че докато живееше с нас прекарваше много време с мен. В събота следобед например играехме мачовете от турнира на неделното училище и кой все идваше да ме гледа? Мама. Случи се един път татко да заяви, че той щял да ме придружи. Полудях от радост при тия думи, естествено. Веднага си казах, че ще изиграя най-хубавия си мач в живота. Ако ще и кръв да се лее от мен, казах си, ще покажа на татко шампиона в мен. Както и стана: със стъпването на терена взех да тичам като луд по игрището. Какво ли не правех: играех в защита, нападах, отнемах топка, нахлувах в противниковото поле... И при всяко едно действие дирех с поглед баща ми сред публиката.

В крайна сметка усилията ми се възнаградиха: завладях топката и вкарах гол. Е, не беше свръхмайсторски, но какво от това. Факт, че топката попадна във вратата на противника. Съотборниците ме приветстваха и прегръщаха, а аз се мъчех да се отскубна, за да срещна

погледа на баща ми. Само че не се виждаше, като че се бе преместил някъде. Нямаше го. Видях го в края на мача зад една кола: караше се с някаква непозната жена. От начина, по който се караха, личеше, че се познават добре. Ето как, въпреки победата на моя отбор, в колата на връщане бях тъжен. А баща ми дори не забелязваше. Само ме попита:

— Защо е тази физиономия? Нали победихте!

Не му отговорих. Въобще и дума не продумах през останалия път до вкъщи.

Имам и хубави спомени, не само лоши. От неделните пикници извън града например. Докато пътувахме в колата, заставах отзад на крака в средата между предните седалки и не спирах да бърборя — ту с майка ми, вдясно от мен, ту с баща ми, вляво на волана. Когато бях уморен или просто отегчен, започвах да повтарям на всеки трийсет секунди:

— Колко остава? Пристигнахме ли вече? Колко остава? Пристигнахме ли вече? — като машина.

Баща ми си тръгна и конфигурацията в колата се прекрои, и то за постоянно: майка ми вляво на волана, вдясно празна седалка или седалка с пазарски торби върху нея.

Да разкажа и за един особен случай. Тогава имах разговор на четири очи с баща ми в моята стая. Защото бях направил „онова нещо“ пред едни гости. Под „онова нещо“ се разбира фактът, че от малък обичах да си развявам пишлето. Не бях наясно, че подобни работи не са за правене. Харесваше ми да го правя и го правех. Но един ден в хола се бяха събрали роднини и приятели на нашите. Аз влязох чисто гол и взех пред всички да си развявам пишчицата в съпровод с възторжени викове:

— Супер е, пробвайте и вие, хайдеее, пробвайте и вие...

Част от присъстващите се засмяха, което още повече ме насърчи. Бях доволен, че ги разсмивам с моята откровеност. Ето тогава баща ми повели да разговаряме на четири очи. За да ми обясни, че подобно нещо не се прави. А аз не разбирах защо.

— Да, ама, тате, много е хубаво, трябва да опиташ — повтарях му.

Да си призная, и до днес не ми е ясно защо това нещо е нередно. Аз продължавам да си го правя, и то честичко. Е, не пред роднини и приятели, вярно. По въпросите за секса не бях кой знае колко вещ.

Съвсем с основание Лучо ме попита веднъж в коридора на училището, когато бяхме на осем години:

— Ти, Джакомо, знаеш ли какво е „новобранец“?

— Не!

— Айде бе! И как не знаеш, като от секс нищо не разбираш!

И се отдалечи.

Истина беше. На мен никой никога не ми е обяснявал каквото и да било за секса. Например бащата на Салваторе се бил погрижил синът му да поназнайва. Един ден му казал: „Време е да научиш нещичко за секса... ела тук сега и се скрий в гардероба, за да гледаш какво правим с майка ти.“ Да бе, да. Абсурд: въобще не му повярвах, но няма значение.

Та, бавно се развивах в сексуално отношение. Размерът не беше сред тревогите ми. По-скоро ме тормозеше фактът, че за разлика от всичките ми приятели, аз бях без косми. А те можеха да си ги решат, ако искат. Бях къосе, едва ли не, а те до един приличаха на Пепе — едно дете от Калабрия, което на девет години приличаше на завършен мъж.

По времето, когато приятелите ми разправяха как мастурбират и стигат до оргазъм, аз само съумявах да мастурбирам — в хола у дома бях като пред публика. Първия път, когато свърших, ми трябваше цял час, за да стигна до оргазъм. Пишката ми бе пламнала. Спокойно можеше да се използва за скара за барбекю. Но бях безкрайно щастлив, когато в крайна сметка усилията ми се възнаградиха и от нея излязоха капчици семе. Незабравимо преживяване.

По това време баща ми вече го нямаше. Не че щях да му се похваля. Или не знам. Във всеки случай и той не ми казваше всичко за себе си. Разправяше ми впрочем разни щуротии, направо глупости, на които аз се връзвах. Например в стаята си имах плакат с кола от Формула 1, а той ми беше казал, че пилотът под каската е той. Също, че преди да се ожени, работел във „Ферари“. Веднъж пък изтърси, че Джузепе Гарибалди му бил приятел... и аз на всяко минаване по Ларго Каироли поглеждах към конната статуя и казвах: „Здрастиии, аз съм Джакомо, на Джовани синът“. Докато не дойде денят в училище, когато учителката взе да обяснява за Гарибалди. Аз вдигнах ръка и казах:

— Госпожо, знаете ли, че аз го познавам! Той е приятел на баща ми. — Всички прихнаха да се смеят, а аз горкият реших, че се присмиват от завист. Така си мислех и когато разни по-големи се ебаваха с мен, защото татко ми беше казал, че за да уловиш птичка, без да стреляш, стига само да сложиш малко сол на опашката. Излишно е да казвам, че неведнъж съм опитвал да го сторя.

В училище бях единственият с баща, който го е оставил. Децата около мен бяха всякакви — на задружни семейства, на разделени родители, на разведени. И сред тях бях аз. В единственото положение на дете на напуснал баща. Нямаше уикенди с татко, каквито си имаше при децата на разделените родители; нямаше по два подаръка за рождения ден и за Коледа... Баща ми просто изчезна и си създаде друго семейство. Имам доведена сестра, това да.

За родители ми се паднаха две непораснали деца, които си бяха направили дете — мен. Ето как съм се появил. Като във филма „Крамър срещу Крамър“ — първия път, когато го гледах, вече бях голям, но квичах като теленце на заколение. При все че във филма си тръгва майката, не бащата.

В началото, след като баща ми си тръгна, мама ме вземаше да спя при нея в леглото. Понякога ми беше добре там. Но друг път беше твърде зле. Когато прекарваше нощите в плач например. Тогава ме притискаше ли, притискаше в себе си: колкото по-неутешимо плачеше, толкова по-силно ме притискаше. И досега помня мириса на тялото ѝ. На изпотена кожа. Имах чувството, че се задушавам. Въздух не ми достигаше. Притискаше ме силно в гръдта си. Нейното синджирче с кръстче се вливаше в бузата ми. И ми причиняваше болка, но дума не продумвах. Задушавачи някак ми бяха и целувките ѝ по главата ми, от лицето ѝ ми се пренасяха сълзи по косата. Освен че плачеше, понякога говореше ужасни гадости по отношение на мъжете, особено по адрес на баща ми. Понеже бях дете, аз не влизах в категорията. Обичаше да ми напомня, че татко не ни обича и че ни е зарязал. Изобщо... когато си спях сам, в моето си легло, ми беше далеч по-добре. Моменти като тия ме ужасяваха. А и се чувствах безсилен, неспособен да ѝ помогна и да намеря разрешение на ситуацията. Така ми се искаше мама да си се върне в предишното състояние — каквато беше, докато баща ми живееше с нас. Искях аз да съм той. И израснах, превръщайки себе си в отговор на тази ситуация: израснах в опити да не разочаровам майка

си — никога; да бъде добро дете; да бъде добър син. От малък се заех да постъпвам, както е редно, както подобава, без изключение. Трябваше да отговоря на очакванията, исках да отговоря на очакванията и не исках да бъда разочарование — за семейството си, за учителката си, за света, за Господ.

И много бързо ми се наложи да порасна по тази причина. Бях принуден да се превърна в това, което се очакваше от мен, а не в това, към което е можело да се стремя.

Вечно със засилено чувство за отговорност, винаги със съзнанието да не искам твърде много, да не притеснявам, да се оправям, както мога. Дори когато баба ме вдигаше на ръце, за да пусна картичка или писмо в пощенската кутия, пак се напругах и пак го усещах като изпитание: заради ужаса да не объркам кутиите — ЗА ГРАДА / ЗА ВСИЧКИ ОСТАНАЛИ ДЕСТИНАЦИИ. Поне си представях далечни светове. И си мислех: „Като порасна, ще отида тук — в «за всички останали дестинации».“ И така, докато правех винаги всичко както трябва, без да разочаровам никога никого, майка ми престана да плаче нощем и да ме задушаваше. Беше минала повече от година, откакто баща ми си бе тръгнал, когато една нощ — бях легнал при нея — се събудих от говорещия ѝ глас: говореше по телефона с някого. Не разбрах какво казва, но когато затвори слушалката, се върна в стаята, взе ме на ръце и ме занесе в моята стая, притваряйки вратата. Престорих се на заспал. Малко след това я чух да приказва с някого. С мъж. Станах и надникнах през вратата, за да видя кой е. Видях го, докато се изнасяха към нейната стая. Някакъв мъж с мустаци. Помня, че тази нощ изпитах страх. Не знам защо. Но го помня: изпитах страх и се почувствах самотен, ужасно самотен. Все едно тя не беше майка ми, а друга жена. Далечна. Откъсната от мен.

Един път по Коледа мама ме заведе в службата си. Имаха тържество и мъжът от онази нощ беше там. Оказа се нейният шеф. Сега живеят заедно.

Не знам дали е заради баща ми и това, че ни изостави, но не се доверявам на хората, особено на жените.

Аз съм на трийсет и четири години. Баща ми почина, когато бях на двайсет и пет. С майка ми говоря малко. Това са моите родители: единият ме изостави, другата така и не ме опозна, за да ме разбере.

Когато научих, че баща ми е починал, нещо в мен се преобърна. Не бях гневен, не мога да кажа, че бях тъжен. Зная, че бях нервен. И беше странно: един път вече ме бе напуснал, но когато е напускане по пътя за вечността, е някак по-трудно.

Малко след смъртта му се изнесох на квартира, а господинът с мустачките се нанесе при майка ми.

Тя винаги е била маниачка на тема ред и чистота. Безброй пъти съм оставал да се храня сам на масата, защото, докато си дояждах, тя вече беше на мивката и миеше тиганите. После и котлона. У дома целият под, мебелите светят от чистота, като огледални са. Всичко блести. Който и да влезеше у нас, мама винаги казваше едно и също: Извинете за безредието. А аз се оглеждах наоколо: пълен ред, навсякъде. Та, от малък съм свикнал да не цапам. И почти не цапам.

Когато пораснах, особено в юношеските години, опитах да си извоювам свое малко пространство, за да мога да дишам. Но тя ми вменияваше смътно чувство за вина заради това, до степен да се чувствам виновен, преди още да е направила каквато и да е забележка. Нейното прекомерно внимание ме задушаваше. Глезеше ме, набавяше ми всичко, никога нищо не ми е липсвало. Караше ме да забелязвам всичко, което прави заради мен, и ми го натякваше. Постоянно.

Бях като в капан.

Винаги съм се чувствал като сгрешил, като сбъркал нещо с майка ми. Едва когато пораснах, разбрах, че това е бил нейният болен начин да ме държи близо до себе си, вързан за нея. Водена от страх да не я изоставя и аз като баща ми.

Тъй че, между мен и живота винаги е стояла майка ми. Каквото и да правех, тя винаги имаше какво да каже. Чаша вода да изпия, и ето: Измий си чашата след това. Свали си обувките. Сложи ги на място. Не се качвай на леглото. Загаси лампите. Под душа: Внимавай да не измокриш плочките на земята. А фразата, която най-често употребяваше през периодите, в които се случваше да съм запечен, бе: Дебелото черво трябва да се поддържа празно.

Чувах тия изказвания, заръки, наставления, дори и да я нямаше наоколо.

Майка ми следеше дори колко пъти ходя до тоалетната. Вечерта, когато научих, че баща ми е починал, влязох да се изкъпя. Не затворих кранчето и в един момент водата започна да тече във ваната и да я

пълни, а аз не правех нищо. Стоях като упоен и гледах как прелива. Близо час подсушавах после. Но ми подейства терапевтично: бе една от първите прояви на смелост в живота ми. Няколко дена по-късно бях повикан при нотариус за отваряне на завещанието. Изненада и олюляване. Не знаех какво да сторя. Изкуших се да не се явя, но разбира се, го направих. Бяхме аз, жената на баща ми и дъщеря им — моята доведена сестра. В онази стая звучеше само четящият глас на нотариуса, иначе цареше тишина, която не ще забравя. Татко бе оставил за мен в наследство малък апартамент. Гарсониера. Веднага си представих как ще ме намразят заради това. Изпитвах смущение, срамувах се в известен смисъл, но не казах нищо. Като приключихме и излязохме от офиса на нотариуса, аз поздравих набързо двете жени и се изнизих тичешком. Но едва стигнал до стълбите, жената на баща ми извика след мен, настигна ме и попита дали имам нещо против да изпия едно кафе с тях.

— Съжалявам, бързам.

— Жалко... добре, довиждане.

— Не, добре, за едно кафе все имам време.

И ето една сюрреалистична ситуация: аз, доведената ми сестра Елена и майка ѝ Рената, седнали на една маса в някакъв бар. Смутени и тримата. Но открих, и то веднага, че те не ме мразят. Напротив: те даже знаеха, че апартаментът остава за мен, обсъждали го с баща ми.

Елена, сестра ми, дори пожела да си разменим телефоните. Направихме го, разбира се, но аз вътрешно си знаех, че няма да имам желание да я виждам повече. Нямаше да ми е по силите. Да не говорим, че ми харесваше.

Останахме в бара по-малко от половин час. Дойде момент, в който Рената се обърна към мен и промълви:

— Баща ти много те обичаше.

Не след дълго станах, поздравих ги и си тръгнах.

В гарсониерата, която наследих, така и не пожелах да живея. В продължение на няколко години я давах под наем. После я продадох и с парите влязох в съдружие с Алесандро. Иначе апартаментчето се превърна в тема за спор и разправии с майка ми. Защото тя настояваше да не го приемам.

Когато баща ми си тръгна от вкъщи, тя не пожела да вземе нищо от него. Дори пари. Знам го, защото ми го е казвала. Многократно.

Случвало се е да си мисля, че майка ми е страдала за баща ми повече от наранена гордост, отколкото от любов. Мисля си, че любовното чувство трябва да е лишено от всякакъв егоизъм — само тогава е истинско и здравословно. Майка ми не бе успяла в това отношение. И винаги проявяваше някаква форма на пресилен алтруизъм със своето непрестанно, вманиачено следене за това дали съм сит, дали съм облечен добре, спретнат и прочее. Все повтаряше, че каквото прави, го прави за мен. А истината е, че нейната любов никога не е била лишена от егоизъм. Нито от съревнователна гордост. Не по отношение на мен, а по отношение на собствения ѝ живот.

Затова изживя като предателство съгласието ми да приема гарсоньерата. За мен не беше такова, а не беше и нещо, което да ме накара да обикна баща си повече. Някакво си апартаментче... капчица от едно море, до което така и не се докоснах. Защо да се лишавам и от тази капчица? От гордост?

— Дава ти този апартамент, за да си изчисти съвестта — каза ми, докато се разправяхме.

— Каква съвест, мамо? Той е мъртъв. Каква съвест да си чисти? Нима е възможно да се отказвам винаги от всичко? Имам право на много повече, а сега трябва да се чувствам виновен за това, че приемам тая тъпа дупка.

— Защо, какво искаш да кажеш — че ти е липсвало нещо някога ли?

Напуснах тази поредна кавга, знаейки, че после ще ми е тъпо, задето съм се сопвал.

Няколко месеца по-късно напуснах и дома, в който бях израснал. Окончателно.

По-точно казано: избягах.

БИВШИ (ПОНЯКОГА СЕ ЗАВРЪЩАТ)

Понякога излизам на разходка и ми се прииска да се пъхна в някоя книжарница. Да вляза и да прекарам там известно време: да подържа някоя книга в ръце, да я разлистя... действа ми отпускатно. Става ми някак хубаво. Освен това ме кара да се извисявам в собствените си очи — да се чувствам по-начетена и интересна личност, отколкото всъщност съм. Ако кръстосам поглед с някоя жена, отправям лека и деликатна усмивка — това ми е обичайното. В книжарница се чувствам привлекателен, това е. Рядко общувам и обичам да се мотая нагоре-надолу с книжки в ръка. Истината, разбира се, е, че дори в книжарницата, сред хора, пак се чувствам сам. Защото там връзката не е между хора, а между книга и книга. Тъй че винаги сме си леко с гръб един към друг в книжарницата.

Един следобед, както си четях увода на едно есе, чух глас да изрича името ми: „Джакомо“. Вдигнах поглед от книгата и кого да видя: Камила. Моята бивша. Единствената, която приемам за такава, при все, че бяхме заедно едва две години. Плюс-минус. Преди нея съм имал малко гаджета и майка ми до една не ги одобряваше.

От деня, в който се разделихме (в който аз се разделих с нея, поточно), повече не сме общували. Зървали сме се тук-там няколко пъти, но крадешком, и грижливо сме се избягвали. Помня как веднъж я видях да се прибира с колелото, беше късно вечерта. Неочаквана среща. Скрих се зад една кола, откъдето тайно я наблюдавах. Тя беше прелестна — каквато винаги е била в моите очи. Тогава изглеждаше щастлива. Мина покрай мен с колелото и се отдалечи, а аз останах неподвижен и безмълвен във вечерния мрак. В последвалата нощ не спях добре, бях превъзбуден. Заради нея ли, не знам, но на сутринта се събудих с температура.

Та, онзи ден в книжарницата Камила не само се озова пред мен, но и ми проговори.

— Здравей, Камила, какво правиш тук?

По-глупав въпрос не можах да измисля.

— Търся една книга. Няма да повярваш, но ми се струва, че... както и да е... няма значение... Как си?

— Добре съм.

Гърлото ми беше пресъхнало. И кой знае как е изглеждало лицето ми. И двамата бяхме смутени. По-видно не можеше да бъде.

След пауза от няколко секунди тя каза:

— Трябва да тръгвам. Ще ми дадеш ли телефона си, че съм го изгубила? Нямам намерение да ти досаждам, де...

Дадох ѝ телефона си. Постави на място книгата, която държеше в ръка и се изнесе. Проследих с поглед излизането ѝ от книжарницата. На няколко пъти се сещах за нея през деня след това. И на следващия. Като се събудих и си включих телефона, заварих съобщение от нея. Много обичам сутрин, като си включа телефона, да получавам съобщения. Толкова обичам, че понякога изпращам съобщения вечерта на този и онзи, след което си изключвам телефона и на сутринта получавам отговорите. За да си подсигурия отговори, изпращам съобщения, завършващи с въпрос. Изпращам въпроси към света.

Онази сутрин на телефона ме чакаха три съобщения. Едно от Силвия, едно от Досаданте и едно от Камила. Като нито едно от трите не беше в отговор на мое, изпратено предната вечер: тия тримата ми бяха писали по собствена инициатива. Съобщението на Данте беше кратко: „По бира довечера?“

Съобщението от Силвия съдържаеше електронен адрес.

Тутакси ѝ се обадох.

— Какво си ми изпратила?

— Имейл на Микела.

— И откъде го взе?

— Имах малко свободно време и порових в интернет за адреса, който ми даде; излезе ми асоциацията и там в сайта намерих нейния личен имейл. Ако желаш, можеш да ѝ пишеш.

— Мразя те.

— Ако не ѝ изпратиш имейл, и аз ще те намразя.

Явно бе забелязала промяна в мен покрай Микела, защото никога не бе имала подобно отношение към жените около мен. Някаква женска интуиция. В жените наистина има нещо странно, паранормално. Те винаги усещат, например, от коя трябва да се

ревнува. Да речем, явява се приятелката ти на работното място, а там има поне десет жени. Сред тия десет ти си падаш по една-единствена. Амиии... вечерта у дома ще те поразпитат тъкмо за тази. Първоначално си мислиш, че си прозрачен и предвидим. И няма какво да се направи — жените не бъркат, няма такъв случай. Та, в даден момент, прямо и най-безсрамно ти сервират въпроса дали си падаш по въпросната една, а ти започваш да се оправдаваш, че тя не е твой тип и прочее: „Да, хубавелка е, глупаво е да твърдя обратното, но не ми харесва, не е моят тип“. Използваш всички словесни ресурси, за да успокоиш гаджето си... иначе е много вероятно, докато сте правели любов, да си мислил за тази от службата. Както по време на оралния секс, който правиш с приятелката си, под планината от коси да виждаш другата — колежката от службата.

Ако пък се случи да сбъркат с интуицията и досега не си бил забелязал жената, от която безпричинно ревнуват, тя автоматично става обект на интерес: започваш да я виждаш в различна светлина. И започва да ти харесва. Опасна работа — жените могат да предвкусят вкусовете ти.

— Силвия, сутринта намерих три съобщения на телефона си: едно от теб, едно от Данте и третото — знаеш ли от кого беше? От Камила.

— Аха, още с нея си губиш времето, ми браво. Ако продължаваш да дълбаеш в тая история, смятам да мина отгоре ти с колата.

— Не, бъди спокойна.

Съобщението на Камила имаше следния текст: „Камила е, би ли се обадил, когато прочетеш това съобщение?“

„Какво ли иска?“

Размислих се. С Камила се разделихме, или по-право аз я оставих, защото открих, че ми изневерява. Помня всичко, все едно онази нощ, в която се случи, беше вчера. Помня лицата ни, думите, гласът ѝ, който ми казва: „Нека ти обясня“. Когато ми каза, че излиза с някаква приятелка, гласът ѝ ми се стори странен. Без да зная къде са ходили, реших да я причакам пред входа ѝ — отклик на вътрешното чувство, че нещо не е наред. Помня, че се чувствах малко глупав да стоя там, в колата, без да знам дали се е прибрала вече или не. Както и да е, завардих като в полицейските филми. Тя се появи към един и половина. С някакъв тип. Съвсем не беше приятелката ѝ. Приятелят

беше мой и името му беше Андреа. Моят си приятел — от времената на: от теб ми стана зле, мутра на прасе, не ме заболя, защото си змия; ако ти се спи, при дядо си върви, ако си жаден, при попа отиди, ако си гладен, при кучето върви; кой да каже, кой да каже... огледало. И хиляди други спомени и смешни случки от години наред, прекарани заедно — години от един друг живот. Андреа спря колата, двамата се отдадоха на дълга целувка и после Камила слезе. Каквото сторих и аз. Той ме видя, мисля, и мигом изфиряса, въобразявайки си сигурно, че в тъмното не съм го познал. Тя се обърна към мен с израз на лицето, който никога няма да забравя. Каза:

— Здравсти... какво правиш тук?

Винаги съм мислел, че ако ми се случи да разкрия изневяра, ще ме обхване бяс, ще започна да чупя, да блъскам и прочее; че ще се нахвърля и на нея, и на него. А единственото, което онази вечер пред дома ѝ успях да изтърся, беше серия от:

— Защо? Защо? Защо? — отправени към Камила.

След което се разплаках и си тръгнах, без да ме е еня за опитите на Камила да ми даде някакви обяснения. Не пожелах да я видя повече. Приспособих се към общоприетите правила, които се спазват при раздяла на двама, живеещи в един и същи град. Както в песента на Лучо Батисти, постарах се да „избягвам местата, които посещавах, които и ти познавах. Необходимост да се избягваме се ражда, за да не се нараняваме повече.“ Освободих се от всички нейни вещи, понеже всеки поглед към тях ме пронизваше като с нож. Постарах се да не слушам песни, които сме слушали двамата. Пуловери, шапки, обувки: всичко отиде на боклука. Дори приключих с един любим парфюм, защото го купих при запознанството с нея и бях винаги с него, когато се срещаме. Едно-едничко правило ми се опъна и то е за „клин клин избива“. Поне в началото.

Камила просто ме постави в положение шах и мат: с нея ми бе отнето да бъда, за друга не исках и да помисля. В моята глава тя бе жената. Моята жена винаги. Онази, за която вярвах, че съм опознал най-добре от всички други. Наистина мислех, че я познавам добре. Но явно е било на ниво навици, не и до нейния вътрешен свят. Всичките ѝ мании ми бяха известни до една. Не зная сега как е, дали се е променила, но докато бяхме заедно, предпочиташе например винаги да спи от дясната страна на леглото. Кое и да е легло — леглото в

нейния апартамент, в моя или в хотела, когато ходехме на почивка. Винаги вървеше отдясно на хората — само и винаги от тази страна. Не помня случай да съм вървял от нейната дясна страна. Сутрин на закуска ядеше четен брой сухари или бисквитки. В метрото винаги сядаше в посоката на движението, а ако нямаше възможност за това, пътуваше права.

Камила бе първата жена, покрай която разбрах, че понятието голота има различно значение, когато е между мъж и жена: ако са решили да си легнат двамата голи, мъжът е чисто гол, а жената е по бикини, понякога по бикини и сутиен. Голо тяло означава голо, с бикини вече не е голо, а е с бикини.

Помня, че много обичаше да ми изстискава пъпките и черните точки. Не само по лицето: най-вече по гърба. И се случваше да го направи без предупреждение:

— Аааааууууу! Ама какво правиш?!

— Знам, знам... но беше голяма — не можах да се сдържа.

В началото не мислех, че става дума за сериозна връзка. Тя открай време движеше в компанията ми. Един ден се целунахме тайно от останалите. И започнахме да се виждаме нелегално. След един следобед заедно вечерта имахме среща с другите от компанията, за да ходим на пица. През цялото време с Камила си хвърляхме погледи през масата и на няколко пъти да се разсеем заради съзаклятничеството ни. По едно време ѝ подадох скришом една бележка, на която пишеше мляс и означаваше целувката, дето нямаше как да ѝ залепя пред другите.

Харесвах я, определено, но фактът, че я познавах отдавна, ме караше да мисля, че връзката ни няма да прерасне в нещо важно. Тъй че издържах около месец или нещо такова и излязох с една друга. Това, което се случи впоследствие, ме накара да проумея, че аз наистина харесвам Камила — точно нея. Една вечер бяхме в колата с приятелите и те взеха да изреждат начините, по които биха я изчукали. Ами открих, че се дразня. Една друга вечер пак бяхме заедно, но беше и тя. Лучано на всеослушание ме попита как върви с другата. Аз отрекох, че има друга, с което предизвиках всеобщ смях. Последвалата реакция на Камила ме накара да проумея, че, противно на впечатлението ми, става дума за важна връзка. Не каза нищо вечерта, само сведе поглед и се остави да бъде разсеяна от останалите. Но на следващия ден се обади

на другата и ѝ каза следното: „Ако си влюбена в него, добре — постъпи както намериш за добре. Но ако не си влюбена, остави го за мен. Чао“. И затвори. Хареса ми, помня го. Определено ми хареса. Не мога точно да кажа защо. Но след този епизод аз и тя официално станахме двойка.

След което се влюбих в нея до полуда, всеотдайно. И ми беше истински странно, че човек, когото познавам от години, се бе превърнал в обект на толкова красиво усещане. Една вечер едва не прецаках мотора на колата заради това, че я държах за ръка, докато карам: искам да кажа, толкова беше хубаво, че забравих да сменям скоростите, само и само да не я пускам... сума ти разстояние изминахме по този начин.

Когато открих за нейната изневяра, постъпих точно като дете: избягах от света, скрих се. И се приютих в писане. Със стремеж да си измисля друг, въображаем и по-добър, с главен герой, който прави добро и помага на всички, защото е специален, прави хората щастливи. Пиших, пиших, пиших... пиших без да спра. При първа възможност се притаявах в някое мое местенце, на сигурно, скрит за всички и всичко, и пиших, обърнал гръб на света. Сякаш светът беше миналото, а писането е малък безшумен кораб — моята машина на времето, който пътува към свършен свят на бъдещето — свят, изграден от финес, толерантност и мир. Пиших и по този начин коригирах в съзнанието си действителността, за да може да ми бъде достояние; иначе ми беше враждебна. Листата на тетрадките ми преливаха от думи, хартията чак скърцаше, като прелиствах. Помня, че като дете съчинявах и пиших разни истории, в които главният герой притежава свръхсила: пишейки за него, бях повярвал, че самият аз притежавам свръхсили. Един следобед видях по телевизията някакъв тип, който огъва лъжичка за чай със силата на мисълта. Цял час после се мъчих да го направя. В резултат накрая взе да ми се привижда, че лъжичката леко се е огънала... А огънати бях аз, всъщност: от изтощение.

Както и да е, писането се превърна в мое спасение. Също и четенето. Случвало ми се е, и още ми се случва чат-пат да изпадна в периоди на литературна булимия: периоди, в които чета много книги наведнъж. Една книга се оказва недостатъчна. Подхващам една и с нея зачитам друга, после трета... Ненаситност за нови истории и

усещания. Съвсем сериозно: понякога ми се случва да чета три книги едновременно.

След злополучната вечер с Камила отказах да поддържам връзка и с Андреа — скъсах и с двамата злосторници. Засякохме се няколко пъти из града, но успях да ги избегна и не се забелязвахме един друг.

Не очаквах подобна реакция от себе си, де. Мълчалива реакция, отдръпническа, примиренческа. Не изисках обяснение. Минаха години оттогава и тя все още беше с него, бяха си заедно. Какво можеше да иска от мен сега, чудех се. Бях надмогнал всичко, времето лекува, и въпреки това съобщението ѝ от тази сутрин разбуни деня ми. Четири часа се готвих за обаждането. Накрая се престраших. Като чух гласа ѝ, краката ми се подкосиха, обля ме гореща вълна, лицето ми се възпламени. Тя побърза да ме успокои — нищо тревожно, нищо не се е случило. Попита дали бих се съгласил на среща, искала да поговори с мен. Разбрахме се за аперитив след работа.

Позволих си да допусна, че се разкайва; че след толкова години е разбрала, че още ме обича; че се е върнал пламъкът в душата ѝ, или нещо такова.

„А може и да си търси добро чукане, чисто и просто... както в доброто старо време“, това също ми мина през акъла.

Реших, че ако става въпрос за секс, ще приема. За да си отмъстя на оня, на Андреа, заради когото ме заряза. Майната му. Чукането ни с Камила винаги е било на ниво, наше си ниво. Въпрос на химия помежду ни, отвъд личните ни качества, проявления и заслуги. Поне така беше в началото. Камила се оказа от жените, които във Франция наричат *femme fontaine*, ще рече жени, които, стигайки до оргазъм, стават като фонтанчета — разпръскват ручейчета.

Представете си, че аз споделях всичко с Андреа. По едно време бях стигнал до извода, че аз съм го подтикнал да направи, каквото направи с разказите си. Факт, че всичко се попромени няколко месеца преди да разкрия за изневярата. Бях започнал да се съмнявам. Все не ѝ се правеше секс, а в малкото случаи, когато го правехме, се проявяваше странна, че и го придружаваше с плач. Право да си кажа, не знам как не ми хрумна веднага. В периодите си на криза Камила започваше неистово да прави торти. Затваряше се вкъщи и готвеше, сякаш работи в сладкарница. Във въпросния злощастен период тя направо ме

задръсти от торти. И от рога, както се видя. А аз бях един дебел и невнимаващ мъж.

Пристигнах в бара преди нея. Зачаках. Забелязах, че вече никой не поръчва кафе, каквото преди се поръчваше. Преди влизаш в бара и казваш или чуваш около себе си: „едно кафе“. Или най-много „едно макиато“. Сега за няколкото минути чакане чух: безкофеиново, американско, ечемично, в голяма чаша, в студена чаша, топло макиато, студено макиато, дълго, в стъклена чаша...

Аз не поръчвах, чаках Камила. И докато чаках, си написах солиден списък от извинения за Данте, в случай че без да искам, отговоря на някое от многобройните му обаждания. Да не ме завари неподготвен.

1. Вечер съм на курс по пилатес.

2. Станах член на Свидетелите на Йехова. Довечера имам вероучение... и между другото, ако ти е интересно, мога да ти разкажа в неделя сутринта (но задрасках втората част, защото имаше реална опасност да ми каже: „ОК, ще се видим в неделя рано сутринта“).

3. Ти не знаеш, но аз те обичам, това е истината, по дяволите... Още от лица въздишам по теб. И предпочитам да не те виждам, защото ми е адски болезнено. А мислех, че съм го преодолял... Чао, кутренце.

Междувременно Камила се появи. Цели десет минути от началото на срещата ръцете ми бях влажни и изпотени, гласът ми трепери, гърлото го усещах пресъхнало. Цялата ми сила се изпари — като на Супермен под влияние на криптонит. Не можех да овладеем емоциите си. По-добре да си бях набелязал какво искам да кажа на Камила, отколкото да драскам примерни извинения за пред Данте. А на мен ми се искаше да ѝ кажа: „Здравей, Камила, бивша любов си ми навярно, но съвсем не ми е леко и се чувствам все така неловко“. Да си призная, видях я и си помислих: „Пак бих я треснал, да му се не види. Определено“.

След първите „как си? добре ли си? как е работата?“ дойде ред на две разтърсващи новини. Първата: с Андреа ще се женят.

Камила бе наистина минала история. И ето че въпреки това се разстроих. Срещата очевидно не бе, за да ме кани на сватбата си. Очевидното бе, че искаше да се освободи от нещо, преди да се омъжи.

Чувстваше, че помежду ни има недоизяснени неща: искаше да се изговорят и да се изчистят.

Камила беше пред мен. Толкова време мина, откак се разделихме, но нямаше как да се сдържа да не попитам защо го бе направила — защо ми бе изневерила. И дали някога е стигнала до разкаяние за постъпката си.

— Да, сбърках, държах се лошо. И нямаш представа колко ми беше мъчно. Но каквото направих, беше заради теб и твоята ревност. Ти ме обсебваше, иначе щях да си остана с теб. Ужасно те харесвах, бях влюбена в теб. Опитах по всякакъв начин да ти го покажа, да те накарам да го разбереш, да ми повярваш, да се довериш, но постепенно разбрах, че аз нямам нищо общо: че не става дума за мен. Че не ревнуваш заради моето поведение. Аз по онова време водех живот на монахиня, едва ли не заради твоите паранои, страхове и фикс идеи. Накрая се превърнах в разтворител за самотата ми. Да съм близо до теб ме караше да се чувствам още по-сама. Не желая да се оправдавам: не направих хубаво нещо, така е, но кажи, помниш ли часовете наред заедно, в които се цупеше и се дразнеше от мен? В които ми се гневеше? Когато ме хвана с Андреа, това бе едва вторият ни път. Още дори не бяхме спали заедно, само целувки. Чувствах се зле. Събирах сили и кураж да те напусна, но чаках твърде дълго, защото се страхувах. В същото време духом бях вече другаде. Затова всеки път, когато правехме любов се чувствах сякаш ти изневерявам. Всеки път с теб бе равносилен на изневяра. Вече бях разрушила всичко в съзнанието си. Толкова, че дори нямаше нужда да го откриваш по начина, по който се случи. С появата си онази нощ ти просто ускори хода на нещата и заедно с това пося у мен позицията на виновна и отговорна за всичко.

Знаех, че това, което казва е вярно. Но не й го казах. Прибягнах до мълчание в знак на отмъщение. Почти нищожно отмъщение, но все пак.

— Джакомо, виж, ще ти кажа нещо, което вероятно ще те нарани. Съзнавам, че е егоистично, но трябва да го направя.

— Искаш да правиш любов с мен за последно, преди да се омъжиш?

— Престани, става дума за сериозни неща...

А аз не знаех дали искам да го чуя това нещо. Достатъчно ми бе споделеното за естеството на връзката ни.

Тя запази миг мълчание, преди да заговори. После каза:

— Знаеш ли, докато бяхме заедно, преди да се реша на онова, което впоследствие направих, а именно да погледна към друг мъж, се случи нещо, което ме накара да проумея, че не искам да бъда с теб. Нещо важно, което така и не ти казах и което беляза живота ми завинаги.

Замлъкна. Очите ѝ заблестяха и за секунди се изпълниха със сълзи. Нямах представа как да постъпя в този момент. Инстинктивно ми дойде да я прегърна, но не знаех дали е редно, дали ми е позволено, дали...

Нямах понятие за физическата граница помежду ни.

Все пак сложих ръка върху нейната.

— Камила, какво има?

Тя притихна с хлипанията, вдигна нос и каза:

— Джакомо, три месеца преди да се разделя с теб... аз направих аборт!

Почувствах се вцепенен, буквално: не проумявах дали новината ме разтърсва или съм абсолютно неспособен да се почувствам въвлечен. Дълбоко в себе си не долавях озлобление или нещо такова: цялата ми реакция: ѝ физическа, и психична, бе разположена в ума ми, всичко бе рационално. Новината просто не преминаваше извън, не я усещах по-надолу от главата: не прекосяваше границите на защитните ми стени. Тя просто не ме докосна. Усетих се много повече ядосан, че не ми е казала своевременно, че го е скрила от мен, отколкото от всичко останало. Стана ми объркано.

— Защо не ми каза?

— Не зная, от страх. От една страна не исках да те замесвам, не исках да го знаеш — така решението си зависеше само от мен. От друга страна се опасявах, че ще поискаш да го задържа, а аз вече не те обичах. Ако трябва да съм докрай честна, при все че те харесвах, Джакомо, не бих допуснала ти да си баща на децата ми. Много ми беше трудно да преодолеем всичко това. Нямах представа колко сълзи съм проляла през онези години. В началото и най-малкият комплимент на хората ме караше да се чувствам зле. Чувствах се толкова мръсна, че на всеки комплимент ми идваше да отвърщам, че ме харесват,

понеже не знаят всъщност що за човек съм. Важи и за Андреа: толкова дълго страдах, без да давам израз на страданието си пред него, без да разкривам причината.

— Каза ли му в крайна сметка?

— Не. Знаете само ти и Федерика. Беше ми неимоверно трудно да си простя, но бях и твърде млада, сбърках. Сега гледам напред. Когато те видях оня ден в книжарницата, си мислех за теб и че ми се иска да знаеш. Приех го за знак като се засякохме. Извинявай.

Задържахме се още известно време в бара. Но сменихме темата. Очите ѝ си останаха зачервени до края. Гледах я, седнала пред мен, и постепенно осъзнавах колко е страдала, какво бреме е била за нея пазената тайна. Усетих се отново привлечен към нея. Но вече по друг начин. Знаех, че след тази среща повече няма да я видя. Но и знаех, че ще остане в мен завинаги — като едно от най-важните емоционални преживявания в моя живот, и за добро, и за лошо. Чак ми се прииска да ѝ отправя оная патетична, извираща право от сърцето фраза, която често сама излиза от устата: „Камила, каквото и да се случи, винаги можеш да разчиташ на мен.“ Е, не я казах. Но я прошепнах на себе си. Произнесено мълчаливо, такова обещание ми изглеждаше по-искрено.

По пътя към вкъщи си помислих, че в онези години едва ли съм щял да се съглася за дете и че дори не изпитах чувство на вина, когато разбрах. Ужасна мисъл, типично по мъжки. Бях си направил и бърза сметка: сега щях да имам около десетгодишно дете. През последвалата нощ доста се повъртях, преди да заспя.

Ужасно звучи, но не бях разтърсен. По-скоро усещах дискомфорт, неуют. Изпитвах някакво раздразнение, както когато си вървял с подгизнали обувки и вечерта си легнеш, без да си измиеш краката. Бях като изтръпнал, нещо такова.

6

ЖЕНИ И БЕДИ

Валеше сняг. Беше около три следобед. Странно е да гледаш сняг в последните дни на март. Тихо се сипеше, със снежинки толкова невероятно лекички, чак някои се отнасяха отново нагоре без да се приземят окончателно. Не ги виждах в момента, де: бях под душа. И по мен се стичаше водна струя, която така и не отмиваше бликащата от едната ми устна и от носа кръв.

Не, бях паднал, не.

Случи се така: както се сапунисвах, и завесата се отвори; а после — мрак. Първият юмрук дори не го видях да се е насочвал към мен. Главата ми се удари в стената. Последваха други пет удара или шест, а когато се стоварих на земята, получих и ритник. Докато ме биеше, непознатият ме и ругаеше. После чух гласа на Моника:

— Стига! Стига! Спри се, ще го убиеш!

И си отидоха. В ума ми нахлу изречение, което баба ми каза тъкмо предната вечер — бях ходил да ѝ пазарувам, та на тръгване тя каза:

— Паоло, да не забравиш за кучето, иначе дядо ти ще се ядоса.

Припомних си това изказване и ме напуши смях, при все болките. Първо, обърка ми името; второ, дядо ми от години бе мъртъв, както и кучето. Трагикомичната страна на болестта на алцхаймер.

Минаха няколко минути, преди да се надигна. Отидох пред огледалото. Подута устна, подуто око, кървящ нос. „Сигурно ми е счупена челюстта“, помислих си. Дишах така, сякаш току-що съм финиширал след някакво бягане пряко сили. Усещах металическия вкус на кръвта в устата си.

Отворих прозореца. Още валеше сняг. Целият двор пред погледа ми бе бял, заснежен. Така изглеждаше и по-притихнал в съботния следобед. Аз бях гол и мокър на отворен прозорец, но без да усещам студ. Само усещах как лицето ми пулсира. Прииска ми се да сляза долу и да легна в снега, да се оставя царящият покой да ме обгърне.

Затворих прозореца и позвъних на Силвия.

— Маргерита при баба си и дядо си ли е още?

— Да, защо?

— Спешно имам нужда от твоята бърза помощ. Идвай, чакам те.

Силвия веднага се яви и едва не припадна, като ме видя. Лицето ми наистина бе за Бърза помощ, изрази мнението си.

— Ама какво е станало?

— Днес е събота, а с кого се виждам обикновено в събота следобед?

— С Моника.

— Именно. Очаквах я. Искях да взема душ, но понеже се опасявах, че може да звънне, докато съм в банята, реших да я изчакам, и тогава се звънна. Аз отворих, без да питам кой е, след което изчезнах под душа, оставяйки външната врата открената. Тя дойде, но не сама, а с гаджето си. Кое то ме засипа с ритници и юмруци.

— Сигурно я е принудил да каже с кого се вижда.

— Нямам представа, някак не остана време да попитам какво прави в дома ми, нали разбираш... Бих изискал обяснения иначе. Сам аз бих се обяснил — че не е каквото изглежда и прочее. Но... получих юмрук в лицето иии...

— Е, знаехме, че рано или късно ще се стигне до подобно нещо...

Ето затова Силвия бе моята най-добра приятелка: тя никога не ме съди, никога няма да ми натъкне: „предупреждавах те, но ти...“, при все че е вярно: почти винаги ме предупреждаваше. Способна е да разбере. Ясно ѝ е, че съм кретен, пък то вече и на мен взе да ми се изяснява.

— Ще те заведе в болница.

— Първо трябва да мина през баба ми, на гледачката ѝ е време да си тръгва, а майка ми има ангажимент — чака да ѝ докарат новите мебели.

— Добре, ще дойда с теб до баба ти и после отиваме в Бърза помощ, съгласен?

— Окей!

Слязохме заедно. Накуцвах. Тя отиде за колата си, паркирана малко далеч от моята улица, а аз в това време се пораздвижих в заснежената градинка до дома ми, върху все още девствената снежна

покривка. Шумът на скърцащия сняг под обувките ми ме побъркваше — обожавах го. Скръц-скръц: сред най-любимите ми звуци. Направих нещо, което винаги правех като дете, когато има сняг: вдигнах лице нагоре към небето и затворих очи, за да усетя посипващите се снежинки по него; отворих уста и изплезих език, за да ги вкуса.

Събрах малко сняг и го сложих върху болното място. Легнах в снега с разтворени встрани ръце, както ми се дощя одеде, докато наблюдавах снега от прозореца и както правех винаги като дете. Тоест направих си моя „ангелски отпечатък“. Който се прави, като оставиш тялото си да падне назад в снега, а после размърдаш ръцете си нагоре и надолу: така се получават крила. Хубаво е обаче да има друг човек с теб, за да ти помогне да се изправиш, без да развалиш рисунъка.

Появи се Силвия. Май в първия момент реши, че съм припаднал, защото се втурна към мен. Но побързах да ѝ дам знак навреме.

— Чакай, спри, бавно, да не ми развалиш ангела.

— Моля?

— Ела насам бавно, но не заставай съвсем до мен, а само дотам, откъдето можеш да ми подадеш ръка, за да се изправя.

— Теб да не би по главата да те удряха?

Но ми помогна да се изправя, естествено. Обърнах се и погледнах отпечатъка си в снега: ангел в плен на снега. Прекрасно.

Отидохме до баба, майката на майка ми. Беше болна. Всъщност на моменти беше добре и на себе си, а в други откачаше и започваше да говори безсмислици. Често ме наричаше Алберто например, с името на дядо ми. Един път ме нарече Паоло и страшно ме разсмя, защото нямах понятие с кого ме бърка, за първи път ме наричаше така. Сега беше период на влошаване. Спеше, когато пристигнахме със Силвия. Направихме си кафе. После Силвия се отдаде на разговор по телефона с Карло, а аз отидох в стаята на баба. Приседнах край леглото да я погледам. Спомних си за разни неща. За доста, впрочем. За това какви страхотни следобедни закуски ми правеше: хляб с нутела, пудинг, хляб с масло и мармалад, пити с кашкавал, плодови сокове... Като дете бе преживяла глад и компенсираше с мен. Дори да ходехме на кино следобед, тя пак приготвяше торбичка с разни работи за ядене. Беше ѝ важно да знае какво обичам да ям. Допреди някоя друга година ходех да обядвам при нея през уикенда. Едва приключил с яденето, тя питаше какво искам за следващата седмица.

— Бабо, преядох, не ме питай такива неща точно в момента. А и как мога да зная от сега за следващата седмица?

— Тогава ще ти сготвя една хубава паста и ще ти направя кюфтета.

Като дете често оставах следобеда при нея, понеже майка ми беше на работа. Аз си пишех домашните на масата, а баба миеше съдовете от обяда или подреждаше къщата, след което лягаше да си почине малко на дивана. А на събуждането ѝ си имахме задължителна шега: тя отваряше очи и възкликваше:

— Олеле божееереее, какво направих!

— Какво?

— Подремнах си!

Сега не звучи толкова смешно, но когато бях малък, се късах да се кискам на тоя отговор. Наистина ме разсмиваше тази шега-закачка. Както и вицът за призрачното сиренце — не проумявах как така се е случило.

„... Аз съм призрачното сиренце...“

„... Ела тук, че да те намажа върху сандвича...“

Ех!

Обожавах, когато баба караше мен да вдявам конец в ухото на игла за шиене, защото тя не вижда добре. Децата рядко имат възможност да се чувстват полезни на възрастните — ето затова ми доставяше удоволствие. Ако баба пъхаше крайчеца на конца първо в устата си, че да оформи връхчето, аз хващах от другия край, защото ме беше гнус. Понякога конецът се разделяше или изтъняваше на връхчето си и това пречеше на вдяването. Но няколко опита и — винаги успявах. Най-обичах да гледам баба ми да кърпи чорапи: интересно ми беше дървеното яйце, върху което наместваше чорапа: пъхаше го в чорапа, който след това опъваше.

Помагах на баба, когато готви фасул — махах дръжките. Отделях се с нокти и се слагах върху една страница от вестник на масата, а после отивах в боклука. Помня и че гладех кърпички. Харесваше ми да стигам с върха на горещата ютия до самото ръбче на ъгъла на кърпичката — ютията сякаш се пъхаше отдолу. Баба ме караше да сгъвам чаршафи. За да се смеем, аз винаги минавах от обратната ѝ страна и така, вместо да се изпънат, чаршафите се набираха, като най-забавното беше, когато преди да се срещнем, за да

сгънем последния кат, тя рязко изпъваше чаршафа, за да се изглади, и аз отскачах до нейната страна. Колко ме е търпяла моята баба и колко ме обичаше. Винаги се е стремяла да ми го показва. За да ми го докаже, беше готова дори на номера с краката: аз прокарвах ръце между пръстите на краката си, а после ѝ ги давах да ги мирише:

— Ако ме обичаш, ги помириши.

Ако в момента отвореше очи и ме видеше, рискувахме да я загубим завинаги. Ясно защо — седнал на леглото ѝ с това разбито лице... Страшно е не, ами... Надигнах се полека и внимателно се упътих към вратата. Но ето че ми звънна телефонът. Веднага натиснах бутончето „тишина“.

Баба отвори очи. Погледа ме обаче за секунда-две и каза:

— Здравей, Алберто.

— Здравей, Тереза.

После отново затвори очи, а аз се върнах в хола при Силвия.

— Звънна ми телефонът, докато се придвижвах тихо и безшумно.

— Кой беше?

— Неправилният човек в неправилния момент.

— Продължава ли да звъни?

— Данте Досаданте не се отказва лесно. Оня ден отговорих на обаждането му без да видя, че е той. Бях в банята, на тоалетната чиния. Излишно е да казвам, че не спрях да си върша нуждите, докато разговаряхме. Е, от мен да мине, излязох от тоалетната, без да пусна водата, за да не разбере откъде се обаждам. Обаче той дълго ме държа на телефона, в резултат на което аз се разсеях и забравих да се върна и да пусна водата, та когато прекрачих отново прага на банята след няколко часа, имах чувството, че в града е пристигнал цирк с животни. Гледката в тоалетната чиния ми се видя като селцето на смърфовете след земетресение.^[1]

— Ааа, каква гадост. Отвратителен си. Откъде придоби навика да ми говориш подобни гадости? Приличаш на дете, което се хили, като каже „ако“. Ако не си беше изял боя вече, щях аз да го направя сега. Абе, знаеш ли, изпитвам известно доволство от това, че гаджето на Моника ме понаби.

— Ами поздравления.

— Отива ми, първо. И, второ, може би е знак, че трябва да се променя.

— Чувам те от известно време да казваш подобни неща... Мислиш за Микела.

— Да, мисля често за нея. Но не зная доколко е за нея: може би е за самата идея за нея — за това, което олицетворява. Другият вариант е, че хората, които не познаваме достатъчно, ни се струват интересни и ни привличат, а ние ги превръщаме в това, което искаме те да бъдат за нас. Представи си хора, чакащи на светофар: погледите им се срещат, усмихват си се, а после, светне ли зелено, се изгубват един за друг, изчезват, пък човек остава с усещането, че е търсил тъкмо онзи, който му се е усмихнал на светофара.

— Може и да е така. Още ли душиш ръкавицата й?

— Да.

— Тогава иди за нея и си я вземи. Сега обаче отиваме в Бърза помощ.

— Добре.

В това време майка ми пристигна у баба, за да ме замести.

— Здравейте.

— Здравейте, съжалявам, че закъснях и че съм в такъв вид, но не мога да ви опиша какви разправии с преместването, какви са тия хора... Ако не бях останала у дома, сигурно щяха да ми разбият жилището. Те пак успяха да ми развалят на две места стената, де — стената, на която е гардеробът. Стана скандал... Джакомо, какво е станало с лицето ти? Какво ти е?

— А, паднах...

— На лекар ходи ли?

— Да, ходих до Бърза помощ, няма ми нищо.

— Сигурен ли си? Имаш ли нужда от нещо?

— Не, благодаря. Трябва да тръгвам.

— Добре. Баба ти?

— Спи.

— Чао.

— Чао.

— Довиждане, госпожо.

— Довиждане, Силвия.

— И, мамо, въъ...

— Да, какво?

— Ами там, където са ти развалили стената, то не се вижда — нали е зад гардероба?

— Да, за щастие се случи стената, на която поставих гардероба, та не се вижда, но се ядосах... ами редно е да внимават, влиза им в задълженията все пак.

— Е, това да, хайде чао.

— Чао.

[\[1\]](#) The Smurfs — популярна и в Италия американска 3D анимационна серия по белгийски комикс от 80-те. — Б.р. [↑](#)

НОЩ В БЪРЗА ПОМОЩ

Отдохме в Бърза помощ, прегледаха ме. Нищо сериозно, но за по-сигурно решиха да ме задържат за една нощ за наблюдение. Заради удара на главата.

— Е, за какво да оставам цяла нощ... нищо ми няма.

— Ваше право е да си тръгнете: казвате, подписвам ви документа и сте свободен.

Погледнах Силвия.

После една медицинска сестра попита свой колега:

— Номер три свободна ли е?

— За момента — да.

— Можем да го настаним там. Вие, госпожо, ако желаете, можете да останете с него за компания — каза тя, гледайки Силвия.

Отдохме в стая номер три: алтернативна съботна вечер, дума да няма. Ами какво пък.

— Какво ѝ е специалното на номер три?

— Принципно е с две легла, за разлика от останалите стаи, които са по-големички. Но тук ще ви бъде спокойно. Макар не за дълго: след малко започва обичайният цирк в събота вечер...

Що за комична ситуация: ако изключим леката болка, почти нищо ми нямаше, но бях на легло в Бърза помощ, а Силвия бдеше над мен. Сюрреално е думата, която ми идва наум.

При последното посещение на Бърза помощ пак бях със Силвия. Но тогава нещата бяха обърнати: тя беше зле. Случи се през краткия период, в който бяхме любовници, преди да станем приятели. Косата на Силвия е дълга и тя има навика да си я реше, обръщайки я цялата отпред: прави обръщането чевръсто, като за поклон едва ли не. И си реше косата надолу после. В злополучния ден мивката в банята беше запущена и я бях изместил леко напред, за да отворя тръбата. Като приключила с къпането, Силвия излязла изпод душа и, без да поглежда, направила обичайното движение с главата рязко напред.

Дочух само един тъп удар. Когато влязох в банята, я намерих припаднала на земята.

Както и да е, сега на легло в Бърза помощ бях аз. А Силвия беше за бисквити. През което време получих съобщение. От нея. „Ох, че е досадна!“, казах си — за сетен път ми изпращаше адреса на Микела. На която дори имейл не бях писал. Силвините съобщения ме разсмиваха — държеше да ми напомня за Микела и го правеше, когато ѝ скимне. Всъщност тя не просто ми напомняше: казваше ми много повече. Върна се с бисквитите.

— Ти няма ли да престанеш с това съобщение?

— До края на живота ти ще го изпращам, ако трябва.

— Да си призная, онзи ден опитах да си представя сцената: аз и тя се срещаме в Ню Йорк. Няма да знам дори как да я поздравя.

— Ами опитай така: „Здрасти, как си? Случайно минавам през града. Но какво става, едва направил две крачки... и те срещам.“

— Да, не е зле — може и да я развеселя. Слушай, сериозно сега, вечерта ни се очертава дълга: дай два-три женски съвета за това как би трябвало да се държа.

— Откъде да знам... да не сме всички от калъп извадени?

— Не, не че сте от калъп, но жените са жени, а ти си жена — много по-лесно ти е да се поставиш на нейно място, отколкото на мен. Хубаво, визирай себе си, не нея: има ли нещо, което много да те дразни у мъжа при първата ви среща? Какво е то?

— Да ти отговоря, ама от години не ми се е случвало да излизам с мъж, случайно да си забравил? Абе, не може да не се сещаш за нещо... От личен опит помня, че си безмилостна: една дума не на място, един неправилен жест и тоя срещу теб е свършен.

— Факт, не отричам. Но да ти кажа, за нищо не ми послужи... виж докъде се докарах. А и виж кой ми го изтъква. Ти и до ден-дневен прекратяваш отношения заради тъпи есемеси, или ако ти изпращат твърде много и твърде често. Заяви, че си започнал връзка с Моника заради хубавото ѝ дупе. На теб ти стига едно хубаво дупе, за да си с някого, а аз от немай-къде, поради липса на нещо основателно, си намирах причина да не бъда с някого.

Силвия беше права. Пожелавал съм жени заради едното хубаво дупе или заради чифт хубави цици. Попадам съм на жени, които са споделяли, че не са правили секс от дълго време: „Не съм от лесните...“

за да правя секс с някой мъж, трябва да го харесвам; не е задължително да съм влюбена, но не ми стига да е интелигентен или хубав или симпатичен...“.

А аз си казвах наум: „А на мен ми стига чифт хубави цици и едно дупе и съм окей“.

Моника има най-хубавия задник на света. Според Силвия не е възможно да излизаш с една жена само заради това: заради хубавия ѝ задник. Докато аз твърдя, че е възможно. Какво да направя? Харесват ми женските дупета. Включително тези на манекените по витрините на магазините за бельо — дори те ме привличат. Ако се случи да минавам покрай витрина, чиито манекени са от онези въртящите се, задължително изчаквам да видя пълното завъртане, за да оценя дупето.

— В интерес на истината, никога не се е случвало да приключа с мъж заради неправилно по моите критерии изказване. Въобразяваш си. Факт, че определени изказвания намаляват рейтинга, но това е валидно за всички.

— Поясни...?

— Ами например никога не са ми харесвали мъжете, които ме канят на вечеря у тях, а се оказва после, че хладилникът им е празен и ще се готви каквото има.

— Докато бяхме заедно, аз все така правех.

— О, ти си дори по-зле. Ти ме канеше, предоставяше наличните продукти да сготвя, а преди да седнем да вечеряме, се налагаше да измия и съдовете, иначе нямаше в какво да се храним — чисти никога нямаше.

— Аз и ти сме приятели, различно е.

— Именно, не важи. Добре, не харесвам ония, които питат за всичко, преди да направят каквото и да било. „Мога ли да ти кажа нещо? Мога ли да те целуна? Мога ли да ти се обадя?“ Или ония, които казват неща от рода на: „Няма да ти се обаждам, не искам да те безпокоя; ако искаш, ти се обади.“ Не обичам мъже, които те канят на вечеря навън и питат къде искаш да отидеш. Мъжът трябва да е самоуверен, наясно с нещата, да знае къде да те заведе. Престорените любезности не са за мен. Обичах мъжете, които ми наливат вода в чашата от чисто възпитание — които се държат еднакво възпитано, независимо дали срещу тях стоя аз или баба ми. Те не са внимателни само като за първа вечер. Най-милите и най-любезните през първата

вечер обикновено се оказват най-крайните и невъздържаните: отварят ти вратата на колата и прочее, но след известно време ти трябва да ставаш и да подаваш солта например. А и не си падам по тия, дето не си слагат презерватив и в един момент се налага да им го напомняш.

— Сигурно не е лесно да прекъснеш някого по средата, за да поискаш да си сложи презерватив.

— Така е. Но аз се бях научила как да го правя.

— И това ти беше достатъчно за назидание?

— Невинаги, зависи от ситуацията. Същинският кошмар обаче са съответните извинения, от които най-доброто е: „Алергичен съм“. А най-омразното: „Обикновено използвам, но с теб се чувствам сигурен.“

— А аз обикновено казвам, че ме стяга.

— В твоя случай трябва да го кажеш, докато си още облечен. Доколкото си спомням, после ще звучи по-скоро невероятно.

— Извинявай, но след третия път вече не става дума за секс, а за връзка.

Абсурдното ми изказване предизвика бурен смях.

— А Карло? Той какво — успя да издържи всички изпитания и да не допусне нито една от грешките, които изброи?

— В Карло се влюбих мигновено. Да, забелязвах разни работи, но не ме дразнеха.

— Като мина известно време, откак бяхте заедно, ти ми каза, че харесваш определени неща у него, за разлика от други, които те дразнят. Още си го спомням.

— А за какво ставаше дума, помниш ли? Я ми освежи паметта.

— Харесваше например ръцете му, усмивката му, стила на обличане, доброто му възпитание, факта, че е културен човек.

— М-да. А кое не харесвах? Ако ти не се сещаш, аз се сещам, а мога и да добавя.

— Подразни те това, че не мина да те вземе на първата ви среща, а ти даде името на ресторанта. Също и че ти казва „чао красавице“, когато приключва разговор по телефона. А също и че, когато те целувал веднъж и едновременно пуснал ръка, а ти си му казала да не го прави, той приключил с този жест окончателно. Просто не го повторил.

— Много ясно си спомням момента, когато реших да спя с него. Беше пред един ресторант, докато паркираше колата на тротоара. Паркира само с една ръка на волана, а междувременно разговаряше с мен. В този момент реших, че искам да спя с него.

— О, съвсем логично... Мъж паркира на тротоара и ти решаващ, че искаш да го изчукаш. Перфектно е.

— Имам една приятелка, която все повтаряше: „Ако искаш да разбереш за един мъж как прави любов, гледай го как кара.“

— Така значи: ако някога си уговоря среща с Микела, трябва да внимавам как карам и трябва да паркирам с една ръка на волана и докато паркирам, да гледам не трасето, а нея. Е, в кърпа ми е вързана тогава. А някой съвет за секса?

— Пфф, кой ти помни... Добре, по-сериозно: никога не съм харесвала мъжете, които след секс питат: „Хареса ли ти? Доволна ли си?“

— Добре, а можеш ли да ми кажеш следното: жена и мъж правят любов и не се получава твърде добре; тя разбира ли дали се е получило така заради мъжа, или защото им е за първи път?

— Разбира го, и то веднага. Сексът да не ти е атлетическо постижение... Има такива, които просто не се справят. Но в името и от името на всички жени искам да те уверя, че по-лошо от мъже, които правят секс твърде възпитано, няма.

— Какво означава „твърде възпитано“?

— Ами не се сещам за по-дразнещо нещо от възпитаното чукане. Мъжете, които го „практикуват“, са по-тъпи и от онези, които си подреждат дрехите на стола, преди да дойдат в леглото. Това е в състояние да отблъсне всяка жена.

Силвия направи кратка пауза, втренчи се в кутията с бисквити и каза:

— Тази сутрин, след като заведох Маргерита при баба ѝ и дядо ѝ, подхванах разговор с майка ми за положението у дома. Ти разбираш ли, че всеки път, като спомена за това, тя сменя темата. Моментално. Все едно не ме чува. Тази сутрин говорих много прямо, без прелюдии. Стигнах докрай и казах всичко.

— И? Как реагира?

— Много зле. Очаквах поне малко съчувствие и нагласа за съучастничество между майка и дъщеря, ако не друго. Но не би.

Започна да ми обяснява, че бракът изисква жертвоготовност, че човек не можел да има всичко в живота, че и тя невинаги е била щастлива с баща ми, но стискала зъби и продължавала включително заради нас, децата ѝ. Сподели, че много пъти е плакала тихомълком. После изрази опасение, че ще причиня голямо страдание на Маргерита и че би трябвало да изчакам, защото често ставало въпрос за временни кризи. Ти разбираш ли, че всички около мен ми говорят едно и също, все в този дух. Опитах да обясня на мама, че не става дума за временна криза, че от доста време е така; че не ми е щукнало да напусна съпруга си ей така, вчера, заради лошо настроение. Обясних, че съм наясно със себе си и никога повече не ще бъда в състояние да обичам Карло — сякаш съм се пробудила от дълбок сън, сякаш за първи път виждам и осъзнавам нещата такива, каквито са, в тяхната обективна стойност. Усещам, че това решение, колкото и да е болезнено, ме зарежда с енергия, носи ми приток на сили, каквито от години не съм имала. Чувствам се жива, будна. Пробудила се. Чувствам, че съм разкарала от себе си един идиот. Хич не е хубаво да говоря така, но Карло наистина е такъв. Къде ми е била главата, питам се?

— Едоардо?

И назовах неназоваемия. Едоардо е мъжът, с когото Силвия ходеше, преди да срещне Карло. Лично аз винаги съм смятал, че тя се ожени за Карло, защото беше съкрушена от историята с Едоардо. Този мъж в известен смисъл я унищожил. Дори моята приятелска прегръдка не можа да я утеши и да ѝ помогне. Едоардо, от нас наречен Едоардо заради космическия егоцентризъм, беше от онзи тип хора, които, мисля си, всеки от нас среща поне веднъж в живота си, рано или късно. От онзи тип хора, които непонятно как обсебват съзнанието ти и не успяваш да се освободиш, докато не те сринат и не те разбият на парчета. Никой не е застрахован, може на всеки да се случи, включително на интелигентни хора. Като Силвия. Всъщност тъкмо нейната интелигентност — това, че търсеше обяснения и се мъчеше да придава смисъл, да дири логика на поведението му, я бе подлудила. Беше като пред ребус без решение. Защо говори подобни неща, не разбирам... Защо го направи? Какво искаше да каже с това? Не разбирам: къде сбърках?

На този тип хора отдаваме огромно значение: зависим от всяко движение на устните им, тръпнем от всяко тяхно мнение. Една

негативна оценка от тях може да отмени и да срина всичко положително, което са ни отправяли и в което сме повярвали. Такива хора притежават силата и да те унищожат, и да те извисят — с едно-единствено изказване. Неусетно, но неизбежно ни въвличат в състезание със самите себе си: предизвикват ни така, че да се борим за положителната им нагласа, да им се доказваме. Съревноваваме се. Това са взаимоотношения, които просто не можеш да контролираш: ясно съзнаваш, че са зловредни, но не можеш да се откачиш, защото в ума ти се зараждат същите мисловни механизми и схеми, които спохождат наркоманите. Всичко става неуправляемо. Дори нещо толкова дребно като размяна на съобщения се превръща в повод за космически съмнения: Последна аз изпратих съобщение, какво да правя — да изпратя пак аз — защото той не ми отговаря, или да изчакам... Или да му позвъня от непознат номер? Да го обидя ли и аз, както той ме обиди, или по-добре да подходя с чувство за хумор? Или да го атакувам с твърдението, че елементарното възпитание изисква да се отговори на изпратено съобщение?

Като приятел страничен наблюдател мога да кажа, че между Егоардо и Силвия ставаше дума тъкмо за такива взаимоотношения. Но ако бях настоявал да го остави, да се откаже от него, аз щях да бъда губещият: моето мнение щеше да бъде пренебрегнато. В подобни случаи много по-добър вариант са малките крачки. Защото човекът, когото обичаш и искаш да предпазиш, е станал неузнаваем. Все едно е под хипноза. Една първа предупредителна камбанка чух след първата нощ, която тя прекара в дома му. На сутринта ми се обади и каза:

— Джакомо, ако знаеш каква глупост направих! Прекарах нощта у Едоардо, на сутринта се събудих и той вече беше отишъл на работа. Взех да любопитствам наоколо, да отворя чекмеджета и да търся следи от други жени. Наблегнах на банята и, да си кажа, от снощи си бях намислила да го направя. Мивката в кухнята много ме тормози — прекалено е чиста, за да е на мъж, който няма чистачка. Както и да е, нищо не открих.

Да, това беше първият признак за загуба на контрол. Силвия, която аз познавах, никога не би сторила подобно нещо.

Основният проблем на двамата бе, че обичат един и същи човек. Него.

Докато беше с Едоардо, Силвия драстично отслабна, изпи се, сякаш не беше същият човек. А той си беше един ненормалник. Ненормалник и кокаиноман. Това са двете думи, които го определят, нищо повече. Когато историята им най-сетне приключи, Силвия беше като парцал. И у Карло срещна покой. Тогава опитах да ѝ кажа мнението си, че решението да се омъжи за Карло е реакция срещу Едоардо, но тя се постара да ме увери, че е влюбена и се жени от любов. Не мога да кажа, че не беше истина, де. Но мисълта ми беше в друга насока.

— Помниш ли как се дразнеше, когато заглеждаше други жени?

— Естествено, че помня. Но аз не се дразнех точно заради това. Гадно ми беше, че заглежда други жени, да, но повече ме вбесяваше фактът, че го отричаше. Отричаше го, разбираш ли? Това просто ме побъркваше.

От спомена за Едоардо лицето на Силвия посърна.

— Да, да, май това беше причината да се омъжа за Карло. Едоардо. Не е никак приятно да го призная, но... Завинаги ще си остане загадка тази моя токсична, патологична любов към него.

— Майка ти какво друго казва за положението с Карло? Освен това, че е нормално за всеки брак да минава през подобни ситуации.

— Майка ми, както обикновено, проектира върху мен собствените си страхове. Тя на практика винаги е била в услуга на баща ми. И така си я кара. Нали ги виждам вкъщи: не си разменят и дума.

— Мислила ли си да поговориш по темата с баща ти?

— О! Когато Джулия, една приятелка, се разведе, да не ти казвам какви бяха коментарите на баща ми. Трябваша му пет минути, за да я изкара курва. Реша ли да напусна Карло, между мен и баща ми е свършено! Това ми е кристално ясно.

— Какво да ти кажа... добре сме се подредили откъм семейства — и аз, и ти. Какво да правим?

— Нямам представа. Докато живееше с майка ти, много се дразнех и същевременно ми беше мъчно заради начина, по който се отнасяхте един с друг. Много добре зная за майка ти, зная за проблемите помежду ви, които не са от сега, но днес много се натъжих, като ви гледах отстрани.

— И какво да направя, според теб? Изморих се да се боря, Силвия.

Казах това и усетих как очите ми заблестяват. За малко да се разплача. Сдържах се. Но това изречение — „изморих се да се боря“ — ме жегна, докосна ме.

— Поколение на изморени хора — това сме ние. С майка ми, която е по-силна от мен, така и не съумявам да разговарям. Блокирам, затварям се. По-спокоен и уравновесен съм с непознат, отколкото с нея... Дявол да го вземе... А бе можеш ли да си представиш, че вдига скандал на хамалите заради някакви си две драскотини на стената зад гардероба, които дори не се виждат, защото гардеробът няма да бъде местен?!!

— Знам, знам, не е лесно. Виж мен с нашите, особено в момента. Родителите ни са се претрепали, за да не ни липсва нищо, а ние сме имали нужда от съвсем малко, за да ни е добре и да сме радостни и щастливи. Една дума, една милувка, една прегръдка, един одобрителен поглед.

— Не, Силвия, наистина, нещо трябва да се промени, повече не може така.

— В момента мисля единствено за това как да променя живота си, без да навредя на Маргерита с действията си. Искам да бъде добре за нея. Що се отнася до теб — ти отивай при Микела.

— Какво общо има пък Микела сега!? Май забравяш тази незначителна подробност, че тя не отлетя за Ню Йорк сама.

— Гледам те и си мисля, че и друг път си излизал с обвързани жени, пък много-много не си се смущавал. Има общо Микела, и още как. Става дума за първата жена от години, която успя да те поразтърси и да те развълнува.

Няколко дена след нощта в Бърза помощ взех решение да замина за Ню Йорк и да потърся Микела. Помня момента, когато го реших. Намирах се на една пейка в съблекалнята на спортната зала. Всичко отведнъж ми се проясни. Бях по боксери и навивах единия си чорап, за да го обуя. И просто застинах. Подпрях лакти върху краката си с чорапа в ръце и останах така неподвижен, с поглед в нищото. Някакъв глас си проправи път в мен и мигом прогони объркването. Всичко стана ясно — като кристалночиста вода. Трябваше да замина и да се срещна с нея. Да, това беше правилното решение.

Помня едни думи на баба: „Старостта е пространство, направено от спомени. Затова, докато си млад, трябва да си създаваш хубави спомени.“

Всеки път, когато правех нещо хубаво или когато ми се случеше нещо хубаво или пък когато вършех някоя глупост, си припомнях тези бабини думи и си казвах: „Е, поне ще има какво да разказвам на внуците си.“

И ето че реших да отпътувам за Ню Йорк — не с мисълта какво ще излезе, а с мисълта, че ще имам за разказване на внуците си: ще имам да им разказвам какви съм ги вършил заради една непозната. Много ми се прииска да съм ловец на емоции и на спомени.

Та, получих просветление в съблекалнята на спортната зала. Не за първи път впрочем това място ми се явяваше загадъчно и като че с ореол на свръхестественост. Достатъчно ми е да си помисля за непонятния закон на гардеробчето например. Закон най-простичък, но напълно необясним, а именно: да речем, че в съблекалнята сме само двама души — аз и още някой — и ако ще да има хиляди свободни гардеробчета, този някой ще е влязъл точно в момента, в който аз се събличам и гардеробчето му ще се окаже залепено за моето, а аз ще съм подпрял раницата си на него. Иди разбери как се получава така.

А съблекалните така или иначе са странно и налудничаво място. Голи хора се разхождат най-невъзмутимо пред теб, къпят се голи пред очите ти, а дори семейните ти не са те виждали до такава степен гол. После: разни мъже, които си загащват тениската в слиповете така, че ръбовете ѝ да излизат отдолу върху бедрата като полички; мъже, ползващи околоочни кремове, сушащи косата си със сешоар, кипреци и гиздеци се, преди да влязат да спортуват, сякаш излизат на сцена. И още: мъжете, които смърдят, без още да са се изпотявали, пък после не се къпят, и ония, които казват, че ще си вземат душ у дома, а същевременно си обличат сако и си слагат вратовръзка, та кой знае дали се къпят или не.

Но най-хубавата гледка са онези, които използват всяка огледална повърхност, за да се оглеждат, и най-минимално огледалната: първо си гледат наомпаните мускули, после перчемчето на главата; когато се засичат, случва се взаимно да си отправят комплименти за добрата физическа форма...

Но е факт, че тъкмо на това място си получих просветлението: в спортния център, който се оказа моето светилище.

Станах от пейката, дооблякох се, измих си чехлите и си тръгнах. Винаги си мия чехлите на излизане, защото веднъж имаше залепени косми на подметките. От онези малки къдрави косми... за които не може да се каже, че са от ръцете, почти никога не са, и попаднали извън естествения си контекст, са сред най-гадните за мен неща на света.

Обадих се на Силвия и я уведомих за решението си.

— Заминавам за Ню Йорк.

— Страаашен, браво... По-късно ще ти дам списъка с неща, които искам да ми купиш от там.

— А, ти затова толкова настояваше, така ли?... Имала си своите съображения.

— Естествено. Слушай, в момента съм на разходка с Маргерита, искаш ли по-късно да пийнем нещо?

— Окей. Чао засега.

— Чао.

Не заминах, разбира се, на следващия ден. Но решението бе взето. Нуждаех се от около две седмици, за да се подготвя спокойно, без припряност, да си уредя нещата в службата. Сутрин отивах рано в офиса. Алесандро и в този случай се прояви като истински приятел и ми помогна.

Една от сутрините той пристигна със сак с неща за тенис.

— Не си мисли, че днес ще можеш да играеш при цялата тая лудница от задачи — подхвърлих му шеговито.

— Ще играя в обедната почивка, не ме дразни.

— Вече си на възраст — не можеш да играеш толкова, колкото преди.

— Мога — имам си слаб противник. Пиетро.

— За него винаги си ми казвал, че е едва ли не шампион по тенис.

— Беше, но напоследък е угрижен, има си проблеми и е разсеян. А и е много изморен. От два месеца жена му го е пратила да спи на дивана.

— Ама Силвия ми разказа как една вечер била с тях и Патриция през цялото време го прегръщала — чак усетила по кожата си личния

си провал в брака.

— Да. А истината е, че не си говорят от близо година. Тоест за пред хората Патриция се прави, че всичко е наред и че той е мил с нея: не иска да се разбира за положението им. Пиетро всеки момент ще изригне.

— Защо не я напусне?

— Изчаква удобен момент. Апартаментът им е на нейно име.

— Забатачване, ясно... Окей, аз трябва да звънна по телефона и после започваме сериозно със задачите.

Вечерта, преди да замина минах за малко през Силвия. Докато си приказвахме, се яви Маргерита и каза:

— Чичо Джакомо, не си тръгвай, остани да си играем.

— Не мога, трябва да си тръгвам, но пак ще дойда.

— Не, не, ела... ела да ти покажа нещо.

Отдохме в стаята ѝ, поиграх с нея. На връщане заварих Силвия да плаче в кухнята. Прегърнах я силно.

— Скоро се връщам. Знам, че затова плачеш, нали? Защото заминавам.

Надигна нос и се ухили на шегата.

Едва ли съм обичал друг човек повече от Силвия. Целунах я по челото, тя ме изпрати до вратата.

— Да не забравиш да ми донесеш от канелените бонбони.

Прибрах се пеша, исках малко да помисля.

Заминавах за Ню Йорк, за да търся жена, чието лице почти бледнееше в съзнанието ми. Да, постоянно мислех за нея, но едва успях да възстановя лицето ѝ в съзнанието си.

Жена, която твърде вероятно си имаше някой.

И въпреки това. Трябваше да отида. Бе настъпил моментът да живея част от живота си в компанията на други хора.

А Микела от твърде дълго не спираше да ме интригува.

8

КОЙ ЗНАЕ КЪДЕ СИ

Не че ме е страх от летене, но на земята се чувствам по-уютно. Дори не мога да го определя като страх: все едно имам треска, но без температура.

Успокоителни и сънотворни не употребявам. Но на заминаване със самолет се старая да съм изтощен. Полетът за Ню Йорк беше в десет сутринта. Приготвих си багажа посред нощ след разходка из града. Винаги при разходка изпитвам едно особено усещане, на което така и не съумявам да дам определение. То е някаква смесица от меланхолия, тъга, неудовлетворение, тревожност, но и щастие. Зная, че се трогвам и вълнувам, когато ме споходи. Преди доста често ми се случваше. Усещах го като състояние, което ми убягва и го изпитвах, когато остана сам или когато се отдам на почивка за размисъл. Усещане като след побой. Както и да е, прибрах се след разходка в пет сутринта, затворих си куфара и заспах на дивана. Събуждането стана отведнъж. Взех си душ и излязох. На тръгване имах чувството, че съм подранил, а като заключвах вратата и заслизах по стълбите, бях с обратното чувство — че закъснявам. После мисълта, че съм забравил нещо. „Ус-по-кой се!“, каза един глас вътре в мен. Преговорих наум списъка с основни неща: билет, документи, кредитна карта. Ако тези са в наличност, заминаване ще има, защото останалото може да се набави.

Мисля, че тревогата да не закъснея ми е останала от пътуванията с влак с мама или с баба. И те държат да са на гарата поне час преди заминаването, това е едно от малкото неща, в които си приличаме. Ако влакът е в седем, в шест без десет вече бяхме на перона. Защото: „По-добре да сме там по-раничко.“

Стигнах на летището и установих, че не съм закъснял. Преместих книгите за четене в ръчния багаж заедно с един тефтер, музика, четка за зъби, чекирах се и си дадох куфара. После се упътих да закусам. На опашката на касата в бара една възрастна госпожа се

направи на хитра и опита да ме прережи. Никога не съм се дразнел кой знае колко от прережданията на опашка, но когато става дума за възрастен човек, тогава ми е много неприятно. Когато възрастните хитреят, някак ми се разбива илюзията, че с възрастта човек се облагородява. А и самата физиономия, която направи тази госпожа... Нищо не й казах, то не беше и нужно. Тя си знаеше. Както и да е. Докато чаках на опашката и се чудех дали да не си взема чай вместо кафе — иначе за какво бях будувал цяла нощ?! — получих съобщение по телефона. Камила: „Радвам се, че се видяхме и че поговорихме. Желая ти добър живот, бъди щастлив.“

Интересно... точно в деня на заминаване. Да си призная, когато пътувам със самолет, всяко съвпадение се очертава като знак в съзнанието ми. Камила ми изпраща съобщение точно сега... самолетът ще падне. Препрочетох съобщението.

На мен пожеланията „добър живот“ и „бъди щастлив“ никога не са ми допадали. Обикновено са примесени с разправии, например не си отговорил на някакво съобщение или някой иска да ти покаже, че ти губиш, не друг: тогава не ти пише „кретен, майната ти“, а ти пише „бъди щастлив“, „желая ти добър живот“. Съобщението на Камила, разбира се, не звучеше точно така. Бъди щастлива и ти, Камила, добър живот и на теб. Сложих си телефона в джоба на ризата и, унесен в размисли за старостта и за съобщението, без да се усетя, си поръчах кафе. Не чай. Осъзнах, че съм объркал поръчката едва когато видях кафявата течност в чашата си. Коригирах с малко мляко. „Може да намали ефекта“, помислих си. Докато си слагах захар, кръстосах поглед с пререждащата се възрастна: по израза й си личеше, че е хитрувала умишлено.

Отидох до тоалетната. Обикновено използвам писоарите, предпочитам ги. Но тази сутрин заварих чистач в тоалетната и нямаше как, та прибягнах до тоалетните чинии. В кабинката на стената имаше кукичка, протегнах ръка да си закача чантата и... мобилният ми телефон се изтърколи от джоба на ризата ми и се озова в едно крайно неподходящо място. Цоп!

Мамка-му-да-е...!!! Ами сега??

Излязох от тоалетната кабинка и помолих чистача да ми заеме чифт гумени ръкавици.

— Какво ще правите с тях?

— Ще опитам да си взема обратно телефона от тоалетната чиния.

— Чакайте, оставете на мен.

Взе от количката си една мрежичка за аквариуми — от тези за улавяне на рибите.

— Не сте първият. Вече съм се усъвършенствал. Понякога не си ги и търсят и ги оставят вътре.

Прихвана го от дъното и ми го връчи. Аз изтеглих около дванайсет метра тоалетна хартия и го поех в ръце като птиче в гнездо. Оставих го на мивката и моментално си измих ръцете. Почудих се дали да изплакна първо водата от тоалетната, тоест пак да го намокря, или да го изсуша веднага.

Законът на противодействието. Когато ползвам публична тоалетна, си имам привичката да пипам всичко с... крак. Защото не ми е трудно да си представя как мъжът преди мен, веднъж облекчил се, е използвал същата ръка, за да пусне водата, а после е пипнал с нея и вратата. Като самурай съм: крак за бутона за водата, крак, за да отворя врата, която само съм притворил, без да затварям.

Та, намирах се на летището с телефон, който е посетил дъното на тоалетната чиния и за който таях надежда, че още работи и не ме е изоставил. Изплакнах го и го пяхнах под топлата въздушна струя на сешоара за ръце.

Служителят по чистотата не изглеждаше да е особено заинтересован от проблема ми. Вероятно защото беше зает с работа, а може би защото подобни случки не му бяха новост. Все пак, минавайки покрай мен, каза: „Трудно ще проработи. Ще се наложи да го хвърлите, така ми се чини. Единствено картата може да е читава, ако имате късмет; иначе и тя... на боклука.“

Подържах още малко телефона под въздушната струя, после опитах да го включа. Екранът светна, вярно, но озарен с цветовете на дъгата. Толкоз.

Увих го и го пяхнах в чантата.

Мамка-му-да-е...!!!

Преди влизане в зоната за отвеждане към самолета, докъдето преди дни бях стигнал в търсене на Микела, се минава на зигзаг по един коридор между сините ленти — вътре се чувстваш като опитна мишка. Понякога, ако няма никой, минавам отдолу; човек и без друго

се чувства като идиот на опашката, а ако е празно — съвсем. Представих си как зад стъклената стена са наредени мъже с бели престилки и си водят записки за поведението ми. Поздравих ги на минаване.

Мамка-му-да-е...!!! Ами служебният адрес на Микела ми е в телефона, а той не работи. Как, по дяволите, да я намеря? Да се надяваме, че Силвия го помни.

Качих се в самолета. Невероятно много пътници. Огромен самолет. Господинът от седалката пред мен стана, за да помогне на една жена да си сложи багажа в отделението. Направи ми добро впечатление. Винаги се трогвам от подобни жестове и ми иде да възкликна: Колко мили могат да бъдат човешките същества. Така де, сравнено с начина, по който хорската природа присъства в новините например — хората, за които се говори в новините, са все чудовища, постъпките им са чудовищни, а има море от други хора, които са възпитани и уравновесени... за тях няма гласност. Да не забравяме и хитрата старица, която ме пререди на бара. Често ме спохожда желание да помагам на хората. Не мисля, че е въпрос на доброта — аз да не би да съм добър... Поне не се смятам за такъв.

Когато летя със самолет, при чекирането винаги се надявам вече да са заети само средните седалки, тези между две други места, но най-вече, когато се качвам, си пожелавам, ако има дете на борда, да е на километри разстояние от мен. Но... ако надеждата относно свободните места понякога се оправдава, желанието за детето — почти никога. Като магнит за деца съм — привличам ги, все едно ползвам близалка Chupa Chups вместо дезодорант. Що за пътник мислите бе настанен зад мен за полета до Ню Йорк да рита с краката в седалката ми? Пътник на около пет години. В един момент майката на петгодишното все пак му нареди да се кротне и устата ѝ ме нарече „господин“: „Енрико, стой мирен, пречиш на господина.“

Самолетът излетя с почти час закъснение. Огромен, тежък, препълнен с хора и багаж: „Как успява да излети?“, питам се всеки път. Не ми е понятно.

Няколко минути след излитането отидох до тоалетната, за да свърша несвършеното преди излитане. Всъщност появи се и допълнително за вършене. Най-вероятно заради кафето с мляко,

каквото не пия никога. Червата трябва да се празнят. Вместо да ми дава круши като малък, майка ми можеше да ми дава кафе с мляко.

Та, щом разрешиха откопчаване на коланите и ставане, аз се упътих към тоалетната, докато е още чиста и неопетнена. Вътре, докато седях и си вършех работите, чух капитанът да се извинява за закъснението и да добавя, че ще наваксаме по път. И си помислих: „Ако е нужна по-висока скорост за наваксване, защо самолетът да не се движи с такава по принцип?! Чудна работа!“

Забелязал съм, че в тоалетната мислите ми са някак по-остроумни. Осъзнах, че ако мобилният ми не проработи повече, телефонните номера на приятели и познати стават табу — не знаех нито един наизуст. В офиса също използвам него, не стационарен: търся телефони в указателя, намирам, натискам. От години не ми се е случвало да набирам телефонни номера ръчно. Чрез интернет можеше да възстановя някой друг номер, ама... „Да се надяваме, че ще проработи“, повтарях си.

Хамлетовски съмнения, заради които се унесох и допуснах една грешка: да пусна водата, докато съм още на тоалетната чиния. Водната струя за отмиване в самолетните тоалетни не е като домашните, на друг принцип е. Водата си се спуска, но е съпроводена (ето какво пренебрегнах) от засмукване на въздух — като с прахосмукачка, което се равнява на, мисля, дванайсет хиляди атмосфери. Тъй че, като се изправих, космите на задника ми бяха загладени. И дълги като от конска опашка. Наложих се да ги сплитам, за да си закопчая панталона. Като се погледнах в огледалото, имах чувството, че очите ми са се доближили до устата. Дробовете ми твърде вероятно бяха слезли на нивото на стомаха. Да му се не види и засмукването.

Върнах се на мястото си и не след дълго дойде време за обяда. Поръчах си няколко бири с надеждата да ми помогнат да заспя, но не ми се получи: не успях да мигна, само разни временни загуби на съзнание за по няколко минути — колкото да ми се разтегне вратът поради постоянното клюмане на главата напред.

Бях много изморен, но да спя седнал ми е непостижимо. Подуват ми се ходилата, краката ми изтръпват, вдървяват се.

Съседът по място, за разлика от мен, спа през целия път. По едно време извадих увития в тоалетна хартия телефон и го разглобих. Вече беше сух. Оглеждах разпилените му части на масичката пред мен, една

по една ги вземах в ръка и духах отгоре им. Какъв смисъл имаше да го правя нямам представа, но друго не ми идваше на ум. Докато беше разглобен, открих, че телефонните номера не са хиляди отделни бутончета, а една мека гумена платка. Сглобих частите, много исках да проверя дали работи. Не можех да чакам. За целта отидох в тоалетната с телефона в ръка, сякаш държа скъпоценен камък. Разбира се си представях как с включването самолетът ще започне да пада. От една страна изгарях от любопитство, от друга се страхувах да не извърша някоя глупост. Включих го, но без да набирам ПИН кода. Телефонът светна, както одеде, но надпис ВЪВЕДЕТЕ ПИН КОДА не се появи. Изгасих го. Дали защото се намирах в тоалетната, но усетих и един друг стимул да ме задържа там. Свърших си работата, като този път се отлепих от чинията, преди да пусна водата.

Червата трябва да се изпразват редовно. Защо майка ми, вместо круши, не ми е давала кафе с мляко като малък и не ме е карала да пътувам със самолет?

Един глас извести, че от кацането в Ню Йорк ни делат няколко минути. Обикновено се заемам да подреда нещата си, като чуя това известие. Прибирам си книгата, спирам музиката, почти винаги лапам бонбон, ако има време, ходя до тоалетната, наплисквам си лицето. Изобщо, подготвям се за слизване.

Самолетът се приземи. Така и не проумявам светкавичната бързина, с която пътниците стават от седалките и започват да се оправят на секундата, щом самолетът преустанови движение. Вратите са още затворени, а всички вече са прави и на опашка за слизване, като са застанали в изключително неудобно положение за тялото — с приведени под багажните отделения глави. И при вътрешните полети е така, не само при международните. Пътувал съм от Милано до Рим по работа — преди излитане се говори най-оживено по телефоните за цифри, бюджет, орязвания, съкращения, дивиденти, за повторно пускане на продукт, за партньори и прочее и прочее. Говори се до последната секунда, като всички говорещи са голяма работа. Ако има и жена на мястото до тях, тогава задължително се чуват фрази от типа: Без мен нищо няма да стане, като казвам не, значи не... Бедният аз, сред всички тия бизнесмени и професионалисти... с моята раничка на гърба, по фланелка... Някой от тия важни бизнесмени май бяха прескочили обяда — дъхът им ги издаваше. Самолетът каца и ето че

всички включват мобилните си телефони, скачат на крак, заемат неудобната поза с приведени и издадени напред глави, подобно на хищници. Красноречива поза за интелекта. Извиняват си се в коридорчето между седалките, питат се може ли да си вземат багажа. Чакат на крак отварянето на вратите. Подобна история и в автобуса: чакат на крак, наблъскани като сардини в консерва, да слезе последният пътник от самолета — онзи, който остава седнал до самия край на слизането и който върши всичко в рамките на три секунди: става, взема си багажа, слиза. Качвайки се последен на автобуса, първи е на слизване на терминала. Може и милиарди да управляват тия бизнесмени, но, отвъд цифрите, мозък за друго май нямат.

На летището в Ню Йорк установих, че пропускателната процедура за влизане в страната се е усложнила значително в сравнение с последното ми посещение: отпечатыци на десен и ляв показалец, дигитална снимка, сканиране на паспорта. Притесних се да не поискат простата да ми прегледат или знам ли какво. Същинският проблем обаче се появи минути след контрола, когато се разбра, че багажът ми липсва: на лентата за багажи го нямаше. Не че някога е излизал сред първите, но сега за първи път въобще нямаше да се появи. Дали е знак? Представих си как багажът ми се е озовал самичък някъде в Европа, килнат на една страна, а може и първи да е излязъл на лентата. Не тази на летището, където бях аз. Все пак мисълта, че е някъде, утешаваше поне малко. Направих рекламация, увериха ме, че ще ми бъде доставен на следващия ден в хотела. Не знаех дали да се доверя, но момичето на гишето излъчваше симпатия, а това предразполага към доверие, поне мен. Та избрах да се доверя.

В таксито към Манхатън естествено завързах разговор с таксиджията. Навик ми е, а и си сверявам английския след толкова време. Разбирах достатъчно добре. Филмите и телевизионните сериали в оригинал, а не дублирани, са страхотна тренировка в това отношение. А и се бях научил, ако ми убягва дума или нещо не успявам да се изразя, да използвам *get* — почти винаги върши работа. *Get* е като глагола смърфирам за смърфовете, става за всякакви ситуации.

Таксиджията ме попита откъде пристигам. Казах му. Сподели, че никога не е бил в Италия. Иначе следващата седмица заминавал за Ямайка на меден месец.

— Резервирал съм петзвезден хотел, ол инклузив — от онези, в които ти дават гривничка за китката... Реших, че един път в живота трябва да си го позволя...

— Добре си решил, Ямайка е прелестно място.

— Ти имаш ли си сериозна приятелка?

— Не.

— И по-добре. Всички жени, ако ще да е най-хубавата, най-привлекателната на света, след някоя и друга година стават досадни.

— Защо се жениш тогава?

— Защото аз съм от вече отегчените. Няма надежда за промяна. Разсмяхме се на това изказване. На слизане все пак му заръчах:

— Забавлявай се на медения си месец и прави много любов.

— С жена ми?!

— Of course, много ясно!

— Да не си луд! Дай да не говорим, че...

Хотелът ми се намираше в северната част на Челси. Преди да се настаня, си набавих нещата, които ми бяха нужни да оцелея, докато си чакам багажа: чифт боксери, нова фланелка, чорапи, дезодорант. Междувременно умувах как да попадна чрез интернет на стационарен телефонен номер, за да набера Силвия, надявайки се тя още да пази адреса на Микела. Сред хората, които познавах, нямаше нито един със стационарен телефон, с изключение на баба ми, която обаче не разполагаше с телефонни номера на мои познати. А и не беше във форма в момента, та почти не ползваше телефона. Преди време правих опити да я въведа в света на мобилните телефони, но без особен успех: тя дори не беше в състояние да включва и изключва апарата, все го оставяше включен и никога не го зареждаше. Но да разчита изписаното на екранчето ѝ бе най-голямата мъка: не виждам добре, казваше. Не знаеше да използва функцията „съобщения“, затова кутията ѝ се пълнеше със съобщения от телефонната компания за промоции, а апаратът периодично издаваше звука „бип“ в знак на известие, че има ново съобщение. Бипкаше, докато не бъдат прочетени... Опитах да ѝ разясня няколко функции, но тя много ефикасно успя да ме откаже от начинанието, когато веднъж, прочитайки „меню“ на телефона, каза:

— Ааа, тук има и неща за ядене, като в ресторантите.

Случваше се да сяда върху мобилния на дивана. И набираще, без да иска и без да съзнава, последния използван номер. А той почти винаги се оказваше моят. „Бабооооооо, бабооооооо...“, крещях в слушалката, но тя естествено не чуваше: първо, слухът ѝ отказваше — беше на практика глуха, и второ, за да чуе, ѝ трябваша чифт уши между бузите на задните части... нали телефонът беше отдолу.

Отивах на планина един път, но си бях забравил шала у тях. Провикнах се от улицата:

— Бабооооооо, хвърли ми шала.

Влезе обратно, след секунди се върна и метна от прозореца руло тоалетна хартия...

— Шала, шала, не тоалетна хартия... ШАААЛ!

В крайна сметка мобилният телефон на баба, чийто екран все още носеше прозрачната си защитна лепенка, приключи съществуването си в едно чекмедже. Изключен вовеки.

Та, искам да кажа, че баба не беше надежден източник за разрешаване на моя проблем в Ню Йорк. Нека първо се настаня в стаята си, помислих си, да се освежа с душ, да се отпусна от умората след пътуването, и после всичко останало. Едно по едно. Така или иначе, адресът на Микела, с който разполагах, беше служебен, в събота май не вършеше работа. Въпреки че умирах от любопитство да разбера къде се намира.

Влязох в хотелската стая и направих обичайните за мен действия, когато съм на хотел, а именно: махам покривката от леглото — това най-напред: не я сменят за всеки нов клиент и леко ме е гнус, затова я слагам някъде на пода или я бутам в гардероба. После измъквам втъкнатите между матрака и рамката на леглото чаршафи в частта при краката: иначе съм като във вързоп — като в китайско пролетно рулце; понякога забравям да го направя и като легна, ми е мъка да измъкна чаршафа, вдигайки единия си крак, и почти винаги се оказва невъзможно... в крайна сметка става така, че издърпвам и долния чаршаф, та на сутринта се намирам върху гол матрак, по-добре да бях оставил покривката на леглото непокътната. Другото, което недолюбувам в хотелите, не във всички де, е усещането от чаршафите: хлъзгат се, или са някак твърди, не са меки като тези у дома, странни са — каквито са впрочем и кърпите: те сякаш на повърхността имат някакъв допълнителен невидим пласт. Да не говорим за

дистанционното на телевизора, от което също се гнуся: винаги си представям количеството пръсти на голи хора, които са се докосвали до копчетата му.

Взех душ, после излязох да се поразтъпча. Като за първа разходка в Ню Йорк в слушалките си надух Live Wire на AC/DC. Последва по-кратка музика: Back in Your Arms на Уилсън Пикет, Tired of Being Alone на Ал Грийн, Use Me на Бил Уидърс...

В осем се намирах обратно в хотела, капнал от умора. Осем вечерта в Ню Йорк е два през нощта в Италия заради часовата разлика. Още не бях намерил решение за изгубените телефонни номера.

На ъгъла на улицата на моя хотел се запознах с Алфред, клошар. Имаше картонена табелка с надпис „долар за виц“. Дадох му долар. Разказа ми виц. Май не го схванах.

Качих се обратно в стаята. Легнах си и, както се унасях, подсъзнанието ми проговори. Далечен глас се носеше към мен — гласът на Данте... който ми казва: „Нищо ли не ти направи впечатление в телефонния ми номер? Палиндром е — цифрите му се четат по един и същи начин от ляво надясно и от дясно наляво... лесен е за запомняне“. Отворих очи и заварих себе си да казвам на глас телефона. Записах го на хотелския бележник.

Да му се не види... моето спасение. Е, нямах избор: ако исках да изгледам своя филм с Микела, трябваше да мина през Данте — както когато вземаш DVD под наем и за да стигнеш до самия филм, трябва да изтърпиш рекламите, без вариант да превърташ.

Часовата разлика бе пречка, нямаше как да му се обадя в този час. Но можех да оставя съобщение на телефонния му секретар — далеч по-бързо и по-лесно, отколкото разговор с него. Щях да го помоля да се обади на Силвия и да й каже да ми се обади в хотела на хотелския номер. Речено — сторено. Разбира се, Силвия не разполагаше с хотелския ми номер в Манхатън, та трябваше да го направя достояние и на Данте. Който от този момент нататък бе в притежание и на телефонния номер на хотела, и на номера на стаята ми.

В неделя Данте реагира. В десет сутринта италианско време. Четири през нощта американско време.

Опитах да му обясня, че при мен е посред нощ, но не се трогна особено. Обясни ми, че до седем вечерта щял да бъде ангажиран със

сина си и после щял да потърси Силвия.

— Как е в Ню Йорк? Колко време ще стоиш там? Ако оставаш по-дълго, може пък да си взема седмица отпуск и да дойда за малко... Какво ще кажеш?

— Ще го обсъдим по-късно. Благодаря за отзивчивостта. Хайде чао, чао.

Ясно е, че повече не успях да заспя. Въртях се в леглото до сутринта. В шест местно време бях на крак. Излязох да се разходя. По това време на деня разходките са приказни. Малко по-късно седнах да закусвам на Седмо Авеню, в „Льо Пен Котидиен“. После отидох в Сентръл парк.

Върнах се в хотела към десет и понеже все още сервираха закуска, седнах в салона за хранене. Взех си шунка и кашкавал и си направих сандвич. От дългата разходка отново бях огладнял. Към тази втора закуска добавих и пъпеш. Шунката обаче не беше сурова. Впрочем винаги когато ям шунка с пъпеш, се питам кой е измислил тази комбинация. Аз лично ги комбинирам, откакто веднъж го видях някъде, опитах и ми хареса, но не съм сигурен, че щях сам да стигна до това, ако разполагах в хладилника си с шунка и пъпеш. Странно!

В салона за хранене имаше много малко хора: две момчета латиноамериканци, говорещи на испански, някакъв мъж със сако и вратовръзка и на съседната маса някаква жена на около четиридесет години. Докато разчистваше централната маса, един от сервитьорите изпусна стъклена гарафа със сок от грейпфрут. С жената се спогледахме и направихме физиономии, подхилквайки се заради несръчния сервитьор. Станах да си долея кафе и преди да го отнесат попитах и нея дали не иска още малко. Отвърна утвърдително и ме покани да седна на нейната маса. Беше американка, но не нюйоркчанка, и придружаваше съпруга си в командировка. Казваше се Дина.

В единайсет сутринта все още нямаше следа от куфара ми. Обадох се на летището.

— Обадете се пак към два следобед... може би тогава... — отговориха от другата страна на линията.

Както и да е, основният проблем тази сутрин не беше куфарът, а координатите на Микела — трябваше да се добера до тях, както и да преодолея Данте.

Иначе пагубните за мен упорство, постоянство и решителност на Данте се оказаха резултатни във връзка с мисията, която му бях възложил. В два следобед, или осем вечерта в Италия, Данте ми позвъни в хотела и след двацет и пет минути увод ми съобщи:

— Мисия успешна. Оставих бележка под вратата на Силвия — позвъних, но нямаше никой.

— Благодаря, Данте.

— Моля ти се... ще ме почерпиш пица и бира. Тъкмо ще се видим, ще поприказваме...

Мда.

WAITING FOR MICHELA^[1]

Силвия ми се обади. За щастие пазеше адреса на Микела. Записах си го на листче, което стиснах в ръка, все едно беше вълшебен пергамент. Преписах го на три различни места.

Радост ми бе да установя, че службата ѝ е близо до моя хотел. Не се помещаваше в небостъргач, като тия от Горен Манхатън, ами беше в Уест Вилидж.

— Как са нещата с Карло, да сте водили пак разговори?

— Карло заяви, че му писнало от моите оплаквания и от факта, че съм все недоволна. Каза ми, че съм лигла. Водела съм живот на кралица, а той се изтрепвал от работа по цял ден.

— И ти?

— Какво да кажа... Маргерита беше там и не исках да чува крясъци. Сега си е втъпил, че му изневерявам. Тоест че съм спряла да го обичам, защото си имам друг. И да беше вярно, а то не е, по-скоро е възможно обратното: да се влюбя в друг, защото него не обичам вече. Ама стига, не искам да те занимавам с тегобите си.

— За мъжете е типично да отказват да поемат своята част от отговорността, да знаеш.

— Ами казах му, че е време да пораснем. И аз, и той. Слушай, ти се забавлявай, завладей Микела и се връщай, чакам те. Целувки!

— Чао, Силвия.

В понеделник сутринта слязох в салона за хранене в хотела, сервирах си кафе в пластмасова чашка и отидох пред сградата, в която работеше Микела с надеждата да я видя да влиза. На Пери Стрийт, на ъгъла е южната част на Седмо Авеню имаше кафене — „Дома Кафе“. Влязох и се настаних на маса с изглед към входа на въпросната сграда. Дори не знаех в колко започва работният ѝ ден. Бях превъзбуден, още повече заради погълнатите две огромни чаши кафе.

Взирах се и в минувачите. Любимо ми е да гледам хората по улицата. Като малък прекарвах часове на бабиния балкон и наблюдавах минаващите под мен. Цели семейства се нижеха пред очите ми — деца като мен, заблизили сладолед, с майките и бащите си. Моята майка през по-голямата част от времето беше на работа, а баба ми нямаше желание за разходки. Спомням си бабиното лице в ония вечери: аз на балкона, тя в стаята, лицето ѝ, осветено от синия екран на телевизора; седеше по комбинезон, с ветрило в ръка и с крака, извадени върху чехлите. С обути чехли краката ѝ изглеждаха свръхподути — сякаш някой ги е бутал навътре, без да му се каже „стига“ — преливаха отвън. Впила поглед в телевизора, баба от време на време клюмаше — ловеше я дрямка. Така и не разбрах защо на всяко мое: „Спиш ли?“, тя отвърщаше: „Не, не, не спя, просто си притварям очите.“ Като че се срамуваше да признае, че е задрямала. Много ми беше чудно. През тия летни вечери, като гледах щастливите семейства по улицата, подобно на алкохолик отварях хладилника и подхващах една бутилка... студен чай. Баба го приготвяше: домашен чай, не от тези на прах. Прекрасен. Дъх на чай и на лимон — най-вече. Защото баба изцеждаше по два-три лимона вътре.

Все ми казваше: „Пий с мярка, защото като свърши — свърши, няма да има повече.“ Но аз си знаех, че предупреждението означава: поне до утре няма да правя нов. Не че това ме спираше, де. То беше по-силно от мен. Абе, трябваше тогава да се запиша в някой от центровете за анонимни алкохолици и да им споделя личната си история на зависим от студен домашен чай. Ама на, не съм се сетил.

— Здравейте всички, казвам се Джакомо, на осем години съм и започнах да пия редовно като на шега. Докато един ден не осъзнах, че не мога без бутилката си чай с лимон. Сега, благодарение на всички вас, реших да приключа с тази зависимост.

На което отговорникът на групата щеше да каже:

— Нека приветстваме нашия приятел Джакомо, който има смелостта да сподели с нас за проблема си. Благодарим ти, Джакомо, за смелостта.

— Не, аз ви благодаря.

През ония години ходех татуиран. Когато бях на осем, вечно имах татуировки по тялото. Татуираното имаше разпознаваеми очертания само първия ден, после се размазваше и се превръщаше в

петно. Употребявах татуировките, които се продаваха с дъвките. Полагаш изрисуваната хартийка върху кожата, мокриш с вода и се превръщаш в татуиран немирник. Ако добавим и факта, че в ония години лактите, краката и колената ми бяха осеяни с драскотини и рани от падане, може спокойно да се каже, че имах вид на един от ония хладилници с магнитчета и рисунки по тях. Насинен, татуиран, в тунел от чай с лимон. Мъчен живот, мъчееен.

Чаках Микела да се появи и все повече се чувствах като в сапунен мехур. Часовата разлика също си казваше своето явно. Наблюдавах заобикалящия ме свят внимателно, но безучастно — сякаш нямах общо с живота, който течеше около мен. Новите места винаги ми предизвикват подобни усещания, поне първоначално. След това неизменно идва момент, в който отведнъж и силно ми се приисква да се впиша. Защото у мен се заражда нещо като завист или ревност, не мога да кажа точно. Затова избягвам да се мотая в туристическите зони, когато съм на ново място, избягвам да влача със себе си туристически карти или пък да нося през рамо фотоапарат — все едно не съм чужденец. Спомням си как по Лестър Скуеър в Лондон пред погледа ми се мяркаха италианци туристи с раници на гърба: аз си се разхождах и ги гледах, все едно съм местен, англичанин. Странях, но същевременно изпитвах желание да им давам напътствия — да ги светна къде да се хранят, къде да се забавляват и прочее. Иначе казано, да минавам за познавач на мястото.

Докато седях на масата в „Дома Кафе“, забелязах, че името на кафенето, прочетено отвътре, е различно: може да се чете на обратно и понеже Д-то бе прикрито зад една колона, се виждаха само трите букви след него на обратно — АМО, обичам. „Дали това е знак?“, запитах се наум.

На улицата пред заведението имаше уличен телефон. Реших да позвъня на Микела. Използвах адреса на офиса ѝ. С няколко обаждания стигнах до вътрешния ѝ номер. След което прекарах още половин час в кафенето с бележката с номера в ръка.

„Какво да правя сега, да се обадя ли? Представям си: Здравсти, обажда се Джакомо, не зная дали ще се сетиш — онзи от трамвая. Ами, аз дойдох да ти върна жеста за кафето. Тук отвън съм. Чакам те.“ Пфф, тъпотия отвсякъде... Не се прави така.

Поех дълбоко въздух и позвъних.

Телефонен секретар.

„Please leave a message...”

Клик! Затворих. Сърцето ми разпозна гласа ѝ, при все че говореше на английски, и учести туптенето. Имах чувството, че ще изскочи — толкова ми се разтуптя.

Нищо де. Вече знаех, че се включва телефонен секретар. Подготвих се по-добре и отново позвъних. „Микела, здравей, обажда се Джакомо, онзи, момчето от трамвая. Намирам се в Ню Йорк в момента, в командировка съм и маршрутът ми е оттук. Чудех се дали би склонила да прием кафе... Ако да, аз съм тук набли... можеш да ме намериш в хотела. Това е моят номер, обади се.“

Оставих името на хотела и телефонния номер и затворих.

За малко да ѝ кажа, че се намирам долу на улицата, пред службата ѝ... Добре че се усетих навреме, ще помисли, че я следя иначе. А не я следях. В известен смисъл да, но беше различно. И кое му е различното? Офф! Объркан бях, дума да няма...

Потеглих. Запилях се из Ню Йорк ей така, безцелно. Но на всеки час се обаждах в хотела да проверя дали някой ме е търсил. Нищо. Изпаднах в униние. Чувствах се като пълен нещастник. Както когато изпращаш есемес на мацка, която харесваш, и тя не ти отговаря веднага. Изпратил си съобщението и го препрочиташ на всеки три секунди, гледайки часа на изпращане. После четеш последните от нея. Защото всичките са ти в телефона и си ги пазиш, включително от предишни дни: стоят си в телефона едно подир друго и изпъкват, защото всички останали са изтрити — всички, които не са от нея.

Абе, много е гадно, когато последното изпратено съобщение между двама ви е твоето и трябва да чакаш. Много е гадно, когато се опасяваш, че досаждаш. Като наред партия шах, когато осъзнаеш, че си предприел грешен ход и секунди по-късно започваш да се чувстваш като загубеняк. Представяш си коментара пред приятелки: „Тоя ме засипва със съобщения.“ В такава ситуация си като притиснат в ъгъла, нищо не може да се направи. Единственият изход е да не пишеш нови съобщения. Впоследствие тя твърде често отговаря, просто със закъснение, и тогава потъваш от срам заради филма, който си монтирал в главата си.

За щастие да се разхождаш из Манхатън е едно от най-прекрасните неща в света. В този град има всичко, той зарежда и

мотивираща, изпълнен е с хора, цветове, ухания. Вървиш си по тротоара и усещаш уханията на какви ли не ястия: едва си се наситил на мирис на пица и ето че те завладява дъх на ориенталска кухня, а веднага след нея — ухание на печени орехи. Какви ли не миризми. Минаващите покрай теб хора създават усещане за самоувереност — уверени, че са това, което искат да са. Кой от кого е по-различен, всеки със своите вкусове и нагласи. Винаги когато съм в Ню Йорк, ме поразява впечатлението, че там е събран целият свят и че всичко останало е просто периферия на този метрополис. Понякога си представям как се оттеглям да живея сред природата, в някое планинско селце, или пък до море, на някое спокойно място. Представям си ги, но истината е, че аз съм роден и израсъл в град и градът ми харесва. Уютно ми е да се шляя из центъра, да зяпам по витрините. И да не правя покупки. Да вляза в книжарница, после да седна в някой бар и да разлистя купените книги, да прегледам корицата на някое CD, докато отпивам от чая си. Ето на, задача за бъдещето: да разбере къде бих искал да живея. Местата, градовете са различни и менят излъчване според възрастта ни, според периодите в живота ни. Всеки, който живее в един и същи град, без да го напуска, всъщност рискува никога да не се промени.

Върнах се в хотела. В четири следобед все още ни следа от Микела — никакво съобщение. Слязох в бара да пия една бира.

„Какво ли си е помислила, когато е чула съобщението ми?“, питах се. „Сигурно нещо неприятно, щом не се обажда... Дори за да откаже не се обажда. Впрочем тя ми го каза в бара, когато бяхме на кафе: заминава, защото иска да даде обрат на живота си, да започне нов етап. Ако нямаше желание да се вижда с мен, можеше да измисли хиляди извинения — поне един телефон можеше да завърти. Пффф, може и да не е чула съобщението...“

Унесен в размисли, чух един глас да произнесе името ми:

— Джакомо!

Обърнах се: Дина. Покани ме да ѝ правя компания за питие. Чакаше съпруга си. Побъбрихме малко, само че бях твърде разсеян. Мисълта за Микела ми обсебваше съзнанието. Започвах да се паникьосвам заради приумицата да дойда в Ню Йорк. С всяка минута действието ми губеше чара на авантюра и добиваше привкус на съвършена глупост. Дина обаче беше много симпатична и в крайна сметка ми дойде добре да поприказвам с нея: успя за малко да отвлече

вниманието ми и да ме накара да забравя всичко. И ето че по едно време в разговора ни се намеси момичето от рецепцията, за да ми каже, че има бележка за мен. Извиних се на Дина и отидох да си я получа. Заварих следните думи: „МОЛЯ ТЕ, НА ВРЪЩАНЕ МИ КУПИ ЕДНА ШАПКА НА «НЮ ЙОРК ЯНКИС», СТАВА ЛИ? ДАНТЕ.“

Да полудее човек... Някои хора избират най-неподходящия момент, без въобще да им е ясно. Взех си довиждане с Дина и се качих в стаята. Към осем пак излязох на разходка. Поех към Горен Манхатън — зоната с небостъргачите. Наивно си въобразявах, че ще срещна Микела по улицата, че една от ония странни случайности ще ме споходи. Но... нищо такова не се случи. Слязох в метрото. Обичам да пътувам с метро и го правя винаги във всички градове, които посещавам. Човек може да разбере много за един град, пътувайки из подземните му галерии. Все едно опознаваш тяло, съдейки по венозната система. В моите очи Ню Йорк винаги е бил по-сложен град. Парижкото метро е сред най-добрите, безспорно, а в нюйоркското рядко ми се случва да се объркам. Но да се загубиш или объркаш има своя чар. Особено когато не си на работа. Често попадаш на какви ли не интересни и любопитни места.

Няколко пътувания насам-натам по-късно излязох отново навън. Спрях на улицата за хотдог. Изядох три. После се упътих към хотела. Една проститутка ме догони, докато крачех по тротоара на една улица в Ийстсайд. Лепна ми се отстрани. Хубавичка. Поговорих си с нея. Попита ме откъде съм.

— Италианец съм.

— Италианеееец... Аз говоря италиански... хайде, ела с мен... ще ти го стопя от смукане!

Опита и с циците си да ме убеди, но в крайна сметка разбра, че не съм заинтересован и ми тегли една. Трябваше да ѝ отвърна с една фраза на Силвио, когато е на проститур, тоест на тур за проститутки: „Нямам време, бързам. Завий ми една свирка, ще мина по-късно да си я взема.“ Но не го направих.

Прибрах се и си легнах. Не знаей дали заради хотдозите или защото Микела така и не се обади, нито отговори на съобщението ми, но доста се повъртах, преди да заспя. Заспал съм в един момент, но

спях зле. Сутринта в шест бях буден, в осем бях в „Дома Кафе“, срещу офиса на Микела.

Няколко часа по-късно вече наистина се чувствах глупав и смешен. И да я бях видял, тя нито се обади, нито съобщение изпрати... всичко беше ясно. Замислих се да си променя датата за връщане и да остана в Ню Йорк още само няколко дена. Ама ми беше тъпо, че съм стигнал дотук и че дори едно „не“ няма да отнесе със себе си.

Запътих се към хотела. Озовах се в парка на Уошингтън Скуеър. Пълно с хора. Учащи, четящи, свирещи, спортуващи, хора, водещи кучетата си към отредената кучешка зона. Всеки погълнат от свое си занимание. В центъра на този парк има статуя на Джузепе Гарибалди. „Ей, Гарибалди, здрасти, аз съм Джакомо, синът на Джовани — този, дето изостави мен и майка ми.“ Стигнах до хотела. Впрочем в града се намирах от малко време, но вече имах своите навици. Да мина през салона за закуска например, преди да го затворят. Налях си кафе и минути по-късно пристигна Дина. Вече сядяхме на една маса, без да се питаме един друг. Двама сами в хотела. Разменихме няколко думи, после си взехме довиждане и аз се качих в стаята. Четвърт час по-късно телефонът в стаята иззвъня. Веднага вдигнах, оказа се Дина, която ме питаше дали искам да посетим заедно „Гугенхайм“. Нямах специални планове и се съгласих... защо не?

Казах й, че ми трябват десетина минути да се оправя.

— I'll pick you up, ще мина да те взема.

Когато почука на вратата, тъкмо си миех зъбите. Отворих й и се върнах в банята. Дина седна на ръба на леглото. Секунди по-късно вече се целувахме. Свалих й дрехите и по бельото й разбрах, че бе решила да се люби с мен предварително. Възбудих се от ръката й с халка на пръста. Направих три тека. Като между първия и втория влезе камериерка да чисти. Не сколасахме да поставим табелка Do not disturb на вратата.

Излязохме от хотела чак към два и се упътихме да обядваме. После тя се прибра в хотела да чака съпруга си. Аз реших да се поразходя. Колкото до „Гугенхайм“, остана си само намерение, ясно е.

Когато същата вечер излизах за вечеря, на рецепцията се натъкнах на Дина и съпруга й. Сексът с нея бе толкова хубав, че ми се надърви, като я видях. Хвърлихме си по един поглед и после всеки влезе обратно в своя живот. Тя на следващия ден си заминаваше.

Ядеше ми се пица, затова отидох в „Пицарията на Джон“ на Блийкър Стрийт. Момчето, което сервираше, беше родено в Бруклин, но семейството му беше родом от Калабрия. Класически италиански имигранти, каквито ги има по филмите. Говореше нещо смесено между американски английски и калабрийски. Малко италиански. Now are you, градски?

Вечерта, като се прибрах в хотела, момичето от рецепцията ми позвъни. Много ми е приятно да чувам името си от устата на чужденки — често го произнасят с ударение в средата... Джакомо. Каза ми, че имало съобщение за мен. Знаех си — Дина ми е написала тайничко два реда. Но съобщението не беше от нея: оказа се от Микела. Преглътнах.

„Здравей, Джакомо, едва сега прослушах телефонния си секретар. Бях в Бостън по работа. Утре ще се освободя към пет. Дали ще ти бъде удобно да минеш сутринта през офиса и да оставиш името си на портиера? Ако имаш време, можем да се видим и за кафе в пет. Това е моят джииесем.“

Бе оставила и служебния адрес, който аз знаех наизуст.

Съобщението ме ощастливи. Качих се в стаята. Но преминаха първите минути на еуфория и осъзнах, че не проумявам нещо: защо трябваше да минавам сутринта през службата и да оставям името си на портиера, при положение че в пет следобед щяхме да се видим? Кафе по предварително заявена уговорка ли?

На сутринта в седем вече бях буден. Поработих един час на компютъра в стаята, после реших, че мога да продължа и в някое кафене. В „Дома“ естествено, откъдето имаше шанс тайничко да я зърна. Тъкмо да проверя как ще ми подейства. А и за да не избухна и да не пукна от вълнение на първата ни среща... да разреда вълнението.

Маса до входа, както винаги. Бях на самата витрина. Стоях, без да мърдам, вторачен в сградата на службата й като някоя кукумявка, вместо да работя.

А самото кафене беше наистина приятно. Дървен под, тухлени стени, боядисани в бяло, с картини на непознат за мен художник. Винаги съм предпочитал оригиналните произведения пред плакати

или репродукции на известни картини. В средата на помещението имаше две колони, и те бели. Барът беше стар, дървен, отрупан с торти, мъфини, бисквитен и сладкиши, имаше и два абажура. Отстрани на бара имаше голяма черна дъска със списък на ястията, които се предлагаха.

Музикалното озвучаване беше от айпод, свързан с колоните на заведението. Страхотна музика: Нина Симон, Кросби & Наш, Карол Кинг, РЕМ, Сам Куук, Джанис Джоплин, Джон Ленън, Синди Лоупър.

В кафенето имаше към десетина маси с различна големина. На по-големите се настаняваха и хора, които не се познаваха помежду си. Столовете бяха като събрани от мазета и тавани. Включих си компютъра и продължих да работя. Не ми се получаваше много, понеже постоянно се разсейвах от движещия се около мен свят. Имаше много хора с книга в ръка, други си пишеха нещо на ръка, трети бяха над компютъра. Някакво момиче правеше снимки, включително на нас, седналите на масите. На никого не му и хрумваше да се подразни. Бяхме все непознати, а помежду ни се стелеше атмосфера на съучастничество. Времето на това място сякаш бе спряло, отмервах го само бавните въртеливи движения на двата вентилатора на тавана.

Набързо изядох парче ябълков пай и изпих чаша кафе. В пая имаше и канела. Много от сладкишите в Ню Йорк са с канела, а това си е солидна причина да се преместя да живея там.

Не успях да работя. Реших да й звънна на мобилния. Щеше да е първият ни телефонен разговор. Надявах се да не я обезпокоя.

— Здравей, Джакомо е на телефона.

— Здравей, как си? Намери ли ми съобщението? Предполагам, че да, нали се обади сутринта. Ще се видим ли по-късно?

— Да. Но да не би момичето на рецепцията в хотела да е разбрало грешно: каза ми да мина покрай офиса ти първо?

— Ако можеш, да, има нещо за теб при портиера. Но ако не ти е удобно, аз ще ти го донеса.

— Не, свободен съм днес, ще мина. Надявам се, че не е много нахално, че те потърсих, но така и така съм тук, струваше ми се нелепо да не го направя. Надявам се да не съм ти създам главоболия.

— Напротив, радвам се, че го направи. Добре, чао засега, до по-късно.

— Чао.

— А ти имаш ли мобилен телефон?

— Не, изпуснах го... на земята и картата ми се повреди.

Когато се представих на портиера в службата на Микела, един чернокож мъж-грамада ми се усмихна и ми връчи един пакет.

For Giasomo. За Джакомо.

Взех пакета, подписах се, благодарих и се върнах в бара. Където си поръчах плодова салата. Вътре имаше диня, а аз не я обичам в плодова салата, обичам да си я ям отделно. Баба ядеше динята с хляб. Само нея съм виждал да го прави. И все повтаряше: „Колко е щедра природата. Една диня, а колко много семки в нея. Ето това е любов към живота.“ Случва ли се да ям диня, тия думи винаги ми отекват в главата. Помня и още нещо: как баба оставяше динята в хладилника, без да я покрие, та после, когато я ядях, усещах вкуса на всички храни в хладилника.

Седнах и отворих пакета. Веднага разпознах съдържанието: оранжевата тетрадка на Микела, в която тя си пишеше всяка сутрин в трамвая. Освен тетрадката имаше и бележка: „Ако не беше дошъл през първите шест месеца, щях да ти изпратя този дневник. Ще се видим в пет тук долу. Приятно чакане. Микела.“

[1] В очакване на Микела — Б.р. ↑

10

ДНЕВНИКЪТ

Не ми се беше случвало да чета личен дневник на жена. Само веднъж. Бях на дваайсет или нещо такова и едно момиче, с което излизах няколко месеца, ми даде да прочета някои страници от дневника ѝ, който допълваше всяка вечер. Луиза. На една от страниците разказваше за един път, когато бях забравил да взема презервативи. Беше във фертилните си дни и аз не се навих да правим любов, предложих да изчакаме. Казах ѝ, че и без друго няма да чакаме дълго, бързо ще минат — някакви такива глупости. Иначе по пътя към вкъщи не спрях да си повтарям какъв идиот съм да си забравя презервативите — помня го. Какво да прочета в дневника ѝ? В дневника ѝ случаят бе приведен като доказателство за това, че не излизам с нея само заради секса, а защото наистина държа на нея... Да им се чудиш на жените... Да им се чудиш и когато поемат вина върху себе си, ако не успееш да го вдигнеш.

В Луиза имаше едно нещо, което ме дразнеше. Обичам целувките по очите, но тя имаше отвратителния навик да ми ги ближе, и то със свръх слюзест език. Слюнката ѝ бе толкова гъста, че в крайна сметка очите ми залепваха и едва успявах да ги отворя — миглите ми се наводняваха и тежаха. Охлюви ли имаше в устата това момиче...

Сега обаче, с дневника на Микела в ръце, се вълнувах по друг начин. Полюбувах му се, преди да го отворя. В съзнанието ми тозчас изникна споменът за нея, пишеща в трамвая и за чувствата, които изпитвах, докато я наблюдавах. Колко ми се искаше тогава да узная какво пише.

Отворих дневника, сякаш беше свето писание. Мистерията от ония утрини в трамвая се разплиташе пред очите ми, тук и сега.

А страниците бяха изпълнени с мен. Пишеше за мен — как съм облечен, какво си представя за мен. Аз обичам да чета, а в този ден разбрах, че още повече обичам да чета за мен. Някои страници ме поизненадаха.

Четвъртък

Пиша в тетрадката си. Не вдигам глава, но усещам, че ме наблюдаваш. Чувствам очите ти върху себе си. Галят ме, проникват в мен. Когато ти ме гледаш, винаги имам желание да си оправя вида, искам да изглеждам добре. Чувствам се така, както само жена би могла да се чувства пред мъж.

Винаги щом погледът ти ми даде почивка, опитвам да си открадна гледки от теб. Днес си разсеян. Това като че ме тревожи — притеснявам се да не би да съм изгубила чара си на непозната и интригуваща личност. Но и ми позволява да те гледам по-дългичко. Тази сутрин например се загледах в ръцете ти. Имаш хубави ръце, без книга са днес, но... говорят... пълни са с думи.

Вторник

Навикнах да наблюдавам спирката, на която се качваш, докато трамваят се приближава. Невинаги съумявам да изчакам, за да видя дали те има или не. Понякога затварям очи и ги отварям едва когато трамваят потегли, и започвам да те търся. Търся те сред хиляди безинтересни тела и лица. Днес те има. Изглежда не си спал много през нощта, недоспал си още по-хубав. Косата ти е разрошена, несресана. Реша я с невидими ръце, а когато си сресан и готов, отново я разрошвам с целувка. Прокарвам ръка през мислите ти.

Днес се качи, застана пред мен. Няма да слизам. И ти не слизай, моля те. Да се возим до крайната спирка. Да стигнем до края. До края на траекторията. До началото на ново дихание. И да останем там, двамата, върху нашата си взаимна безкрайност.

Петък

Ако е истина това, че срещата на двама души поражда реакции, които променят и двамата, какво ли би станало с мен и теб, ако се срещнем? Ако се запrikaзваме в този момент?

Кой си, какъв си без мен? Какъв ще бъдеш след срещата ни?

Ами аз? Какво ще се промени в моя живот, ще се превърна ли в човек, който не съм била досега?

Доникъде нямаше да стигна с всички тези въпроси днес, ако не те бях зърнала.

Знаеш ли, че би могъл да се превърнеш в моята загуба на равновесие. В уравнение на моя хаос.

Понеделник

Днес, като видях сиво небето, дъхът ми секна. Потънах в кошницата на фантазиите, за да си го възвърна. Те са тук с мен, за да ми помагат да оцелявам. Искаш ли да поиграеш с мен? Избери си игра, хайде, наслуки. Освен играта на безразличие, днес друго няма. Открадна я небето тази игра. Да поиграем на криеница. Аз ще се крия, ти ще ме търсиш, а щом ме намериш, ще се смаля, за да си ме пъкнеш в джоба на ризата. Или обратно — вместо да се крия, да се разкрия.

С дълга рокля съм. Защото днес се чувствам като Пепеляшка. Отведи ме оттук. Заведи ме отново на бала. Танцувай с мен.

След мъничко ще сляза и ще избягам. Но ще ти оставя обувчица във вид на ръкавица. Колко съм патетична.

Четвъртък

Днес се правя, че не те забелязвам и няма да те поглеждам, докато не сляза от трамвая. Харесва ми да те карам да чакаш. Кой знае какво си мислиш за мен и как си ме представяш. Кой знае как бих се видяла аз в очите ти, отблизо. Искан ми се отведнъж да се изпаря и да се превърна в хиляди мехурчета, които да се сберат на прозореца зад теб — на онзи, в който онзи ден видях твоя и моя образ, отразени един в друг. Искан ми се да имам същия образ, който не разпознах онзи ден. Ти... ти си пропад между това как се чувствам сега и онова, в което бях започнала да се превръщам. Преди не бих те забелязала. Ти си моята среща между мен и нас. Може би по някакъв начин съм те очаквала. Някъде, в друг свят, съм те чакала да се появиш. И ще те чакам.

Четвъртък

Утре заминавам, напускам този трамвай и теб заедно с него. Даде ми сили да променя нещата, които не ми харесваха. Никога не съм разговаряла с теб, дори не знаех дали това си ти. Проектирах върху твоя образ мой въображаем придружител. Ти ми донесе чувства и усещания, мисли, желания. Ти беше сила, мускул, действие. Оставям те тук, поседнал върху тези наши утрини. Ще те отнесе със себе си. Предлагам ти просто едно кафе.

Защо така бързо се припозна в очакванията ми?

Колко лъжички захар искаш в „моята“ чашка?

Колкото повече четях, толкова повече осъзнавах, че по някакъв начин съм бил направляван. Най-ясното доказателство се съдържаше на последната страница.

... Вчера с Джакомо отидохме да пием кафе. Много е мил и симпатичен, но е един такъв непохватен. Имаше момент, докато приказвахме, в който ми се прииска да го целуна. Но предпочетох да се отдалеча с извинението, че отивам до тоалетната. Оставих плика на масата. Надявах се да прояви желание и смелост да препише адреса ми, след като дори за имейл не ме попита. Аз заминах и не знаех дали някога ще го видя отново. Каквото и да стане, хубаво беше да си играя със съдбата. Днес, преди да вляза в зоната за заминаващи на летището, обърнах за момент поглед назад. Надявах се да е дошъл да си вземем довиждане. Всъщност на няколко пъти се обърнах назад, даже брат ми забеляза и ме попита дали чакам някого. Казах му, че не. За мен и теб знаех само аз.

А може би аз трябваше да му поискам телефон или имейл. От женска гордост не го направих. Е, имаш шест месеца да ми се обадиш, да ме откриеш или да дойдеш при мен. Ако това не се случи, ще ти изпратя тетрадката. Само че после би било безсмислено да се виждаме отново.

Не знаех да се радвам ли или да се чувствам като кретен. Все едно бях в капан. Все едно бях следвал маршрут, начертан от нея, като лабораторна мишка. Седмици наред да си правя ментални чекии у дома, а тя тук да ме чака.

В крайна сметка бях доволен. Защото разбрах, че усещанията ми от онези трамвайни утрини са реални, не са измислица.

Станах и с дневника ѝ в ръка си тръгнах. Щях да се върна в пет. Чувствах се щастлив и главата вече не ми тежеше. Хората, които се разминаваха с мен по тротоарите на Манхатън, можеха да видят усмивка на лицето ми. Една от прелъстителните страни на пребиваването в чужбина е очарованието на анонимността. Фактът, че никой не те познава. Никакви приятели, съседни, колеги, хора от спортната зала и прочее. Никой не те знае кой си, какво работиш, къде живееш. Никой не те познава, ти не познаваш никого. Отпускам се и правя неща, които иначе не си позволявам. Имам си например един навик, който много обичам, и той е да си пея песен на любим певец, докато се разхождам. У дома, в Италия, усетя ли се, че си пея на улицата, веднага ме досрамява и спирам от страх да не ме чуе някой. А песента ми е влязла в главата и се е закотвила там — чул съм я в някой бар явно и се е оказала от онези песни, които не си намират изхода, подобно на мухите, които се блъскат в прозореца, песни, които си пееш най-неусетно дори без да си даваш сметка, че го правиш. Е, когато подобно нещо ми се случи в чужбина, никога не преставам да си пея, продължавам да си пея най-безцеремонно. А тази сутрин в Ню Йорк бях толкова щастлив, че изминах завидно дълго разстояние на Осмо Авеню със „Самотни хора“ на „Пух“ на уста. Uomini soli: изпях си я цялата, или поне частта, която знаех. Ако бях в Италия, щях да се сепна; но „Самотни хора“ по Осмо Авеню е небивало забавление. Само като дойде припевът: „Бог на градоветеeeeeeeee и на необятносттаааааа...“

В пет следобед се намирах пред офиса на Микела. Минути по-късно се появи и тя, усмихната. Видях я и из мен се разля вълнение, което не мога да опиша. Бях едновременно нервен и щастлив, смутен, горд, доволен. Намирах се пред една непозната жена, а вече усещах, че съм свързан с нея по необясним начин и без да изпитвам обичайните страхове. Впоследствие успях да разшифровам това усещане, а по

време на срещата бях само зашеметен и като че несъзнаващ онова, което изживях.

И Микела беше развълнувана. Личеше си.

Седнахме на една от пейките на улицата.

— Почувствах се малко глупаво, като дойдох тук. А след дневника се почувствах и като лабораторна мишка, ударила всичките звънчета по пътя... Рибка в мрежа — това съм аз.

— Харесваше ми идеята да играя, да се осмелявам, да проверя дали ще подейства и ще се случи нещо. И ето че си тук. Все нещо е сработило. Винаги съм те усещала близък, не знаейки защо.

— Откъде тази сигурност, че ще дойда?

— Не, не съм била сигурна.

— Какво изпита вчера, когато намери съобщение от мен на телефонния секретар?

— Най-накрая — ето това. Но вече си чел дневника ми — би трябвало да си наясно, че се радвам. При все че си тук по работа, не заради мен...

Произнесе последните думи с половин уста и с усмивка, с което ми даде да разбере, че й е ясно. Всичко.

Аз бях толкова развълнуван, толкова се радвах, че заприказвах, без да се спра. В един момент ме прекъсна и каза:

— Позволи ми да те отменя малко в приказките, почини си, в това време аз ще ти разкажа малко за себе си. Но първо, защо така и не ми предложи да се видим, докато пътувахме утрините с трамвая — какво чакаше? Не изглеждаш плах. От моя страна какво ли не опитах. Оставих ти ръкавица дори... Знаеш ли какво си помислих — че имаш приятелка. И може би продължава да е така...

— Не, нямам приятелка. Аз също мислех за теб, че си имаш приятел. В деня на заминаването ти дойдох на летището.

— Дошъл си на летището и не си ме видял?!

— Разбира се, че те видях. Видях те с някакъв мъж. И си тръгнах.

— Това беше брат ми.

— Едва сега го разбрах, четейки дневника. Това е дългичък разговор. Изживявам период на емоционално объркване. Всъщност истината е, че не става дума за фаза или период: става дума за теб — ти ме объркваш. Обикновено съм по-отпуснат и не съм толкова

неловък. В крайна сметка реших да изчакам и добре направих. Но съм доволен, че реших да живея в очакване, с теб. Не съм правил подобни неща за друга жена и още не разбирам защо за теб го направих.

— Добър знак, не е ли? Или предпочиташ пак да опиташ със старото си аз?

— Не, така е по-добре. Абе, не знам...

Говорихме доста време. За разлика от първата ни среща в Италия, макар и развълнуван, сега се отпуснах, мина малко време и се почувствах добре, спокоен. Бях щастлив — бълбукащо щастие с балончета, бушуващи под кожата ми. Може пък този път филмът да е общ — да е един и същ за двамата и да го режисираме заедно в Ню Йорк.

Имаше нещо, което много харесвах у нея (то не беше само едно, разбира се): не правеше опити на всяка цена да ме прелъстява. Както правят някои жени, като използват погледа, гласа, думите, жестовете. Не и Микела, тя се държеше естествено. Или поне на мен така ми се струваше.

— Какво ще правиш довечера? — попитах я след едно размиване.

— Какво ще правя довечера ли? На теб се надявах да ми подскажеш.

РОМАНТИЧНА ВЕЧЕРЯ (ХАМБУРГЕР С ПЪРЖЕНИ КАРТОФИ)

След онази кратка среща с Микела осъзнах, че за първи път в живота си имам пред себе си не момиче, а жена. Дори не знаех как да обясня разликата. Усещането за нея, уханието ѝ, начинът, по който говореше и най-вече по който гледаше — с поглед, който прави от момичето жена. А вероятно беше и нейното съзнание за това. Стига да го съзнава, едно момиче е жена на каквато и възраст да е. И Микела беше жена — разбираше се от начина, по който прекосява пространството, от начина, по който движи осанка.

Бяхме си дали среща пред моя хотел. Докато я чаках, си представях предстоящата вечеря — ресторант в Манхатън, притулена светлина, тиха музика за фон, стени, боядисани в топли, уютни цветове, а защо не стени от бели тухли.

От „Дома Кафе“ си тръгнахме към седем, а уговорката ни беше за девет и половина. Като се прибрах в хотела, ми дойде ужасната идея да се опъна малко на леглото, и то малко след душа. За щастие навреме се усетих, че се унасям и мигом станах и избягах вън от стаята (и най-вече от огромния пухен облак, който представляваше леглото). Междувременно куфарът ми бе пристигнал, тъй че имах възможност да си облека любимата риза. Не знаех дали щях да се справя тази вечер, ако не разполагах с нещо свое, което да облека. Слязох в бара и пих едно тройно кафе. Боях се да не ми се доспи по време на вечерята, но най-вече се боях от прозевки, както обикновено се случва, когато съм изморен. След храна, особено ако съм пил червено вино, се прозявам. Ами ако ми дойде да се прозее в момент, докато тя говори?

Да изляза на вечеря в девет вечерта означаваше за мен три часа сутринта. Ако съм изморен, вечерта обикновено не закъснявам. В такива вечери не съм в състояние да предприема вечеря — кино —

секс — едно от трите трябва да се прескочи. Защото още на средната фаза, в киното, трудно се удържам да не заспя в салона.

В девет и няколко минути жълто такси, карано от господин с мустаци и тюрбан на главата, ми достави Микела. Започна нашата първа вечер заедно.

Поздравихме се и веднага след това тя ми връчи един мобилен телефон.

— Купих си го с пристигането тук, преди да получа служебния. Ползвай го, ако искаш... И ми напомни да ти дам и зарядното.

— Благодаря.

Попита за каква храна имах настроение.

Жегнаха ме разясненията на Силвия — че жените обичали решителни мъже, такива, които знаят къде се намират и къде отиват, най-общо казано, затова се постарах да дам компромисен отговор:

— Ами намирам се в Манхатън, твой нов дом: за мен е удоволствие да се доверя на твой вкус и на твоите предпочитания. Само този път.

— Разхожда ли ти се?

— Да.

Поразходихме се в посока Грийнуич Вилидж.

Приятно ресторантче с тиха музичка и приглушена светлина ли? Нищо подобно:

— Какво ще кажеш да ядем хамбургери?

— О, хайде, защо не?!

Микела ме заведе на едно място, където предлагаха гигантски хамбургери с пържени картофи, лук, кетчуп.

— Не ям често подобни неща, но от време на време обичам. Затова, ако ще го правя, държа да е подобаващо.

— Какво да е подобаващо?

— Консумирането на храна, за която знаеш, че не е полезна. Тук правят най-достойните хамбургери в цял Манхатън.

Заведението се казваше „Корнър Бистро“, на Западна Четвърта улица: стар стил, с телевизор на стената, на високо в ъгъл зад бара, пестеливо откъм поддръжка, но определено оригинално. Имаше дървени маси с издялкани безброй имена по тях — в Италия ги имаме по разни закусвални в провинцията. Ни следа от младежки порив в обзавеждането и подредбата. Хамбургерите ги сервираха на картонена

чинийка с пържени картофи. Аз си поръчах класически, а Микела си взе чийзбургер.

Признавам: това беше най-вкусният хамбургер, който бях опитвал през живота си. Е, наложи ми се да изпия няколко коли, за да го смеля, но нищо. Предвидливо си ги поръчах с лимон, но само за случая, иначе предпочитам без. Не че не обичам лимонения вкус, напротив, но при отливане резенчето винаги застава на пътя на течността и ми пречи. А сламки не понасям. Както и да е, въпросът е, че стилът на вечерята ни нямаше нищо общо с онова, което си бях представял като за първа среща между мен и Микела. Самото заведение далеч не беше романтично, но вечерта ни заедно като цяло се превърна в такава. Моите поздравления, Микела.

На среща с жена, която харесвам, със задоволство установявам, че изпитвам желание да се харесам. Искане ми се да казвам неща, които се харесват и на нея, да изнамирам детайли, теми от живота, които да я накарат да възкликне: Какво съвпадение... и аз винаги така съм смятала... а мислех, че съм единственият човек на света, който го осъзнава.

Говорихме надълго и нашироко за сутрините в трамвая. По едно време ѝ отправих през смях следния въпрос:

— Микела, ти си много хубава жена, а не си обвързана. Какъв ти е проблемът? Къде е фабричният дефект, който, уви, се открива покъсно? Давай, не ме е страх!

— „Много си хубава“ е малко бездушна фраза, но ще ти отговоря.

Първата грешка, при цялата ми добронамереност пак сбърках.

— Не смятам, че имам проблем с мъжете точно. По-скоро съществуват проблеми, повече от един...

Говореше с една такава странна усмивка в изражението и с доста ирония.

— Всъщност има един основен проблем. Винаги получавам обратното на това, което търся.

— Тоест?

— Ами моят проблем е, че когато някой мъж ми харесва и ми се иска да изживея с него нещо повече от няколко срещи и секс, става така, че ако случайно му го покажа, той се паникьосва, започва да кърши ръце и да ми обяснява, че не желае да се обвързва, и в крайна

сметка се отскубва и бяга. Без дори да е разбрал, че аз нямам желание за обвързване. Затова се приучих да вземам това, което мъжете ми дават, без да искам повече. Само дето понякога е твърде сухо, безчувствено. Ако пък се случи аз да искам да изживея дадена връзка безгрижно, тогава попадам на мъже, които ми казват, че са се влюбили в мен още на втората среща и ме затрупват със сладникави съобщения, стихове, нощни мисли, уверени обещания.

— И на мен едно момиче постоянно ми изпращаше стихове и романтични изречения... в един момент отговорих и като че я обидих, защото изведнъж преустанови отношения.

— Е, зависи какво си й отговорил.

— Написах й: „Мъгла се сипе нагоре по стройните хълмове“^[1]. Както и да е, проблемът ни е сходен. И на мен се е случвало да пожелаая връзка, която отива отвъд сексуалното, без задължително да се превръща в прелюдия към любовна история, единствена и неповторима. Но... после винаги се зареждат изискванията. Нуждата от сигурност, гаранции, обещания. Претенции и очаквания, на които се очаква да откликна.

— Малко сме го закъсали.

— Доста. А Ню Йорк какво е за теб — временно явление или смяташ да останеш тук завинаги?

— Не зная. Отскоро съм тук и, като изключим разни малки трудности в началото, сега се чувствам добре. Липсват ми много неща от предишния ми живот, но се радвам, че се намирам в този град.

— Как така реши да дойдеш?

— Исках да се отдалеча от предишния си начин на съществуване. Асоциацията, за която работех в Италия, е американска и беше сравнително лесно да си уредя преместване. Стори ми се добра възможност, при положение че от известно време ми се искаше да внеса яснота в живота си и да променя някои неща. Радвам се, че предприех тази крачка.

— Имаше ли някакъв конкретен повод, случка, която те подтикна да я направиш?

— Не, просто не харесвах начина си на живот. Не харесвах себе си, това, в което се бях превърнала. Доста време преди да замина се бях размислила. Решаващият стимул се появи миналата година, когато моят бивш приятел ми предложи да се оженим и аз го оставих.

— Значи, и ти бягаш! Какво — даде си сметка, че не е читав ли?

— Сигурно бягам, да... И щеше да е доста лесно, ако не беше читав. Не, той е на практика съвършен. Паоло е хубав мъж, интелигентен и наистина ме обичаше. С изключение на брат ми всички останали бяха на мнение, че е златно момче, че съм късметлийка и че втори път няма да срещна мъж като него. Приятелките ми, майка ми, двете ми сестри се стараеха да ме уверят, че това е човекът за мен. Аз дори не знаех дали такова нещо като правилният човек съществува. Напротив, мисля си, че правилният човек съществува само ако ти вярваш в него. Ако вярваш, можеш да превърнеш някой в твой правилен човек. За известно време. Въпреки че харесвах Паоло и ценях всичките му качества, усещах, че не го обичам. По-точно, обичах го, но така, както се обича брат, не мъж. Както и да е, оставих го, а да оставиш човек, който те обича, е разсипващо. Изисква се много сила. Той искаше от мен нещо, което аз не можех да му дам. Единственото, което можех да сторя в знак на любов, бе да не му губя времето със себе си. Ако бях останала, щеше да бъде крайно несправедливо за него. Но говорим за едно мое твърде различно аз от това, което съм сега. Твърде много се промених през последната година — много повече, отколкото през целия си предишен живот.

— Той ти предложи да се ожениш и ти го остави?

— Ами горе-долу така се получи. Комично, а? Още помня момента, когато това се случи. Защото всичко — и предложението, и раздялата — се случиха в рамките на един разговор. В който преминахме от рая на неговите слова до ада на моите. Помня всяко едно изречение, всяко едно трепване на лицето ми. Помня и когато ми каза: „Ама как така, аз ти предлагам да се оженим, а ти не само ми отказваш, а и искаш да се разделим? Излиза, че ако не ти бях предложил, щяхме да си останем заедно. Виж, Микела... да приемем тогава, че не съм ти предлагал, че все едно не е станало нищо.“ Само че аз не се престорих. И два часа по-късно вече се бях изнесла от дома ни.

Слушах тази седнала срещу мен Микела и ми се струваше, че я познавам от години. Усещах спокойствие. Докато говореше, си я представях гола. Искях да я целувам и да правя любов с нея.

Образите в главата ми ме разсейваха и в един момент, когато тя ме попита:

— А ти какво правиш тук? Каква работа те доведе в Ню Йорк?

Трябваше да повтори въпроса си, понеже аз не слушах внимателно. По лицето ми разбра, че е така.

— Няма работа: тук съм заради теб — защото исках да те видя. Не се плаши, моля, не ме разбирай погрешно. Няма да ти предлагам брак.

— Не се плаша.

След вечеря, с все още смилещите се хамбургери в стомасите, тя ме заведе в „Магнолия Бейкъри“ на Блийкър Стрийт за десерт. Един за двамата. Масло и захар, на практика.

— Ежедневното ти меню не включва подобни неща, надявам се. Черният ми дроб скандира за мъст.

— Не, само днес. Просто исках да ти покажа някои от любимите си места. Искаш ли още една сладка?

— Искаш да присъстваш на експлозията на човешкото ми тяло?

След миг мълчание Микела ме попита:

— Защо искаше да ме видиш отново?

— Защото усещам, че те харесвам и често мислех за теб. А и като че проявих кураж, тоест направих го и за себе си. Искях да поема риска да стана за смях. Една приятелка ме убеди, че вратата с твоето име на нея е по-добре да я отворя. Чрез служебния ти адрес откри твоя имейл и ми каза да се свържа с теб. И един ден реших направо да дойда, стори ми се правилната постъпка. Казах ти, никога не съм правил подобни жестове за жена, но изумителното е, че сега ми изглежда като най-естественото нещо на света; сега не мисля, че съм направил нещо странно. Да дойда до тук без дори да знам дали ще те открия и дали ще се зарадваш, странно, но не ми се стори абсурдно. Искам да кажа, съзнавам, че е абсурдно, но аз не го изживявам така. Всичко е много странно... Не е да съм влюбен в теб, или да искам да се обвържем, или да мисля, че ти си жената на моя живот. Просто последвах вътрешното си усещане, без много да се питам дали постъпвам правилно или не. Може би съм тук заради любопитството си. Не знам защо продължавам да мисля за теб, а искам да разбера. Непознатото привлича, истина си е.

Изпратих я до дома ѝ. Живееше на Принс Стрийт, над хлебарницата „Везувио Бейкъри“. Имах желание да я целуна. За откровенията ѝ в дневника не продумахме и дума, но те все пак ме

караха да мисля, че и тя го желае. Всъщност бях сигурен, че е така, но не ми даваше каквито и да било сигнали.

Дже погледът ми се застопори за момент, понеже наум се питах: „Да опитам или да не опитам, да опитам или да не опитам...“

Тъкмо да се приближа, и тя каза:

— Сигурно си разсипан от умора, да се прибираме да спим.

— Най-добре, да — казах ненадейно, улавяйки се за опашката на думите ѝ. После добавих: — Ти си пълноценен човек.

— Това комплимент ли е? Или намекаваш, че ядох твърде много?!

— Не... тоест да, комплимент е. Пълноценна си, в смисъл че ми изглеждаш изпълнена с неща, напрегната, силна. Вярно, че не звучи много като комплимент, но е такъв.

Тя се усмихна.

— Не — мисля, че схванах. Ти и в комплиментите си сложен.

Взехме си довиждане. Даде ми зарядното за телефона и влезе във входа си. Аз се върнах до хотела пеша. Помня, че през цялото време си повтарях: „Може би си е променила мнението за мен. Може би сега, на живо, не ѝ се струвам толкова привлекателен. Тогава защо ще ме кани на вечеря? За да се освободи от ангажимента може би, и да не мисли повече? Нещо не схващам. Ама и аз с това «много си хубава»... Дали щеше да откликне, ако бях опитал да я целуна?“

Нямах търпение да се върна в хотела, за да се обадя на Силвия и да излея напрежението си в телефонния ѝ секретар.

По едно време на телефона от Микела пристигна съобщение: „Беше ми хубаво. Благодаря. Зная какво се питаш: да, щях.“

[1] *La nebbia agl'irti colli piovigginando sale* — цитат от стихотворението *San Martino* на поета Джозуе Кардучи (1835–1907), Нобелова награда за литература 2006 г. — Б.р. ↑

12

НА ДРУГИЯ ДЕН

В Ню Йорк бях от четири дена, а още не бях ходил по голяма нужда. Бях издут. Вървейки по улиците, честичко изпусках въздух — най-невинно, като че не беше от мен. Истината е, че не разпознавах себе си, така да се каже, в тия газове: миришеха различно. Когато си в чужбина, сякаш не са твои... чуждестранни са. На обиколка из Манхатън изпусках от вида газове, наричани „копои“, тоест такива, за които мислиш, че с изпускането се освобождаваш от тях, а се оказва, че те следват. Защото са гъсти и не се отделят от теб. В случай на такива копои има една много елементарна грешка, която може да се допусне, а именно да изпуснеш, преди да влезеш в колата, мислейки, че няма да те последва вътре. Но на секундата след настаняване на седалката усещаш присъствието — толкова бързо се появяват, колкото облаци над планина.

В дните, прекарани в Манхатън, при всяко отиване в банята по малка нужда опитвах да разбера дали, ако се напъна, няма да свърша и другата работа. Мъж съм, но пикая седнал като жените. Израснах с майка, баба и леля и друго освен седнали хора на тоалетна чиния не съм виждал. Пикая прав единствено когато съм в обществена тоалетна. Дори в къщите на приятелите ми го правя седнал. А и стават пръски навсякъде, не ми е приятно. Имам си цял запас от навици при посещение на тоалетната. Когато съм у дома, винаги си свалям ризата. Не искам да ми се закачи някъде. А лятото обичам да се съблека чисто гол. Панталоните включително, така че да мога свободно да изтегна крака и да се настаня най-удобно. Със свити крака винаги съм с усещането, че изкарвам фетучини.

През четирите дни в Ню Йорк на няколко пъти седях на тоалетната чиния и напъвах. Стисках зъби и мърдах напред-назад рамене и гърди. Като Рей Чарлз пред пианото.

Проблемите със запека обикновено се проявяват или усилват, когато съм на път. Спомням си една ваканция с Камила, на която

поставих рекорд. Тогава проблемът се затвърди и заради нейното присъствие: с още един човек в стая е наистина по-трудничко. Пък бил той и гаджето ти. Вратата на банята в хотелската ни стая беше непосредствено до леглото: как да отида до тоалетната по голяма нужда, като знаех, че от Камила ме делят едва три сантиметра дървен шперплат? Притеснявах се да не съм шумен, но нямах смелост да ѝ го кажа. Аз съм едно дете в семейството и отношението ми към работи от този род е странно. На улицата или сред природата съм в състояние да дам залп като тромба, но другото не мога. Тоест пред гаджето, ако ще от години да сме заедно, не мога. Колко пъти ми се е налагало да задържам и да прекъсвам въздушния напън, насочил струя навън. Не успявах дори да постъпвам според съвета на един приятел, който сподели преди време: „Отивам в тоалетната и се изхождам в кърпата — намачквам я върху задника си и така не се чува нищо. Заглушавам. Действа, повярвай. Трябва да заглушаваш“.

Аз така и не успях да последвам този съвет. Но често съм се питал: „Хубаво, спирам пътя на въздуха, който обаче отива къде? Къде изчезва? Ако го изпуснеш на спокойствие, щом останеш сам, това същият въздух от преди малко ли е или онзи завинаги се е изгубил?“.

Един път изпращах с колата едно момиче до дома ѝ. Коремът ми беше пред пръсване. Едва изчакал да слезе, изпуснах залпа. Опасявах се, че ще се задейства системата против кражби — толкова мощно беше. За зла участ обаче, секундичка по-късно, тя се върна: искала да ми каже нещо.

— Какво има?

— Отвори да ти кажа нещо.

— Чувам те, кажи.

— Свали прозореца, де.

— Няма нужда, чувам те.

— Е, хубаво, нищо няма да ти казвам.

И си тръгна. Излишно е да казвам, че връзката ни се провали. Не че беше кой знае какво в крайна сметка... щом един въздушен залп (така да се каже) бе в състояние да я провали...

Докато бях с Камила на онази ваканция, доходеше ли ми се до тоалетната, винаги я убеждавах да излезем на разходка. И щом слезехме на рецепцията, аз се преструвах, че съм забравил нещо в

стоята и се качвах обратно. Но се налагаше да правя всичко много набързо, тъй че удовлетворение не постигах никакво.

Четвърти ден вече в Манхатън, и никакви позиви. „Дали в Америка продават от ония разхлабителни ефервесцентни таблетки?“, питах се. „Седем-осем може и да ми стигнат. После на драго сърце бих участвал в състезание по оригване.“

Телефонът ми иззвъня. Беше Микела. Предложи да мина да я взема и да обядваме заедно. И ето ме отново пред сградата, в която работеше, както няколко дена по-рано. Тя дойде и отидохме в едно заведение наблизо — „Моранди вини е кучина“, в южната част на Седмо Авеню.

— Какво прави тази сутрин?

— Ами нищо. Разхождах се. След вечерята от снощи май сега ще си взема само салатата.

— Аз също.

— Ти готвиш ли?

— Да, майка ми ме научи. Мен и сестрите ми. Според нейните възгледи за живота една жена е длъжна да умее да готви.

— Е, не е далеч от истината. Искам да кажа, че това е винаги положително умение, независимо дали си мъж или жена. Мисля, че готварското умение е прекрасно умение.

— Съгласна съм.

— Заедно ли живеехте с бившия ти приятел? Ти ли готвеше?

— Да, заедно живеяхме. Готвехме и двамата. То не беше точно живот заедно... по-скоро съжителство.

— Каква е разликата?

— Ами да съжителстваш е да си поделяш — това най-вече. Поне така мисля. Пък аз предпочитах да не го правя.

— И се е превърнало в една от причините да го напуснеш?

— Да, това също. Но да се реша да го направя ми отне доста време, нали ти казах.

— Имам приятелка, която изживява подобна ситуация, само че тя има и дъщеря. Трябва да е трудно да се живее в дом, в който не ти се живее.

— Така е, доста е трудно. Ако имаш и деца, става още по-сложно, струва ми се. Аз лично бях стигнала дотам да се радвам, когато вечер закъсняваше от работа. Също така се стараех да си легна,

преди да се върне, или пък оставах на дивана до късно. Когато си лягах навреме, се случваше да ме потърси в леглото, но се преструвах на заспала. Ако спях наистина, все в един момент щях да се събудя, нали... но аз упорито издавах стонове, мрънках, докато не ме остави и не си легне. Не беше глупав, ясно му беше, но влюбените приемат всичко и се боят да засягат определени теми на разговор, за да не се окаже, че само те изпитват любов. Тъпо е да кажеш „не, скъпи, няма нищо, просто съм изморена, имам ужасно много работа напоследък“. Край, не желая повече да попадам в подобни ситуации. Преди да си тръгна, ме дразнеше дори множественото „ние“. Нали знаеш: говориш с приятели, канят те на гости и винаги използват „елате, ще ходите ли, излиза ли ви се?“ Нямах сили да го напусна. Разсъжденията на майка ми и приятелките ми вероятно също оказваха въздействие.

— Да, но в крайна сметка си го направила, това е важното. Не всеки би го направил.

— Да, защото никак не е лесно. Когато напуснах Паоло, влязох в конфликт и с моето семейство, и с това на Паоло. Майка му ми звънеше да ме разубеждава, да ми обяснява колко добро момче е синът ѝ и че дори от финансова гледна точка е изгодно да остана с него. От страна на семейството ми също ме застигаха подобни разсъждения. В очите на родителите си винаги съм била странна птица. Винаги са се грижили за мен нескъпо. Никога не съм била като тях. Много настояваха да се омъжа, мислеха си, че така най-сетне „ще се оправя“, „ще си наместя главата“, както се изразява майка ми. Една тревога по-малко. Както и да е, всички се надяваха да си остана с Паоло. При все че не бях влюбена в него: ето това крайно ме натъжаваше. Една приятелка се опитваше да ме убеди, че все пак трябва да се омъжа за него, понеже бил свястно момче и такива рядко се срещали. А и на моята възраст... по-добре с него да съм си. „Скоро ставаш на четиридесет, докъде смяташ да стигнеш?“ Бях на трийсет и пет, но нищо... На мен просто ми бе втръснало да живея сред тези хора, които, след като минат трийсет, и започват да те питат: „Как така не си омъжена?“ Според тях, ако някоя е неомъжена, то е, защото не е срещнала подходящия човек... Не допускат, че може да е личен избор. Винаги се тълкува като последица. А колко би било хубаво, ако задаваме един друг въпрос на жените: „Ти защо се омъжи?“ Абе, какво да ти кажа... писнало ми бе да се чувствам като несретница в очите на

жени, чиято единствена мечта е да се превърнат в съпруги — на всяка цена. Затова реших да променя живота си.

— И сега търсиш идеалния мъж?

— Не, надявам се!... Знаеш ли, мисля си, че от своя страна идеалният мъж търси идеалната жена. Тоест моя милост не би имала шанс с него.

— Тогава? Какво търсиш?

— Не зная. Може би нищо. Може би всичко. Може би сега по-скоро искам да се нося по течението, не толкова да търся — да живея живота такъв, какъвто ми се поднася. Обичам играта. Обичам свободата. Харесвам работата си и се намирам в Ню Йорк, сама съм. Щастлива съм, гордея се със себе си дори когато бутам количката в супермаркета. Вечер, ако ми се излиза, излизам, ако не — оставам си у дома и си чета, или пък си гледам филми, готвя вкусотиини за себе си или за приятели. Понякога вечерям на подредена маса, друг път избирам да седна на земята и да се облегна на дивана и така да се храня. Отварям си бутилка вино, нищо, че съм сама. Не ми се налага да влизам в разпавии. Независима съм. Ако се наложи, ще браня и отстоявам завоюваното с всички сили. Винаги. Въпросът е, че понякога имам нужда от прегръдка... На мен също ми се иска да се предам и да се загубя в мъжки ръце. Да почувствам прегръдка, която да ми даде сигурност. Нищо че и сама мога да се закрилям. Справям се сама, постигам каквото ми е нужно, но понякога ми се иска да се престоря, че не е така, заради удоволствието да отстъпя инициативата на някой друг. Усещане. Но не затова бих се събрала с един мъж. Няма как да правя компромиси, да се откажа от всичко, което съм постигнала, от свободата си... заради едната прегръдка, която с годините, освен това, започва и да охлажда.

Късно се пробудих някак. Не съм имала много мъже. Винаги съм била обвързана и вярна на мъжа до мен. Имала съм многогодишни връзки... в крайна сметка мъжете ми се броят на пръстите на едната ръка. Племенницата ми на деветнайсет години вече ме задмина по бройка. Преди не можех да се отдам, да се разкрия и изобщо да бъда с някой мъж, без да съм влюбена в него или без да сме обвързани.

— Твоят случай е обратен на моя. Аз съм имал твърде малко сериозни връзки и много флиртове. Само си помисли: за да бъда с някоя жена, имам нужда от обратното — колкото по-малко обвързан се

чувствам, толкова по-добре се чувствам. Добре, но какво търсиш у един мъж?

— Ами откъде да знам... бих искала да имам до себе си мъж, с когото да се чувствам добре. Мъж, който седи до мен в киното, в ресторанта, в рейса. Бих искала да срещна човек, с когото да имам споделени представи, светоусещане. Не се стремя към брак, деца и прочее. Но и не желая до себе си мъж, който да се подплаши, ако се заговори за нещо по-далечно във времето от два дена напред. Един път през юни попитах мъжа, с когото излизах, какво ще правим август за ваканцията. Този въпрос толкова го разтърси, че за два дена загуби ума и дума; после каза, че трябвало да говори с мен и че можело през август да има желание да бъде сам. Не се стремя към семейство, но не търся и човек, с когото да не мога да правя планове за ваканция, защото му става лошо. До гуша ми е дошло от мъжете деца. Достатъчно зряла и възрастна съм, за да се правя на по-млада и съм твърде млада, за да се превръщам в старица. Искам да срещна човек, когото да харесвам и който да не се плаши, щом му го кажа... мъж, който да не ми казва, че го задушавам. Искам някой, който да не се притеснява да ми се обади, когато аз не му се обаждам. Както направи ти, идвайки тук. Но преди всичко искам мъж, който да присъства, да го има.

— Какво означава това?

— Аз зная за себе си какво означава, въпреки че е трудно да го обясня съвсем точно. Мъж, който присъства. Представям си поглед... поглед, стоящ над всичко... мълчаливо съзерцание, присъствие. Това за мен е всичко. Да знам, че го има.

Микела говореше съвсем спокойно, без да се притеснява. Оказваше се, че тя търси същите неща у хората, каквито и аз. Не влязох в подробности, споделяйки, че съм имал малко сериозни връзки и доста авантюри. Смущавах се от факта, че един от проблемите ми, когато имам връзка с жена, е загубата на интензитет с времето, залиняването. Тялото никога не лъже. Искам да кажа, минава известно време и започвам да губя желанието си. Тогава, ако ми се случи да правя секс с непозната, ми става твърд като мрамор и ми се иска да го направя не два, не три, а шест пъти, ако трябва, понеже един не ми стига. С шест непознати. Идва ми желание да го вкарвам където и да е. В една трайна връзка минава известно време и ерекцията започва да

ми изневерява. Налагало ми се е да си помагам с ръка, за да го наместя вътре. Един път го правих в такива условия, тя беше отдолу и поиска да застане отгоре и докато се завъртахме, ми се хлъзна и излезе, изпадна навън. В такива случаи трябва отново да заема поза отгоре или пък да бъде отзад — нещо, което винаги ме възбужда прекомерно.

Това, което най-много ме възбужда у една жена, е потайността, непознатата, която живее в нея, харесва ми да откривам как е направено тялото ѝ, да почувствам кожата ѝ, да усетя уханието ѝ, как въздиша, когато се люби. Смятам себе си за изследовател, за пътешественик, мореплавател, пионер. Обичам жените. Затова и никога не съм бил обвързан. Защото ги обичам и не ми е приятно да изневерявам. Всички останали жени ме разсейват от тази, с която съм. Не съумявам да се откажа от другите. Откажа ли се, започвам да се чувствам като жертва на несъстоялата се целувка, на неопознатото тяло, на загадъчния поглед. Вълнението при първата дългоочаквана целувка. Ново и непознато тяло, което ти предоставя възможността да го докоснеш за първи път. Да стигна до гледката на гърдите, които съм гледал само по очертанията на роклята. Да повдигнеш една пола и да видиш краката, бедрата. Линията на бикините. Да целунеш единия ѝ крак, да подушиш врата ѝ. Да откриваш различните ѝ изражения в моментите на върховна наслада. Да усещаш как светът спира, щом тя се усмихне. Женското деколте, дори жената да не е от най-хубавите, е инцидент на пътя: винаги намаляваш, за да го огледаш. За мен всички тези усещания имат ефекта на наркотик.

Обичам жените, винаги съм ги обичал. То възможно ли е да не ги обичаш? Жените са хубави. Хубави са очертанията им, ръцете им, кожата, криволичещите нишки на техните мисли. Хубави са цветните ухания на желанията им. Както и страховете им, дребните им притеснения. Обичам красотата на жестовете им. Обичам начина, по който бършат сълзите си с ръка и ненадейната усмивка, която грейва на лицето им, след като са плакали като малки момичета. Неочаквани проблясъци светлина. Обичам жените. Без тях вече да съм се затрил. И нямаше да се върна, ако не бяха те.

Винаги съм бил така. Говоря по телефона и чувам бипкане, указващо, че е пристигнало съобщение: в тоз миг разговорът престава да ме интересува, защото умирам от любопитство да видя кой ми го е изпратил. Разсейва ме от заниманията ми. Ето какво винаги съм

мислел по отношение на жените: винаги съм смятал, че обвържа ли се с една, губя всички останали. И за всичко май съм така. В спорта например — тренирал съм карате, пинг-понг, футбол, баскетбол. Никога не съм се съсредоточавал в един-единствен спорт. Винаги съм изкопавал дупчици тук и там, подхващал съм тук и там. Вероятно затова досега не намирам. И нямам нищо в ръцете си.

Микела се бе появила, за да ми покаже нещо важно.

Но все още не го бях разбрал в ония дни в Ню Йорк.

ПЪРВО КЪПАНЕ ЗАЕДНО (И ПЪРВА НОЩ)

Вечерта отново отидохме на вечеря заедно. В ресторант този път, за щастие. Преди да изляза, успях и до тоалетната да отида: какъв кеф! Вечеряхме в „Мачелерия Ресторант“, в „Мийтпакинг“. На съседната маса, помня, имаше една двойка и мъжът беше с татуировка на врата: червени устни, все едно лепната целувка с червило. Аз така и не събрах смелост да си направя татуировка. Все по линията на страха от „завинаги“. Може пък един ден да го направя. Едва ли на врата обаче.

— Ти имаш ли татуировки?

— Не, но искам да си направя една.

— Къде?

— Може би на глезена.

— И какво искаш да си татуираш?

— Ами от доста време мисля по въпроса, но още не съм открила нещо, което да ме грабне. А ти имаш ли?

— Не... но рано или късно ще си направя една.

След вечеря се поразходихме без цел и посока. Седнахме на една пейка на Фадър Демо Скуеър. Едно момче и едно момиче японци свиреха. Той на електрическа китара, тя на бас. Свиреха известни песни от уестърни. Гледах ги и ми се искаше да знам, че са двойка. Неизвестно защо... някак ми харесваше мисълта да са заедно и да обикалят света, свирейки.

— Двойка ли са според теб или просто свирят заедно?

— Според мен са двойка.

— И аз така мисля.

Прекосихме Шесто Авеню и, както се разхождахме, стигнахме до една малка уличка, Минета Стрийт. Там, между разменените думи, за първи път се целунахме. Помня, че отместих косата ѝ, поех лицето ѝ в ръце. Прекрасна целувка. Дълга, мека, бавна. Истинска. Едва докоснали се устните ни, и потръпнах. Бях щастлив. Както когато след дълго търсене най-сетне си намерил онази частичка от пъзела, която

служи да довършиш небесата си. Падам си по целуването, това е истината. Може би затова винаги се вълнувам, когато ми се случва. Обожавам да се целувам. Останах си онова петнайсетгодишно момче от преди. И не спрях да целувам и като голям. Обичам да се целувам, преди да правя любов, по време и след. Да, аз съм от мъжете, които обичат да се целуват и след любовния акт. Обичам дори когато целувките не са прелюдия към секс. Обичам да се настаня удобно на дивана и да не спра, докато не ме заболи челюстта и устните ми не пламнат. Изпивам устните на жените. Предпочитам да са без червило или лепкав гланц. Искam ги сурови. Харесвам и откраднати целувки: минаваш покрай нея да си вземеш нещо от хладилника и спираш за целувка. Ненадейни целувки, неочаквани. Случва ми се и да прекъсна жената, докато говори, само защото не искам да чакам. Поглеждам устните на жената, която харесвам, и преставам да чувам какво казва. Само искам да усетя тези устни върху своите. И си ги вземам.

Тази нощ останах да спя при нея. И преди да се отдадем на любов в леглото, се изкъпахме заедно. Тялото на момичето от трамвая, което месеци наред си бях представял, се разкри пред мен в своята цялост. Не я съблякох бавно и постепенно, както се случва обикновено. Едва впоследствие се заех да я гледам и изучавам. „Ще си взема един душ“, беше казала тя, а аз изтърсих: „Мога ли да се присъединя?“ Излезе ми ей така, като от устата на дете, което не мисли много-много какви ги говори, а заявява без заобикалки желанията си. Впрочем физически не съм самата прелест, та да се чувствам улеснен в завоеванията си. Напротив. Та се заех да правя пред нея списък с недостатъците си, защото, помислих си, ако не аз, ще го направи тя. Не изглеждаше да е кой знае колко заинтересована: удостои ме с благ поглед, разсмя се на шегите ми. Истината е, че тялото ми е пълно с недостатъци. Някои от които напълно необясними. Например наличието на две снопчета косми на гърба, точно под лопатките. При положение че не съм от най-косматите мъже. Имах си две островчета от косми. Твърде гъсти не са, но ги има. Да се чуди човек за какво точно служат. Този недостатък обаче го изключих от списъка си за пред Микела: беше отзад, на гърба ми, и имаше начин да го прикрия.

На въпроса дали мога да се присъединя за душа тя откликна веднага, без да се замисля:

— Естествено. Ще ти дам чиста кърпа.

Няколко минути по-късно започна да се съблича в банята, видях я в тънката ивица светлина, разделяща вратата от касата. Любопитно ми беше да видя формата на тялото ѝ. Щях да прекрача прага и щеше да ми се яви: цялата само за мен... щеше да ми позволява да я пипам. Можех да я докосвам, да я желая, без да спирам, да я притежавам.

Влязох в банята, а тя вече беше под струята на топлия душ. Хубаво беше да гледам как мокрещата ѝ се коса прилепва по главата. Бързо усетих, че нейното „доста топло“ за водата за мен беше „вряло, чак изгарящо“. Опитах да потуша срама, задето влязох в банята с вече еректирал член. Целунахме се. Имаше мека кожа. Измих я. Взех сапун от една тубичка на земята и я насапунисах. Раменете, шията, гърдите, корема. Гърба. Постарах се да не плъзвам веднага ръка там, макар да бе единственото място, което жадувах да докосвам. Клекнах и измих ходилата ѝ. Сякаш бе богиня. За мен си беше. Поех нагоре по краката. И ето че накрая бях там. Все така клекнал. Не можех да повярвам, че я целувам и докосвам по този начин. Целунах я, застанал на колене. Всъщност, не я целунах: изпих я. Защото пиех и водата, стичаща се по тялото ѝ.

Не проникнах в нея. Не се любихме. Аз измих нея, после тя се зае да мие мен.

Излязохме от банята, взех кърпата и, отново на колене, започнах да я бърша, за да не ѝ стане студено. Започнах с ходилата. Бърших и веднага след това полагах устни и я целувах. Беше ми приятно да целувам ходилата ѝ. От тях се качих нагоре. Краката, коленете. Бърших, докосвах и целувах навсякъде. Ухаеше. Стигнах до гърдите, до шията, до раменете. Целунах бавно ушите ѝ, за да избегна досадното мляскане. После избърсах себе си набързо и се върнах към нея. Към косата. Сресах я, целунах я.

Преместихме се в леглото — високо, бяло и много меко. Все едно облак. Сложих ѝ крем. Без масаж, само крем. Да ѝ правя масаж ми се струваше клише. Тя легна по корем, прокарах ръце по краката ѝ и я докоснах между тях, преминах отвъд границата. Беше възбудена. И аз. Идеше ми да полудея и да подлудя и нея. Исках да прави любов, както никога досега не е правила. Исках да я накарам да забрави всичките си останали пъти. Исках аз да съм първият истински. Поне в това отношение фактът, че съм имал много жени, ми беше полезен. Емоционално бях вързан, блокиран като инвалид, но в любенето се

чувствах господар на положението. Искаше ми се да кажа на Микела фразата, която моят механик не пропуска да каже, когато закарам колата си за преглед: „Бъди спокоен, довери ми се, знай къде да си слагам ръцете.“ Но не ми се видя елегантно. Микела бе споделила, че е имала малко мъже, обвързана с почти всички и всички влюбени в нея. Почти винаги това са мъжете, които се чукат най-зле.

Започнах да я опипвам. Почувствах, че лека-полека дъхът ѝ се учестява. Накарах я да се разположи по гръб и да притвори очи. Започнах да я целувам, като местех устни от една точка на тялото ѝ на друга. Исках да усеща устните ми единствено в мига, в който ги долепвах до плътта ѝ. Исках да усеща дъха ми. Задържах се така по-продължително. Важно ми беше да вкуся от нея, преди да се любим. Да си открадна от вкуса на тялото ѝ с език, сякаш е нектар на цвете. Да си открадна с пръсти, за да го отнеса до устата ѝ, върху устните ѝ. Дълго го правих. Когато проникнах в нея, беше толкова очакваща, че само за няколко мига получи оргазъм. Помня, че се случи на фона на The Division Bell на „Пинк Флойд“. Да докосвам кожата ѝ, да я гледам в очите, да я подушвам, да тласкам тялото си в нейното, да затискам гърдите ѝ с моите. Да я виждам пред себе си и да усещам насладата от нея под звуците на Cluster One или Marooned или Coming Back to Life бе неописуемо изживяване.

Не знаей дали я накарах да забрави всичките си предишни мъже, но се надявам да е било така. Останахме в леглото след това с глави на една и съща възглавница, с очи едни в други. Полежахме малко така, после станахме и отидохме в кухнята да си направим чай. Тя беше увита в бял чаршаф като някоя мадона. Аз си бях с боксерите. Спалнята бе тъмна, осветяваше я единствено достигащата от кухнята светлина — светлината над котлона. Микела, белият чаршаф, косата в стил post-orgasmic chill^[1], двете бели чаши, тя, която с котето на чаеното пакетче сякаш ловеше абстрактни мисли: не знаей точно защо, но този ѝ образ трайно се запечата в съзнанието ми. Често изплува. Може би защото представляваше свършено единение между фантазия и реалност. Изпи си чая, свита на един стол, обгърнала с ръце коленете си. Мъничка и секси. Точно това си помислих — ясно го помня. Микела беше невероятно секси. Безумно секси. Начинът ѝ на мислене беше секси. Начинът ѝ на говорене, на смееене, начинът, по който се движеше. Уханието на нейната кожа предизвика възбуда в сърцето ми.

Докато правех любов с нея, си мислех, че бих правил само това в живота си. Че бих се задържал върху нея възможно най-дълго.

Върнахме се в леглото и, хванати за малките пръстчета на ръцете, се унесохме и заспахме.

В шест и половина вече бях буден. От прозореца се прокрадваше светлина. Двамата във високото легло на Микела, на което има четири възглавници. Тя спи на една страна в зародишно положение и поставя една от възглавниците между коленете си. Съществуват какви ли не странни начини за спане. Аз например често спя с един крак под завивките и един извън. Все едно съм на кон.

Слязох лекичко от леглото, внимателно, да не я събудя. Къщата скърцаше при стъпките ми. Отидох в банята да пишкам. Едно от нещата, за които винаги съм се чудел, е: когато ходиш в банята и твоето момиче спи, по-добре е да пуснеш водата с риск да я събудиш, или да не я пуснеш и да не я събудиш? Пуснах водата в случая. Тя не се събуди. Отидох в кухнята, исках да приготвя закуска, но няхах представа какво закусва. Още не я познавах добре. Приготвих кафе, чай, извадих портокалов сок от хладилника, препекох хляб и сложих на масата всички конфитюрчета и мармалади, които намерих. Включих уредбата. Имаше десетина диска, не знаех какво да пусна. Умувах известно време и сред предпочитанията ми се задържаха Нора Джоунс с албума *Come Away With Me* и Морчийба с *Big Calm*. Окончателният избор падна на първия. Намалих звука и събудих Микела. Събудих я с въпрос какво ѝ се ще на събуждане.

— Кафе.

Занесох ѝ го в леглото. Аз си взех душ. Обух си панталоните, тя дойде на масата. Хапна малко хляб и мармалад.

— Благодаря за закуската — каза с пресипнал глас.

Настаних се на дивана, за да си допия кафето. Тя облече първото нещо, което намери: моята риза, която определено беше голяма и ѝ стигаше почти до коленете. Отдолу изпод ризата се подаваха ходилата ѝ: гледката възбуждаше. Спогледахме се за миг, докато тя вдигаше чаша към устата си и останаха незакрити само очите ѝ. Погледът в тях беше ясен, пряк и дълбок. А после сложи едно връз друго коленете си и аз изгубих контрол.

Станах, седнах върху нея, поех лицето ѝ в ръцете си и я целунах. Прокарах език колкото се може по-навътре в устата ѝ, повалих я на

земята, разкопчах ризата, светлата ѝ кожа замъгли съзнанието ми. С едната ръка свалих сутиена ѝ, с другата я придържах за тила, за да не се рани в пода. Застоях се върху раменете и шията. Мекота и ухание на събуждане. Проникнах в нея. Целувките ѝ, езикът ѝ имаха вкус на кафе. Улови се с ръка за крака на масата и здраво го стисна. Гледката остана незаличима в съзнанието ми. Намирахме се в леглото, когато свършихме. Истински добър ден. Казахме си го даже накрая, през смях, докато си правехме „нос-нос — мигли-мигли“: „Добър ден“.

Малко по-късно я изпратих до службата.

[1] Разпускане след секс (англ.). — Б.р. ↑

14

ИГРАТА

Цяла сутрин носих нейното ухание върху себе си. Харесваше ми. Нарочно не се измих. С парфюма ѝ върху мен имах чувството, че и мъжете се отнасяха по-вежливо към мен от обичайното.

След като я изпратих, се поразходих, а после се настаних в „Лотус Лаундж Кафе“ на ъгъла на Клинтън Стрийт и Стантън Стрийт. Червен под, дървени маси и столове, всички с различни форми и цветове, а в дъното на заведението — книжарница. И тук беше пълно със сами хора — четящи, пишещи, мислещи, гледащи навън през витрината. Не помня да съм виждал някога само момче в кафене в моя град в Италия. Тук това е нормално. А в Италия в кафене се отива или за едно светкавично кафе на крак, или с приятели. Тук могат да стоят с часове пред лаптопите си и да работят, а когато им падне батерията, да ги включат в контактите на стената без дори да искат разрешение. Пих кафето с поглед, вперен навън. Небето бе притъмнено, тази сутрин нямаше слънце. Пленяваше ме гледката на минаващи хора по улицата, почти всички с чаша с кафе в ръка, на движещите се на колело с праметнати чанти през рамо, на жълтите таксита, на колите с толкова мощни двигатели, че звучаха като кораби. Все едно бях на кино. Все едно бях във филм. Изпратих съобщение на Силвия: „Любих се. С нея, този път.“ Две минути по-късно ми позвъни. Хубаво си поприказвахме, надълго и нашироко. Ако беше някой приятел, щеше да подхване подробности за физическите ѝ дадености, как се чука. Силвия обаче искаше да узнае как се чувствам, какво сме си казали, дали ми харесва все така както преди, променило ли се е нещо. След като ѝ казах всичко, по гласа ѝ разбрах, че се радва за мен и е с мен. Усещам го, когато е така. Помня, че преди да затвори, ми каза: „Иска ми се да съм там днес, за да ти видя изражението на лицето“.

По едно време в заведението влезе приказно хубаво момиче. Светла кожа, тъмна коса, червени устни. Говореше с френски акцент. В едната ръка държеше черно кученце. Мъничко. Подобна гледка и

грубиянин като мен може да разнежи. За да си вземе кафето и да плати, остави кученцето на земята. Секунди по-късно то се изпишка на земята. Момичето се извини и понечи да избърше напишканото със салфетки, но барманът се намеси и ѝ каза да не се занимава, защото той ще се погрижи. Спомних си за един път от детството ми, баща ми вече ни бе напуснал, когато баба ме заведе у една приятелка и ми извести, че там ме чака изненада. Когато пристигнахме, бабината приятелка ме заведе в двора зад къщата ѝ: там заварихме кашон с малки кученца вътре.

Баба ми каза:

— Избери си едно.

Не знаех как да постъпя, приискаха ми се и четирите. Направо ми бе невъзможно да реша, та в един момент баба каза:

— Джакомо, какво чакаш? Не можем да вземем всички, избери си едничко.

Идеше ми да ѝ отговоря: „Сигурна ли си, че не можем? Мънички са, има място у дома“.

В края на краищата едно от четирите направи опит да превали стените на кашона, скачайки и падайки по гръб. Взех него. Не аз избрах кучето си, а то избра мен. Беше мъжко, кръстих го Коки. Само че майка ми не го искаше у дома, защото цапаше пода и го драскаше с ноктите си, та се наложи да го настаним у баба, макар да си беше мое. Аз впрочем бях почти през цялото време в нейната къща, така че нищо не се промени кой знае колко.

Помня как няколко дена след като го преместихме у баба, Коки се изпишка в кухнята. Щом го видя, баба се втурна към кучето, хвана го за врата и като с парцал избърса с него напишканото. Подсуши мокрото с главата му. Аз ревнах. Ами не бях виждал баба си да върши подобна жестокост, изненадах се. По-късно ми обясни, че го е направила съзнателно: за да покаже на животинчето, че така не може да се прави. Спрях да рева, взех Коки на ръце и му казах повече да не ги върши тези работи. В мое присъствие повече не съм я виждал да го прави, но не е ясно, когато не съм бил у тях, дали е повторила и потретила. Та, сега и на мен ми идеше да кажа на момичето от кафенето да избърше напишканото с муцуната на кученцето си, а не със салфетките. Чудя се как ли би реагирала?! Нищо не ѝ казах, разбира се, и си тръгнах.

Започна да вали. И то силно. В Америка, когато вали силен дъжд, употребяват следния израз: it's raining cats and dogs. Валият котки и кучета... иди ги разбери американците!

Исках да се скрия от дъжда и попаднах под навеса на едно кино — „Съншайн“ на Ийст Хюстън Стрийт. Беше десет и половина сутринта, а в единайсет беше първата прожекция. Сутрешно кино: чудно! Купих си билет и влязох. Усещах уханието на пуканки, но по това време на деня ми се догади от него. В началото бях съвсем сам в залата. При започването на филма вече бяхме петима.

Помня учителката си по английски да ми обяснява, че сред най-лесните начини да научиш един чужд език е да ходиш на кино или на театър, макар в началото да не разбираш нищо. Тази теория явно беше популярна, защото в салона всички бяхме чужденци.

В списъка с неща, които обичам да правя, добавям и това: да ходя на сутрешно кино.

Като излязох от киното, на телефона си имах съобщение от Микела: „Имам обедна почивка към два, да обядваме заедно, ако искаш. Имам едно предложение за теб.“

Минах за момент през хотела и после се срещнах с нея. Пред хотела срещнах Алфред, който за обичайния долар ми разказа един виц — първия от вицовете му, който схванах:

— Един мъж отива при своята лекарка и ѝ казва: „Извинете, докторе, имам проблем. Постоянно ми е надървен, двајсет и четири часа в денонощието, какъв лек ще ми предложите?“ А лекарката се усмихва и отвърща: „Вито, предлагам подслон и хиляда долара на месец...“

Микела ме заведе в някакъв ресторант, в който продават прежда и всякакви пособия за плетене. Магазинът е и бар, предлагат храна, но основно е магазин, в който желаещите седат и плетат. Пият, ядат, бърбят си и междувременно си изплитат по един пуловер, по един шал или нещо друго. Има и мъже, които плетат като бабички. Името на заведението е „Пойнт“ и се намира на Бедфорд Стрийт.

Размислих се за баба: като бях малък, вечно беше с плетка в ръце, плетеше постоянно, чак пожелах да ми покаже как се плете и нещичко даже научих. На една от масичките в заведението имаше две игли с вече започната плетка и който желаше, можеше да продължи с работата. Когато казах на Микела, че мога да плета, тя ме принуди да

изплета малко. Бавен бях, но помнех как се прави. После седнахме да обядваме.

— Какво прави тази сутрин?

— Ходих на кино.

— Един от следващите дни бих могла да си взема свободен ден и да обикаляме из града, ако искаш. Как ти се струва?

— Струва ми се добре, естествено — тук съм заради теб, забрави ли?

— Обичам да ми го казваш.

И ето че докато ядяхме бейгъли с cream cheese and tomato, тя ми отправи предложение.

— Помниш ли онзи ден, като говорихме за това, че когато искаш да изживееш тръпката си с даден човек, без да се обвързваш, този човек се влюбва в теб, а ако пък се чувстваш добре с него и му го кажеш, той бяга?

— Разбира се, че си спомням. Проблемът на века е това.

— А помниш ли, че каза как често сам се възпираш и цензурираш, защото, ако се отпуснеш, може да те разберат погрешно?

— Да, помня, разбира се.

— Ами на мен ми беше много хубаво с теб снощи, всъщност винаги ми е било добре с теб. Колкото и абсурдно да звучи, още преди да се запозная с теб, когато се срещаме в трамвая.

— Отнася се и за мен.

— Добре, тогава имам едно предложение за теб.

— Трябва ли да се тревожа?

— Не, това е... дяволия, игра. Обичаш ли игрите?

— Да... Зависи, де.

— Колко дена ще останеш тук, в Ню Йорк?

— Още девет дена.

— Добре, за да избегнем самоцензурирането или уплахата поради внимание от страна на другия, на мен ми хрумна нещо.

— Стреляй.

— Да се сгодим.

— Как така да се сгодим?

— За времето, което остава. Предложението ми е да се сгодим и, както и да потръгне, след девет дена да се разделим. Предлагам ти годеж с краен срок. С отчетливо изписана дата на давност.

— Годаж с краен срок?

— Да: сгодяваме се, но отсега решаваме, че както и да се получи, ще се разделим. Още няколко дена си в Ню Йорк. Ще се заемем един с друг, ще се грижим един за друг, ще правим всичко, което ни се прави и с настъпването на деветия ден се разделяме. По този начин няма да има място за недоразумения. Каза, че ти се иска да обичаш някого, да се отпуснеш, да подаряваш цветя, да пишеш стихове и тем подобни, но не го правиш, защото се страхуваш да подведеш някого, а ти впоследствие да си промениш мнението... Всички тези неща, ако искаш да ми ги дадеш, ги приемам, и ако аз искам да ти ги дам, искам да имам възможност да ги направя. Така и така сме двамата тук и сега, така и така ни е добре, защо да сведем общуването единствено до вечери и чукане? Да оставим отворена възможността за изразяване на чувствата. Може да ти се струва глуповата подобна игра, но може и да се окаже забавна — кой знае? Обвързвал ли си се с някого, знаейки предварително крайния срок на обвързването? Не е само чукане, не е ще те обичам цял живот, ами е трети вариант да бъдем заедно. Какво ще кажеш? Да опитаме, какво има да губим? По-добре, отколкото да станем обикновени познати... Не се налага да изграждаме връзка, а да я изживеем с взаимната си свобода. Да видим дали ще сполучим, дали ще успеем да вземем всичко, което другият има за даване. Усетих, че двамата с теб си приличаме, затова ми хрумна тази идея. Една уютна територия, която да опитаме, да изследваме. Да изживеем нещо, което е и на двама ни. Би било жалко да го пропилеем. Винаги е вълнуващо да срещнеш сродна душа. Доколкото успях да разбера, за мен ти си такъв. С теб почувствах заряд.

— Какъв заряд?

— Ами хармонията, едномислието с някого. Избирателния афинитет. Това, което с други хора не успяваш да усетиш с години.

Не знаех какво да кажа.

— Добре, аз трябва да тръгвам, а ти си помисли... чао засега, до после.

Целуна ме и си тръгна. И аз отново се намерих катапултиран в дълга разходка, отдаден на размишления за играта. Смисълът ми убягваше. Каква нужда имаше да се сгодяваме или обвързваме? Достатъчно е да изживеем момента и толкова. Но пък Микела не е

глупава. Щом ми предлага подобно нещо, значи има нещо предвид. Сетих се, че сутринта ѝ бях казал:

— Слушай, не искам да те плаша, но те усещам много близка, някак отвътре ми идва да съм с теб, снощи, когато се къпахме заедно и после, когато се любихме, имах чувството, че винаги съм те познавал. Никога не съм изпитвал подобно нещо. Но не искам да те плаша. Дори ми се прииска да сляза и да ти купя цветя, като се събудих, наистина, но се възпях — да не би да ти дойде твърде много.

— Това с цветята — отвърна Микела — е нещо, което или правиш, или не го споменаваш дори. Що се отнася до изплашването, ако бях някоя, дете се плаши, ти нямаше да си тук. Права ли съм? Хайде, престани с тази самонадеяност.

— Самонадеяност? Кога съм бил самонадеян?

— Самонадеян си. Откакто си пристигнал, не си спрял да ми казваш да не се страхувам, да не изпадна в паника. Първата вечер например, когато излязохме да вечеряме, ми каза, че си дошъл тук, защото си искал да ме видиш отново. Прекрасно изречение. Вълнуващо, зарадва ме. Защо веднага след това ти трябваше да добавяш да не се стряскам, да не се тревожа? Ето, и сега ми казваш да не се паникьосвам. Самонадеян си. Мислиш, че трябва да обясняваш на другите нещата, мислиш, че трябва да ги защитаваш, да ги закриляш, да ги предупреждаваш. Изглежда като мил жест от твоя страна, но всъщност това е поведение на човек, който страда от комплекс за превъзходство.

— Комплекс за превъзходство?

— Имаш си работа с възрастни хора: всеки решава за себе си. А ако някой впоследствие пострада, означава, че е имал нужда да се учи и опитът ще му бъде от полза. Това не означава да не се интересува от другите, но и не значи да се тревожиш твърде много за тях. Заради собствените ти страхове, впрочем. Защото ти си този, който се страхува. Не зная защо ме интригуваше, когато те виждах в трамвая. Но не всичко, което изживявам, произлиза от рационален избор. Интригуваше ме. Точка. Сега обаче имаме възможността да решим какво да правим. Животът не е това, което ни се случва, а това, което правим с и от случващото ни се...

— Мисля, че затова съм тук. За да се науча да живея с повече спокойствие. Харесвам те, Микела. И няма да добавям да не се

плашиш.

— И аз те харесвам, Джакомо.

Микела беше неизменно пряма с мен. Както Силвия. Но тази жена ми харесваше по друг начин. Може би играта, която предложи, имаше за цел да ме накара да се отпусна и да правя всичко, което ми се иска. Може би го предлагаше заради мен, не заради нас. Или пък беше само игра, но за мен беше чудесно, защото, докато бях там, ми дойдоха какви ли не желания. Имах желание да правя любов, да я докосвам, да я подушвам, да усещам тялото ѝ под моето. Да държа разтворена ръка под гърба ѝ и да усещам костите ѝ, докато се извива. Имах желание за впечатления, за въздишки, за споделености, смях и прошепнати думи. Желание за внимание, нежност, милувки. Желаях да нашепвам в ухото ѝ колко много ми харесва. И желание за целувки. Искях да я целувам. Винаги. Да оставам с нея в леглото, след като сме правили любов, да се изпотяваме заедно, да ядем заедно плодове, да се смеем на света. Да, исках да се отдам всецяло на усещанията си, без да меря думите, жестовете, оказваното внимание. Без да се налага да се самоцензурирам или въздържам. Свободен да бъда това, което искам. И по-добър избор за целта от Микела нямаше. Просто трябваше да изживея оставащите дни заедно както най-много ми се иска, без да се страхувам да не разочаровам някого, без страх от нуждата да бягам. Чудно: с игра като тази нямаше място за недоразумения и нямаше нужда да давам обещания.

Мисълта, че както и да се развият нещата между нас, всичко ще продължи само девет дена, някак ме успокояваше. Всеки от нас, поне веднъж в живота си, е срещал човек, с когото веднага се е почувствал близък и свой. Някой, който говори на същия език. Човекът, който кара всичко да бъде лесно. Че Микела беше този човек за мен — това го бях разбрал още първата вечер, когато ѝ казах, че никога не съм вършил подобна лудост заради жена. Казах това изречение и веднага съжалих, защото можеше и да не го казвам, някак беше излишно, защото онова, което имаше между нас, не се нуждаеше от обяснения.

Изпратих ѝ съобщение: „От този момент нататък ти си моето момиче. Играем.“

15

ПРАВИЛАТА

Вечерта аз и моето момиче излязохме на вечеря. Микела ме заведе в „Лъки Страйк“ на Гранд Стрийт. Обсъдихме играта и решихме, че ѝ трябва правила. С най-голяма лекота и с ирония измислихме следните:

През дните ни заедно всеки един от двамата обещава да прави каквото му се иска. Всичко изживявано се споделя, защото принадлежи и на двамата.

Ако единият направи нещо, което не се хареса на другия, веднага се реагира. Без стратегии. Пълна свобода.

Забранено е да се използва изрази „завинаги“. Завинаги е илюзия. Ние сме за сега, за настоящето.

Забранено е да се съдържа чувство или да се самоцензурираме: както и да тръгне, както и да протече, след девет дена се разделяме.

Забранено е да се казва как сме, трябва да изживяваме и така да откриваме как сме. В началото на играта сме девствени и непорочни, сякаш ни е за първи път да сме обвързани с някого. И понеже всеки човек, който участва в нашия живот, ни дава всеки път различен образ и представа за нас самите, за които често не знаем, ще изживеем настоящата си връзка, без да носим бремето на предишни наши образи. Да живеем така, сякаш сме едва ли не на пикник. На пикник не се носи диван, кухня, легло и покръщнина. Да бъдем леки, да се съблечем от това, което сме били. Понякога се оказва, че не съзнаваме много неща за самите себе си, не се познаваме добре, но рисуваме себе си както се виждаме и както се усещаме. Ще осъзнаваме сами себе си само изживявайки.

— Мисля, че вече съм в духа на играта, защото, когато казваш, че както и да се развият нещата, ще се разделим, ми става мъчно — казах аз.

— Така е. Но пък сме по-спокойни.

— Откъде ти хрумна тази дяволия?

— Когато сутринта ми каза, че си се страхувал да ми купиш цветя, за да не стане прекалено, ми стана мъчно. Сега с тази игра нещата са съвсем ясни и няма да има проблеми.

— Права си. Дяволия, дяволия, но може и да проработи. А самата идея как ти дойде?

— Тъй като обвързването, връзката, двойките са ни болест, помислих си дали не можем да оздравеем, облягайки се на хомеопатичния принцип. Познат ли ти е?

— Чувал съм, но не много.

— Ами хомеопатичният принцип се състои в това да се вкара в тялото малка доза от онова, за което се смята, че създава даден проблем. Например за проблеми със съня ти се дават хапчета и минимална доза кофеин. Целта е да мобилизира организма сам да възпроизведе защитната си реакция.

Аха, значи, за да оздравеем от обвързването, вкарваме малка доза от него в живота си — едно мини обвързване?

— Точно така. Днес, докато пиех кафе, попаднах във вестника на интервю с терминално болен. Обясняваше, че откакто са му казали, че му остават малко месеци живот, започнал да изживява всичко по-интензивно, по-присъствено. Съзнанието за скорошен край го е накарало да отдава внимание на всеки един миг от живота си, на всяко едно усещане. Често живеем така, сякаш сме вечни и нехаем за миговете. В статията се казваше: В радостно търсене на усещания. Тогава аз си помислих, че и в една връзка употребата на „завинаги“ води до това да пренебрегваме малките моменти и да свикваме. Ето защо обвързването с краен срок ми се струва възможност да изживеем по различен начин срещата ни. Без страхове за бъдещето, без да поставяме помежду ни миналото си.

— А ако в дните, които следват, открием, че сме твърде различни?

— Ами така разговорите ни ще станат по-интересни. Или ще се разделим.

— Вярно е. А може и да успеем да минем отвъд различията.

Същата вечер в ресторанта правихме заедно любимо мое нещо: обсъждане на останалите двойки по масите. Направихме си въображаеми филми за обстоятелствата им, за любовта им, за това как се справят като двойка. Опитвахме се да разберем кой от двамата е по-

влюбен, от колко време са заедно, дали и двамата са били съгласни да вечерят на това място или единият е принудил другия. Забавно е. Със Силвия често се забавляваме по този начин. Най-добрите коментари от обсъжданията се раждат, когато попаднем на двама, които не си говорят. Случвало ми се е да видя двойка, която една дума не обелва цяла вечер.

— Някои двойки са тъжни. Защо не се разделят?

— Защото, ако заедно не се чувстват добре, то поотделно се чувстват още по-зле. Жалко е, защото има много хубави неща в отношенията между двама души.

— Разводът.

— Любовник. Не, наистина. Има страхотни двойки. Важното е, мисля, да не се влиза в роля: приятел, приятелка, съпруг, съпруга.

— И какво хубаво има в живота като двойка?

— Взаимността, чувството, че принадлежиш някому. На мен например ми е приятно да познавам добре един човек — да го зная наизуст.

— Какво означава това? Ами рутината? Монотонността? Какво им е хубавото на тях?

— Не, не става дума за рутина или монотонност; става дума за това да опознаеш из основи един човек. Не зная как точно да го обясня — както се учат стихотворения наизуст в училище, в този смисъл.

— Е, това не го схващам.

— Е, ти пък — както се учи стихотворение. Нали знаеш как е изразът на английски? *By heart*, със сърцето...

— И на френски е така: *par coeur*...

— Ами този смисъл имам предвид. Да познаваш някого *by heart*, наизуст, означава, подобно на заучаването на стихотворение, да усетиш от присъщия му ритъм. Защото един човек е също като стихотворението: има си свой ритъм, свои моменти. Да познаваш някой човек наизуст означава да синхронизираш ударите на своето сърце с тези на другия, да се оставиш да бъдеш проникнат от ритъма на другия. На мен това ми харесва. Харесва ми да бъда близка с някого, да го допусна, защото по този начин човек поема риска да промени лекичко и себе си. Да се попромени. В една връзка не ме привлича това да бъдеш себе си, а смелостта да бъдеш и един друг себе си: себе си, когото иначе не би опознал никога. Харесва ми да

обичам някого и да го зная наизуст като стихотворение, а стихотворението не се изчерпва — никога не можеш да го разбереш от край до край. Всъщност осъзнах, че, обичайки, опознаваш не друг, а себе си. Можеш да опознаеш някого дотолкова, доколкото можеш да опознаеш себе си. Ето защо ми се струва важно да съществува близост, интимност, когато се създава връзка: защото начинанието се превръща в опознавателно, екзистенциално пътуване. Подобно е на това, което казва твоята приятелка Силвия — за отварянето на врати... Разбираш ли?

— Хмм... Мисля, че да. А на теб какво ти сложиха във виното? Аз, че съм затънал, спор няма, ама и ти не се шегуваш. Затова ли не си с никого — защото си като Пенелопа — очакваща завръщането на своя мъж?

— Де да бях Пенелопа. Вярно е, че е чакала, но завърналият се впоследствие е Одисей. Помисли как се е чувствала с него. Какво ли е почувствала в прегръдките му. Вероятно си е давала сметка, че той я наблюдава, при все че е с гръб към нея. Тя е миела чиниите примерно, а той е бил на масата. Почувствала е погледа му върху себе си, усетила е любовта му. Почувствала се е обичана от невидим поглед. А сега какво: чакаш с години и накрая се намираш в един дом с някакъв, който и кранче не може да поправи или се преструва и не казва нищо дори когато нещата не вървят добре. Проблемът не е в това колко чакаш, а кого.

След вечеря се прибрахме. Беше петък вечер, на Микела се падаше да работи в събота. За идната седмица обаче бе обявила, че ще си вземе два свободни дена, за да сме заедно през цялото време.

Розето, което пихме, ни беше развеселило. Не бяхме пияни, ами пийнали. Както казват испанците: *al punto*, таман. Нали знаете онова усещане, когато се прибирате и свличате дрехите си, а после на сутринта панталоните са на земята с обърнати крачоли и всичко от джобовете е изсипано на пода. Ами нещо такова се случи, като се прибрахме.

16

ОПОЗНАВАНЕ (-8)

Можех да дам воля на странностите си: „каквото и да се случи, след няколко дена се разделяме.“ Оставах точно осем дена.

От мига, в който се сгодихме, придобих навик спрямо Микела. Пиших ѝ бележки и ги пъхах в чантата, в джоба на якето или полата, в панталона. Прибягвах и до портфейлите ѝ, залепвах бележници на екрана на лаптопа ѝ — отваряше и ги намираше. Хубаво беше, че мога да изразявам свободно чувствата си.

Сутринта Микела ми остави ключовете от дома си, защото се бяхме разбрали да вечеряме у дома и аз да сготвя. Отидох да пазарувам в „Дийн и Делука“, на Бродуей, на ъгъла с Принс Стрийт. Всеки път, като пазарувам в този магазин, ми се прииска да изкупя целия магазин. Рибa, сладкиши, плодове, зеленчуци, разни работи за дома. Както и да е, купих само необходимото, също букет цветя и бутилка вино. После отидох за изтриваем маркер, или както там се казва — „изличим“ — все тая.

Прибрах се. На влизане установих, че върху изтривалката на микелиния съсед имаше много забавен надпис. Вместо обичайното Welcome беше написано: Oh no! Not you again. О, не! Пак ли ти...

Оставих продуктите и излязох да се разходя. От толкова време не бях пътувал сам до далечен град. Като бях по-млад, ми се случваше доста често. Първият ми път беше след матурата. В Лондон. Искях да науча английски, защото наученото в училище не бе достатъчно и почти не ми служеше. Моето първо пребиваване в чужбина.

Трябваше да се оправям сам. Помня, че ме беше страх, но страхът бе съпроводен от непознато ми дотогава усещане: уханието на свободата. Нещо като лично предизвикателство, като загадка, която трябва да се разбули — сякаш в края на това преживяване ме очаква нещо важно, сякаш трябва да преваля някаква сянка и ще се превърна в мъж. Бяха години на настъпващо пълнолетие, в които усещах, че трябва да направя нещо.

Една индийска поговорка гласи: „Няма нищо благородно в това да стоиш над някого. Същинското благородство се състои в това да стоиш над твоето предишно аз.“

Мисля, че това бе основната причина да се намирам в Ню Йорк в момента.

Пътуването до Лондон бе сред най-важните в живота ми. Помня, че кацнах на обяд на Хийтроу след отклонение на самолета в Швейцария заради проблеми с мотора. Май оттогава имам страх от летене. Пристигнах в Лондон и в четири следобед вече си бях намерил работа: мияч на съдове в един ресторант до Ливърпул Стейшън. Беше петък. Започвах работа в понеделник. Почти три дена ваканция.

Първоначално бях ентусиазиран и концентриран и това ми помагаше да преодолявам първите трудности, после обаче започнах да се чувствам зле. Плачех всеки ден. Плачех, но вкъщи не ми се връщаше. Чувствах се сам, уязвим, изгубен в свят, който дори не ме забелязваше, който сякаш не ме искаше. От малък живея с усещането, че съм на празненство, на което не съм поканен. Въпросът е, че в Лондон същото това усещане събуди у мен желание да си извоювам пространство. Защото аз исках да участвам, исках да съм част от цялото. Доста зле се чувствах в ония дни: докато приятелите ми бяха на море, спокойни с познатия им живот без рискове, аз се чувствах най-сам на света. И често се питах защо съм взел такова глупаво решение, повтарях си, че се наказвам по някакъв начин и че е време вече да започна да се наслаждавам на живота.

„Защо не се върнеш у дома и не отидеш на море с приятелите? Зарежи всичко...“

Тия гласове. Сирените на Одисей. Разбрах го едва когато преодолените трудности придобиха по-значима стойност, когато появата на проблеми и тяхното разрешаване доби същностни очертания.

На майка ми по телефона казвах, че съм добре, да не се притеснява, но после се обаждах на баба и на нея споделях за всички неволи почти през сълзи. Тя започваше да ме умолява да се прибера. Не издържах и, докато баба повтаряше името ми в слушалката. „Джакомо, Джакомо, Джакомо, недей така“, плачех най-отчаяно. Постепенно се успокоявах, казвах на баба, че я обичам, та се разплакваше тя на свой ред.

Нещо, което винаги ме караше да се усмихна и което много ценях у баба, бе, че ми благодареше, задето съм се обадил: „Благодаря... че се обади.“

Дочуване, бабо.

Има един конкретен ден от лондонската ми одисея, който не мога да забравя. Беше юли, дъждовно. Крачех под дъжда и плачех. Бродех из град, който проклинах заради неспирния дъжд, заради езика, заради физиономииите на хора, които не ме поглеждаха, хора, които само чакаха да произнеса по-различно някоя дума и казваха, че не разбират, смеейки ми се в лицето. Та, изгубен и потънал в подобни мисли, се озовах на едно кръстовище. Преди да пресека, се огледах за коли. Но го направих в привична за мен посока: наляво. Коли от ляво не се задаваха и аз направих първите крачки... В този момент отдясно на мен се закова едно такси — на сантиметри разстояние. Подскочих назад, онемял. Таксиджията ми тегли една и изфуча, а аз — на ръба на тротоара, облян в сълзи, треперещ. Останах неподвижен, плачейки под дъжда, за поне двацет минути. После се върнах в стаята и си легнах. Събудих се чак на следващия ден.

Бях наел стая в апартамент с други хора. Живеех си в моята стая, не излизах от нея освен да отида до банята.

За да не искам пари от майка ми, си бях подредил нещата така, че да харча възможно най-малко. През деня се стараех да обядвам в ресторанта. Влизах в хладилната стая и си отмъквах по нещо. И още едно момче правеше така, работеше с мен — Дюк от Африка. Понякога, при възможност, освен за себе си правеше сандвич и за мен. Оставяше ми го на скришно място — зад бидона за мляко.

Съучастничеството в работата с Дюк ми даде сили да преодолеем онзи момент, помогна ми да оцелея. И лека-полека поех контрол над живота си. Започнах да говоря и да разбирам английски. А после се появи Кели. Беше сервитьорка в ресторанта, където работех. Руса, със светли очи, а дори не приличаше на англичанка. Без ухажване нито от моя, нито от нейна страна една вечер просто ме покани на някакво парти. Отидох и в края на вечерта се целунахме, правихме любов и се задържахме заедно до връщането ми в Италия месец по-късно. Не знаех дали заради езика, който не разбирах съвсем добре, но така и не разбрах как точно се оказахме заедно. Просто се случи. Гмурнахме се в нашата история. Помня, че въпросното парти беше на открито и на

един голям бял екран — голям колкото цялата стена на къщата — се нижеха някакви психеделични кадри. На влизане тя ми даде някакво хапче. Това беше първият ми път. След партито, което приключи към десет сутринта, отидохме у тях и останах да спя там. Леглото в стаята ѝ беше твърде малко и притиснато до стената, та спяхме върху една покривка на земята в стаята с дивана. Спах добре де, това си го спомням. Май защото бях каталясал. Не разбрах какво беше хапчето. Само знам, че онази вечер всички ми бяха любими, обичах всички. Обичах целия свят и през цялото време ми се искаше да го прегръщам — толкова силно, че екваторът да ми се отбележи на корема.

Правихме любов върху покривката на земята — незабравимо изживяване. В работата не оповестихме за нас, затова връзката ни бе изтъкана от тайни срещи, погледи и закодирани думи. Като белех картофи, понякога издялках някой във формата на сърце. И тя се смееше. Английските жени са податливи на латински тип романтичност. За нас това е предимство.

Странното на връзката ни беше, че ухажването дойде впоследствие. Когато вече бяхме заедно от известно време. Странно е, вярно, но и очарователно и, най-важното, получи се най-естествено. Кели беше постоянно усмихната и аз се влюбвах в нея с всеки изминал ден, сред мръсни тигани, съдове за бърсане и зеленчуци за белене.

Такова нещо като имейл още не съществуваше, двамата нямахме електронни адреси, а само пощенски, тъй че някой и друг месец след завръщането ми в Италия си изгубихме нишките. Тя впоследствие замина за Австралия. Минаха години и макар на моменти едва-едва да си възстановявам в съзнанието чертите на лицето ѝ, когато мисля за нея, винаги изпитвам дълбока обич и едва ли не изпадам в меланхолия. Искане ми се да я видя отново, при все че може и да не се познаем.

Още нещо, което си спомням от нея, е, че често ме мъкнеше на едно гробище: сядяхме на една пейка и си приказвахме. Сякаш сме в парк. Твърдеше, че това е любимото ѝ място в Лондон. Кое то в началото ми се струваше абсурдно, но постепенно се оказах прелъстен от него, така че и в моите очи доби магичен ореол. При всеки следващ престой в Лондон след това се отбивах да се разходя на гробището. Благодарение на Кели вече не плачех по телефона, когато се обаждах на баба ми.

След лондонската одисея често ми се случваше да пътувам сам. Почти винаги за по няколко месеца. Търсех работа и някоя дупка за спане под наем. Често съм прекарвал летните ваканции в чужбина. Париж, Мадрид, Прага, Берлин. Винаги зареден с адреналин за поредната авантюра, но вече без страха и сълзите от Лондон. Учех, а през лятото пътувах. Понякога работех и през зимата, за да не тежа на майка ми. Пристигах в чуждия град, без да знам кой знае колко за него. Пълен с любопитство. Нетърпелив да открия лицата на хората, с които ще се запозная, да си представя дома, в който ще живея, момичето, с което ще правя любов. Защото рано или късно това щеше да се случи: винаги се стига до чукане, когато пътуваш сам. Въобще животът се превърна в любима моя книга, във филма, който искам да гледам, в най-хубавата история за разказване. Животът стана най-опияняващият и мощен наркотик на света.

Всеки път на заминаване казвах на всички приятели и познати да идват на гости: въобразявах си, че така ще се чувствам по-малко сам. Първите дни, когато още не се бях сприятелил с никого, се обаждах често по телефона; живеях в чужбина, а се държах за живота у дома като някой орел. Случеха ли се обаче първите запознанства и започнех ли да навлизам в езика, животът ми се променяше — заживях нов, откъснат от предишния живот. И повече нямах нужда да ми идват на гости. При посещение на приятел след два дена вече исках да си заминава по-бързо. Защото да бъда с него означаваше да се гмурна в предишния си живот, който бях сложил на пауза. С течение на времето се научих да държа заминаванията си в тайна. А и често заради богатото ми въображение се случваше да говоря с приятели за пътуването и после да не го усещам като непознато и ново, понеже едва ли не съм го изживял. Изживях бъдещите вълнения в настоящето, което се превръщаше в минало. Не давах шанс на себе си така.

Но сега съм в Ню Йорк. Прибрах се в дома на Микела към седем вечерта, за да сготвя. Тя щеше да закъснее. Дойде си и аз сложих вода за пастата. Сосът беше почти готов. Самото меню уточних със Силвия по телефона. Поисках мнението ѝ и тя ме посъветва да приготвя обикновена вечеря — „без да се изхвърляш“. Освен пастата разбърках зехтин, черен пипер и сол, за да си топим сурови зеленчуци, направих

салата и брукети с домати и босилек. Вече бях отворил бутилката вино, понеже то беше от тия, дето трябва да се отворят предварително.

Веднага отпихме малко и опитахме брукетите. За аперитив: домати, босилек и целувки с вкус на вино. На стената на прозореца в кухнята бях подпрял букета. Бях запалил няколко свещи, които намерих в апартамента. От прозореца в кухнята се виждаше къщата отсреща. Беше от типичните за Манхатън, с червени тухли, с противопожарна стълба, точно каквито са по филмите.

Междувременно от малките колонки на моя лаптоп звучеше музикална селекция, специално подготвена за случая. Само ние двамата, останалият свят — навън. Всичко беше прекрасно. Микела полегна за момент на дивана. Беше изморена. Аз от моята уста спусках вино в нейната. Масажирах ѝ краката. После тя отиде да си вземе душ. Сама, защото аз трябваше да довърша готвенето. Върна се, облечена с лятна рокля. Удобна, но все така секси. От тези рокли, дето стига да отместиш раменете, и те се свличат на земята. Нямах търпение да го направя.

Дадох ѝ да пробва соса с дървена лъжица и после я целунах. Искан да усетя всички вкусове на света от устните ѝ.

— Знаеш ли какво ми липсва от дома ми в Италия?

— Какво?

— Ваната. Имах навик да си взема вана след работа, преди вечеря. И го спазвах в продължение на много години.

Взех чашата ѝ за вино.

— Колко хубаво — непозната музика в дома ми...

— Искан ли да пуснеш нещо друго?

— Не. Обичам да слушам нова и непозната музика. В чужди къщи винаги е приятно. Сега обаче сме в моята къща... Кой пее?

— Направих подбор специално за нас. Нова поредица: Сам Куук, Джон Колтрейн, Майлс Дейвис, Рей Чарлз, Бони Райт, Стан Гец, Джеймс Елмор, Дейв Бръбек.

— Е, ще те запомня като годеника, който ми е пускал най-хубавата музика.

— Ако имам право на избор, бих се радвал да съм този, с когото най-хубаво си правила любов. Знаеш, че съм дивак.

— Е, не знам, конкуренцията е голяма.

— Ще се постарая. Ти в какво искаш да бъдеш запомнена като най-добрата?

— Тази, с която си се виждал най-красив. Или тази, която е най-секси от всички.

— На прав път си, но и в твоя случай конкуренцията е голяма.

— И как се чувстваш като мой годеник?

— Засега добре.

— Мнението ми е, че и браковете трябва да имат краен срок, срок на годност.

— Подновяеми на всеки девет дена?

— Не, девет дена е малко, година да кажем, две, не зная... пет примерно. Като договор с определен краен срок. В края на петте години, ако още се обичаме и ако го искаме, подновяваме, ако ли не — чао. Така човек би влагал повече старание и внимание и не би пренебрегвал разни работи.

Попитах я какво харесва у мен. И установих, че нещата, които харесва, са много.

— Твоята нежност. Фактът, че не я криеш, че не се преструваш и не се стремиш да бъдеш различен, по-сигурен, ами си искрен, откровен. Макар да е рано да го твърдя, де. Освен това си романтичен тип, много даже, при все че си имал, както каза, много авантюри и малко сериозни връзки.

— Бях принуден да не съм такъв, казах ти.

— Хареса ми заради начина, по който ме гледаше в трамвая, галеше ме с поглед, не ме окупираше, не ме караше да се чувствам неудобно. Но какво да обяснявам — чел си дневника ми, знаеш... Хареса ми начинът, по който разговаряше с мен, когато отидохме да пием кафе... каза ми, че съжаляваш, че заминавам. Погледът ти, любопитството, което излъчва. Начинът, по който движиш ръцете си. Харесва ми вратът ти, формата на главата и устните ти. Зъбите също. Ухаеш на чисто, дрехите ти също.

Мълчаливо се размислих какво аз харесвам у нея. Освен всички неща, които вече знаех, от самото начало усетих, че тя ще ме накара да се почувствам различен. Щях да бъда това, което исках да бъда в този момент от живота си. Но не й казах нищо.

— За какво мислиш?

— За това кой води класацията от жените, с които съм бил.

— Имаш предвид жената, заради която най-много си страдал?

— Камила. Или не, май с Лаура. А при теб?

— Атилио. Изневери ми с най-добрата ми приятелка.

— Да оставим тази тема. Моника — „Най-хубаво дупе и животински секс“.

— Коя по дяволите е тази Моника? За дупето може би не, но ще се постарая да я задмина по отношение на второто. Паоло ми е първи в категорията „Вярвам. Повярвах и още как“.

— Силвия — първа в категорията „Да останем приятели“. Лаура обаче, по силата на обстоятелствата, е неоспорим фаворит в категорията „Първи път“.

— Първата и в категория „Страдание“? Посърна, като гледам.

— Да. Но бях на петнайсет. Добре: Лаура — като юноша, Камила — като възрастен.

— Все пак, първият път не прави категория. Но ако приемем, че да, тогава моят първи е Веронело.

— Веронело? Какво е това име? Как се чука човек с някой на име Веронело? И то за първи път...

— Името му е сборно на тези на баба му и дядо му — Вероника и Антонело. Поне така мисля, не съм много сигурна.

— Първи и в категорията абсурдни имена, нали?

— Не.

— Как не? Да не би да си излизала с Топо Джиджо^[1]?

— В училище, без да правим любов. Брои ли се?

— Да речем, че да, защото съм крайно любопитен как се е казвал...

— Амарилдо.

— Да бе, да... занасяш ме. Как може някой да се казва Амарилдо?

— Заклевам се. Амарилдо Кочи, от Е група.

— Амарилдо и Веронело. Тези двамата къде са родени — в Дисни? Биха могли да участват като гости в някоя дискотека: „Дами и господа, тази вечер наши гости са Веронело и Амарилдо... моля, аплодисменти!“ Ти със сигурност печелиш в категорията „Колекция на чудовищни имена“.

— Значи, ти претендираш за номер едно в категория секс?

— Точно така.

— Междувременно се намираш сред първите места в категория „Прелюдия и целувки“. Доволен ли си?

— В „Най-добър секс“ кои са ми най-опасните конкуренти?

— Ами трябва да биеш Вероника.

— Бабата на Веронело?

— Не, една друга, но тая история няма да ти я разказвам.

— Как така няма да ми я разказваш?

— Стига, шегувам се. Пастата е много хубава. Отпускам ти класификация за първо място с възможност за лидерство в категория „Музика, кухня и прелюдии.“

— Е, не е зле... А ти си първа в класацията за категория „Не знам какво ми правиш, но ми е добре“ и също за категория „Убийствено секси жена“. И за „Уютен дом“.

— Майната ти с този „Уютен дом“ — това не ми го пробутвай. Така или иначе, ако ти харесва наистина, би могъл да останеш тук и да не се връщаш в хотела. Аз и без друго съм в период на чести пътувания до Бостън.

— А, благодаря, каниш ме, защото заминаваш?

— Естествено, може ли някой да те понася?

— Майната ти.

— Да се научиш, щом ме поставяш в категорията „Уютен дом“.

— Пътуваш със самолет толкова често, колкото аз с трамвай.

— Ако можех да мина без, нямаше да го правя, но в момента в компанията има вътрешни размествания и централата е в Бостън. Разни досадни събрания.

— Нови хора наемат ли?

— Ти се смееш, но с тези английски и италиански не би било трудно да се наместиш в моята сфера.

— Ако не знаехме, че след няколко дена се разделяме, щях да се замисля. Само че не мога да летя до Бостън всяка седмица. Не обичам да пътувам със самолет.

— Страх те е да не умреш или те е страх от летенето?

— Страх ме е да не умра при летене. Допреди няколко години ме беше страх да не умра, сега е малко по-различно. Истината е, че не се страхувам, но ужасно ме тормози. Ужасно ме тормози фактът, че един ден няма да ме има вече. Жал ми е да напусна този свят. Не става

въпрос за страх, а за яд. Да умреш е идиотщина. Бих дал живота си, само и само да не умра.

— Аз един път мислех, че ще умра. Близко бях.

— Катастрофа?

— Не, случи ми се нещо много странно. Още живеях с Паоло, когато една сутрин се събудих и не можах да стана. Краката не ме държаха. Все едно мускулите ми се бяха стопили. Нямах сили да стоя права. Лежах в болница цяла седмица. Не проумявах какво ми има. Направиха ми какви ли не изследвания, какви ли не анализи и нищо. Една нощ не можех да дишам, мислех, че умирам. Всъщност, какво ти мислех, бях сигурна, че умирам. Повиках лекарите, дадоха ми успокоителни. На сутринта се събудих с осезаем спомен за усещането, че напускам този свят. Не знаех защо. Спомням си обаче нещо много странно: за разлика от през нощта, изведнъж бях преодоляла страха си — вече не ме беше страх. Чувствах се готова. Завладя ме някакво странно усещане за мир, за спокойствие. Мислех, че ще умра, но не ме беше страх. После се оправих. Но преживяното се запечата в съзнанието ми завинаги. Оправих се и така и не се разбра какво ми е имало.

Харесвах си момичето, харесвах историите ѝ. Хубаво беше да я гледам и да я слушам. Изпитвах нещо непознато, нещо ново.

[1] Торо Gigio, Мишока Джиджо — известен анимационен герой в Италия от 60-те години. — Б.р. ↑

17

БРЪНЧ^[1] (–7)

В неделя сутринта станахме късно. Направихме лека закуска, след което отидохме в един спа център, „Реховот Спа Лаундж“, на ъгъла на Западна Четиринайсета и Шесто Авеню.

Микела си направи маникюр и педикюр, аз — масаж на краката. Стори ми се чудесна идея след дългите разходки, които правехме. И видях с очите си магия — дело на масажистката. Беше сложила сапун във ваничката с краката ми, който така започна да се пени, че в един момент водата за малко да прелее; тогава тя взе някаква ампулка, капна две капчици във ваничката и пяната в един миг изчезна. Уплаших се да не би да се изпарят и двата ми крака. А масажът беше феноменален, мачкаше ми пръстите откъм ходилото: жената беше мъничка, крехка, но със силата на Херкулес в ръцете. Магьосница. Първоначално имах чувството, че прокаква краката ми през машинката за домашна паста на баба ми. Но когато излязох, се чувствах лек като перце. Подадох ръка на Микела, докато вървяхме, защото имах чувството, че ще хвъркна като балонче.

За брънч отидохме в „Кафе Орлин“ на Сейнт Маркс Плейс. Аз си взех прясно изстискан портокалов сок, препечени филийки, scrambled eggs^[2], картофи, приготвени по хиляди начини и плодове.

Леко рошав, със слънчеви очила на носа като за бавно навлизане в света, седнал на масичката, аз наблюдавах Микела и мислех за това, което изживявам. Често ми се случваше да я гледам така, сякаш времето бе спряло. Усети, че я гледам. Казах ѝ нещо с ръце с азбуката на глухонемите. Още в началото се запънах, защото не ми идваше как се прави „с“, но се сетих. Гледайки я в очите, изразих с мимики: „Микела, щастлив съм. До безумие.“

Тя се усмихна. Като че се смути. Стана и ми подари една целувка.

Всъщност ми подари балконче с изглед към света. И сведе живота ми до измеренията на една игра. Благодарение на нея аз отново заиграх. А от толкова дълго бях престанал да играя. Преди да я срещна бях убеден, че играта е за децата или пък за артистите. А бях попадал на следната фраза: „Не преставаме да играем, защото остаряваме, а остаряваме, защото преставаме да играем.“

— Знаеш ли какво би било хубаво след този обяд? Цигара — казах ѝ.

— Пушиш ли? Не съм те видяла да пушиш.

— Не. Но за позата, като на филм... той сега би запалил цигара.

— Да поискаме от някой.

— Да, но аз не пуша.

— Изпуши една сега, какво толкова — няма да минеш за пушач с една цигара, нито пък ще пропушиш.

— Окей, ще изпуша една... Ти искаш ли или в твоя филм тя не пуши, а само той?

— И тя пуши, ако ѝ се пуши.

Поискахме си две цигари и ги запалихме, седнали на нещо като дървена пейка, построена около някакво растение пред заведението. В самото заведение не се пушеше дори на външните маси. След първите три дръпвания се спогледахме и едновременно загасихме цигарите. Отвратителни ни бяха.

Следобедът отидохме в МоМА^[3] на Западна Петдесет и трета между Пето и Шесто Авеню. Много обичам да ходя на музей, добивам много приятни усещания. Обичам и магазинчетата в края на обиколката, където продават картички, каталози, моливи и куп други работи. Не си купихме нищо, пихме чай в бара на музея.

Последва разходка в посока Даунтаун по Девето Авеню, където се отбихме в една сладкарница. Отпред на тротоара имаше две пейчици, боядисани в пастелно зелено. „Били’с Бейкъри“ беше името на сладкарницата. Май същата, в която Микела ме заведе за първата ни вечер заедно. Взех си мъфин с капчици шоколад. И досега всеки път, като си спомня за този мъфин, усещам вкуса и уханието му. Микела предпочете само кафе. За щастие в Ню Йорк ходя доста пеша, в противен случай щях да се търкалям. Настанихме се на боядисаната пейка.

— Като малък какъв мечтаеше да станеш?

— Ветеринар, а ти?

— Учителка.

— Уау! Какви интелигентни и ученолюбиви деца сме били: ни космонавт, ни балерина, нито футболист или фризьорка...

— Да, и после изневерихме на мечтите си или пък те са се сменили с времето. Имаш ли спомен кога точно реши, че няма да бъдеш ветеринар?

— Не. От един момент нататък се върна в съзнанието ми тази детска мечта, спомних си, но не зная кога престанах да го искам. А ти?

— Ами когато сестра ми каза, че и тя иска да стане учителка, аз се отказах. Впрочем имаш ли брат или сестра?

— Не, едно дете съм.

— Вашите разделени ли са?

— Баща ми вече го няма.

— Съжалявам.

— Не се притеснявай, от години ни беше напуснал. Остави ни — мен и майка ми, когато бях още малък. Може и затова да не се справям с обвързването... освен с годежите с краен срок.

Усмигнахме се.

— Невинаги има отговор на всичко. Може би да, може би не. Може би ти не си създаден за такъв тип връзка. Точка.

— Не зная. Но много съм разсъждавал по въпроса. Обичам да разсъждавам, да търся отговори. Нещата изглеждат страшнички, когато не си ги проумял: ако не проумееш, ако не разбереш, контролът се губи. Проблемът ми, мисля е, че все още съм дете на майка си.

— Не си ли се чувствал обичан?

— Напротив, даже прекомерно. Майка ми винаги е била отгоре ми. Ужасно много съм бил обичан от нея.

— Е, фактът, че винаги е била „отгоре ти“ не означава, че те е обичала. Даже напротив. Каза „отгоре ми“, не „близо до мен“ — има разлика. А и много зависи от второто послание.

— В какъв смисъл второ послание?

— Второ послание на хората. Всички хора задават и второ послание. Моята майка например изглежда добър човек, и е, разбира се, но от начина, по който се държи, до мен достига и второто й послание. А то е послание за страх, за подчиненост, за липса на кураж, за недоверие към околните, за примирение. В семейството може и да

не се говори открито за някои неща, но едно дете, растейки, асимилира и това второ послание, несъзнателно.

Слушах разсъжденията на Микела и си помислих за Маргерита.

— Често един куп психични разстройства и болести през юношеството са следствие от второто послание на родителите им — продължи тя. — Аз например съм страдала от анорексия в миналото.

Замлъкнахме. Опитвах се да разнищя кое е второто послание на майка ми, но вместо това в ума ми изникна Данте.

През тази неделя разговаряхме за разни нерадостни моменти от нашите животи. Моето детство, нейното юношество. Вечеряхме у дома.

— Има ли нещо, което един мъж може да каже или да направи, което да срине целия ти ентузиазъм? Случвало ли ти се е?

— В какъв смисъл?

— Ами случвало ли ти се е да излезеш с някого, който е казал или направил нещо и това те е накарало да спреш да го харесваш? Нещо, което го е самоубило в твоите очи, образно казано?

— Ами... разни фрази, разни работи, които са стопявали желанието ми, да... Едно момче още на първата вечер ме нарече „любов“ по телефона, след което на вечеря се яви с една розова плюшена жаба, казвайки, че я купил специално за мен, понеже имала големи и топли очи като моите. Отця ми се да го виждам. Седмици наред ми изпращаше съобщения. Един друг пък в края на една вечеря взе да смята какво е консумирал той и какво аз, като дойде сметката. Добавяйки, че виното го поемал той. Да бях платила цялата сметка аз. Щеше да е по-добре. И още нещо, което винаги ми е било неприятно, и като малка, а именно: излизаш с някое момче, целувате се пет минути и то си изважда оная работа и ти я бута в ръката. Винаги ми е било крайно досадно, дори да съм си падала по момчето. Така или иначе, не толкова някое изказване, колкото кой го прави и как, в какъв контекст... А при теб? Кое е нещото, което не обичаш да чуваш от една жена?

— Освен „бременна съм“?

— Освен „бременна съм“.

— Ами... въпросът, който всички жени задават, когато им е добре с един мъж.

— Който е?

— ... С всички жени ли се държиш така?
— И ти какво отговаряш?
— С всички? Кой всички? Ти си единствена в живота ми.
— А мен такъв отговор би ме тласнал да се откажа и да се прибера у дома си. Зная обаче, че се шегуваш. Шегуваш се, нали?
— Да, да, шегувам се... Дразня се например, когато една жена говори за себе си, наричайки се с името си.
— Тоест?
— Излизах с една на име Сандра. Когато говореше за себе си, казваше: „Казах си: Сандра, трябва да си по-силна, Сандра, не трябва да правиш така, зная, че можеш да се справиш, Сандра...“ Лазеше ми по нервите почти като онези, които си гледат гласа по момичешки, когато сте в леглото.
— А има ли нещо, което ти доставя удоволствие да чуеш?
— „Чукаш като бог.“ Не, стига, шегувам се... ама не съвсем. Да кажем, че любимото ми изречение е: „С теб се чувствам свободна да бъда каквато съм.“ Винаги когато са ми го казвали, ми е ставало приятно.
— Вярно е, даваш това усещане. Човек не се чувства съден с теб. Ама с всички жени ли си така? Вчера тъкмо си казах: „Микела, това момче е прекалено хубаво“.
— От твоята уста не ме дразни, но не го прави повече. Каза, че съм хубав? Какво харесваш у мен?
— О, каква досада, когато питаш какво ми харесва у теб. Във всеки случай харесва ми това, че не използваш като оръжие нещата, които знаеш.
— В какъв смисъл?
— Колко си досадееен...
— Добре, няма да те тормозя, но поне ми кажи нещо, което принципно харесваш в мъжете.
— Харесвам мъжете, които умеят да изненадват. Харесва ми, когато един мъж умее да изумява, да ме зашеметява. Много мъже стават като песните на един диск.
— Какво означава това?
— Означава, че знаеш коя песен следва. И когато една песен привършва, вече си тананикаш следващата. Говорят и знаеш накъде бият, докъде искат да стигнат с разсъжденията си. Докато се любиш,

целуват те и те опипват, вече си наясно докъде ще стигнат с ръката. Все пак момент да помисля... Ами харесвам мъжете, които опитват на първата вечер, или пък ти дават да разбереш, че те харесват, но не настояват.

Моментално си помислих за първата ни вечер. Не бях пробвал, но кой знае дали бях показал, че я харесвам.

— Обичам един мъж да усеща, когато имам нужда от усамотение. Не обичам ревнивите мъже. Единствената ревност, която съм приемала в живота си, е тази на баща ми при късните ми прибирания. Обичах я до полуда, караше ме да се чувствам като единствена жена. И още нещо, което харесвам у един човек принципно, не става дума само за мъж, е да има по-широкоскроено схващане за „ние“.

— Тоест?

— Не ние като „аз и той“, не ние като „аз и моето семейство и моите приятели“, ами едно по-обхватно ние — ние, обърнато и към хора, които не се познават, включително ние като човешки същества, които още не са се родили.

— Това не го разбрах...

— Да, знай, не мога да го обясня добре. Щом изнамеря точните думи, ще опитам отново.

Повече не се върнахме на тази тема.

Всеки път, когато засягахме дадена тема, тя създаваше впечатление, че е наясно със себе си, с начина си на мислене. При мен не е точно така... аз понякога откривам какво мисля за нещо едва когато заговоря за него след известни размишления. Именно обсъждайки откривам и оформям мнението си, ведно със събеседниците ми.

Легнахме си. Също както по филмите ме помоли да сваля ципа на роклята ѝ. Събра косата си с ръце и я повдигна. Още един образ, който се запечата в съзнанието ми и се връща пред очите ми и до днес — ей така, без повод. Шията, ръцете ѝ, повдигащи косите, ципът, който се спуска надолу и разкрива светлината на гърба ѝ. Беше като картина на Егон Шиле.

Винаги съм се питал възможно ли е един мъж да сваля ципа на една жена без да целуне или ухапе врата ѝ, раменете. В моя случай не се получи. Останах с нея в леглото, докато се предаде на прегръдката

на съня. Бях казал, че ще се прибера след вечеря, но ме бе помолила да я изчакам да заспи. И го направих.

— Разкажи ми някаква история...

— Каква история?

— Не зная, измислена от теб.

Помълчах няколко секунди, после си измислих история. Говорех със затворени очи, представяйки си това, което разказвам и с ръка, която я милваше бавно по косите.

Не след дълго заспа. Продължих да я галя, заспах и аз. Случва се. Събудих се, станах и отидох да си наплискам лицето. Взех маркера, който бях купил и написах върху плочките на душа: „Хубаво е да се рея там, където ме отведе.“

За да я успокоя, добавих по-долу: „Мисълта е незаличима, маркерът не е.“

В апартамента всичко спеше. Облегнах се на рамката на вратата, наблюдавах я. Вече бях облечен и готов за тръгване. Раницата с лаптопа, айпода, слушалките. На ред беше Сгеер на „Рейдиоход“, само че акустична версия; гледах я как спи. Останах така до края на песента. Тя беше като момиченце. Лицето ѝ, ръката близо до устата. В това пътуване сред образи и звуци, в което се намирах, се питах: „Коя си? Коя си ти всъщност? Защо тъкмо ти? Защо сега? Бих те погалил точно в този миг, ако бях сигурен, че няма да те събудя, че няма да те изтръгна от съня. Защо ме караш да се чувствам така и защо трябва всичко между нас да се получава толкова естествено?“

Излязох на улицата, почти съмваше. В ушите ми звучеше Nice Dream все на „Рейдиоход“. Небето губеше от тъмата си и все повече засиняваше. Но видимо проблясваха звезди. Крачех по улицата и изпитвах щастие. Ходех и усещах как светлината на деня бавно и полека си проправя място над града и го осветява. Хладничко. Сякаш бях спал часове наред; въздухът галеше душата ми, звездите се рееха сред косата ми. Винаги съм обичал разходките из Ню Йорк — изпълват ме с благоденствие, сякаш се отърсвам от част от мен и вървя към съдбата си, към едно ново мое аз. Не зная дали е защото съм гледал този град в толкова много филми или защото е неделима част от въображението ми, но неговите улици, миризмите и уханията му, неговата разнообразност — всичко това ме зарежда с добро настроение и ведрина. А в сегашната си разходка се чувствах като новороден,

девствен в някакъв смисъл. Може би бях в онова състояние, което Свети Павел нарича „метаноя“ — промяната, която настъпва след духовно възраждане и обновление. В тия дни се налагаше да изоставя доспехите, помогнали ми да печеля битки в първата фаза от живота ми. Има хора, които не успяват да си изградят доспехи, а има и други, които не успяват никога да се освободят от тях. Аз имах доспехи и исках да успея да се освободя от тях: исках да заживея този нов етап от живота ми, изтъкан от крехкост, емоции, болка и радост.

Сякаш животът беше игра в кутия, която никога не съм имал смелостта да отворя. Едно нещо обаче се питах и все още продължавам: „Как е възможно да се чувствам по този начин? Нима двама души наистина могат да решат, все едно съставят план, да се обичат и въпреки всичко да бъдат щастливи заедно?“

Да не говорим, че не бяхме го направили като по план, ами винаги се бяхме търсили един друг по някакъв тайнствен, неведом начин. Изборът си всъщност направихме в трамвая. Защото между нас се бе настанила историята на едно мълчаливо съюзничество. От самото начало сред всички останали хора в трамвая аз виждах и забелязвах единствено нея. Нея и всичко, което тя правеше, до най-малките жестове и движения. Другите хора присъстваха като някакви маски, само тя имаше лице. Може би разковничето е в това един път да се разкриеш, да се отвориш. Както е със стените по улиците: виждаш как от някоя малка пукнатина се подава стръкче растение. Бях се превърнал в такава стена. И от една мъничка моя пукнатина бе изникнало моето цвете на чувствата и любопитството. Другите жени, другите ми връзки се превърнаха в съзнанието ми в хубавки цветни букети, които отнасяш у дома и пъхаш в някоя ваза. Сменяш им водата всеки ден, но те лека-полека увяхват и бавно умират. Микела — Микела беше цвят, който растеше.

Чувството за свобода, което долових у себе си тази сутрин, не ме бе спохождало никога. Всичко ми изглеждаше различно. Сякаш можех да правя всичко, което поискам. Държах живота в ръцете си, деня си, съдбата си. Всичко беше там с мен.

Да имам свободен ден без ангажменти, без график, без крайни срокове бе божествено, чувствах се като бог. Седнах на една пейка. Нямаше специална гледка. Единственото, което ми се искаше, бе да гледам какво се случва на тази улица. Мислих надълго за всичко, което

се случваше, за Микела, за времето, прекарано с нея. За факта, че тази глупава игра, това смеховито, находчиво остроумие всъщност действаше. Микела бе открила паролата, с която да проникне в мен и да ме освободи от страховете ми.

— Искаш ли да играеш с мен?

— Да.

Ето така, седнал на една пейка в Ню Йорк, аз преподреждах мислите си. А е хубаво от време на време човек да усети, че трябва да спре, за да се промени. Не мислех за бъдещето в онези дни. Не мислех за „завинаги“. Подобно на ангела в Небето над Берлин, който казва: „На всяка крачка, на всеки полъх на вятъра, исках да кажа СЕГА СЕГА СЕГА и не завинаги и не за вечни времена.“

Микела се оказа този ангел за мен. СЕГА СЕГА СЕГА!

Тази сутрин в Ню Йорк приличах на зрител в киносалон, който, след като е гледал хубав филм, остава на мястото си известно време след края му, когато светлините са се завърнали. Оставаш още малко седнал, за да позволиш на емоциите да се уталожат. Отправих се на закуска. Кафе и мъфин, малка разходка след това и после се озовах близо до моя хотел. Искаше ми се още да поглъщам и изживявам от това начало на деня, но умората си казваше думата. Харесваше ми да бъда с Микела, дори да не правехме нищо — никога не бях с усещането, че си губя времето. Ако бях останал спящ до нея, в прегръдката ни, и се бях събудил двацет години по-късно, чувството за изгубено време нямаше въобще да съществува. Защо?

През последните месеци преди да я срещна в живота ми беше точно обратното. Струваше ми се, че неизменно губя времето си. Все едно чакам на опашка да си платя глобата. Време на вятъра, буквално. Наясно съм кога съм изгубил деня си, кога съм дал време на вятъра, защото после през нощта не искам да спя. Това са нощите, в които ми идва безумно желание за живот. И искам да гледам филми — два, три, колкото се може повече, да чета книги, да пиша, да чета, да си чертая или просто да гледам през прозореца. Спането ми се струва загуба на време. Идва ми желание да уча. При все че на сутринта ми се спи неустойчиво и искам да прекарам целия ден в леглото. Да ставам ми се вижда върховна несправедливост. Боли ме стомахът. Изобщо трябва да обърна местата на двете свои аз: да поставя вечерното на мястото на дневното и обратно. Има и случаи, когато ми се иска вечер да заспя

веднага, щом помириша чаршафите. В такива случаи си правя чай за по-добър сън; или за по-дълъг сън — до по-късни часове на сутринта. Лошото е, че ако пия чай на лягане, през нощта се будя да пишкам. И затова... не знам какво да правя. Понякога и да си легнеш дори се оказва много сложно.

В момента Микела спеше, а аз исках да открия начин да се прокрадна в съня ѝ, да ѝ говоря, да ѝ кажа всички неща, които не съм успял да ѝ кажа. Защото не исках да ги пазя за себе си.

Имаше моменти, в които се смущавах в нейно присъствие. Микела имаше способност да ме накара да се чувствам крехък, уязвим. Бях изгубил част от своята самоувереност, която обикновено имам с и към жените. Усещах, че прониква в мен, че чете мислите ми. А аз исках да имам по-мъжко присъствие покрай нея. Искаше ми се да бъда онази прегръдка, в която мечтаеше да се изгуби, както ми довери. Закриляна и свободна да се отпусне и да се отдаде, а аз щях да бъда до нея и щях да я пазя, да се грижа за нея, да я браня от студ и зло. Искаше ми се да бъда повече... повече всичко. Искаше ми се да я уловя за ръка, когато пресича улицата, така както само един мъж може да направи, да я чакам всеки ден след работа пред офиса, за да я виждам идваща към мен с усмивка на уста. Искаше ми се да ѝ купя рокля, която си е харесала. Да бъда нещо прекрасно за нея, прекрасна мисъл, прекрасна дума, хубав миг мълчание. Исках да чувам как произнася името ми в разговор с приятелки и то да звучи топло, уютно в устата ѝ. Нещо като желание да се пхна в една чиста риза, да се среща и да подрежда себе си и около себе си, да се погрижа за себе си, да се погрижа за нея — ето такива желания създаваше у мен тя. Застанал до Микела, имах желанието да разрежа пицата, както възрастният прави за малките деца.

Един ден всъщност я попитах:

— Микела, какво още мога да направя? Какво липсва в поведението ми, какво мога да измисля покрай теб?

— Нищо, Джакомо, не трябва да правиш нищо. Стой спокойно и се наслаждавай на дните с мен. Нека се научим да живеем в настоящето и да го живеем заедно. Без да мислим. Погледни ме. Погледни ме наистина, Джакомо. Нима не виждаш, че съм една щастлива жена?

Микела ми помогна да установя, че аз винаги мисля, че не стигам — че не правя достатъчно. И когато каза последното, тутакси помислих за мен и майка ми.

Легнах да спя, отнасяйки вкуса на кафе със себе си. С Микела времето миришеше на път. На опознаване, на познание. Ето какво написах в бележника си, преди да заспя: „Какво обичам да правя с нея: да се разхождам, да говоря, да се любя, да изразявам свободно чувствата си. Да стоя в мълчание. Да мълча с нея е усещане, което изпълва.“

[1] Brunch: от сливане на breakfast и lunch (англ.), късна обилна закуска и ранен обяд в едно. — Б.р. ↑

[2] Бъркани яйца (англ.). — Б.р. ↑

[3] Музей за модерно изкуство. — Б.р. ↑

СЕКСИ МАНХАТЪН (–6)

Сутринта се събудих от чукане на вратата. Отворих. Беше Микела със закуска и един слънчоглед. Американско кафе в картонени чаши за вкъщи и мъфини с банан и ядки. Закусихме в леглото, после правихме любов. За храна нямах особен глад. Имах за Микела. Докато се обличаше, тя каза:

— Долу, на ъгъла на улицата, спрях при един човек, който ми разказа виц за долар.

— Алфред.

— Мислех, че се казва Боб. Познаваш ли го?

— Понякога спирам да го чуя, но невинаги схващам. Приятно ми е да му давам долар — идеята му е сполучлива. Ти защо мислеше, че името му е Боб?

— Защото ми разказа виц, каза ми, че когато се учел в училище да пише, бил единственият в класа, който можел да пише името си на обратно. После направи пауза и каза: „My name is Bob“. Името е палиндром.

Усмихнах се. И се сетих за Данте, разбира се.

По време на разходката тази сутрин попаднах на магазин, в който се продаваха много евтини музикални дискове. Възползвах се и подбрах музика, която да приляга на нашата манхатънска история. Бяха все песни, които нямах на лаптопа си. Толкова ниски цени, едва ли не щях да изкупя целия магазин. Взах: Чет Бейкър, Роберта Флак и Дони Хатауей, Смоуки Робинсън и „Дъ Миракълс“, Нанси Синатра, Били Холидей, Отис Рединг, Сара Вон. Похарчих извънредно малко, а с количеството, което купих, мисля, че оглавих класацията на Микела в категория „Гадже с най-добра музика“.

Взах си и няколко по-скъпи дискове: Arctic Monkeys и She Wants Revenge. Обядвах на Найнт Стрийт Маркет на Девета улица близо до Първо Авеню. Много обичам да се разхождам из Долен Ийстсайд.

Този ден на практика го прекарах там, в района. После отидох да взема Микела от работа. Последва аперитив и разходка.

Същата вечер се натъкнахме на секс шоп и решихме да влезем. Имаше какво ли не. Включително разни предмети, които със сигурност надхвърляха границите на нашето въображение. Микела се повъртя из магазина и в един момент се доближи до мен и подшушна:

— Купи каквото искаш, ще си поиграя с теб.

И излезе.

А аз идея си нямах какво да купя. Само два пъти съм пазарувал в секс шоп. Един път в Мадрид с Мария — бях я срещнал по време на едно пътуване до Испания: двамата с нея си купихме вибратор, който в Испания най-чудато се нарича *consolador* — утешител. И вторият път беше с Моника. Бяхме отишли заедно, тя имаше желание да опита нещо ново. И си отделихме цял един уикенд за целта: играхме на един куп игри, експериментирахме какво ли не. Топчици, вибратори, камшици, копринени панделки за очите и за връзване на ръцете. Включително вибриращо яйчице — от онези с дистанционно. Вечерта, преди да отидем на ресторант, ѝ го мушнах и по време на вечерята от време на време го активирах... докато говореше със сервитьора например или когато поиска информация на улицата, после на рецепцията на хотела... страхотия.

С нея играх и играта с подводния презерватив: презерватив се пълни с вода в една вана и после се пъха в жената; частта, която остава отвън, се стиска и презервативът се издува вътре. Моника беше очарована. „Какво да направя? Да го предложи ли на Микела?“, попитах се наум.

Сега като се размислих, с Моника играхме и играта с ледения член. Взема се един презерватив, напълва се вода, слага се във фризера: след малко вадиш леден член. Хем жената се освежава, хем мъжът при проникване усеща хладина. С употребата той все повече и повече се топи. *P.S. По-добре да се остави в презерватива. PPS: Тази игра е по-подходяща за летния сезон.*

Как да забрави човек онзи уикенд с Моника: незаличими образи и подробности.

Понеже не съм човек с велики сексуални фантазии, в края на краищата купих копринени панделки, за да я връзвам — Микела де, и вибриращото яйчице — *Wireless Vibration Bol*. Само това. Използвах

яйцето след някоя и друга вечер. Смяхме се като луди. Това беше моментът, в който вкарах във връзката ни всички неща, които знаех и за които съм се възпирал преди. Не забравях изказването на Силвия: „Възпитаното чуване е по-лошо от всичко друго.“ Истината е, че няма жени, които правят определени неща и жени, които не ги правят. Просто някои откликват веднага, други трябва да бъдат предразположени и отведени към тях. С Микела всичко беше игра. Никога вулгарна. Можехме да прекараме цяла вечер в целуване, в милване или пък да играем най-дръзко. Имаше дни, които на практика прекарахме само в леглото. От онези дни, в които ставаш всичко. Променяш се постоянно, на всяка минута. Първо си любовник, после си баща, после син, после ставаш насъщен за другия, после спасителна лодка, с всички страхове и несигурности, с увереностите, загадките, недоразуменията и неразбирателствата. Спомени, цветове, дъжд. Пещери. Любов край огнището. Звездно небе, прозорци с изглед към морето. Светлинни проблясъци сред листата на клоните. Плодове. Бели чаршафи, опънати и изгладени. Цветни тенекиени кутии. Вечерни дрехи. Експлозии светлина... „в един том свързани с любов една“...^[1]

Да се любя с нея бе като да го правя след кавга, но без да е имало такава. Да прекарваме времето в леглото и да правим любов и да се смеем, е живот в чиста форма.

В един от дните ни заедно успях да направя с Микела нещо, което бях опитвал и други пъти, но безуспешно: да стоя неподвижен в нея, без да мърдам. Бях чел в някаква книга, че когато един мъж и една жена стоят един в друг неподвижни, без да стигат до оргазъм, се презареждат с енергия. Останахме в леглото да си приказваме, аз в нея. Галихме се, целувахме се и бърбихме часове наред.

Още помня лицето ѝ в ръцете си. Очите ѝ блестяха, както блестеше животът ми в онези дни. Говорехме тихичко, шепнешком. И още нещо ми се случи с нея, което не ми се беше случвало преди. Бяхме в леглото, аз отгоре ѝ, не се любехме, целувахме се, а аз ѝ говорех разни неща на ухото: тя стигна до оргазъм, без да съм я докосвал. Само целувайки я по врата, по устните и фантазирайки шепнешком в ухото ѝ. Всъщност какви ти фантазии: изреждах на глас всичко, което щях да ѝ направя малко след това.

Онази вечер, с комплекта от секс шопа под ръка, се упътихме към нейния апартамент. Както си вървахме, Микела забеляза някакъв

човек да влиза в портичката на една къща. Изтича насреща му, молейки да не затваря, защото и ние живеем там. Задържа вратата и ме изчака. Когато я доближих, тя ми прошепна:

— Следвай ме.

Качихме се.

— Познаваш ли някой от живеещите тук?

— Не, тук никога не съм била.

— И къде отиваме тогава?

— Да проверим дали има излаз към покрива.

— А не можехме ли да излезем на покрива на твоята жилищна сграда?

— Твърде далеч сме от нея.

Стигнахме до последната площадка на стълбите и там имаше врата, водеща към покрива.

За първи път се качвах на покрив на сграда в Манхатън. Само по филмите съм го виждал. Гледката — каква ти гледка, спектакълът беше неописуем. Всички небостъргачи на Горен Манхатън бяха осветени, сякаш гледахме плакат. Докато аз немеех пред този спектакъл, Микела започна да ме целува и да ми нашепва, че желае да прави любов на това място, точно в този момент. Облегна се на ръба на една ограда и ме придърпа към себе си. Започнахме да се целуваме, свлече ми панталона и повдигна роклята си, премести бикините си, повдигна единия си крак и го уви около мен. Гледах хем нея, хем града под нас от високото. Правех любов с нея, но и с цял Манхатън.

На слизване по стълбите постоянно спирахме да се целуваме. Да се любим далеч не ни успокои, напротив, разпали у нас невероятно желание. Върнахме се в дома ѝ и аз взех копринените панделки. Леглото на Микела не беше от онези, на които може да бъде привързан човек, затова предвидливо бях купил пет панделки. И започнах да връзвам: две около бедрата, сякаш бяха жартиери, после две на китките. Направих възлите и след това привързах панделките от китките за тези от бедрата. Играта ни беше наистина възбуждаща тази вечер. Почти като онзи път, когато откачих огледалото от стената и го поставих на земята. После Микела се облегна на масата, аз се разположих зад нея, а в огледалото под нас гледахме отразени нашите движещи се тела. Тогава помня, че Микела ме определи като романтичен еротоман. Не ми е ясно какво точно искаше да каже.

Заради тези й думи си се представих като някакъв, който купува роза за любимата си жена, за да й я забодее след това в задника.

В четири сутринта направихме закуска преди лягане. Подхвърлих й на шега:

— Кога ще си направим едно дете, аз и ти?

— Ами зависи... от името, което искаш за това дете.

— Права си. Кой знае ти какви ужасяващи имена имаш в главата си. Ако е момиченце, как би искала да се казва?

— Касия, Лучия, Микела младша...

— Микела младша не е зле, да... А ако е момче?

— Джакомо младши, Филиберто, Луиджи, Клементе, Джачинто.

— Освен Джакомо младши, другите не ми харесват. Затова — никакви деца. Защото излиза, че и Веронело би паснало.

— Добре, да чуем твоите, хайде.

— Момиче: Джада, Лучила, Беатриче. Момче: Матео или Алберто като дядо ми.

— Не, не стават. Да направим така: да направим избора си въз основа на пола — ако се роди момче, аз решавам името; ако се роди момиче — ти.

— Микела, имайки предвид твоя набор от мъжки имена, предпочитам да не рискувам и да си сменим местата: за момче избирам аз, за момиче ти.

— Окей. Макар да ми е мъчно, че няма да мога да нарека сина си Филиберто.

Умълчахме се и аз се замислих дали наистина бих искал да имам дете с нея: в този момент да, бих казал. Ето че разбрах онези, които създават дете в самото начало на връзката си, месеци след като са се събрали: ентусиазмът е толкова силен, че сякаш всичко е наред и не представлява никаква трудност. А може би е вярно и това, че на нашата възраст всичко тече по-бързо, в смисъл че ако човек иска дете, не може да ходи с някого години наред и тогава да пристъпи към създаването му. На нашата възраст този въпрос бързо-бързо излиза на дневен ред. Та, онази вечер щях да кажа да, но не наистина. Щях да го кажа ей така, за идеята. Хипотетично.

Не сериозно.

Още повече че не след дълго се разделяхме.

[1] ... legato con amore ciò che per l'universo si squadema... —
цитат от Данте Алигиери, „Ад“ (Рай XXXIII, 86) — прев. Ив. Иванов и
Л. Любенов, изд. „З. Стоянов“, 2011. — Б.пр. ↑

19

ПИКНИК (-5)

Събудих се от нейния глас:

— Имаш криле, имаш криле като ангелите.

Отворих очи, обърнах глава към нея и я заварих загледана в гърба ми.

— Сега забелязвам, че имаш криле — като ангелите.

Схванах, че имаше предвид двете завъртулки с косми под лопатките.

— Ужасни са тези косми, зная — косми, които са решили да си поникнат там напълно неоснователно.

— Това са криле.

И естествено това беше първият път, в който погледнах на въпросните косми под друг ъгъл. Започнах да се въртя на пръсти из стаята, пресъздавайки летене.

Както обеща, Микела си взе няколко дена ваканция и за обяд решихме да си направим пикник в Сентръл парк.

Тя сготви, аз не пипнах нищо. Всъщност аз се сетих за пиенето и отидох да купя. Върнах се и заварих на кухненската маса кошницата с посуда. Точно като по филмите. Една кошница с плодове, със затворени кутии и сирена. Повдигнах я, но ми каза да я оставя — тя щяла да я носи.

— Тежка е.

— Не е, не, ще се справя... ти вземи покривката, нещата за пиене и радиото.

— Сигурна ли си?

— Аз съм силна. Виж какви мускули имам.

След което направи нещо, което правят момичетата и което ужасно ме разсмива. Вдигна си ръкава и си извади мускула: „Виж какъв мускул имам, пипни“. Много обичам, когато жените правят така. Стават като деца. Имат една издутинка по средата и я съпровождат с ужасно горд израз на лицето. „Пипни де, пипни.“

На улицата пред дома ѝ извиках такси. Попитах дали може да свирне, за да го привлече — като Одри Хепбърн в „Закуска в Тифани“.

— Не мога да свиря.

— Как не можеш да свириш? Всички могат да свирят.

— Опитвам се да издам звук, но излиза само въздух, все едно духам, а не свиря. Това ми е комплекс от детството. Всички ми се подиграваха.

— А, ето защо си се целувала с Амарило. Защото никой не те е искал. Добре де, добре — аз пък не мога да се гмуркам, без да си запуша носа с два пръста. Ако не го направя, ми влиза вода.

— Не е трудно, трябва просто да издишваш с носа.

— Имаш предвид това, че не можеш да свириш ли?

Засмяхме се.

Пристигнахме в Сентръл парк и се настанихме. Яйца, солена пита и гуакамоле. Луд съм за гуакамоле. Имаше и бисквити с ядки и канела и още термос с кафе. Междувременно бях намерил радиостанция с хубава музика. Клъвнахме от тук от там, нахранихме се. За пиене имашме червено вино, калифорнийско. Не беше зле.

Пихме кафе и после се излегнахме на слънце — тя с глава на гърдите ми. Мълчахме си. Известно време не правихме нищо. После тя взе да си чете. В моята глава пък се въртяха въпроси. В един момент по радиото пуснаха любима моя песен.

— Отивам в студиото на това радио да целуна великолепия диджей.

— Коя е песента?

— Fly Me to the Moon в изпълнението на Шърли Беси.

— Хубава е.

Когато песента свърши, наруших мълчанието с думите:

— Как така ти дойде тази идея с годежа с краен срок?

— Струваше ми се, че така би бил по-спокоен — ако имаш обозрими началото и края. А може би и аз съм по-спокойна.

— Ами аз имам травма от детството — травма на изоставянето. От няколко години вече мога да иронизирам това. Твоите родители обаче са си заедно — след цял един живот почти, все са си заедно.

— И аз имам своята травма. Тази на задружното семейство. Майка ми се е омъжила девствена и в живота си е познала само един мъж — баща ми. От което винаги се е чувствала щастлива. Моето

мнение е, че са останали заедно и въобще са се събрали, защото от тяхното поколение дори не са си задавали въпроса дали има друг начин на съществуване. Каква отправна точка в живота могат да са ми те? За мен тези неща са непосилни. Само като си помисля, и се травмирам. От една страна — еманципация на жената, с нейната си професия и работа, с нейната си независимост, с нейната си свобода; от друга страна — желанието да бъдеш домакиня, да бъдеш майка като в една завидна любовна история, каквато имат майка ми и баща ми. Доскоро аз изживях това разделение като мое — не знаех кое от двете е за избиране, водех вътрешна борба.

— Много сме зле, Микела. Как е възможно обаче да се чувствам по този начин? Как е възможно да ни е толкова добре заедно? Наистина ли е възможно двама души да решат да се обичат и да бъдат щастливи ей така, по зададен план?

Микела затвори книгата.

— Не сме се избрали един друг планирано — това едно на ръка. Ако ти си тук, то е, защото сме се търсели — защото се потърсихме един друг още от първия път, когато се видяхме. И аз разсъждавах за това онази вечер, но стигнах до извода, че няма никакъв смисъл да се питаме. Реших, че ако изпитваш нещо, ако имаш чувства, по-добре да ги изживееш. В нашия случай знаем, че след няколко дена, каквото и да стане, се разделяме, затова... да си го изживеем. Онази вечер си помислих, че да продължавам да разсъждавам защо се чувствам добре с теб и какво ще стане, когато се разделим, е като да излезеш с мотор извън града и да не спиращ да повтаряш: „Ами ако спускаме гума, ами ако завали, ами ако свърши бензинът?“

У Микела обичах желанието ѝ да бъде свободна и да играе. Тази наша игра ми даваше ужасно много през дните заедно. Караше ме да изпитам желание да се отворя. Без натиск. Микела никога не искаше повече от това, което ѝ давах, тъй че аз го исках, аз исках да ѝ давам повече и повече.

„Когато играта ти върви, играй я“, казват в казиното, та и аз така — помислих няколко минути и реших, че искам отново да подхвана. „Подновявам и да видим какво ще излезе“, както в покера. Помислих си да ѝ предложа да се омъжи за мен — ей така, за играта, но веднага се сетих за бившия ѝ, когото е оставила, когато ѝ е направил

предложение. Освен това тя обясни, че е напуснала Италия и защото е била гневна на майка си и на всички, които са я съветвали да се омъжи.

— Ти вярваш ли в брака или си против него? Каза, че си била ядосана на всички, които са искали да те видят омъжена...

— Не си тръгнах, защото им бях гневна: тръгнах си, защото кризата, в която бях изпаднала, се дължеше на мен самата — бях гневна на самата себе си.

— Защо на себе си? Била си честна, така ми се струва.

— Виж, майка ми ме смята за провалила се като жена. Защото на моята възраст още нямам семейство, съпруг, деца. Майка ми вижда нещата по този начин и аз нищо не мога да направя, но позицията ѝ ме накара да се замисля: мисля, че в живота си така и не успях да изградя нещо, което да ѝ докаже, на нея, че да не си семеен не означава, че си се провалил. Трябваше да изградя някаква алтернатива и то значима, смислена, за да ѝ го докажа. Или поне да постигна ведрина в съществуването си, сигурност в себе си, увереност. А истината е, че съм разкъсвана от съмнения, от несигурност и нямам нищо. Виждах как ме гледа майка ми, как се срамува от мен пред приятелките си. За нея аз бях и все още съм повод за неудобство, за смущение. И тя за мен. Не трябваше да допускам да се отнасят с мен така, както се отнесоха всички, които не ме разбираха; но проблемът си е мой — на себе си трябва да се сърдя, не на другите. За малко да се оставя на тяхната гледна точка, за малко да я приема, за малко да се поддам, разказах ти. Изживях края на връзката си с Паоло като провал, защото не бях постигнала това, което е постигнала майка ми. И на мен ми се иска да споделя остатъка от живота си с някого, но не мога да го направя с човек, когото не обичам, само заради логиката „по-добре така, отколкото сама“ или защото по-добре нямало да намеря. Сребърен медал. Познавам толкова хора, които са се съгласили на сребърен медал, втори в класацията, само и само да не са сами.

— Мисля, че цялото внимание и значение, което се отдава на брака, се дължат на факта, че той все още е фактор за обществено признание. И затова, когато кажеш „омъжена съм“, все едно казваш „успях“, а когато кажеш „аз съм сингъл“ означава, че си в очакване — че още не си успяла.

— Точно така, приятелките ми се омъжват, защото са по-малко честни, някои са по-слаби, други просто се задоволяват с наличното.

На всичкото отгоре гледат на мен, неомъжената, като на клета жена. Не всички, но много от тях. Я стига... „Майната ѝ на биологичната гордост, майната му на общественото одобрение и приемане“ — каза тя под формата на лозунг.

— Абсолютно е вярно: не всички, но много жени са омъжени, защото искат да са омъжени и са направили крачката с който е бил под ръка.

Помълчахме миг-два, после заговорих аз.

— Микела, искам да те попитам нещо. Би ли се съгласила да се оженим?

Вдигна глава от гърдите ми и ме погледна.

— В какъв смисъл?

— В смисъл че вместо да бъдем гаджета през оставащото ни време заедно, да бъдем съпруг и съпруга. После ще се разделим, ще се разведем на датата, която постановихме. Ние двамата ще си измислим ритуал, ще си измислим място и начин да се оженим. Както досега — на игра. Какво ще кажеш? Ако се омъжиш за мен, ще те науча да свириш с уста.

— Съгласна съм. За мен е радост да се омъжа за теб. За четири дни, очевидно.

— А ако се омъжим сега и тук, в Сентръл парк?

— Защо не... даже ще ти покажа едно място, ако искаш. Много е мъничко, не е парк, ами паркче, градинка. Често се отбивам. Бих искала да се омъжа именно там, ако ти хареса и си съгласен.

— Няма нужда да ми го показваш... напълно ти се доверявам.

— Ще ти хареса, ще видиш... но нека да е утре, не днес.

— Защо?

— Искам да отида вкъщи, да си избира рокля и да си легна с мисълта, че на следващия ден е моята сватба и се омъжвам.

— Права си. А свидетели искаме ли? Кого би искала за свидетел?

— Не зная, трябва да помисля. Бих искала за свидетел... Данте.

— Кой? Приятеля ми от гимназията, Данте Досадника?

— Какво? Данте Алигиери имах предвид...

— Оф, помислих, че... няма значение.

— Или пък Неруда, или Вирджиния Улф, или Моцарт... или човека мъж, мъжа на мъжете, Стив Маккуин. Трябва да помисля. А ти кого би искал?

- Хм, в момента никой не ми идва наум.
- Добре, в колко часа да бъде сватбата утре?
- В десет добре ли е? После ще обядваме.
- Окей.

Веднага се обадох на Силвия, за да ѝ оставя съобщение на телефонния секретар. Телефонът ѝ обаче беше включен и след едно-две позвънявания от другата страна се чу нещо като:

- Ало?
- Защо си будна по това време?
- Забравих да изключа телефона.
- Извинявай. Добре, ще звънна утре. Искях само да ти кажа, че се женя. Чао.
- Чао.

Стана ми ясно, че на Силвия не ѝ е станало ясно. Беше полубудна. Минута по-късно се обади.

- Стига, стига, утре ще ти разказвам...
- Ама ти вече ме събуди с това обаждане и най-вече с новината, която изстреля... Ти шегуваш ли се?
- Не.

Обясних ѝ всичко. И говорихме надълго, като обсъдихме и други най-различни неща.

Затвори, припомняйки ми за бонбоните, които ми бе поръчала.

Спомних си, че на Спринг Стрийт, на ъгъла с Мърсър Стрийт, имаше азиатец, който държеше малка сергийка с верижки, гривни, медальони и пръстени. Отидох и купих две цветни халки.

Взех ги от една кутия с безброй други такива. За пет долара. Взех и една сребърна гривна за баба. Видях я и си помислих за нея, макар гривните да не са сред аксесоарите ѝ: баба ми носи само сватбената си халка и чифт обеци, подарък от дядо ми от когато са били гаджета. Сигурен бях, че гривната ще ѝ хареса — семпла, без заврънкулки и подобни работи. Като бях малък, за да ми достави радост, се съгласи да носи един гердан, който ѝ бях направил от пластилин, тъй че тази семпла гривна със сигурност щеше да я оцени. Колко се радвах само, че баба носеше този гердан и повтаряше колко ѝ харесва и колко добре съм го направил. Беше голям проблем да ѝ се правят подаръци: тя никога не искаше нищо. Едно-единствено нещо наистина много я радваше и то беше да получава картички от мен, когато пътувах.

Едничкото ѝ искане. На баба изпратих картички от всички места, които посетих. И сега ѝ изпратих картичка от Ню Йорк.

Върнах се в хотела. Все още не бях намерил нищо подходящо и хубаво за Силвия. Преди да си легна телефонът в стаята ми иззвъня.

— Ало.

— Данте се обажда, как си?

— Ама защо си буден по това време ти? При теб е пет сутринта.

— Размишлявах. Излизах снощи с един приятел и си пийнахме малко, не можах да заспя. А и съседът оставя кучето си на балкона през нощта и то често лае. Преди две нощи мяхах камъни по него с една прашка, но на сутринта съседът ги намери и ми отправи заплахи.

— Съжалявам. И се надявам да можеш скоро да заспиш. Хайде, чао засега.

— Чакай, трябва да те попитам нещо, но не се обиждай.

— Защо да се обиждам? Какво искаш да ме попиташ?

— Слушай... ама не се обиждай, моля те... ние сме на една възраст, ти не си се женил, не си се обвързвал, най-добрата ти приятелка е жена... Ти да не си гей?

— Слушай какво, извинявай, Данте, но какво правиш? В пет сутринта се занимаваш с моите работи ли? — това ми се прищя да му отвърна. Но само казах: — Не, не съм гей. И утре се женя.

— Как така „женя се“?

— Шегувам се, не се женя, но и не съм гей. Спи спокойно, хайде.

— Добре тогава, извинявай, дано не си се засегнал. Хайде, пък като се върнеш, ще пием по бира, окей?

— Окей, Данте, лека. И използвай лед.

— Какво значи това „използвай лед“?

— Вместо да мяхаш камъни с прашка, мяхай кубчета лед... сутринта и следа няма да има.

— Ей, велик си... как не се бях сетил! Добре, хайде чао, отивам да проверя с какво разполагам във фризера.

— Чао.

Да ме пита човек защо му дадох тоя съвет с леда. Веднага се разкаях, че съм го направил.

20

СВАТБАТА (-4)

Ожених се една слънчева сутрин в края на април. Всеки би трябвало да постъпва по този начин: сватба, на която единствените поканени са младоженците. Паркчето, което Микела предложи, носеше името Джеферсън Маркет Гардън, на „Грийнуич“, между Шесто Авеню и Западна Десета улица. Не точно паркче, а градинка, пълна с цветя и растения. Имаше и малко фонтанче с плуващи рибки. На входа имаше две възрастни госпожи, седнали на дървена маса, които поздравяваха за добре дошли; на масата имаше картонено табло с изредени всички мероприятия, които се правят на мястото. Ден на цветята и децата например или литературно четене, или музикални концерти. Паркчето се издържа от дарения и доброволчески инициативи. Омайно място.

Седнах на една пейка и зачаках бъдещата си съпруга.

Бях облечен с чифт тъмносини панталони и небесносиня риза. Бях си сресал косата назад, както правеше дядо ми. Той използваше брилянтин, аз бях използвал нещо подобно на гел. Този ми дядо, с брилянтина, не съм го виждал никога. Баба ми е говорила за него. Винаги ми казваше, че работел много през седмицата, но дойде ли неделя, или както казваше тя, „празник“, си обличал елегантни дрехи, слагал си чиста небесносиня риза. Бръснел се най-внимателно и си решил косата назад с брилянтин. Баба ми каза, че още като момче правел така и че се влюбила в него от пръв поглед. Били на площада, чествали празника на селото. Забелязал я, доближил я и я поканил да танцува, тя отказала: не защото не искала, а защото ужасно се смутила заради вълнението, което изпитала. На всеки нов танц той отново отивал при нея и отново я канел. На седмия път баба склонила. От този момент нататък повече не се отделили един от друг. На следващата година на празника на селото вече били съпруг и съпруга.

В Джеферсън Маркет Гардън отидох с ясното съзнание, че искам да подаря на Микела незабравим спомен за преживяването. Спях за

закуска преди това, после купих цветя за букета. За свидетел избрах Ник Дрейк: извадих текста на една негова песен. Нямах представа кого е избрала тя.

Видях я в далечината да се приближава. Изправих се на крака. Ставаше дума за игра, но се вълнувах сякаш е наистина. Беше облечена в лятна рокля в сметанов цвят. В ръка държеше книга и някаква торбичка. Стигна до мен, усмихнахме си се. Това си беше нашият филм и много ни харесваше да си бъдем актьори — вживявахме се истински в ролите и се забавлявахме.

Когато човек се жени, обикновено си представя и вярва, че е завинаги. Макар това „завинаги“ да е утопия. Но трябва да вярваш.

Ритуалът беше кратичък. Запазихме мълчание за няколко минути, гледайки се един друг в очите.

— Нямам търпение да се ожения за теб — казах ѝ.

— И аз за теб — отвърна тя.

Извадих халките и си ги сложихме един друг.

След това ѝ прочетох думите на песента Time Has Told Me, която моят свидетел Ник Дрейк бе написал, а аз бях избрал за нея:

*Времето ще ти каже
да бъдеш близо до мен,
да продължиш да търсиш,
докато нищо не остане скришно...
Тогава остави пътищата,
които те превръщат в това,
което не искаш да бъдеш.
Остави пътищата, които те карат да обичаш
някого, когото не искаш да обичаш.
Времето ми каза,
че като тебе друга няма,
лек за моя ум измъчен,
пълен със проблеми.
Времето ми каза
друго даже да не искам,
защото ден ще дойде,
в който океанът ни брега ще освети.*

Трогна се Микела — усетих го. На свой ред изрецитира стих от Сонет 116: нейният свидетел беше Шекспир. С неин превод:

*Да не издигам пречки и стени
пред брака на сърцата. Обич не е
това, което времето мени
или със остарелия старее.
Любов — това е в бури греещ знак,
негаснещ и в мъглите, вечно зрима
звезда е тя за бродещия в мрак,
чиято стойност е неизмерима.^[1]*

Тя четеше, а аз напълно забравих факта, че бракът ни е на игра. Почувствах тия думи истински.

После се целунахме.

— Сега трябва да си кажем обетите. Аз моя го написах, докато закусвах тази сутрин — каза ми тя. Извади едно листче и зачете: — Приемам теб, Джакомо, за съпруг и ти предлагам да изживеем телом и духом дните, които ни остават заедно. Да се наслажда заедно с теб на плодовете на своите решения, на своите мисли, на своите чувства. За дарове избирам това, което бях, това, което съм и това, което ще бъда. А ти — ти си това, което исках да се случи в живота ми. Твой ред е.

— Аз не съм подготвил нищо освен Ник Дрейк.

— Импровизирай.

Няколко секунди по-късно казах:

— С най-честни и лоялни помисли вземам теб, Микела, за своя съпруга за следващите четири дена. Обещавам да не ти давам обещания, а да живея и да споделям с теб способността да се обича и да те обичам по най-спонтанен начин. Ти си жената, с която съм се чувствал истински красив и онова, което съзрях у себе си покрай теб, не ще отмре.

Целуна ме.

— Здравей, съпруге мой — прошепна ми тя.

— Ако някой знаеше какви ги вършим тези дни, щеше да ни помисли за откачени и двамата — казах й.

— Тъкмо това е хубавото. Че си знаем само ние, че си го разбираме само ние. Какво ни интересува светът сега? Какво ни интересува мнението на хората, определенията им, оценките им? А и какво по-малко лудо от това да удържиш на обети, които си дал?

Отидохме да обядваме като съпруг и съпруга. Избрахме „Кац Деликатесен“ на Хюстън Стрийт. Ядохме страхотни сандвичи с гигантски кисели краставички и пържени картофи.

Следобед се посветихме на разходка, по време на която най-неочаквано се озовахме пред магазина с евтините дискове.

— Да си купим диск за саундтрак на сватбата ни — предложих аз.

Спряхме се на Луис Армстронг и Ела Фицджералд. И на двамата ни се стори уместно по случай брака ни да си вземем диск на двойка. По отношение на музиката Микела ми имаше пълно доверие. Изкуших се да купя албума Porgy and Bess на Джордж Гершуин, но единствената песен, която и беше позната от него, беше Cheek to Cheek и я нямаше в албума. Тъй че си взехме диска Ella & Louis. А Cheek to Cheek от този момент нататък се превърна в нашата песен.

По пътя за вкъщи попаднахме на една църква на Източна Трета улица. Влязохме, седнахме вътре. Най-мълчаливо. Не знаей за какво мислеше Микела, но аз мислех за доста работи: за нас двамата, за майка ми, за баба ми, за Силвия, за кучето ми и за куп други хора. Станахме и на път към изхода Микела се спря пред една статуя на мадоната: свали си пръстена от ръката, свали и моя и ги пхна в процепа, където се пускат пари за свещи. Взехме си две и ги запалихме. И дума не казах, съгласен бях с нея. Погледнах я в един момент и всичко останало в съзнанието ми избледня. Сякаш извън тая църква свят не съществуваше: гледах я, без да се тревожа, че е абсурдно да се чувстваш по този начин с някого, когото познаваш от съвсем скоро. Задържах се така няколко секунди отвъд всяка рационалност. И когато тя обърна глава към мен и ме погледна право в очите, кожата ми настръхна — част от секундата, препълнена със сила, с присъственост.

Излязохме от църквата и дневната светлина ни застави да притворим очи.

— Хубава църквичка, нали? — казах й.

— Да. Често влизам в църква. Знаеш ли, че дипломната ми работа е върху иконографията на мадоната през Средновековието?

— Интересно... един ден ще ми обясниш за какво говориш. А вярваш ли в Бог?

— Агностичка съм.

— Агностичка? Какво точно означава?

— Агностик е този, който твърди, че не знае със сигурност дали Бог съществува; или поне, че не е в рамките на човешките възможности да постигне окончателен отговор за съществуването на Бог. А ти вярващ ли си?

— Аз сега си дадох сметка, че не съм наясно дали вярвам или не. Като малък бях, да, после за известно време не, след което вярата ми се възвърна. На периоди съм. Като бях дете, ми трябваше съвсем малко, за да преустановя вярата си в Бог. Отмъщавах си. Само си помисли: по едно време спрях да вярвам, понеже нямах косми на срамната кост. Вярата ми е на пресекулки.

— Е, космите по срамната кост са си добър повод да изгубиш вяра. Твоето обаче се казва олигопистия — несъстоятелна вяра, нетрайна, маловерие.

Погледнах я озадачен.

— Добре, добре, спирам, преди да ти е рукнала кръв от носа. Да изпием по едно кафе.

Вечеряхме у дома и останах да спя при нея. Първа брачна нощ с моята съпруга! Целувахме се, милвахме се, прегръщахме се, но не правихме любов. Удостоихме се с внимание, потопихме се в океан от нежност. И заспахме един върху друг — аз върху нея.

На сутринта, ей така на шега, подхвърлих:

— Значи си е абсолютна истина, че женените не правят любов.

Малко дни оставаха до раздялата ни. Както за Пепеляшка, и нашият танц, цялата ни приказка щеше скоро да достигне своя край.

[1] Тук е използван преводът на Вл. Свинтила. — Б.пр. ↑

21

СНЯГ И ДЕЦА (–3)

На сутринта отидох да я изпратя до работата: заварихме Бароу Стрийт покрита със сняг. Да видиш в един слънчев ден в края на април цяла една улица заснежена си бе истинска изненада. Бароу Стрийт е малка залесена уличка с къщички с червени тухли. Обичах да минавам по нея, когато се разхождам наблизко, защото там е музикалното училище „Грийнуич Хаус“, от чиито прозорци винаги се чува музика. Почти винаги свири пиано. В онази сутрин по растенищата имаше сняг, сняг беше посипал колите, тротоарите. Да не говорим, че имаше хора, облечени в зимни дрехи. Красиво беше, сюрреално — като във филм на Фелини. Приблжихме се, но не можеше да се преминава. Имаше прегради.

— Може ли да се разходим малко в снега?

— Не, съжалявам, не е възможно, не можете дори да спирате.

След което от някакъв мегафон се чу: Roooooooll.

— Моля, преместете се.

И ние си тръгнахме. Снимаха филм. Един минувач сподели, че зърнал Винсент Гало.

— Жалко, че не ни пуснаха вътре, иначе щях да ти направя ангел в снега — специално за теб — казах й аз.

— Да, щеше да имаш нужда от ръката ми, за да се изправиш, без да го развалиш.

Думите й ме стъписаха. Точно в този момент изпитах желание наистина да се ожения за нея. И щях, ако вече не го бяхме направили. Отбихме се за кафе в „Джо ди Арт ъф Кофи“. Много приятно кафене, с дървени пейки отпред на улицата, на Уейвърли Плейс и Гей Стрийт. Превъзходно кафе и главозамайващи бисквити с ядки.

Оставаха ни малко дни до края.

— Направи ми извънреден подарък.

— Например?

— Ами например разкажи ми за нещо, което си направил и не си казвал на никого.

— Не зная... момент да помисля.

— Не е задължително да не си го казвал на никого...

Замислих се малко, но реших да използвам момента и да ѝ разкажа. Мисълта ми е, че вече ми бе идвало наум, но се колебаех, понеже ми се струваше глупаво.

— Е, добре, ето нещо, заради което години наред изпитвах срам. И така и не съм го споделял с никого. Дори на изповед пред свещеник... Бях на девет, мисля, когато се случи...

— Нима можеш да сториш нещо кой знае какво на тази възраст? Аз имах предвид нещо по-пикантно, така да се каже, но добре — ако не си го споделял с никого, нека да освободим детето в теб. Давай, слушам те.

— Ами един ден бащата на един мой приятел дойде при нас, докато играехме, и му донесе една разкошна нова-новеничка кола с дистанционно управление. Приятелят ми беше на седмото небе от щастие. Прегърнаха се и започнаха заедно да изпробват количката и да играят. Аз ги гледах от страни. Гледах ги, изпълнен с ревност и завист. И заради количката, и заради бащата. Никога няма да забравя прегръдката между двамата. Не след дълго бащата си тръгна и с моя приятел си останахме пак двамата, само че той не пожела да ми даде да поиграя с количката. Даде ми я само за миг, за секунди буквално, и после си я взе. Позволи ми да натискам бутончето на дистанционното, което обаче си го държеше той. Не го пускаше. Количката се превърна в център на вселената. Най-вече се превърна в символ на отчуждението помежду ни, на различието. Приятелят ми я мъкнеше винаги и навсякъде, не се отделяше от нея. Един ден, влизайки в двора на неговата къща, видях пред вратата количката и дистанционното. И какво ме прихвана, не зная точно, но ги грабнах и избягах. Стигнах до нещо като малка ливада, с един камък разбих на парчета количката и хвърлих парчетата в едни по-високи стръкове трева около една улична лампа. Заварих приятеля ми да плаче пред къщата. А аз се почувствах добре, като го видях така. Почувствах се щастлив от това, че той е зле. До ден-дневен се срамувам от себе си, дори в момента, докато разказвам. Очите на двама ни се кръстосаха: неговите — подути от плач, плувнали в сълзи — та добих усещането, че той знае какво съм

извършил и най-вече знае, че ликувам заради страданието му. Впрочем няколко дена по-късно се скарахме за нещо и той каза: „Зная, че ти ми взе количката. Крадец.“ И се сбихме. За първи път, откакто се познавахме. Останахме си приятели, но не засегнахме повече тази тема, дори когато пораснахме. Идиотщина, виждаш ли. Но и до днес ме боли като се сетя.

— Милото дете — каза ми и добави целувка.

— А ти правила ли си нещо, от което се срамуваш и за което не си разказвала на никого?

— Мога да ти доверя нещо, което не съм казвала на никого, ако искаш, но в моя случай няма срам — не се срамувам, напротив. Но никой не знае за това, освен мен и другия човек.

— Ако не си го споделяла с никого, важи и още как.

— Когато бях на двайсет, аз, тогавашното ми гадже, един негов приятел и гаджето му отидохме заедно на почивка. Бяхме наели къща край морето в Сардиния за няколко дена. От третия ден нататък и до самия край изневерявах на приятеля ми с приятелката на неговия приятел.

— Как така с приятелката... Вероника?

— Спомняш си името?

— Каза, че се шегуваш!

— Ами не посмях да го кажа тогава. Нито аз, нито тя бяхме пробвали подобни неща; тя не беше лесбийка, но нещо ни привличаше, не мога да обясня какво. Беше ужасно красива, а аз до онова летуване не бях и помисляла да правя любов с жена, като изключим разни глупави целувки и лигавщини, които не важат. Една вечер бяхме двете в стаята и се приготвихме за излизане, слагаме си крем, помагаме си да се облечем и прочее. Тогава се целунахме. И мигом усетихме, че между нас има нещо. Преди онази ваканция я познавах съвсем бегло, бях я виждала няколко пъти, но никога нищо не се беше случвало, дори в мислите ми. Онзи път обаче, в Сардиния, едва докоснали се, се сблъскахме със странно усещане, някаква искра се прокрадна помежду ни. След целувката в стаята преди излизане повторихме в тоалетната на ресторанта и в дискотеката. И от следващия ден нататък постоянно си намирахме извинения, за да останем насаме. Никой нищо не заподозря. Две жени на почивка — винаги има за какво да си дружат, да си обсъждат, да ходят по

магазини. Вечер се заключвахме в стаята на първата целувка и се мажехме с крем. В съзнанието ми са се запечатали великолепни образи на нея, гола пред огледалото, и на мен, коленичила до нея и целуваща я. Беше много забавно. Двете го изживяхме като изневяра, беше ни като игра — много възбуждаща и стимулираща. Нямахме нищо общо с любовните ни истории извън стаята. На гаджето ми и дума не казах, естествено. Но по време на тази ваканция правих по-често любов с нея, отколкото с него. След това се видяхме няколко пъти в компания, но лятната ни одисея не се повтори.

Докато разказваше тази история, аз се опитвах да си представя две голи, със загар от слънцето жени, в стая на къща край морето. Представях си стая от онези с отворен куфар по средата, пълен с обувки с токове, сандали, кремове, колани, рокли. Въображаемата гледка ме възбуди. Разказът на Микела ме възбуди. И вечерта, когато правихме любов, бях подвластен на тия образи. Представях си как се целуват, как се опипват и всичко останало. Мисълта ме влудяваше. Вероника можех да си я представям както си искам, а Микела беше пред очите ми.

— Скоро виждала ли си се с Вероника?

— Не. Ясно ми е за какво мислиш. Не! Мъжете сте луди по тези работи. А твоя приятел с количката виждал ли си скоро? Как се казва?

— Андреа. Да кажем така: аз му отнех количката, той, няколко години по-късно, ми отне гаджето. Та от известно време не сме се чували.

— Е, поне сте квит.

— Да... една играчка не се равнява на едно гадже.

— На онази възраст — да. Освен това не става дума за гаджето или за количката, а за предателството. За доверие става дума.

Не зная дали в този момент Микела успяваше да ме убеди в това, което казва, но може и да беше права. Сега мисля същото.

— На твоята възраст много ли са хората, с които вече не общуваш? Освен Андреа.

— Има няколко обидени жени.

— Е, не е толкова зле.

— А при теб как е?

— В моя случай — бившият ми потенциален съпруг и цялото ми семейство.

— Е, хайде, и при теб не е зле — няколко убити, няколко ранени.

След този разговор тя отиде на работа, а аз, както обичайно, се разходих из Ню Йорк. Обядвах в Челси Маркет на Девето Авеню, между Западна Петнайсета и Западна Шестнайсета улица. Чудно място: влизаш вътре и моментално се появява желание да купиш всичко, което виждат очите ти, да посетиш множеството барове и ресторанти. Има една месарница-ресторант например — „Франке Файн Мийте“. Или „Хейл енд Харти Супс“, а да не говорим за тайландския ресторант „Челси Тай“. Без да забравям „Еймис Бред“ и „Фат Уич Бейкър“, където един път ядох толкова вкусно брауни, че нямам думи... Има и италиански магазин, а в дъното, от лявата страна, се намира така нареченият „Т-Салон“ — салон за чай, където предлагат всевъзможни чаени видове и аромати.

Аз си избрах „Лобстър Плейс“ — рибарница, където може и да се яде на място. Съдинки със скариди, суши, рибени супи, салати с риба тон и със съомга. За почитателите на рибата мястото е същински рай. А аз направо бих живял в Челси Маркет. Има и художествени експозиции. Взех си суши и порция гигантски раци.

Позвъних на Микела, за да ѝ кажа, че същата вечер в Нюйоркската филхармония имаше концерт с композиции на Рахманинов и Шуман.

— Ходи ли ти се?

— С удоволствие.

— Дали не се налага да си купя елегантен тоалет, как мислиш?

— Не, не мисля...

— Жалко, щеше да ми бъде приятно да отида на концерт с теб — и двамата много елегантни, във вечерни тоалети.

— Е, ако ти се иска... аз имам какво да облека, а за теб няма нужда да купуваш. Можеш да си вземеш под наем за вечерта.

— Вярно, не ми мина през ума. Добре, съгласна ли си така да направим — да се издокараме?

— Да.

— Ще мина да те взема към осем. Ще бъда най-прекрасен.

Така и направихме. Взех под наем един черен костюм. Отидох да я взема с такси: беше прекрасна — с розова вечерна рокля с гол гръб и тънко-тънко колие на врата. Качи се в таксито и на мен тутакси ми се дощя да се качим обратно горе в спалнята. Извивките на гръдта ѝ,

подчертани от роклята, бяха примамливи като пътя към роден дом, а красивото ѝ лице създаваше усещане за събуждане на свое и мило място.

Едно от нещата, които ми харесваха у Микела, бе, че тя обичаше всякакви места. Разни незнайни местенца, забутани или пък изискани — без значение. Посещаваше ги без каквито и да е предразсъдъци или противоречия. Притежаваше способността да се качва и да слиза от токовете си, да влиза и излиза от костюми или дънки без тя самата да се променя. Тя винаги си беше тя, в каквато и да е ситуация. Поне в онези дни, прекарани в Ню Йорк.

Концертът беше вълнуващ. Когато засвириха Симфония № 2, Микела ме хвана за ръката и се стиснахме един за друг, както правят жените, когато гледат филм на ужасите. Усещането май беше такова: ужасяващо хубаво. Всичко бе толкова фино, мощно и красиво, че ужасяваше.

Върнахме се у дома след концерта и се любихме прави, едва прекрачили прага. Без да ѝ сваляме роклята, разбира се.

22

ВЪВ ВАНАТА (-2)

Оставах два дена до заминаването. Беше петък сутрин. Полетът ми бе в неделя. Бях нощувал при нея. Събудих се, а тя вече бе отишла на работа. На нощното шкафче намерих бележка: „Само си помисли какво щяхме да изпуснем, ако от страх не бяхме проявили смелост за нас. Ти надхвърли очакванията и възжеланията ми. До после. Твоя съпруга. P.S. Приличаш на малко момче, когато спиш.“

На бележката имаше задраскана дума. Опитах да я видя срещу светлината.

За мен задрасканите думи или пасажии са по-интересни от четливите. Защото никога не ги приемам като правописни грешки, а като редакция на доверието на пишещия. Винаги е било така, не знаей дали някога ще погледна на тях по друг начин.

Останах в леглото близо два часа, нямаш никакво желание да излизам. Времето не беше много хубаво. В този град то се мени доста бързо. Може да вали или да е облачно и минути по-късно да грейне слънце. Разликата се задава от вятъра в Манхатън: ако е студено, но няма вятър, е приятно — приятно да вдишваш с пълни гърди въздуха, събуждащо, даващо сили; ако обаче е студено и духа вятър, той направо реже и имаш чувството, че водиш война. Кой знае как човек като баба ми би живял в Ню Йорк с нейните метеозависими крака.

През нощта сънувах редовния си сън. От малък сънувам един сън с контекст на действие двора на неделното училище. В съня съм дете и трябва да изпълня наказателен удар. А вратата зее празна, няма вратар, но зад мрежата е застанал баща ми и наблюдава. Страхувам се да не сбъркам. Често се будя преди да изпълня удара; друг път го изпълнявам. За двайсет години нито веднъж в съня не съм отбелязвал гол. Стрелям и топката излиза извън очертанията на терена или пък лети само метър напред пред мен и спира. Въпросът е, че всеки път след несполуката баща ми си тръгва.

Сутринта, докато лежах в леглото, си пуснах телевизора. Цените на всички продукти, които рекламираха, завършваха с цифрата 99. Шест долара и 99, девет долара и 99, деветнайсет долара и 99...

Единственото ми задължение за деня бе да върна наетия костюм. Хрумна ми обаче нещо и изпратих на Микела следното съобщение: „Можеш ли да дойдеш при мен в хотела, когато приключиш работа?“

Пет минути по-късно получих отговор: „Окей... после ще звънна. Ще се освободя към седем. Днес не мога да изляза за обедна почивка. Имам много досадно събрание. И да не ме видиш, да знаеш, че тази рокля я облякох само за теб.“

Малко по-късно върнах костюма и отидох да обядвам. Седнах в „Паприка“ на Сейнт Маркс Плейс, между Първа улица и Авеню А. След това купих свещи, гъба и бурми „Фишер“. Върнах се в дома на Микела. Когато се оженихме, тя ми даде една връзка ключове. Прибрах се в нейния апартамент, за да се погрижа за банята ѝ, където всички шишенца с шампоани, балсами и прочее бяха на земята. Заех бормашина от портиера и закачих поставката за сапуни. Всичко друго си беше в ред де, само поставка липсваше. А тя е за каквото сложиш на нея. Най-сетне щях да пишкам свободно в банята, без да пръскам шампоани, балсами и прочее и звукът от пръскането да ме издава. В домовете на някои жени човек не може да разбере с какво да се мие и да се къпе. Безброй кремове и балсами за коса. Един път ми се случи да се изкъпя с балсам. После бях като плюшена играчка. Срамните ми косми спокойно можеха да минат за гнездо на врабче.

Завърших успешно операцията „самоинициативен съпруг“ и си тръгнах. Заразхождах се из града. Споходи ме обаче неприятната мисъл да не би да съм проявил натрапчивост и да съм прекрачил някаква граница в личното пространство. „Ами ако се ядоса за това, че съм проявил инициатива, без да имам разрешение? Ако го приеме като нахлуване в личното пространство, а не като мил жест? Ако заради това пожелае да прекратим играта преждевременно? Не, стига, какво толкова.“

Когато се разхождах из Манхатън, често ми се случваше да минавам по разни места, през разни заведения, където съм бил с Микела. В този чужд за мен свят изпитвах някакъв уют, изглеждаха ми като познати места. Нещо като емоционални опорни точки, които ме ориентираха в пътищата ми на турист. Да, защото се оказах турист и от

емоционална гледна точка: за първи път ми се случваше да посетя тази територия на любовта. Ню Йорк се превърна за мен в метафора на онова, което изживях във вътрешния си свят. Градът не ми беше непознат, но не го познавах достатъчно, подобно на емоционалните си нагласи; и ето че този път, с Микела, се потопих надълбоко в града и той доби по-голяма загадъчност, стана ми още по-непознат, по-нов, някак мой, вътрешен. Попадах на познати вече места — места, посетени с Микела — и в такъв момент нашето „ние“ се възкресяваше. Аз и тя.

Минах през мястото, на което се целунахме за първи път. Изпратих ѝ съобщение: „В момента съм на Minetta Street и намерих няколко наши целувки по земята. Събрах ги и си ги пяхнах в джоба. Напомни ми довечера да ти ги дам.“

Отидох в един бар близо до хотела ми. Взех си кафе и поработих на компютъра. В заведението имаше уайърлес.

Обади се Микела, за да ми каже, че идва до половин час. Изтърчах в стаята и подготвих всичко: напълних ваната с вода, сложих пяна, гъба и написах на огледалото: Enjoy the bath. Наслади се на банята. Запалих някоя и друга свещ около ваната и после си тръгнах, оставяйки вратата притворена.

Покрих се във фойето и я зачаках.

Харесваше ми тази идея: след работния ден да се отпусне в банята. А и да си вземе вана бе нейно желание — сподели го онази вечер, когато ѝ приготвих вечеря.

Исках първоначално да влезе сама, мълчаливо. Знаех, че ще разбере и няма да ме подири из апартамента. Минаха двайсетина минути, откак се бе прибрала, и отидох при нея. Беше във ваната. Погледнахме се, усмихна ми се и единственото, което каза бе:

— Благодаря. — После добави: — Ще се присъединиш ли?

Съблякох се и влязох при нея.

Едва потопил се, телефонът ми иззвъня.

— Ако не бях тук с теб, щях да отговоря...

— Обади се, не се притеснявай от мен.

— Мисълта ми беше, че ако не бях в момента с теб, щях да проверя кой звъни, за да не би да си ти.

Харесваше ми да се шегувам и да си играя и въобще да се държа романтично. А тя разбираше, че почти винаги леко се шегувам, и се

смееше.

Позадържахме се във водата. От време на време отпушвахме, за да изтича по малко вода и да пълним с нова, по-топла. Винаги първо потича студена вода, дори да завъртиш директно кранчето на топлата. Затова, докато живеех с майка ми, в банята, когато исках да добавям топла вода, първо поставях душа в бидето за няколко секунди и тогава връщах душа при мен.

Последният път, когато се къпах с момиче, беше с Моника. През фамозния уикенд с еротичните игри. В главата ми се върнаха всички образи от тогава. Незабравимо.

Явно мислите ми са се изписали по лицето, или пък е съвпадение, не знам, но Микела надигна гърба си, приближи се към мен, слагайки краката си върху моите хълбоци, и седна отгоре ми. Секунди по-късно бях в нея и се любихме. Движенията ѝ бяха бавни. Около нас се разливаха малки вълнички. Взех гъбата и изстисках топла вода върху гърба ѝ. Стисках гъбата и наблюдавах как водата се стича по раменете ѝ, по гърдите, по ръцете. Прегърна ме и опря лице на рамото ми. Дъхът ѝ, въздишките, нежното плискане на водата: всичко беше велико, някаква невидима милувка ни докосваше. Бях луд по Микела. Твърде хубаво беше всичко, чувствах се емоционално взривен. Повдигнах лицето ѝ. Исих да я погледна и да я целуна. Тихомълком се бе разплакала. Целунах я и отново се прегърнахме.

Научил съм се да не питам нищо жените в такива моменти. Или проявяваш разбиране, или забрави.

Измихме телата си с пяната.

— Не ти ли пречат всичките шампоани, балсами и прочее, които са по земята в банята?

— Не, изобщо.

Преглътнах.

— Как така не те дразнят?

— Ами съвсем не, наистина. Е, ако можех да се справям с бормашината, щях да си закача поставката за сапун, но понеже не мога...

— И по-добре да ти кажа.

Микела затвори очи и опря брадичка на ръба на ваната. Беше отпусната. Може би и малко замаяна от топлата вода. Заразглеждах я внимателно за кой ли път. Понякога мислех за нея, без да я свързвам с

момичето от трамвая. Странно беше, но от време на време двата образа — Микела от трамвая и Микела пред очите ми — се отделяха един от друг в съзнанието ми. Онази непозната жена бе успяла да ме накара да изживея тези дни свободно, без предразсъдъци, и дори да ме накара за първи път да се замисля за дете. Макар и мимоходом.

— Наистина, ти замисляла ли си се за дете? — попитах я.

— Естествено, че съм се замисляла. Жалко би било да не се докосна до състоянието да бъда майка.

— Би ли имала дете с мен?

Без дори да отваря очи, отвърна:

— Не зная. Мисля, че да.

Мълчание.

— Познаваме се отскоро — казах й.

— Да, така е. Но някак не би било странно.

— Аз дори не съм ти казвал „обичам те“...

Бяхме във ваната и бяхме напълно отпуснати, поради което между една фраза и друга се получаваха паузи мълчание. Отговорите не бързаха. Разговорът ни наподобяваше бавна игра на пинг-понг.

— Какво общо има това, че не си ми казвал „обичам те“?

— Как какво общо има? Трябва да обичаш някого, за да създадеш с него дете.

— За мен не е така. — Пауза. — За мен не е важно да създам дете с теб, защото ти ме обичаш. По-точно, не би ми било достатъчно. Не е толкова важно онова, което чувстваш към мен, или което си с мен, а това, което представляваш в живота.

— Тоест? Нещо не те разбирам. Децата не са ли плод на любовта между двама души?

— Да, би могло, но аз не разбирам нещата така. Ако създам дете с теб, със сигурност няма да е, защото те обичам.

— А защо тогава?

— Когато бях на двайсет, много исках да създам дете с тогавашното ми гадже, защото го обичах. Защото вярвах в приказката. Сега обаче нещата са различни. Сега се чувствам готова за дете и бих искала да имам до себе си мъж, с когото да мога да споделя това събитие и това преживяване. Но не смятам, че е задължително двама души да са влюбени, за да имат дете; напротив, струва ми се това е мое

мнение — че ако не са влюбени, още по-добре. Влюбените хора не са надеждни.

Разсъжденията ми звучаха абсурдно. Не бях срещал жена, която да говори по този начин.

— Бих искал бащата на моето дете да притежава качества като мъж, като човек, които се простират отвъд чувствата му към мен. Струва ми се егоистично спрямо едно дете да има за баща човек, за когото приоритет е любовта му към мен. Паоло например ме обичаше така, както никой никога не ме е обичал, но и през ум не ми е минавало да създам дете с него. Не бих искала той да е бащата на децата ми. Виж, една жена може да е влюбена в един мъж, да има любов с него и да знае, че всичко е добре, докато става въпрос за тях двамата. Едно нещо е двойката, друго са децата. По-важно е мъжът да е смел, отколкото влюбен. Ако си и влюбен освен смел, още по-добре. Знаеш ли какво подхрани желанието ми да те опозная? Когато се видяхме на кафе за първи път, направи нещо, което ми хареса до полуда.

— Какво съм направил?

Тя отвори очи и разговорът поде по-нормален ритъм:

— Отвори вратата на кафенето на една възрастна госпожа и й каза да се загърне добре, защото навън е студено. От начина, по който го направи, се разбра, че е нещо присъщо за теб. Ти беше единственият човек в трамвая, който ставаше да отстъпи място на възрастни хора и когато го правеше, не се оглеждаше наоколо, за да видиш дали другите забелязват жеста ти. По хиляди малки начини проявяваш внимание към хората, ти обичаш хората. Харесва ми твоят интелект, това, че си лоялен, че си честен. А и женското у теб е на показ. Ти си женствен.

— Как така женствен?

— Да, ти си много женствен мъж и това ужасно ми харесва: харесвам твоята крехкост, фактът, че не я криеш.

— И ти би искала да имаш дете от един крехък и женствен мъж? Ти си луда.

— Да, много хора смятат, че крехкостта няма общо с мъжествеността. Даже смятат, че те са противоположни и да си едното означава да не си другото.

— Е, не зная какво мъжко има в това да си крехък и женствен.

— Да, защото под женствен и крехък разбираш изнежен и слаб. Крехък не е слаб. Женствен не е изнежен. Това са различни неща.

— И в какво откриваш моята женственост?

— Ами в нещата, от които се вълнуваш в живота, в твоята чувствителност, във вниманието, което проявяваш към някои неща и най-вече в това, че не се стремиш да се правиш на мъж, а винаги си това, което си. Помниш ли, когато за първи път се къпахме заедно и за първи път се видяхме голи?

— Да.

— Недей да мислиш, че за една жена е лесно да се разголи. За мен поне не е лесно. И в онзи момент, под душа, забелязах, че и за теб не е. Но ти започна тогава да ми изброяваш разните си дефекти, самоиронизирайки се. Това е женско поведение. По пътя на самоиронията си успя да ми покажеш разни свои страхове и да ги преодолееш. Нещата, за които дори не си даваш сметка, ме накараха да осъзная колко ми харесваш. Харесваш ми като човек и бих била радостна децата ми да имат баща като теб. Това е. След някоя друга година аз и ти може да спрем да се харесваме, може да не се обичаме, но ти винаги ще си останеш баща на децата, а това означава, че любовта между мен и теб няма общо. Има дотолкова, доколкото аз и ти сме аз и ти — и като хора, и като двойка. Има общо качеството на общуване помежду ни, на разбирането между нас, на начина, по който се усещаме и мислим един друг. Водещо не би трябвало да ти е това, което чувстваш към мен, а това какво е моето светоусещане, как живея, как се държа и най-вече в какво вярвам. За връзката ни е по-важно да разбереш колко можеш да ми кажеш и колко не ми казваш от опасения, че няма да разбера, или че ще се ядосам, обидя или засегна. Ако след всичко това останеш влюбен в мен, чудесно, но когато става дума за дете, разговорът трябва да надхвърли темата за нашата емоционална свързаност.

При все че разговорът беше малко странен, а и вероятно не го разбирах изцяло, оцених списъка с неща, които тя харесва у мен — хареса ми.

Тя представляваше някакъв очарователен хаос. Никога не бях срещал жена като нея. Нито веднъж не си казахме „обичам те“, или „влюбен съм в теб“. Нито аз, нито тя бяхме в състояние да дадем наименование на това, което имаше помежду ни. Тази история се различаваше от всички предишни. Ако само бе поискала да ѝ кажа какво аз харесвам у нея, щях да ѝ кажа това. Но Микела не поиска

нищо от мен, затвори очи и останахме още известно време във ваната, потънали всеки в мислите си.

След къпането отидохме в едно абсурдно заведение, където тя бе направила резервация още преди три дена поради големия наплив.

Странно, но Алфред още беше пред хотела. Искам да кажа, че обикновено го виждах на мястото му само през деня. Дадохме му долар и той каза: „No joke... tonight for you just the truth. You had made a supernova. Believe me.“ Няма шега... тази вечер само истината за вас. Вие създадохте супернова. Повярвайте.

Отминахме ухилени.

Погледнато откъм Кенмеър Стрийт, „Корнър“ изглежда доста невзрачно заведение, но ресторантът, който беше целта, не се виждаше — той се намира отзад, скрит. На входа имаше момче, следящо за резервациите. Ако те има в списъка, ти отваря една врата и ти посочва стълби за надолу, а там едно момиче те посреща и отново изисква името ти. Ако и в нейния списък те има, биваш допуснат. Само че, за да стигнеш до масите, трябва да минеш през кухнята сред котлони, тигани и готвачи. Загадъчно и чудато място, дума да няма. Самият ресторант представлява едно тухлено мазе, отрупано със свещи и странни картини. Казва се „Ла Ескина“. Което ще рече „Корнър“ на испански.

Мексиканската кухня в това заведение е забележителна. Както и коктейлът Маргарита.

Аз бях безумно гладен. Винаги след баня огладнявам, а ако правя любов, докато се къпя, ставам като лошия вълк. Поръчахме и не след дълго донесоха моето ястие — само него. Сигурно наистина съм заприличал на вълк, като го видях, но се сдържах и зачаках ястието на Микела. Обаче по едно време попитах:

— Какво толкова поръча ти — пъзел със сто парченца?

На тръгване отново минахме през кухнята и този път поздравихме готвачите за добрата работа. Заизкачвахме последните стълби нагоре към изхода. След няколко Маргарити и няколко бири стъпалата изглеждаха доста по-стръмни. Изкачихме ги и Микела каза:

— Дали ще ни подарят плюшена играчка за награда след това усилие?!

Бяхме преяли. Седнахме за момент на една пейка пред заведението от другата страна на улицата.

Нощта не прекарахме заедно. И двамата бяхме объркани. В изминалите дни ни застигна лавина от размисли и непредвидени тълкувания. Тъй че имахме нужда от усамотение, за да осмислим емоцията и да сложим малко ред в животите си. Защото това, което изживявахме, не беше като да сме влюбени — беше нещо друго, непознато. Не по-добро, може би, но различно със сигурност. Сякаш бяхме открили, че дори да не сме влюбени, или между нас да няма любов в класическия смисъл на думата, бяхме създали територия, изтъкана от внимание, от чувства и открития, които изживяхме, споделихме, дадохме един на друг. Ние не градахме връзка: ние я изживявахме.

Никога не ми се беше случвало нещо подобно: никога не бях „познал–обичал“ друг човек, изпитвайки същите чувства. Нуждата да даваш, да получаваш, да изразяваш. Някъде дълбоко знаехме, че става дума за нужда, но се въвличахме в играта без задръжки. Радостта от това да давам любов ме изпълваше, както никога друг път не ми се бе случвало.

... онова, което даваш, е твое завинаги...

Историята ни беше към своя край. Микела щеше да бъде мое гадже, съпруга всъщност, още два дена. Изживях всичко, от което винаги съм се страхувал и сега ми беше мъчно да го изгубя. Тя щеше да се превърне в моята бивша. Тъкмо ѝ пишех съобщение, за да ѝ кажа колко я намирам за красива, и получих едно от нея: „Благодаря за поставката за сапуни... А ти си красив.“

И ми взе думите от пръстите.

23

GAME OVER (-1)

В осем сутринта още спях. Сънувах нещо абсурдно: бях на вечеря в дома на приятелката на баща ми; там беше и Елена. Никой не говореше. Отвориха фризера, извадиха някаква паница и взеха от нея малко замразена супа. Сложиха я в една тенджерка. Движенията им бяха бавни, сякаш боравят с безценен кристал. Стоплиха супата и ми сипаха малко, разяснявайки, че Пиер Паоло Пазолини я бил приготвил, преди да умре.

— Когато научихме новината за убийството му, взехме супата и я замразихме. Това е последното нещо, създадено от него преди да умре — създадено от двете му ръце.

Поднесох първата супена лъжица към устата си и помня, че в съня ужасно ми се услади, както и че ми се плачеше.

— Вкусна е... иде ми да се разплача.

— Нормално... защото това е ДРЪЪЪННННН.

Телефонът на нощното шкафче ме събуди с един звън.

— Ало?

— Силвия е на телефона.

— Колко е часът?

— Тук е два следобед, тъй че при теб би трябвало да е осем сутринта.

— Осем часа... луда ли си.

— Трябва да ти кажа нещо.

— Какво?

Разговарях, но не успях да се разбудя — провлачвах някакви едва разбираеми звуци по телефона.

— Днес приеха по спешност баба ти в болница.

Това ме събуди.

— Какво е станало, сериозно ли е?

— Не зная. Обади ми се майка ти и помоли да ти предам — твоят телефон бил изключен и не можела да се свърже с теб. Нима не си й

дал новия си номер?

— Забравих да ѝ го дам.

— Обади ѝ се... после ще се чуем.

Седнах на леглото, разтърках очи и се обадох на майка ми.

— Какво се е случило?

— Баба ти се почувства зле. Постъпи в болница. Лекарите казват, че може и да се съвземе, както е ставало други пъти, но може и да не се съвземе. На тази възраст, знаеш, всеки момент може да се окаже съдбовният.

Не знаех какво да кажа. Не че темата беше лесна, а и разговорът беше с майка ми.

— Може и да не се връщаш, постъпи както намериш за добре. Просто исках да си в течение.

Ето в това изречение е отразена майка ми: „Може и да не се връщаш, постъпи както намериш за добре.“

— Добре... ще се чуем пак. — И затворих.

Какво ужасно събуждане. Баба ми в болница, майка ми, която иска да ми каже връщай се, а ми говори други работи.

Беше осем сутринта. Полетът ми за Италия беше на другия ден вечерта. Не знаех как да постъпя. „Да си сменя ли датата за връщане? Да изчакам до утре ли?“

Един ден или два не променяха кой знае колко.

„На тази възраст, знаеш, всеки момент може да се окаже съдбовният.“

Отвратително изречение! Не че не беше вярно... Да беше седмица по-рано, ама един ден...

Станах. Бях нервен. Включих си телефона. Първото, което следваше да направя, бе да проверя дали има места за самолета. Имаше две места: от самолетната компания ми обясниха, че таксата за смяна е само петдесет долара. Към девет позвъних на Микела и ѝ разказах за случилото се. Тя ме посъветва да сменя датата за полет и да замина веднага. А аз все още не бях решил какво да правя. Оставаше само един ден до края на нашата игра. В крайна сметка се обадох в самолетната компания и си смених датата за пътуване. А Микела междувременно дойде в хотела.

В мен се разбушува вулкан от емоции. Не можех да разбера причината да съм покрусен: дали заради случилото се с баба или

заради факта, че с Микела се разделяхме. Един-едничък ден преди уречения срок. Не бях готов за това; вероятно и на следващия ден нямаше да бъда, но не бях отделял време за сериозни размишления. Излязохме от хотела, седнахме да пием кафе. После се отправихме на разходка и седнахме на една пейка край Хъдсън. Океанът се ширеше пред нас.

Толкова много бяхме разговаряли през изминалите дни. А в този момент, на пейката, когато най-много имаше нужда да се говори, не си казахме и дума. Погледнахме се в отражението на хоризонта пред нас. Бяхме достигнали точката на събуждане след съня, края на приказката. Моментът на загубената пантофка. Казахме си разни неща, но малко, защото нямаше много за говорене. И двамата знаехме, че да останем верни на уговорената игра бе правилното нещо. Знаехме, че ако останем свързани, щяхме да се виждаме от време на време още някой друг месец и после всичко щеше да се уталожи, да се влоши, да стане банално. Поне така си мислехме в онзи момент на пейката.

Само помня, че Микела в един момент каза:

— За първи път ми се случва подобно нещо, Джакомо. За първи път имам възможността да изразя всичко, което ми е на сърцето, всичко, което чувствам в най-съкровените кътчета на душата си без страх от недоразумения. Без да трябва да оправдавам или обяснявам чувствата си, действията си, жестовете си, думите си. Ето че на това място, което си е наше, пристигнахме заедно. Сама не бих могла да се върна от него. Дори не познавам обратния път, а и не го виждам. Ако трябва да слушам сърцето си, единственото, което зная, е, че никога не съм се чувствала по този начин с някой друг. И за толкова кратко време... Ако разсъждавам с главата си... знаеш какво мисля.

Докато тя говореше, аз си представях нейния образ в трамвая през първите дни. От самото начало този образ е разтворен прозорец към хубавите неща в живота.

А времето на онази пейка се връща в съзнанието ми е моменти на празнота. Съзнанието ми замъгли всичко и задържа само няколко думи от разговора. Бяха като проблясъци, като светкавици, куршуми, тежки камъни, хвърлени в морето. Казани думи. Думи чути.

„Да се разделим сега... Хубаво беше... не би се получило... Ти живееш от другата страна на океана... по-добре така... винаги ще останеш... дори и да боли, така е правилно... трябва да се отключим за

щастieto... да се сбогуваме сега... не трябва да си се обаждаме... не трябва да се чуваме...”

Прегърнахме се. Силно, силно, силно. Разплакахме се. Аз плачех заради всичко.

Чувствах се зле, не можех да се откъсна от нея. Зле, зле, зле.

Често най-доброто не е това, което ни прави доволни и щастливи. Местех глава само за да я целувам. Целувах окъпаното ѝ в сълзи лице с моето окъпано в сълзи лице.

— Ще ме изпратиш ли до хотела?

— Хайде.

Закрачихме мълчаливо, хванати за ръце. За първи път в живота ми се случваше да усещам болката на друг човек вътре в мен. Чувствах се зле и заради себе си, и заради нея. Нейната болка ми носеше болка. Искях да премахна тази болка от нея, да я освободя. Бих се пръснал на хиляди парченца заради нея. Както като дете заради майка ми.

В този момент разбрах, че аз наистина съм влюбен в нея, в английския смисъл на думата: in love. Може би дори не бяхме двама души, влюбени един в друг, но влюбени и двамата в това, което ни свързваше. Подобно на двама джаз музиканти: онова, което ги свързва, не е любовта им един към друг, а любовта, която и двамата чувстват към тяхната музика. Към това, което създават. Докато вървахме, се сетих за известната фраза: „Любов между двама души не е да се гледате в очите, а да гледате в една и съща посока.“

Вече бяхме близо до хотела, когато Микела изведнъж каза:

— Не мога повече, моля да ме извиниш. Не мога. Трябва да си тръгна — и вдигна ръка за такси.

— Микела, почакай, не си тръгвай така... почакай, моля те, само малко.

— Не мога, извинявай... остави ме да си тръгна. Тежко ми е.

Таксито спря. Опитах да я задържа. Целунахме се със силно притиснати устни един в друг. Едва не смачкахме устните си. Когато се отделихме, тя ме погледна право в очите, погали лицето ми и се качи в таксито.

Гледах как тази жълта кола отнасяше Микела далеч от мен. Завинаги. Таксито се отдалечаваше пред погледа ми и виждах обърнатата ѝ назад глава на задната седалка. После се обърна напред и повече не я видях. Плачът ми не секна. В хотела си пристигнах със

зачервени и подути очи. Какво бе станало с мен през последната седмица? Аз ли бях този плачещ мъж по улиците на Манхатън?

Приготвих си багажа, платих хотела и помолих да ми поръчат такси. И понеже нищо никога не е случайно, докато чаках таксито, чух познатия глас на Алфред да казва на някаква двойка: „No joke... for you just the truth. You had made a supernova. Believe me.“ А аз да си мисля, че за нас беше изключение — някаква магия, магически думи, изречени от мъдрец, толкова мъдър, че homeless, бездомен. А се оказа обичайната му фраза за двойките, какъв мушморок.

Валеше, когато тръгвах. Валеше, а вън от таксито грееше слънце. Искам да кажа, че дъждът беше само усещане. Качих се на самолета. Съседът ми по място си взе някакво приспивателно, като разясни, че това щяло да го държи приспан за цялото пътуване. Поисках му едно и аз. Помня, че преди да заспя, всички емоции, които живееха вътре в мен, върнаха в съзнанието ми стари спомени — разни любовни истории, които се случват през лятото. Мислех, че повече никога няма да ми се случи нещо подобно. На нашата възраст всичко е по-сложно. Излизаш с някое момиче някой път и ти се струва, че трябва да отговаряш на цял въпросник, за да се види ставаш ли или не. А с нея, с Микела, изживях отново лекотата и свежестта на онези летни срещи. Аз и тя бяхме като двама юноши. Може би незрели, но се чувствахме добре и в крайна сметка това беше важното.

Тази игра ме направи по-добър човек. Направих огромен прогрес в изразяването на своята емоционалност. Самият факт, че страдах, означаваше много: означаваше, че бях направил гигантски крачки.

Хубава среща бе тази с Микела.

Докато се унасях в самолета, се присетих за Лаура. За първи път правих любов, когато бях на около четиринайсет, направихме го на една ваканция заедно. Познавах я от три години. Срещахме се само през лятото, защото живеехме в различни градове. Всъщност по тази причина за мен тя притежаваше еротичното и екзотично очарование на чужденка. На тази възраст друг град беше като друг свят. Бяхме се загаждали още на предната година, но не бяхме правили любов. „Не се чувствам готова“, каза тогава тя. Не бяхме правили любов, но прекарвахме часове наред в целуване. И се обарвахме. Повече аз нея, отколкото тя мен, де. Ако у нас или у тях не ставаше да се виждаме, отивахме в една борова горичка зад къщите. Тогава сексът имаше дъх

и ухание на бор. И до ден-днешен, когато вдъхвам от въздуха на борова гора, се сещам за Лаура.

Цялата учебна година прекарах в мисли за нея. На всички съученици казвах, че имам гадже, макар през зимата почти да не се чувахме. През годината всъщност не разговаряхме, дори по телефона. Някак нормално беше да си се виждаме през лятото и да подхванем историята си, откъдето сме я оставили предната година. Само първите дни цареше малко смут, но после всичко се оправяше.

На следващата година правихме любов. Напук на всички, които ми казваха, че лъжа и че нямам гадже. Беше следобед, всичките ми приятели бяха на плажа, а аз бях при нея. Още помня възбудата, която изпитах по пътя натам. Ясно беше, че рано или късно ще се случи по време на тази ваканция, тъй че когато тя ми каза: „Ела у нас днес следобед, нашите ги няма“, ами... подозренията ми в тази насока се усилиха. Помня маршрута, за да стигна до нея. От плажа до нейната къща имаше една пясъчна пътечка, цялата в малки храстчета, някои от които бодливи. Беше топло, жарко слънце, следобедна тишина... обърнах поглед назад към морето. Беше спокойно. На плажа тук-там имаше отворени чадъри, но много хора бяха на обяд и се бяха отбили за следобедна дрямка в квартирите си. Когато стигнах, тя ме чакаше отпусната на един люлеещ се стол. Седнах до нея, тя легна и положи глава на краката ми. Мълчахме, аз се чувствах неспособен да събера сили да кажа каквото и да било и, понеже бяхме още деца, също и да оценя този покой. Поне привиден покой, защото вече единствената ми мисъл бе как да се любя с нея. Разменихме си милувки и разни други нежности, после се преместихме в спалнята с извинението, че навън е твърде топло.

Щорите бяха наполовина спуснати. Помня тишината, само цикадите ехтяха. Мирисът на морето, малката стая с прокрадваща се дневна светлина... помня топлите ни, влажни тела, чаршафите, които полепваха по нас заради влагата. Кожата ѝ, леко уплашеният поглед, докато опитвах да проникна в нея. Целувките. Желанието да си обещаем любов завинаги. Тогава наистина мислех и вярвах, че никога няма да оставя Лаура, че тя е жената на моя живот — завинаги. Струваше ми се невъзможно да искам да бъда с друга. В онзи период бях моногамен във всякакъв смисъл и по всякакъв начин. Едва по-късно станах моногамен в емоционален смисъл, не и във физически.

Искам да кажа, че сексуално не съм моногамен мъж, но емоционално съм. Мога да се любя с няколко жени, но не и да обичам повече от една.

С Лаура идеята за други момичета ми бе немислима. Така беше за мен. Какво ли стана после, та се промених.

В онзи следобед край морето бях разтърсен от толкова красота и мощ на живота. Още капчица щастие и щях да се взривя. Когато това лято свърши, мислех, че ще умра без нея. Последния ден, когато се видяхме, плакахме и двамата, обещахме си да си пишем всеки ден. Нямаше мобилни телефони тогава. Нито имейл. И разбира се не си писахме. Животът извън летните ваканции бе съвсем друго нещо. Успяваше да те разсее дори от онази любов. Притеснявах се, че през годината ще си намери друго гадже. Както и стана: беше станала гадже с един, който летуваше там, където летувахме и ние и който за моя зла участ живееше в нейния град. И той я бе ухажвал, но аз бях нейният предпочитан. Освен през тази година. Не помня да съм страдал толкова много за жена, колкото за нея. Когато пристигнаха на ваканционното ни място — там, където аз бях нейното гадже, тя не ми каза. Само казваше, че не иска вече да сме заедно, че между нас всичко е приключило и че не ме обича повече. Тогава аз, подозирайки, че е с онзи тип, ѝ казах: Вече зная.

И с годините станах учител на „вече зная“. Това е техника, чрез която да признаеш на другия твое подозрение, заявявайки, че е нещо, което знаеш. С времето дори се усъвършенствах и добавях името на този, който ми е направил признанието. Но, макар да съм вече специалист и голям потребител на „вече зная“, невинаги съм в състояние да понасям отговора. Да прибегваш до „вече зная“ си е направо хазарт, блъф, а когато човек блъфира, трябва да умее да контролира лицето си, изражението си. Трябва да поддържа потвърждение на съмнението с безизразно и невъзмутимо лице. Както когато се блъфира на карти. Както при игра на „каменно лице“ — игра, която се играе между мъже, и то поотраснали. Сяда се на масата без панталони. След което едно момиче се пъха под масата и си избира с кого да прави орален секс. Щастливецът трябва да поддържа „каменно лице“, тоест да не дава израз на случващото се пред останалите, които не знаят кой от тях е избраникът. Разкрият ли го, бива елиминиран.

Както и да е, с Лаура разкрих всичко с това „вече зная“. Какъв удар под кръста. Примирих се с факта, че повече няма да се любя с нея, но за да си отмъстя, се хванах с една нейна приятелка, която от години бе влюбена в мен. И когато Лаура ни видя заедно, ужасно се ядоса и известно време не си говорихме, после един ден решихме, че трябва да поговорим. Уговорихме си среща, събуждайки притеснение у съответните ни гаджета. Тя ми довери, че, ако аз оставя моето гадже, тя ще направи същото с нейното и отново ще се съберем. Не приех.

Какви чудесни истории на тази възраст. Като историята ми с Ева. Когато бях на седемнайсет години, излизах с една Ева. Тя обаче си имаше гадже и по тази причина отказваше да правим любов, защото не искаше да изневерява. Но ми правеше велики свирки. Твърдеше, че това не е изневяра и не ѝ създава чувство за вина. Прекарвах цели следобеди, седнал на дивана у тях, а тя коленичила пред мен.

Връщах се към обичайния си живот. Но носех със себе си нещо неизживявано до този момент. С Микела всичко бе различно.

Приспивателното ме тласна в прегръдката на дълбок сън. Заспах като дете след продължителен плач.

Събудих се на кацане. Взах си багажа. Безмълвен. Заради всичко, включително заради приспивателното, мисля. Излязох от летището и отвън ме очакваше една усмивка. Силвия.

24

БАБА

От летището отидох директно в болницата. И заварих баба на легло; до нея на един стол седеше майка ми.

— Здравей.

— Здравей.

— Как е тя?

— Спи вече няколко часа. Цяла нощ беше будна. Понякога изглежда така, сякаш нищо й няма, в други моменти говори, без да спре, или се оплаква от болки. Сега не е нужно да стоим тук. Аз се прибирам и после ще се върна за през нощта.

Погледнах спящата си баба. „Да ти се не види!“, помислих си нежно. Целунах я по челото и си тръгнах. Прибрах се у дома. На излизане от болницата изпратих майка ми до колата.

— Как беше в Ню Йорк?

— Добре.

— Как си?

— Добре съм, добре. Мамо, мога и аз да дежуря през нощта — в момента и без друго заради часовата разлика няма да ми бъде трудно да се задържа буден. Ти ела утре сутринта.

— Не се тревожи. Имам много неща за вършене, но ще смогна и ще дойда.

— Не, наистина, глупаво е и двамата да будуваме.

— Ами добре. Ела към осем тогава.

— Окей. Чао.

Точно в осем бях в болницата. Баба ме поздрави и ме нарече с моето си име, без да сбърка. Дадох й подаръка от Ню Йорк. Гривната.

— Как си, миличък? — попита ме.

Често отправяше този въпрос, когато проявявах внимание или правех нещо мило за нея.

Двамата будувахме цяла нощ. Всъщност тя на няколко пъти заспива за кратко, но иначе будува.

Какво бе станало с жената, която познавах като дете — мощната, снажна жена от моето детство? Човекът пред очите ми в този момент не беше вече тя. Само напомняше. Баба винаги е била силна жена, отправна точка. Рано е останала вдовица и е отгледала две деца сама, работейки и грижейки се за всичко.

— Как си, бабо?

Погледна ме, но като че ли не чу въпроса ми.

— Помниш ли, когато ми казваше, че мачкаш грахово зрънце?

— Кога?

— Когато бях малък — казваше, че си смачкала грахово зрънце.

Не ми отговори. След малко каза:

— Като идваш утре, донеси ми обещаните, онези с перлите. В една кутийка в чекмеджето на скрина са, на дъното, под гащите.

— За какво са ти тези обеци, бабо?

— Дядо ти Алберто вчера ми каза, че скоро се връща, искам да съм с тях.

Винаги успяваше да ме развълнува, когато говори за дядо.

— Кога ти го каза?

— Вчера, когато дойде да ме види.

В миналото често се мъчех да настоявам пред нея, че каквото си мисли, е невъзможно. Опитвах се да я вразумя, мислех си, че говорейки с нея на тази тема, ще я събудя от фантазията, която съхраняваше и подхранваше в главата си. Докато не се научих да правя обратното: да я следвам в мислите и да я оставям да говори свободно за това.

— Зарадва ли се, като го видя, бабо?

— Разбира се, каза ми, че съм хубава, а щом той го казва, го вярвам. Дядо ти хич не е лесен! Каза ми да си сложа обещаните. Казва, че когато съм с тях, си спомня за деня, в който ми ги подари.

— Какво друго ти каза?

— Нищо. Просто постоя тук. Ей там беше, прав, близо до стола, на който си ти в момента, а вчера на него седеше мама. И двамата ме гледаха. Той я галеше по главата. После мама заплака и той си тръгна. Но каза, че пак ще дойде и че ще ми донесе сладолед.

После впери поглед в мен сякаш имаше да ми казва най-важното нещо на света.

— Какво има, бабо?

— С удоволствие бих изяла един сладолед. Но сега, а не когато дядо ти го донесе. Да ти се намира на теб сладолед?

— Къде да намеря сладолед по това време, бабо? Няма сега. Утре ще ти купя. Преди дядо.

После обаче се сетих за онези пакетирани сладоледи. Попитах една от сестрите и тя каза, че на приземния етаж може да се намери, близо до входа.

— Чакай, бабо, отивам да ти купя сладолед.

Докато слизах за сладолед, си мислех, че баба ми не е чак толкова зле — щом и сладолед иска... в някои отношения даже ми се виждаше по-добре от друг път. Намерих сладолед и се качих обратно в стаята. Баба беше заспала.

„Да я будя ли сега, или да я оставя да спи?“

Събудих я.

— Бабо, ето сладолед.

— Благодаря ти, Алберто. Извинявай, още не съм си сложила обещите.

Аз бях дядо ми, отново.

— Бабо, аз съм Джакомо, внукът ти.

— Знам кой си, за луда ли ме мислиш?!!

Изяде сладоледа — тип ескимо, на дървена клечка. Както винаги, не махна докрай обвивката, а постепенно, все едно ядеше банан. Клечката винаги беше в хартия — за да не си цапа ръцете, мисля. Собствен стил, това е. Докато ядеше сладоледа, аз ѝ разказвах за Микела.

— Бабо, да знаеш колко играх тези дни, както винаги си ме карала да правя...

— Браво, добре си направил, играй винаги. Обещай ми, че после пак ще отидеш на игра... но недей да си играеш с китайците.

— Обещавам. Какво имаш против китайците?

— Ами те са лоши, знам ги аз... Ти доволен ли си?

— Сега не толкова, защото приятелката, с която си играх, ми липсва, но съм щастлив, че си играх с нея.

Аз говорех, а тя гледаше сладоледа си. Сякаш оглеждаше къде да отхапе. Наслаждаваше му се. Като малко момиченце.

После каза:

— Алберто, помниш ли когато приготвях вълнените неща за теб?

Говореше си сама, дядо ми го нямаше в стаята. Аз все пак вярвам малко в тези неща, затова настръхнах. Историята за вълнените неща ми я беше разказвала хиляди пъти. Всяка събота през деня баба приготвяла фланелка и вълнени кюлоти за дядо ми: разпъвала ги, разтягала ги, та да станат по-меки и да не бодат много. Баба ми беше по-яка от дядо ми. Така дядо ми имал топли и небодящи вълнени дрехи за студените зимни дни. Антична версия на днешния омекотител за дрехи.

Погледнах я и, за да наруша мълчанието, казах нещо, свързано с болничния контекст:

— Ако я караш така, след някой друг ден ще те изпишат.

Тя продължи да си гледа сладоледа, все едно за първи път вижда такъв и след няколко секунди каза:

— Но аз трябва да умра. Знаеш ли, че трябва да умра?

Втрещих се.

— Какви ги приказваш?

— Да, да, изяждам си сладоледа и после умирам. Аз си го знам.

— Престани да говориш глупости.

Продължи да си гледа сладоледа, после като момиченце повдигна рамене, все едно казва „какво значение има“.

Бях навикнал на абсурдните неща покрай нея, но този път се изплаших. Замислих се за всички странни неща, които се случват на хората на умиране. Ужасих се от думите ѝ.

След малко, все така като момиченце, каза:

— Ти усещаш болка и си щастлив; аз не усещам болка вече. Не усещам нищо. А в живота, престанеш ли да чувстваш и усещаш, дори болка, означава, че си чакаш момента да умреш, че си на път... изяждам си сладоледа и умирам.

— Бабо, престани.

— Стига Джакомо, бъди добър. Помогни ми да умра спокойно, не прави така.

— Ако продължаваш, и аз продължавам.

Тя отново повдигна рамене. Очите ми се насълзиха.

Не че приличаше на малко момиче: тя направо си беше такова в онзи момент. В бяла роба, с розово взмо и малката джуфка по средата. Бе станала толкова малка и крехка, че когато ѝ помагах да се изправи малко в леглото, се страхувах ръката ѝ да не се счупи.

Приключи със сладоледа и остави клечката на нощното шкафче. Страхувах се: бдях за движенията ѝ, сякаш очаквах всеки момент да падне. Е, мина малко време след сладоледа и не умря.

Не умря: „Да му се не види, бабо, как ме изплаши“.

Останах буден цяла нощ. Баба от време на време измърморваше нещо, гледаше мълчаливо към прозореца, току се унасяше. Болницата се събуди рано на сутринта, лампите светнаха, дойдоха медицински сестри да оправят леглото, изобщо настана обичайната суматоха преди първата визита на лекарите за деня. Баба се пробуди към седем. Изчаках да ѝ донесат закуската и си тръгнах. Целунах я.

— Ще се видим довечера. Ще ти донеса обещите.

— Чао, Джакомо.

В осем сутринта бях в леглото си. Сгромолих се, бях каталясал. Не след дълго се събудих и не знаех къде съм. Само червената светлинка на телевизора ми даде указания.

Когато се събудих следобед, узнах от майка ми, че баба бе починала в десет сутринта.

25

МАМА

Баба бе един от най-важните хора в живота ми. Затова в дните след смъртта ѝ с изненада открих, че съм бил подготвен за това. Изпитвах дълбока меланхолична тъга, но все пак спокойна, смирена. Усещах в себе си любовта ѝ. Любов завинаги, изтъкана от безброй малки жестове, които правеха отношенията ни специални. Баба бе балсам в моя живот.

Около две седмици след погребението с майка ми се заехме да разчистваме бабиния дом. За щастие майка ми и леля ми са в добри отношения и не крадяха една от друга вещи, както често се случва в подобни ситуации. Има всякакви случаи. Например възрастната госпожа, която живееше близо до майка ми, я приеха по спешност в болница в тежко състояние. Предвид възрастта ѝ — осемдесет и девет години — лекарите я бяха отписали и бяха предупредили роднините ѝ, че няма да издържи. Само че два дена по-късно тази госпожа като по чудо се съвзе и като се върна в дома си, го завари опразнен: дъщерите ѝ вече се бяха погрижили, така да се каже. На мен не ми се вярваше, но историята си е съвсем истинска.

Да прекарам часове наред в непосредствена близост с майка ми и да се ровя във вещите на баба ме караше да се чувствам неудобно. А и изживявах като нахлуване в личното пространство това да отварям чекмеджетата ѝ все едно шпионирах в съкровени територии на бабината интимност. Струваше ми се несправедливо. Не че баба имаше кой знае какви тайни. Ако аз ненадейно умра, кой знае какво би си помислила майка ми, като намери DVD-та с порнофилми, вибратори, вагинални топлици, превръзки за очи и пълен с лед презерватив във фризера. Имам и видео с Моника докато правим секс. Винаги съм се надявал да не умра ненадейно. Не само затова, естествено. По същата причина много често в миналото, когато мастурбирах в леглото, преди да заспя, изхвърлях тоалетната хартия, която бях взел, за да се бърша след свършване, в банята. Искам да

кажа, не я оставях на нощното шкафче, именно защото си представях как, ако се случи да умра през нощта, ще намерят следи от чекията ми. Вечерите, когато съм бил особено изморен и не ми се е ставало, съм оглеждал отстрани хартията, за да видя дали може да прилича на използвана книжна кърпичка за нос. Не знаей, може би става дума за една травма от детството ми, когато една вечер, след мастурбиране, скрих тоалетната хартия между матрака и пружината на леглото. И на сутринта на път към училище изведнъж се сепнах, че съм забравил да я изхвърля. Когато се прибрах у дома, видях, че стаята ми е вече подредена и почистена. Никой нищо не ми каза, но няколко дена поред не успях да мастурбирам заради мисълта, че майка ми е разкрила всичко.

Да отворя тези шкафчета сега, след кончината на баба, бе различно от предишните отваряния. Всички познати предмети от дома ѝ си стояха на същото място, но всичко бе някак различно. Отворих едно чекмедже с бельо — гащи и сутиени. Огромен размер всички. Сутиените на баба ми бяха до един с малка розичка в средата между двете чашки. Тези неща отиваха в сака с дарения, без дори да сме питали.

По-долу, в друго чекмедже, открих кутийката с обещите.

Попитах майка ми дали има нещо против да ги задържа за себе си.

— Не разбира се, задръж ги, щом искаш.

В същата кутийка бяха сложени и халката на дядо ми, часовникът му и четчицата, с която се бръснеше.

Мама не допусна и една сълза да се отрони от очите ѝ през онези дни, дори на погребението. Явно бе изплакала всичките си сълзи, докато бях дете. Не пожела да ѝ помогна за нищо. Наложих се да настоявам и да я убеждавам, че не го правя заради нея, а заради баба.

Откачихме картините и сложихме в едни големи картонени кутии всички съдове — чаши, чинии, прибори и прочее. Опразних витринката, където държеше едни чаши за кафе, на практика неизползвани, а също и две снимки на дядо ми и разни бонбонии от различни сватби и причастия. Там беше и тази от моето първо причастие: момченце с кученце.

— Мамо, ще си направя кафе, ти искаш ли?

Странно, но отговори утвърдително. Само че добави:

— Аз ще направя, ти продължавай тук.

Да, това е майка ми.

Малко по-късно се намерих в кухнята с нея на кафе. Аз бях седнал, тя стоеше права.

— Задръж чашите за кафе, ако искаш, те са на практика нови — казах ѝ.

— Мисля, че няма да задържа нищо, няма място за нищо у дома. А в момента ремонтирам кухнята и вече си купих каквото ми трябва. А ти, освен обещите, не искаш ли да задържиш нещо? Говорих с леля ти и тя каза, че единственото, което иска, е картината на входа. Всичко останало можем да го задържим или да го изхвърлим.

— Аз не искам друго освен обещите. А защо променяш кухнята — не те ли устройва вече?

— Не че не ме устройва, но беше стара и ѝ беше време за ремонт. Тишина. Шумна тишина.

Трудно е да разбереш самотата на другите, но трябва да кажа, че ако в моя живот тя ме направи по-устойчив, то в този на майка ми бе имала разрушителен ефект. При все че имаше мъж до себе си. Разбрах, че, дори преодоляването на травмата от мъж, който напуска семейния дом да е трудно, много от нашите проблеми произтичаха от характера на майка ми — от това как тя реагира на травмиращата ситуация.

— Мамо, да поседнем за малко.

— Момент, искам да подредя тези чинии...

— Моля те, остави това, после ще го направиш.

Спря, погледна ме за миг и след това със забележимо усилие преустанови заниманието с чиниите и седна. Майка ми беше пред мен, гледах я и осъзнах, че е време за примирие и с нея. Не ставаше дума за моментно вдъхновение, ясно е — обмислях го от известно време. Мисля, че откакто разговарях със Силвия онзи път в Бърза помощ, оттогава търся удобен случай. И сегашният ми се стори напълно уместен.

— Какво има? — попита ме тя.

— Съжалявам, мамо, наистина съжалявам.

— И аз, и аз... но на тази възраст... рано или късно...

— Не говоря за баба, говоря за нас: за мен и теб.

Замълча. Погледнахме се в очите за няколко секунди. Право в очите, без да мигнем. От години не бях гледал майка си така; всъщност

никога не я бях гледал по този начин. Колко променена беше.

— Съжалявам за това как се развиха нещата. За това как се разви животът ти... и моят. Заслужавахме повече.

— Добре, но какво общо има този разговор сега... и аз съжалявам, но нещата са такива, каквито са. Съзнавам, че бях ужасна майка, Джакомо.

— Мамо, не говори така. Не се крий отново зад тези думи.

— Да се крия?

— Да, когато кажеш така, се криеш и бягаш. Не си била ужасна майка. Не искам от теб да ми се извиняваш. Просто казвам, че се получи, както се получи, но сега, лека-полека...

Искаше ми се да завърша изречението с: „Лека-полека ми се иска да тръгна по пътя обратно към теб“. Но не успях. Въпреки че се разбра.

Помълчахме за миг. После поднесохме чаши към уста, за да отпием кафе. Тя я постави в чинийката и каза:

— Знаеш ли какво ми каза баба ти онзи ден? „Така и не можа да живееш спокойно, постоянно си напрегната.“

Усмигнахме се.

— Съжалявам, че за да оцелея, се наложи да се отделя от човека, когото най-много обичам на света. Без теб, мамо, нямаше да ме бъде, както и с теб.

— Добре направи, че си тръгна. Разбрах те, знаеш ли? Помисли си само: аз успях да го разбера... щом аз го разбрах, това казва всичко.

— Трябваше да те надживея. Примерът, който ти и татко ми дадохте — първо той, после ти — бе, че да се свържеш с някого означава да се чувстваш зле. Затова години наред не успях да имам истинска, проникновена връзка с жена.

— Мислиш, че за мен е било лесно ли? Аз се оказах сама. Направих, каквото можах.

— Никой не трябва да се извинява за нищо. Единственото, което искам да кажа, е, че съжалявам, че се наложи да си тръгна и че не съумях да ти обясня защо го правя. Съжалявам за това, че те нараних, че те разочаровах, че не се оказах в състояние да ти бъда наистина в помощ. Напоследък разбрах много неща, ходът на живота ми от онези години някак ми се изясни. Много повече разбирам сега, от разстоянието на времето. Често съм си мислил за всичко, което не съм

имал. Ти толкова се страхуваше да не ме лишиш от нещо, че в крайна сметка започна да ми липсва въздух и най-вече възможността за грешка. При все че се наложи да се отдалечим, искам да ти кажа, че в този последен период аз обичах, изпитах любов. Научих се да обичам и искам ти да усетиш тази любов, която нося в себе си. Това е.

Докато говорех, по лицето на майка ми се стичаха сълзи. Говорех, без да спирам, бавно и напоително, и накрая сълзи наводниха и моите очи. Тя опита да каже нещо, но не успя. Цял живот бе отказвала да погледне навътре в себе си. Вече знаех какво ѝ се иска да ми каже. Хлипаше, плачеше, после замлъкваше. Казах ѝ, че каквото има да ми каже, ще го каже друг път. Както и стана. През последните месеци лека-полека успяхме да се сближим. Приключихме със сълзите. Дори ми подари сушилня.

Преди да напуснем бабиния дом все пак ми каза, че за този ни разговор пръст има баба, без съмнение. Отвърнах, че и аз така си мисля.

— Аз тръгвам, хайде чао, мамо.

— Чао.

Да се помириш с някого, с когото си воювал, крие огромна сила, дава мощ. Случва се и между хора, които едва се познават. Човек става по-добър. Преди да изляза, казах:

— Поздрави Фаусто.

Фаусто е нейният приятел и аз за първи път го наричах по име.

Развълнуван и ентусиазиран от факта, че съм се помирил с майка си, аз се отправих на разходка и влязох в магазин за играчки. Купих подарък, който накарах да ми увият и взех абсолютно същата играчка и за себе си.

Отидох до местоработата на Андреа. В офиса го нямаше, тъй че оставих пакетчето на бюрото му с една бележка: „Извинявай. До скоро... надявам се“. После се върнах вкъщи и, преди да се кача по стълбите, в двора поиграх малко с количката си с дистанционно управление. Тази, която току-що бях купил за себе си. Бях радостен, че най-сетне успях да даря детето, което бях, с количка, а и другото дете, което натъжих преди толкова години. Не се чувствах добър заради нещата, които бях извършил тогава, в онзи ден. И сега не бях станал добър заради жеста си, разбира се. Съвсем не. Но ми олекна.

РАЗГОВОР СЪС СИЛВИЯ

В този период Силвия бе до мен. Имахме да си казваме много неща. Струваше ми се отслабнала. Аз, за разлика от нея, се бях върнал от Ню Йорк с няколко кила отгоре. През дните, прекарани с Микела, мисля, че опитах от всички видове кухни на света: индийска, японска, тайландска, венецуелска, мексиканска, руска. Със Силвия се намирахме на кафе в един бар, когато тя ми каза:

— Баща ми катастрофира с колата.

— Кога?

— Вчера.

— Пострадал ли е много?

— Счупено рамо, ударил си е главата. Бил е без колан. Дошла е Бърза помощ и са го приели в болница да му направят изследвания. Днес или утре трябва да го изпишат.

— Уплашил ли се е?

— Мисля, че да. Но аз съм потресена.

— Ще се оправи, не се притеснявай. Ако ударът в главата беше сериозен, щяха вече да са ти казали.

— Не, аз не съм потресена и разтърсена заради катастрофата.

— А защо тогава — заради колата?

— Не е бил сам. Бил е с жена. Която изобщо не е пострадала. Бил е с любовницата си.

— Фактът, че е бил в колата с жена, не означава, че тя му е любовница.

— Любовница му е от три години.

— А ти откъде ги знаеш тези работи?

— От майка ми.

— Как от майка ти?

— Даваш ли си сметка? Баща ми, който е на шейсет и пет години, от повече от две години има любовница и майка ми знае за нея. И не ми беше казвала нищо.

Не знаех какво да кажа.

— Ти знаеш ли какво ми повтаря майка ми, откакто ѝ доверих, че вече не обичам Карло и че искам да се разделим? И какво ми каза баща ми, когато му казах, че Джулия се разделя с мъжа си? Помниш ли?

— Разбира се, че помня. Майка ти казваше, че трябва да търпиш и да проявяваш жертвоготовност, а баща ти за Джулия каза, че е курва. Затова ли си ядосана?

— Не съм ядосана, обезумяла съм от гняв, луда съм. И на двамата. Майка ми е на шейсет години и няма нищо. И не възразява, защото е примирена. Но това, което ме вбесява е, че вместо да ми говори тия неща и да ми помогне да не свърша като нея, опява за жертва и себеотрицание. Как е възможно, питам аз, човек да живее по този начин? Аз съм ѝ дъщеря и тя иска да имам живот като нейния, сякаш за да докаже, че това положение няма алтернатива. Не мога да се побера в кожата си. А баща ми... баща ми, който през целия си живот е заплашвал с пръст всички и е моралничил... откривам един следобед, че не ходи да играе карти с приятели, а отива в дома на любовницата си.

— Ти говори ли с него?

— Отидох да го видя и да разбера как е. Казах му, че приятелката му е добре, да спи спокойно. И си тръгнах. Не зная как ще свърши всичко, но аз реших, че започвам да си търся апартамент под наем, дори и малък да е, за мен и Маргерита. Защото у дома с Карло повече не мога да живея. Изчерпах се. Опитах да спечеля родителите си на своя страна, да получа одобрението им. Сега вече се обезсмисли да правя опити в тази насока. Майната му... Обаче, Джакомо, искам да разбера за теб и Микела. Чували ли сте се тези дни, или е наистина както си обещахте: „Както и да се получи, разделяме се“?

— Какъв смисъл има да се чуваме? Тя живее в Ню Йорк, аз тук. Какво трябва да направя — да зарежа всичко и да се преместя при нея? А после? Едно е няколко дена, друго — сериозна връзка. Ако се чуваме, раздялата ще стане още по-болезнена. По-добре да го избягваме. Макар да ми се иска да се чуем — ужасно ми се иска. Знаеш ли, че имаше един момент, в който си помислих за дете с нея?

— Дете? Да не си полудял?

— Зная, да, но е истина. Един ден даже говорихме за това и ако не се бях върнал така внезапно и набързо, може би щях да го

направя...

— Ти с дете! Та ти само като чуеше обвързване и се поболяваше. Замина като мъж, който не можеше и един уикенд да издържи с жена, а две седмици по-късно се връщаш и си готов да ставаш баща? Да си кажа право, винаги съм мислела, че ти би направил дете без много-много да му мислиш, но все пак ми се струва изненадващо и ненадейно...

— С нея се чувствам свободен. С нея беше различно. Олеле, говоря като всички... „с нас е различно“. Но наистина беше, поне различно от това, което аз имам като опит. С нея се чувствах така, както никога с никого през живота си. Вярно е, че десет дена в Ню Йорк не могат да се сравняват с истинска връзка, съзнавам го, но харесвам начина, по който тя мисли, как разсъждава, как и за какво мечтае.

— Слушай, подобни неща все пак се случват в живота.

— Един ден, говорейки на шега за деца, опита да ми обясни разни работи, свързани с начина ѝ на мислене. Не съм сигурен, че разбрах докрай. Абсурдни неща: например това, че за нея е по-важно бащата на децата ѝ да бъде смел човек в живота, отколкото влюбен в нея. Че би създала дете с някого не заради това какво чувства към мен, а заради това какво мисли за мен. Луда.

— Но тя е права. Виж мен. Ако Карло беше мъж на място, ако беше по-смел, сега нямаше да се сблъсквам и оправям с всичко сама.

— Още ли се прави, че все едно няма нищо?

— По-лошо. Не само, че се прави, че нищо не се случва, ами започва да ми приписва вини. Казва, че ако си тръгна, ще бъда отговорна за страданията на Маргерита. Страхувам се да не ѝ внуши, че вината е моя и да не я настрои срещу мен.

— Какъв идиот. Значи, стигна до моралните изнудвания?

— Да. И не си дава сметка, че колкото повече цикли в тази насока, толкова повече ме уверява в правотата ми, че не мога да губя повече време с човек като него.

— Има една известна фраза: „Ако искаш наистина да опознаеш човека, за когото си се оженил или омъжил, остави го.“

Излязохме от бара и Силвия ме изпрати с колата до вкъщи.

Дните се занизаха и лека-полека излизах от историята с Микела. Е, излизах, влачейки се. Подобно на банкоматите, които не искат да ти

върнат картата и я пускат едва-едва, бавно, стиснато. И аз бях така. Возих се няколко сутрини в трамвай за работа, но после реших да използвам колелото. Някак не бях в състояние да понасям тази празнота. Усещах го много по-осезаемо, отколкото първия път след заминаването ѝ. В трамвая без нея погледът ми се препъваше и попадаше в нищото. Задаваше се лято, тъй че колелото разрешаваше донякъде проблема ми.

Нашето с Микела бе просто късче живот, изживян заедно, изпълнено с емоции. Сутрин на събуждане си я представях спяща в леглото, все още в прегръдката на нощта в един различен от моя часови пояс. Когато мислех за нея, в съзнанието ми се появяваше едно искрящо тяло. Това беше Микела за мен и в представите ми. В нея открих толкова много от себе си и за себе си, че щеше да е наистина жалко, ако не бях отишъл в Ню Йорк. Онези дни там прогониха с един замах всички тревоги в живота ми. За да забравя Микела, започнах да излизам с други жени. Прибягнах до небезизвестното „клин клин избива“. Но много бързо осъзнах, че не само не действаше, ами дори имаше обратен ефект, поне що се отнася до мен. В този момент ме обзе наистина тревога. Колкото повече излизах с други жени, толкова повече мислех за нея. Всички други жени оставяха у мен някакво бездънно усещане за празнота. С другите просто не успях да стигна дотам, докдето бях стигнал с Микела. Не че не бяха хубави, симпатични, интелигентни, но с тях просто не успях да се върна там, където бях отишъл с нея — до едно място, което си беше само наше.

С Микела всичко бе някак лесно, с нея не трябваше да... просто не трябваше да. Това е: с нея не трябваше да. Точка. Трудно е за обяснение. Хрумна ми да предложи на някоя от другите играта за обвързване с краен срок, но го усещах като измяна. Тази игра си беше само моя и на Микела. А беше точно обратното: онова, което тя ми показва и на което ме научи, бе за приложение в живота — отнасяше се до живота. Мислех за всичките ми приятели, които излизат с месеци с разни гаджета и накрая си остават с чукането и толкоз. По-добре по-кратки истории в такъв случай, но по-наситени и по-вълнуващи: миниобвързване с ясна крайна давност. Само че, веднъж изиграл го с Микела, така и не успях да го прилагам с други жени. Намирах се в застой. Не можех да бъда с Микела, не можех да бъда и с други жени. Чувствах се като един път в детството си, когато бях изкачил

стълбичката на един висок трамплин за скачане, а после, като стигнах горе, ми липсваше смелост да се хвърля надолу, не можех и назад да се върна, защото на стълбите имаше други качващи се деца. И всички ме чакаха да скоча. Помоооооош!

Може би се нуждаех от повече време. Все едно съм гледал право в слънцето няколко секунди — така се чувствах: като отместиш поглед после, където и да погледнеш, виждаш един черен кръг. Ето така се получи и с нея. Във всяко нещо, което ми се случваше, каквото и да изживявах, виждах нейния образ. Микела беше навсякъде, в трохите от хляба след вечеря, вътре в някоя мълчалива секунда, в края на някое размиване, в бавното въртене на гумата на колелото, когато го носех на рамо нагоре по стълбите, Микела беше еротичната ми фантазия, докато си пиех кафето.

Опитах събуждане сутрин до друга жена в леглото и изпитах отблъскване. Причината да е до мен в леглото бе, че след чукането бях гроги и не можах да стана, за да ѝ покажа, че е време да си върви. От ония нощи, в които заспиваш гол, а на сутринта пишката ти е слепена с чаршафа. Ужасни сутрини. Понякога стигаше да се натъкна на някой друг косъм или на ухание на парфюм на непозната върху възглавницата. Тъпо е, когато сам принуждавам себе си да живея по този начин. Впрочем винаги съм имал странни взаимоотношения с женската коса. Закачена на главата им я обожавам, пленява ме; когато обаче има косми, паднали насам и натам, тогава ме отвращават.

Да се събудиш до жена, за която въобще не ти пука, е наистина мизерно и досадно. Особено ако е неделя, когато се събуждаш паникьосан, че трябва да прекараш целия ден с нея. Един път излъгах, че трябва да работя в неделя. Облякох се, излязох с нея на улицата, взехме си довиждане, направих кръгче на квартала и се върнах в леглото. Колко безсмислени и ненужни истории... Един път, бях по-млад, едно момиче ме завари на събуждане с портфейла ѝ в ръцете ми: тръгна си с крясъци, че съм крадец и прочее. Не успях да обясня, че просто съм искал да видя личната ѝ карта, за да узная името ѝ. Други пъти пък съм се събуждал до жени, които, преди да си тръгнат, ми оставят телефона си, а аз не помнех името... „Запиши го ти в моя телефон“, казвах. И щом си тръгнаха, преглеждах контактите, за да открия новото име.

Един ден, гледайки през прозорчето на банята, забелязах, че вътрешният двор, където преди месеци бях направил ангелче от сняг, бе осеян с цветя. Моето заключено в снега ангелче вече го нямаше. Точно в този момент получих съобщение от Моника. Бях подновил връзката си с нея отскоро. Спомних си за разните класификации, които направихме с Микела — Моника трябваше да я добавя в категорията „Брой пъти на раздяла“. Сигурно хиляда пъти съм казвал „стига“ в тази история. Непосредствено след като сме правили любов. И всеки път го мислех и вярвах, че така ще стане. Но вместо сбогом се получава сбогомвиждане. Достатъчно бе съобщение с текст: „Какво правиш?“ и половин час по-късно бяхме оплетени един в друг. Само дето в този период дори Моника не вършеше работа за мен, както е било преди.

Прочетох нейния есемес: „Да се видим по-късно? Искam те.“

За първи път отговорих: „Не.“

И не се учудих кой знае колко на съобщенията ѝ в следващите дни, пълни с обиди и ненавист. „Но моето «не» май е по-добре от боя, дето ѝ хвърля нейният приятел.“

Почти два месеца бяха минали, откакто си заминах от Ню Йорк и оставих там Микела, а все още не намирах покой. Един ден се размислих и си казах, че, каквото и да е, неочакваното ми заминаване отне цял един ден от времето ми с нея. Започнах да се замислям за връщане в Ню Йорк: за да изживеем оставащия ни един ден. Може би точно това ми липсваше: още един ден.

Все по-често и по-често обмислях възможността. Не споделях с никого, дори със Силвия. За първи път си го помислих, когато разчиствахме с майка ми бабиния апартамент. Докато отварях чекмеджетата, разните кутии и сандъци, си спомних как като деца баба разправяше на мен и братовчедите ми, че нейният баща подарил на нея и братовчедите ѝ, когато били малки, един вълшебен чувал. Баба не помнеше какво е станало с него. Въпросът е, че каквото и да сложиш в този чувал — образ, снимка, мисъл дори — на следващия ден пожеланото се появявало... ама наистина. Та, аз и братовчедите прекарвахме дни наред в търсене на този чувал и в рязане на снимки с образи или вещи, които искахме да ни се явят. Макар да бяха поголеми от чувала. Един ден братовчед ми попита баба дали чувалът може да донесе танк. Имахме една папчица, натъпкана с изрезки от

вестници: велосипеди, космически кораби, локомотиви, коне. Един път си изрязах малко момченце, защото исках братче.

Докато ровех във вещите на баба ми, си мислех, че може да попадна на него, та се запитах какво бих си поискал да ми се яви. Не ми се искаха материални неща. Не исках нова кола, пари или къща. Ако трябваше да избирам едно-единствено нещо или три неща (както с вълшебната лампа на Аладин), щях да си пожелаая ето това: моменти, ситуации, мигове.

Онзи ден в дома на баба открих, че желая да си върна нещата, които съм изгубил. И започнах да мисля: искам да си върна неделите с баща ми и всички пъти, в които ме е взимал на ръце. Да изживея отново онзи следобед с Лаура — първия път и за двама ни. Почесванията на баба по главата ми, нейните лазани, гласът ѝ. Щях да поискам да се върна в онзи ден, когато строших количката на Андреа, за да поправа стореното и да не го правя. Сутрините в трамвая със загадката, наречена Микела. Да върна кучето си, което вече го нямаше и ми липсваше, все едно за човек става дума. Когато то умря, го приех така, сякаш някой от семейството е умрял. Веднъж се карах с един, който ми каза: „Добре, вярно е, че е много тъжно, но това е куче все пак, не човек.“ Аз го изживях, все едно човек е умрял. Може би защото то единствено на света ме разбираше и обичаше наистина. В деня, когато умря, аз лично го занесох във ветеринарната клиника, за да му сложат инжекция. Всъщност три инжекции. Една за да го успокоят, втората за да го приспят, третата за да го умъртвят. Никога няма да забравя очите му, когато го водех натам. Имах чувството, че знае накъде сме се упътили и съм сигурен, че до последно, до последното убождане с инжекция, знаеше какво се случва и разбираше всичко.

Ако можех да намеря този чувал, нямаше да искам нови неща. Щях да си искам обратно моите си неща. Но като че ли същинското ми желание бе да имам отново онова, което изживях с Микела.

Имаше един път, когато сериозно си помислих да се върна в Ню Йорк и беше след една вечер, прекарана със Силвия. В онзи период често се виждах с нея, придружавах я на оглед за апартаменти. Един наш приятел държеше агенция за недвижими имоти. Беше харесала апартамент и ме помоли да я придружа веднъж след вечеря — за да го види по това време на денонощието. И прекарахме цяла една вечер в този празен апартамент на земята по турски. С две пици и по бира.

Апартаментът беше хубав, отговаряше напълно на описателната обява. Винаги съм имал много фантазия и когато чета подобни обяви, ми стигат два-три детайла от описанието, за да си представя място за чудо и приказ. Въз основа на описанието аз си представям къщите или апартаментите с широки и бляскави прозорци, боядисани в предпочитани от мен цветове. И като ги видя после на живо, фантазията рухва.

Силвия нае въпросния апартамент. Но тогава си побъбрихме много сладко на пода и може би се спря окончателно на този дом именно заради нашата вечер, прекарана там. Имаше добра енергия, беше уютно за бъбрене, тихо и имаше хубави прозорци, гледащи към вътрешен двор.

Именно тази вечер, обяснявайки ми за Карло, Силвия ми помогна да разбера много неща за мен и Микела.

— В моя живот винаги съм се стремяла да решавам проблемите на хората, които обичам. Видех ли някого да страда, бях готова на всичко, само и само да отменя страданието. Винаги съм поставяла благоденствието на другите пред своето собствено. Защото винаги съм знаела, че в крайна сметка аз винаги падам на крака, успявам да се изправа. И сега, когато искам внимание за мен, излизам разглезена. Ти знаеш това, Карло, познаваш ме. Ох, извинявай, казах ти Карло.

— Внимавай в картинката. Баба ми ме наричаше Алберто и беше окей, но Карло — не, моля... Помниш ли, че баба ми ме наричаше Алберто?

— Естествено, че помня.

— Онзи ден си мислих, че след като прекарах цялото си детство в старание да заместя баща ми в живота на майка ми, в крайна сметка заместих дядо ми за пред баба ми. Така или иначе, мъжът в семейството.

— Бяхме изтласкани и прогонени от самите нас и не можем на никого да се сърдим, освен на себе си.

— Можем ли според теб да се завърнем към себе си? Да си възвърнем изгубения маршрут навътре, усещането за себе си?

— Мисля, че да, вярвам, че да, трябва да се осмелим.

— Добре, аз се осмелявам и взимам и твоята половин пица, понеже виждам, че на теб ти е много.

— Вземи я... знаеш ли какво разбрах, Джакомо? Виж, не сбърках... Разбрах, че да си с някого е хубаво само тогава, когато да сме заедно помага да се извисим до собствената си висота.

— В какъв смисъл „да се извисим до собствената си висота“?

— Ами например аз с Карло бях по-малко от това, което можех да бъда досега в живота. А той дори не го забелязваше. Не го интересуваха дали съм осъществила или не мечтите си и дали е съзнавал въобще, че имам мечти: беше му все едно. Не намираше за важно това, което правех или което представлявам в живота, интересуваха го само какво съм аз за него. И според представите му бях перфектна — вписвах се в представата му за живот. Той правеше всичко, аз се приспособявах впоследствие. Винаги ме е изживявал по един и същ начин. Действията ми бяха стерилни, затова се чувствах безжизнена в тази връзка. Така и не си даде сметка, не регистрира малките промени в настроенията ми, кризите, в които изпадах. Така и не ги взе на сериозно. За което вината е вероятно и моя. Не ми стигаше неговата любов, защото не беше онази любов, която аз желяех. Не беше любовта на мъж, а на малко момче, на дете. А и се видя как прие и как подходи към трудностите помежду ни: с морални изнудвания, като децата. Неговата любов беше любов, изискваща внимание и толкоз.

— А аз винаги съм мислел, че той прекрасно знае колко е важно за теб да преследваш мечтите си, но се прави, че не знае. Защото съзнава, че, ако ги беше осъществила, щяха да проникнат във връзката ви, да заемат твоето време. А и осъществявайки себе си, мечтите си, щеше да се отдалечиш от него, щеше да се озовеш някъде, където той нямаше да е в състояние да те последва.

— Бих искала да имам връзка, в която всеки е свободен да прекоси своя път, знаейки, че другият е в състояние да го последва и настигне. Вината е най-вече моя: не исках да открия коя бих искала да бъда от страх, че ще открия какво съм „могла“ да бъда. Искан да се извися до собствената си висота, каквато и да е тя. При все че не зная какво ми носят следващите дни. Пълен хаос е. Но отново се чувствам свободна и усещането е прекрасно.

Онази вечер разбрах защо ми харесваше да бъда с Микела. Докато се връщах към вкъщи, по радиото се лееха звуците на Poles Apart на „Пинк Флойд“. Албумът, на който правих любов с Микела за

първи път. Животът ми бе пълен със знаци. Всеки ден. На фона на тези звуци реших, че ще отида да си взема частичката прекъснат живот. Щом не се отказах от нея още първия път, когато се видяхме на кафе за десет минути в някакъв бар, как можех да се откажа от нея сега, когато я бях опознал, вдъхнал от нея, изживял? След като видях каква е и колко много ми харесва да съм с нея? Тя бе вратата, която имах смелостта да отворя и която повече не съумявах да затворя. Ако ще само един ден да ми остава с нея, ще отида да си го взема. Нищо и никакъв си един ден — да. Но с нея: един ден с Микела. Един ден на собствената ми висота.

НА СОБСТВЕНАТА ВИСОТА

Този път, преди да замина, се уверих, че тя е там. Не исках да рискувам да пристигна в Ню Йорк и да не я намеря. Обадох се в службата и си запазих час, представяйки се за клиент. В своя planning day в петък в пет следобед тя имаше среща с мен, без да знае, че съм аз. В Манхатън пристигнах в петък в два следобед. Връщането ми беше във вторник. Абсолютна лудост, но въобще не ми пукаше. В сряда щях да си бъда обратно на работното място. Заминах със страх, че тя няма да ми се зарадва или че вече е с друг мъж, миниобвързана, или въобще, че може да се подразни от приумицата ми.

В пет влязох в офиса ѝ. Когато се показва на вратата и ме видя, дъхът ѝ секна. Невъзможно ми е да опиша израза на лицето ѝ. Мигом затръшна вратата след нас и ме целуна, прегръщайки ме, сякаш се връщам от война. Никога в живота си не бях изпитвал подобно щастие. И до днес мисля, че изпитаното в онзи момент придаде смисъл на всичко, което бях направил.

Взех окъпаното ѝ в сълзи лице в ръце. Последваха целувки, прегръдки, мълчание, сподавени думи... после излязохме от офиса. Аз бях нейната последна среща за деня. Отидохме в Doma Cafe, където я чаках онзи първи път.

— Тук съм, за да изживея деня, който ми се полага.

— Толкова те чаках. Надявах се отново да дойдеш.

— Откакто се познаваме, нашата история е пълна с чакане.

— Колко дни ще останеш?

— Във вторник си заминавам. Не мога да остана повече, а и не знаех как ще реагираш. Надявам се да бъда с теб повече време от полагащия се един ден.

— Да, но аз в неделя вечерта заминавам за Бостън и няма как да отложам.

— Е, все е един ден в повече от това, което предвиждах, макар да е ден по-малко от това, на което се надявах.

От петък до неделя вечерта прекарахме времето плътно заедно. Анулирах резервацията в хотела и останах в нейния апартамент. Да видя отново този дом, леглото, банята ми беше нестихващо вълнение. Бяхме щастливи, че сме отново заедно. В кухнята до уредбата все още си стояха дисковете, които купих, както и този, посветен на сватбата ни. С Микела си бяхме дали сметка, че да търсим някаква магия или свръх обяснение за срещата ни би било глупаво. В сила си беше известната фраза: „Животът не е това, което ни се случва, а онова, което правим ние с и от случващото се.“

Но абсурдното на нашата среща все още предстоеше. Поредната игра, в която Микела щеше да ме въвлече.

Първата вечер от престоя ми правихме любов дълго, дълго. Като позатихнаха страстите, Микела ми зададе въпрос:

— Ти би ли имал дете с мен?

— Сериозна ли си?

— Да.

Помислих си, че за първи път, откакто я познавах, се проявява женската слабост у нея.

— Мислих за това през изминалите два месеца. Дори го обсъждах със Силвия. Мога да кажа, че си единствената жена, с която бих искал да имам дете. Само че не сега, мисля. — След няколко секунди добавих: — Разказах ти историята на Силвия и Карло. Ако не беше Маргерита, тя отдавна да го е напуснала. Може би това ме ужасява. Ужасява ме детето да се превърне в катинар.

— Истинският проблем на приятелката ти не е Маргерита, а мъжът ѝ. Изправена е пред трудна ситуация, без да има зрял опонент пред себе си. Помниш ли онзи разговор във ваната? Горедолу за това ставаше дума.

— Разбира се, че го помня.

— Въпрос на смелост. Карло очевидно е един незрял подлец и не умее да поема отговорност. Както много мъже, впрочем. Не е смел. Не е мъж на място и както всички мъже се преструва, че не вижда и че не разбира. Най-простият изход от тази ситуация знаеш ли какъв е?

— Какъв?

— Той нея да прикани да си тръгне: защото не би трябвало да желае да живее с жена, която не го обича. Да прояви истинска любов,

вместо да продължава с неговите „обичам те“, а да показва тъкмо обратното при всеки възможен случай.

— Да, но той може въобще да не е наясно, че тя наистина не го обича вече. Макар Силвия да му го е казвала неведнъж.

— Според мен да те обича някой и ти да не си даваш сметка за това е твърде възможно. Но когато една жена те е обичала и в един момент престане да те обича, няма как да не го разбереш. Просто се избягва разговорът, защото в игра влизат какви ли не динамики — трудността да изоставиш някого и да бъдеш изоставен, чувството, че си се провалил, желанието да запазиш достойнство пред семейството, приятелите, роднините, гордостта. И най-сетне егоизмът. В подобна, или даже същата ситуация изпадна една колежка от Италия. Само че тя, вместо да напусне съпруга си, започна да излиза с един колега. Нали си представяш какво става, когато мъжът, с когото си, те накара да се чувстваш желана като топъл хляб: достатъчно е някой да те погледне по-така и да ти каже две-три сладки думи, и експлодираш от страст. В крайна сметка я разкриха и от пренебрегвана жена я изкараха курва, която се чука с всички, докато мъжът ѝ, горкичкият, работи като луд по цял ден. Класика.

Бяхме в леглото и докато Микела разказваше и обясняваше, аз започнах да разбирам какво е имала предвид при онзи разговор във ваната.

Откакто ѝ казах, че бих имал дете с нея, но не съм сигурен кога, като че нещо у нея се промени. Като че се почувства зле в известен смисъл. Нищо не каза, но... А може и да беше погрешно впечатление.

В събота вечерта, преди да излезем на вечеря, ѝ връчих подаръка. В пакетчето бях сложил италиански адаптер за електрически контакт и желязната поставка, която се слага на котлона, за да се прави кафе в италианска кафеварка. Това бяха вещи, изобразяващи нашата история: две изобретения, които служат за съединение на две различни измерения. Нейната идея с играта бе тъкмо това: да срещне нашите два свята, моя и нейния. Отидохме в BVQ, на ъгъла на Двайсет и трета и Осмо Авеню, да ядем ribs. Baby pork ribs, ребърца от младо прасенце. Супер небрежно място, където ти сервират ребърцата със сос заедно с картоф във фолио и парче царевичен кейк. Иначе казано, доста работа за стомаха. Заспахме късно тази нощ, факт. Бяхме се опознали на хамбургери и не искахме да изневеряваме на стила си за довиждане.

Смяхме се много заради хората наоколо. Беше сюрреално. Имаше цели семейства, които празнуваха незнайно какво и вдигаха наздравици с огромни коктейли Маргарита, все цветни. На тази вечеря, на фона на тази превъзходна храна, попитах Микела какво ще стане с нас, като си замина. Сякаш се върнахме на онази пейка с океанската шир пред нас.

— Не искам отново да се чувствам зле както през последните два месеца. За да продължим да сме заедно, за да се развива връзката ни, мисля, че имаме нужда от по-съществена промяна. Ако продължим както досега, само ще влошим всичко, знаеш, че е така, а и винаги сме си го казвали. Ето защо според мен е по-добре да не се виждаме повече.

— Е, мога ли да ти се обаждам, ако минавам през Ню Йорк?

По-глупав и идиотски въпрос не можах да измисля. Точно обратното на казаното от нея. Заради начина, по който се роди връзката помежду ни и заради начина, по който я изживяхме, имаме наистина нужда от по-смели действия.

На моя въпрос тя логично отвърна:

— По-добре не.

И от този момент нататък изгубих контрол, обърках се и взех да допускам грешка след грешка.

— Сериозно ли говориш?

— Почти.

— Трудно ми е да скъсам с теб. Не ми се получава и с други жени. Нима престана да ме харесваш? Да не би да си имаш вече друг?

— Не, що за въпрос?

— Ами различна си от миналия път. Видях, усетих, че се радваш да ме видиш отново, но си някак по-сдържана, по-мълчалива. На моменти изглеждаш отнесена, разсеяна.

— Не, нямам друг мъж. Ще пиеш ли още една Маргарита?

— Да. Ти няма ли да пиеш?

— Аз ще пия кола.

— Не ти ли беше добре с мен?

— Не засягай историята ни по този начин...

— Какво искаш да кажеш?

— Не задавай подобни въпроси. Те нямат нищо общо с това помежду ни. И ти го знаеш. Не го банализирай.

Посъвзех се след тези думи. В крайна сметка дали изпих още две или три Маргарити не помня, само помня, че се напих. А тя не. Последната ни вечер заедно. Когато се върнахме у дома, се любихме и си разменихме милион милувки. Аз бях като на облак. Най-вече заради алкохола. Помня, че при мисълта да не я видя повече ми идеше да плача. Не настоях за нищо. Може пък да беше права. Само че дали заради тъгата, която ме бе налегнала, дали заради алкохола, а най-вероятно и заради двете, в един момент попитах:

— Да си направим едно дете, какво ще кажеш?

— Шега с тези работи не бива.

— Аз съм сериозен — отвърнах.

— Не си сериозен, пиан си.

— Вярно е. Но бих, наистина.

— По-добре да заспиваме.

И рухнахме.

В неделя сутринта се събудихме късно. Закусихме в мълчание. Главата ми направо пулсираше. Взехме душ, облякохме се и веднага след това, поглеждайки ме право в очите, Микела каза:

— Снощи изяви желание да си направим дете. Слава богу, че само един от двамата ни беше пиан.

Защо ми се струваше, че заговорим ли за деца, тонът ѝ ставаше особен — наполовина шеговит, наполовина сериозен? Имах чувството, че ме пробва — че иска да види реакциите ми по темата.

— Не зная дали снощи беше заради алкохола, но наистина бих имал дете с теб. И ти го казах. Но може би не сега.

Излязохме да се разходим.

Седнахме в един бар да си почетем. Тя вестник, аз — книга. И както си седяхме, тя изведнъж каза:

— Добре, да направим така. Да не се чуваме, да не си се обаждаме, да не се търсим повече. Край на приказката. Аз няма да те търся и ти няма да ме търсиш. Обещай.

— Обещавам. Вчера и без друго го решихме.

— Да, зная, но виж, предлагам ти нещо: след три месеца имам пътуване до Париж за важна работна среща. Ако след три месеца все още искаш да имаш дете с мен, да се срещнем там. Даваме си среща. Какво ще кажеш?

— Не съм сигурен, че разбирам. Уговаряме си среща след три месеца в Париж и ако единият иска да има дете с другия, се явява на срещата, ако ли не — не се явява?

— Именно. За себе си зная, че искам да имам дете с теб, но и аз не съм сигурна дали сега е моментът. Имам нужда да се отдалеча от теб, за да добия по-добра представа. Може през тези три месеца да срещнеш друга жена, или пък аз да престана да искам дете с теб... кой знае. Но да си дадем шанс, преди да се загубим един друг завинаги.

Не проумявах как така Микела успяваше винаги да ме убеди. Обичах играта.

Отговорих:

— Ти си жената, която винаги съм желал да срещна. Каквото и да стане. Да си дадем шанс. Нашата история го заслужава. Къде да се срещнем?

— Ами не зная... да решим заедно. Какво ще кажеш при Статуята на Свободата?

— Доколкото разбрах, става дума за Париж, не за Ню Йорк...

— Да де, в Париж.

— В Париж има Статуя на Свободата? Не знаех.

— Всъщност са две. Една в по-голям размер над Сена и една малка в Люксембургската градина. Ако след три месеца все още искаме да имаме дете заедно, да се срещнем при малката Статуя на Свободата в Люксембургската градина. Това е единствената смислена причина да се виждаме отново, да продължим напред; в противен случай по-добре да се изгубим завинаги и да помним историята си такава, каквато беше тук.

Докато аз съзерцавах в ума си този пореден абсурд, Микела отвори своя бележник и каза:

— Идеалният ден би бил 16 септември.

— Това е лудост. — После добавих: — Приемам. В колко часа?

— Ти кажи.

— Да се видим в единайсет сутринта. Окей?

— На 16 септември в единайсет сутринта. Или никога повече.

28

ПАРИЖ

Силвия е щастлива. Живее в новия апартамент с Маргерита. Карло в крайна сметка се вразуми и прояви разбиране и не се държа толкова лошо, колкото се опасявахме. И той е по-добре. Маргерита е едно щастливо дете и изуми всички ни с начина, по който изживя промяната. Тя се оказа най-добра и стабилна от тримата. Обясниха ѝ, че макар да живеят в различни къщи, и двамата я обичат, както винаги са я обичали. Обърнаха се към услугите на психолог. Майката на Силвия в крайна сметка подкрепи дъщеря си, като ѝ каза, че е постъпила правилно, щом не обича мъжа си. Колко са странни хората понякога.

Не е нужно да казвам защо съм в Париж. Защото искам да имам дете с Микела. От последната ни среща минаха три месеца и аз не само не я забравих, ами у мен се зародиха какви ли не желания спрямо нея. Искам да имам дете с Микела, защото за мен тя винаги е била нещо като къща със стъклен покрив: с нея мога да гледам към небето, чувствайки се сигурен и защитен. Сега крача към срещата, зад мен остава Плас де Вож, намирам се на Рю дьо Риволи и вървя до Отел дьо Вил. Свалям си пуловера, защото се показва някой и друг слънчев лъч, а от ходенето ми става топло. Десет и половина е. Мога да мина пред Нотр Дам и да поема по булевард „Сен Мишел“. Но си избирам похубав маршрут. А този мога да избира и за връщане: след срещата, както и да мине, ще бъда емоционално разтърсен и няма да забелязвам нищо около себе си, ако ще и да минат покрай мен по тротоара двама розови понита в галоп. Единствената разлика е, че ако не дойде, ще се почувствам остарял. Ще започна бързо да се състарявам. Минавам по Пон де-з-Ар — дървен мост, вечер през лятото пълен с младежи, които си правят пикник. От площад „Сен Жермен де Пре“ поемам по улица „Бонапарт“ и стигам до площад „Сен Сюлпис“. И накрая в Люксембургската градина.

Подранил съм, иска ми се да я заваря там, вече седнала и чакаща. Нервен съм, правя малко обиколки из градинките наоколо. Около фонтана има младежи, които рисуват някакъв дворец. И в музея „Орсе“ един път видях много студенти, седнали на земята и рисуващи статуите. Хубаво е да виждаш музеите пълни. Продължавам да се разхождам и виждам хора, играещи тенис, други, които тичат, други в някаква беседка са отдадени на тай-чи. Има много четящи. Във всеки ъгъл има железни столове, които могат да се поставят, където човек иска. Много хора ги разполагат около фонтана — има един обръч от желязо, който го обгражда и на който хората могат да си сложат краката. Доближавам Статуята на Свободата. Пейки наоколо няма. Вземам два стола и ги занасям до мястото на срещата ни. Един за мен и един, надявам се, за нея. Мога само да се надявам тя да дойде. Много мислих как би се получил този момент. Но никога не се получава така, както сме си го представяли. Може би, както си седя и чакам с надежда да я видя, щом се появи в орбитата ми — с периферно зрение, а иначе забол поглед пред себе си — тя ще се приближи, без да я усетя, ще сложи на очите ми топлите си ръце и ще чуя гласът ѝ да казва: „Познай кой е“?

Да речем, че дойде на тази среща, какво следва после? В коя държава ще живеем? Аз ли ще се преместя в Америка, или тя ще се върне в Италия? Единственият отговор на този въпрос, който до този момент съм бил в състояние да изнамеря, е, че Микела е държавата, в която искам да живея.

През тези три месеца, прекарани далеч от нея, чувствах неизменно близост: дълбока близост. Седнах на ръба на живота и с провесени надолу крака погледнах към безкрая, вдъхвайки от уханието му. Странно е да решиш, че искаш дете, по този начин. На моята възраст всъщност не е чак толкова странно. Когато бях на двайсет години и се влюбвах, исках дете с въпросната жена, защото я обичах. Сега всичко е променено. На двайсет години една история като тази с Микела щях да я приема за нещо абсурдно. Немислима спрямо начина, по който аз схващам любовта.

Но сега искам дете и Микела е правилният човек, с когото да го осъществя. Искам да споделя това изживяване с някой като нея. Точка. С нея винаги и всичко е било различно, сякаш срещата ни се появи по

точния начин в точния момент. Сякаш бе писано. Важен преход в живота, нова стая, в която трябваше да вляза.

Докато очаквах и се надявах през тези месеци, намирах утеха в писането. Описах емоциите си, навлязох в личния свят — в моя жив и движещ се свят. Написах и писма на Микела, които не изпратих. Нося ги със себе си. Те са си с марка: в случай че не дойде, ще ѝ ги изпратя.

Към едно от писмата добавих и снимка. На една от снимките има цветя, на друга — маса, подредена за двама, на трета е „нашият“ трамвай. И една, направена в деня на нейния рожден ден, на която се виждат календар, малък пакет и две чаши за вино. Споделях с нея мигове, които не ни беше писано да изживеем заедно.

Десет и четиридесет и пет, сърцето ми се е качило в гърлото, не ми дава да дишам. Оглеждам се наоколо и милвам лекичко кутията с писмата. Освен кутията нося и чифт червени обувки, купени специално за нея. Избрах чифт обувки за подарък, защото ми се струваше хубава метафора на желанието ми да крача редом с нея в нашето общо бъдеще. Но все по-осезаемо се опасявам, че никога няма да ги видя на краката ѝ.

Изведнъж някаква топка се търкулва към мен. Вдигам очи и виждам едно момиченце да тича към нея да си я вземе. Докато посяга към нея, вперва поглед в мен за няколко секунди, после изфирясва. Чува се чуруликането на птичките, а отдалеч и звук от бормашина. Обичам сутрин да чувам шумове от работни дейности — ако не са близо до вкъщи, разбира се.

Поглеждам си часовника — единайсет и пет. Започвам да се питам колко време би следвало да чакам. „Трябва да си сложа краен момент“, казвам си. „Ако до единайсет и петнайсет не дойде, аз си тръгвам. Не... до и половина — до единайсет и половина... все пак...“

Опитвам се да се разсея, наблюдавайки хората наоколо. Толкова сме много... всеки с мечтите си, със своите радости и неволи. Понякога ми се случва да се присещам за всички места, на които съм бил и се опитвам да си представя лицата им — лицата на хората, вървящи по улиците, които аз познавам. Когато бях малък, постоянно мислех за числеността на хората по земята, убеждавах се, че е невъзможно за Господ да знае точно за моите неволи и тегоби.

Единайсет и двама. Микела още я няма. Вече сериозно започвам да се опасявам, че няма да дойде. Решавам да удължа

чакането си до обед.

Щеше да бъде твърде хубаво, за да е истина. Вече съм тъжен, вече не се радвам, че я срещнах. А тя ме направи по-добър човек — как мога да бъда щастлив без нея? А би следвало да бъда, ако не за друго, то поне от гордост — защото ме кара да се чувствам глупаво: седнал на този стол, с чифт червени обувки в ръка. Няма да ѝ ги изпращам, Микела няма да дойде. Трябва просто да приема липсващия щастлив край на нашия филм. „Ако не дойдеш, какво да правя с теб?“

Ставам на крака, не издържам повече седнал. По земята има цветя, мисля, че са заради 11 септември. От лявата ми страна има табелка с надпис: *La liberté éclairant le monde. Свободата озарява света.* Сядам отново. Изтягам глава назад и нагоре към парижкото небе; сълза се спуска по бузата ми, ухото ми се пълни с нея. Прилошава ми на стомаха. Мисля за всички неща, които съм правил за и заради нея, за всичко, което ме накара да изживея. Откак я срещнах, нито веднъж не се отегчих: дали мисля за нея или съм с нея, няма значение — все ми е било хубаво; и зле ми е било, както в момента: чувствал съм се и крехък, и несломим едновременно. Но винаги изпълнен с живот.

Изведнъж нахлува в мен усещането, че съм изпълнен с това, което бях изживял, но в ръцете си нямам нищо. Ето как се заражда в главата ми мисълта, че Микела никога не е съществувала. Сега разбирам всичко. Кой може да ми гарантира, че тя не беше моя проекция, някаква фантазия? Да не би някой друг да я е виждал, освен мен? Хората, с които съм говорил за нея, никога не са се срещали с нея, не са я виждали, не са се запознали с нея. Дори Силвия. Не разполагам с конкретни доказателства за нейната истинност. Само хаос от емоции — ето с какво разполагам. Кой може да ми гарантира, че Микела не живее единствено във фантазията ми? Затова всичко изглеждаше перфектно. Видях я, хареса ми веднага, преди да съм я опознал; после я опознах и тя, с някаква си глупава игра, ме научи да отворя сърцето си. Оженихме се без лудостта на една същинска сватба. И сега съм тук и я чакам да се появи, за да покажа на себе си и на нас, че аз искам дете. Направихме и изживяхме всичко, което двама души обикновено правят, но под формата на игра, на забавление. Седнал на тази пейка, с чифт червени женски обувки и кутия с неизпратени писма, може би това е първата трезва мисъл, която минава през главата ми в този

контекст на лудост. Може би хората, които ме познават, биха казали за мен, че съм полудял и в съзнанието ми живее една въображаема жена. А аз как да докажа обратното? Не притежавам нищо от нея, дори снимка или подарък... нищо. Дори халката от брака ни не е с мен вече. Всичко, което имам от нея, е само в главата ми и в душата ми. Завинаги. Тя е дъх, мисъл, емоция, объркване и яснота. Може би трябва да се погледна в огледалото и да потърся в дъното на очите си някакъв остатък, следа от нея. Представих си Микела и ѝ дадох живот, тя ме научи да повярвам в мечтите си и в желанията си дори с риск да стана смешен, какъвто съм в момента. Не е важно дали тя ще дойде. Важно е какво тя ми показва, на какво ме научи. Тя не беше и не е моето съкровище, а инструментът, който ми позволи да го открия. Тя е табелката, която показва пътя.

Започнах да се смея, мислейки за положението си. Смея се и вдигам ръце към лицето си, сякаш се срамувам. Още ухаят на масло.

Докато правя този жест, някакво свиркане ме сепва. Поглеждам надолу. Тя е на няколко метра от мен, за да покаже на съзнанието ми, че я има, че съществува. Сърцето ми ще се пръсне, душата потрепва.

Микела, неподвижна пред мен, със сълзи в очите и обичайната, нейната си усмивка. Тя е бъдещето, което ми се усмихва. Прилича на ония дни, в които едновременно вали и грее слънце. Тръгвам към нея, спирам и заставам за миг неподвижен пред нея. Докато се каня да направя последната крачка към нея, за да я целуна и прегърна, тя ме спира с един жест на ръката. Не проумявам. Взема ръката ми и, поглеждайки ме право в очите, я поставя върху корема си.

В един миг всичко ми се прояснява, разбирам всичко. Лудешката ѝ игра, истинската причина да ме накара да чакам месеци, преди да се срещнем отново. Поглеждам корема, върху който е ръката ми. Микела е бременна. Разтърсен съм, поглеждам я в очите. Тя поклаща глава в знак на съгласие и, преди да се прегърнем, ми казва:

— Вече бях бременна, когато дойде втория път в Ню Йорк.

— Защо не ми каза?

— Не исках да го приемеш само защото се е случило. Исках да се уверя в намеренията ти. Ако не беше дошъл днес, нямаше да узнаеш никога. Нямаше никога да ти кажа. Щастлива съм да видя това, което сътворихме заедно. Ти си моят мечтан другар в игрите.

Прегръщаме се мълчаливо. Говорим си отново след цяла вечност.

— Помня имената, които искаше за детето си, особено женските. Ужасен съм.

— Не се тревожи, ще го кръстим Матео. Но, Джакомо, нима нищо нямаш за казване? Мога да свиря с уста...

— Е, аз затова съм толкова разтърсен и потресен. Заради изненадата от подсвиркването. Не защото се опасявах, че няма да се появиш. Ти си се научила да свириш с уста, а аз се научих да се гмуркам.

— Извинявай, че закъснях. Аз всъщност от двайсет минути те наблюдавам. Страхувах се и бях твърде развълнувана... дойдох на срещата и ти вече беше тук. Дълго ли ме чака?

— Горе-долу трийсет и пет години.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.